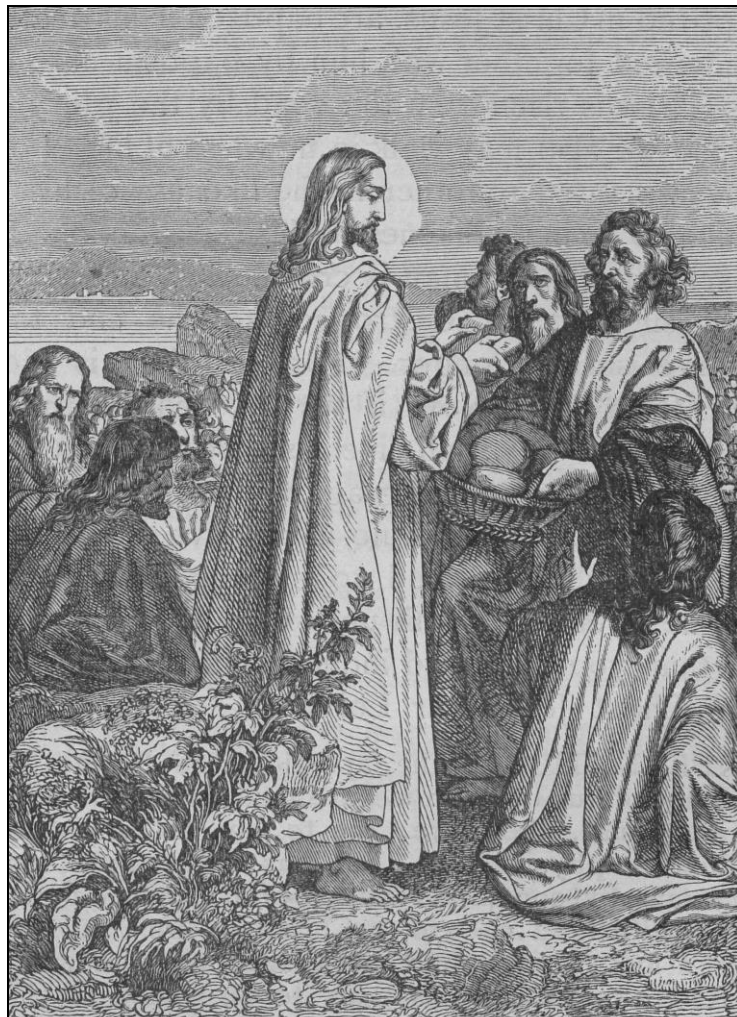

Simon Sándor

Elmékedések a vasárnapi evangéliumokról

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Simon Sándor
Elmékedések
a vasárnapi evangéliumokról

Impresszum

Simon Sándor
Elmékedések a vasárnapi evangéliumokról
A II. vatikáni zsinat előtti liturgikus rend szerint

ISBN 978-615-6747-05-1

Kiadó: Felsővályi Ákos

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció a szerző kéziratának elektronikus változata. Az elektronikus változat a Piarista Rend Magyarországi Tartománya engedélyével készült. A művet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a Piarista Rendé.

A kéziratot Bundásh Livia vitte számítógépbe.

Ez az elektronikus változat minden vasárnapra tartalmazza az aznapi evangélium szövegét. Forrása: a Szent Jeromos Bibliatársulat által 1999-ben megjelentetett Szentírás második kiadása (ISBN 963 85272 3 4), mely a Káldi-féle szentírásfordítás nyelvében megújítva, javítva a Neovulgáta alapján (lásd <http://www.ppek.hu/k250.htm>).

A címkép grafikája: Csodás kenyérszaporítás. Forrás: Leonard Goffine: Explanation of the Epistles and Gospels for the Sundays, Holydays and Festivals throughout the Ecclesiastical Year című könyve.

A szerző, Simon Sándor piarista atya kegyeletes életrajzát lásd a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár Simon Sándor (ford.): *Maranatha – Adventi imádságok* című állományában (<http://www.ppek.hu/k1200.htm>).

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Vasárnapi szentírási olvasmányok	5
Advent 1. vasárnapja	7
Advent 2. vasárnapja	10
Advent 3. vasárnapja	14
Advent 4. vasárnapja	17
Karácsony nyolcada alatti vasárnap	20
Jézus Neve vasárnapja	24
Szentcsalád vasárnapja	27
Vízkereszt utáni 2. vasárnap	31
Vízkereszt utáni 3. vasárnap	34
Vízkereszt utáni 4. vasárnap	38
Vízkereszt utáni 5. vasárnap (I. változat)	40
Vízkereszt utáni 5. vasárnap (II. változat)	43
Vízkereszt utáni 6. vasárnap	46
Hetvenedvasárnap	50
Hatvanadvasárnap	54
Ötvenedvasárnap	57
Nagyböjt 1. vasárnapja	61
Nagyböjt 2. vasárnapja	65
Nagyböjt 3. vasárnapja	68
Nagyböjt 4. vasárnapja	72
Feketevasárnap	75
Virágvasárnapi barkaszentelés	78
Nagycsütörtök	81
Húsvétvasárnap	82
Fehérvasárnap	86
Húsvét utáni 2. vasárnap	90
Húsvét utáni 3. vasárnap	93
Húsvét utáni 4. vasárnap	96
Húsvét utáni 5. vasárnap	100
Húsvét utáni 6. vasárnap	104
Pünkösdvasárnap	108
Szentháromság vasárnapja	111
Pünkösd után 2. vasárnap	114
Pünkösd után 3. vasárnap	117
Pünkösd után 4. vasárnap	120
Pünkösd után 5. vasárnap	123
Pünkösd után 6. vasárnap	126
Pünkösd után 7. vasárnap	130
Pünkösd után 8. vasárnap	133
Pünkösd után 9. vasárnap	136
Pünkösd után 10. vasárnap	139
Pünkösd után 11. vasárnap	142
Pünkösd után 12. vasárnap	145

Pünkösöd után 13. vasárnap.....	148
Pünkösöd után 14. vasárnap.....	151
Pünkösöd után 15. vasárnap.....	155
Pünkösöd után 16. vasárnap.....	158
Pünkösöd után 17. vasárnap.....	162
Pünkösöd után 18. vasárnap.....	166
Pünkösöd után 19. vasárnap.....	169
Pünkösöd után 20. vasárnap.....	172
Pünkösöd után 21. vasárnap.....	175
Pünkösöd után 22. vasárnap.....	178
Pünkösöd után 23. vasárnap.....	181
Krisztus Király vasárnapja.....	184
Pünkösöd után utolsó vasárnap.....	187

Vasárnapi szentírási olvasmányok

Vasárnap	Szentlecke	Evangélium
Advent 1. vasárnapja	Róm 13,11–14	Lk 21,25–33
Advent 2. vasárnapja	Róm 15,4–13	Mt 11,2–10
Advent 3. vasárnapja	Fil 4,4–7	Jn 1,19–28
Advent 4. vasárnapja	1Kor 4,1–5	Lk 3,1–6
Karácsony nyolcada alatti vasárnap	Gal 4,1–7	Lk 2,33–40
Jézus Neve vasárnapja	ApCsel 4,8–12	Lk 2,21
Szentcsalád vasárnapja	Kol 3,12–17	Lk 2,42–52
Vízkereszt utáni 2. vasárnap	Róm 12,6–16	Jn 2,1–11
Vízkereszt utáni 3. vasárnap	Róm 12,16–21	Mt 8,1–13
Vízkereszt utáni 4. vasárnap	Róm 13,8–10	Mt 8,23–27
Vízkereszt utáni 5. vasárnap	Kol 3,12–17	Mt 13,24–30
Vízkereszt utáni 6. vasárnap	1Tessz 1,2–10	Mt 13,31–35
Hetvened vasárnap	1Kor 9,24–27; 10,1–5	Mt 20,1–16
Hatvanad vasárnap	2Kor 11,19–33; 12,1–9	Lk 8,4–15
Ötvened vasárnap	1Kor 13,1–13	Lk 18,31–43
Nagyböjt 1. vasárnapja	2Kor 6,1–10	Mt 4,1–11
Nagyböjt 2. vasárnapja	1Tessz 4,1–7	Mt 17,1–9
Nagyböjt 3. vasárnapja	Ef 5,1–9	Lk 11,14–28
Nagyböjt 4. vasárnapja	Gal 4,22–31	Jn 6,1–15
Feketevasárnap	Zsid 9,11–15	Jn 8,46–59
Virágvasárnapi barkaszentelés	Kiv 15,27; 16,1–7	Mt 21,1–9
Nagycsütörtök	1Kor 11,20–32	Jn 13,1–15
Húsvétvasárnap	1Kor 5,7–8	Mk 16,1–7
Fehérvásárnap	1Jn 5,4–10	Jn 20,19–31
Húsvét utáni 2. vasárnap	1Pét 2,21–25	Jn 10,11–16
Húsvét utáni 3. vasárnap	1Pét 2,11–19	Jn 16,16–22
Húsvét utáni 4. vasárnap	Jak 1,17–21	Jn 16,5–14
Húsvét utáni 5. vasárnap	Jak 1,22–27	Jn 16,23–30
Húsvét utáni 6. vasárnap	1Pét 4,7–11	Jn 15,26–27; 16,1–4
Pünkösdvasárnap	ApCsel 2,1–11	Jn 14,23–31
Szentháromság vasárnapja	Róm 11,33–36	Mt 28,18–20
Pünkösd után 2. vasárnap	1Jn 3,13–18	Lk 14,16–24
Pünkösd után 3. vasárnap	1Pét 5,6–11	Lk 15,1–10
Pünkösd után 4. vasárnap	Róm 8,18–23	Lk 5,1–11
Pünkösd után 5. vasárnap	1Pét 3,8–15	Mt 5,20–24
Pünkösd után 6. vasárnap	Róm 6,3–11	Mk 8,1–9
Pünkösd után 7. vasárnap	Róm 6,19–23	Mt 7,15–21
Pünkösd után 8. vasárnap	Róm 8,12–17	Lk 16,1–9
Pünkösd után 9. vasárnap	1Kor 10,6–13	Lk 19,41–47
Pünkösd után 10. vasárnap	1Kor 12,2–11	Lk 18,9–14
Pünkösd után 11. vasárnap	1Kor 15,1–10	Mk 7,31–37
Pünkösd után 12. vasárnap	2Kor 3,4–9	Lk 10,23–37
Pünkösd után 13. vasárnap	Gal 3,16–22	Lk 17,11–19
Pünkösd után 14. vasárnap	Gal 5,16–24	Mt 6,24–33

Pünkösöd után 15. vasárnap	Gal 5,25–26; 6,1–10	Lk 7,11–16
Pünkösöd után 16. vasárnap	Ef 3,13–21	Lk 14,1–11
Pünkösöd után 17. vasárnap	Ef 4,1–6	Mt 22,34–46
Pünkösöd után 18. vasárnap	1Kor 1,4–8	Mt 9,1–8
Pünkösöd után 19. vasárnap	Ef 4,23–28	Mt 22,1–14
Pünkösöd után 20. vasárnap	Ef 5,15–21	Jn 4,46–53
Pünkösöd után 21. vasárnap	Ef 6,10–17	Mt 18,23–35
Pünkösöd után 22. vasárnap	Fil 1,6–11	Mt 22,15–21
Pünkösöd után 23. vasárnap	Fil 3,17–21;4,1–3	Mt 9,18–26
Krisztus Király vasárnapja	Kol 1,12–20	Jn 18,33–37
Pünkösöd után utolsó vasárnap	Kol 1,9–14	Mt 24,15–35

Advent 1. vasárnapja

Szent Lukács 21,25–33

Jelek lesznek a napban, a holdban és a csillagokban, és a földön a népek kétségbeesett rettegése a tenger zúgása és háborgása miatt. Az emberek megdermednek a rémülettől, és annak várásától, ami a világmindenséggel történik, mert az egek erői megrendülnek. Akkor meglátják az Emberfiát, amint eljön felhőben, nagy hatalommal és dicsőséggel. Mikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjétek fel és emeljétek fel a fejetekeket, mert közel van a ti megváltástok.

Példabeszédet is mondott nekik: Nézzétek a fügefát és a többi fát. Amikor kifakadnak, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, amikor látjátok, hogy ezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa. Bizony, mondom nektek: el nem múlik ez a nemzedék, amíg mindez meg nem történik. Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.

*

Jelek lesznek a Napban, a Holdban, a csillagokban... A Nap elsötétedik, a Hold nem ad világot, a csillagok lehullanak az égről, és az egek erői megrendülnek.

De jelek lesznek a földön is: hamis Krisztusok és próféták bukkannak föl. Háború, dögvész, éhínség, földindulás pusztít. A keresztényeket üldözik. A keresztények meghasonlanak egymás közt. Sok keresztény elpártol a hittől. A tévelygés meg a gonoszság elhatalmasodik. Sok szívben kihűl a szeretet.

Jeleket vizslatnak a világ bölcsei is. Az egyének jó- és balsorsát, a nemzetek sorsának jóra vagy rosszra fordulását szeretnék kiolvasni belőlük.

Az Úr Jézus emlegette jelekből a keresztényeknek egyetlen egy nagy eseményt kell kiolvasniuk: az egyetlen igazi eseményt, az Úr második eljövételét.

Ez az esemény egyszerre jó is, rossz is. – Krisztus választottainak jó. Rossz azonban azoknak, akik nem Krisztust választották életük céljává.

Keresztény életemnek, evangélium-hirdető szavamnak szintén jelnek kell lennie: olyan jelnek, amely az Úrjövét közeledésére figyelmezteti a jókat és a rosszakat egyaránt.

Jelek lesznek az égtestekben... Jelek lesznek a világ meg az Egyház történetében... Íme, az Úr eljövételének távolabbi jelei! – Közelebbi jele pedig: Föltűnik az Emberfiának jele az égen.

Hogyan reagálnak az emberek ezekre a jelekre?

A földön kétségbeesett rettegés lesz a népek közt a tenger zúgása és háborgása miatt. Az emberek megdermednek azoknak szorongó várásában, amik az egész világra következnek... Jajgatásba tör ki a föld minden népe.

Az apokaliptikus idő sötét felhői alatt ne úgy viselkedjünk, mint a gonoszok, akik állatian félnek ugyan, de ugyanakkor még gonoszabbá válnak a természeti és a történeti viszontagságok közepett.

Hanem úgy viselkedjünk, mint Jézus Krisztus választottaihoz illik. Tanuljuk meg, hogy az Emberfiának égi jele nemcsak utolsó a jelek időrendi sorában, hanem egyúttal időfölötti jel is. Minden természeti és történeti csapás fölött a szent keresztnek jele tündöklik, és arról beszél, hogy a csapásoknak értelmük van.

Az emberi nem bűnei keresztre juttatták az Üdvözítőt, de Ő épp a kereszten győzte le a bűnt. Bűneink miatt nehezedik miránk is a sok szenvedés, de ha követjük Krisztust a keresztviselésben a magunk kereszt-útján, akkor győzedelmeskedhetünk az ég és a föld baljóslatu jelein.

Akkor majd föltűnik az Emberfiának jele az égen... (Az Egyház ősi hagyománya szerint a kereszt jele.) És meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel.

Eljön ítélni eleveneket és holtakat. Mikor először jött el, magatehetetlen kisedeként jött. Mikor másodszor jön el, nagy hatalommal érkezik.

Először közönséges testben jött el, másodszor már megdicsőült testben száll közénk. Midőn először jött el, mi ítéltük el Őt. Ha majd másodszor jön el, Ő ítélkezik mifölköttünk: örök életre vagy örök halálra ítél bennünket.

Szétküldi angyalait hangos harsona-szóval, és Ők összegyűjtik választottait a szélrózsa minden irányából: az ég egyik végétől a másikig.

Elkülönítik a konkolytól a gabonát, és betakarítják Isten csűrébe. Szétválogatják a jó meg a rossz halakat, és csak a jó halakat hagyják meg a hálóban.

Az Úr Jézus jövendölésének hallatán csendüljenek föl lelkünkben az adventi himnusz sorai: Ó majd ha tűzre vetteti / A bűnöst a Bírói szék, / S a jó meghallja édesen / A megszolgált hívó igét: / Ne kapjon el setét vihar / Lángoknak martalékaként, / De Isten arca és a menny / Boldogsága legyen miénk!

A fügefafa példájából tanuljatok: mikor ága megpuhul, és levelei kinőnek: tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, mikor látjátok mindezeket (a hamis Krisztusokat, a hamis prófétákat, a háborúságokat, a dögvészt, az éhínséget, a földrengést, a keresztények üldözését), – akkor tudjátok, hogy közel van az ítélet: az ajtóban van.

Az ókori keresztények meg az első évezred vége felé a középkori keresztények igen közelinek hitték az Úr végső eljövételét.

Az újkori meg a legújabbkori keresztények nagyon távolinak, szinte soha-be-nem-következőnek vélik az emberi nem végső dolgait.

Az ókori keresztények szeretettől lángoló szívvel, forró vágyakozással várták az Urat. Szájukon szüntelenül hangzott a vőlegényváró fohászkodás: Maranatha! Jöjj, Urunk Jézus!

A középkori keresztények bűneiket szánták-bánták az Úrjövét gondolatára, és egyszerre félve és reménykedve könyörögtek az örök Bíróhoz irgalomért.

A mai keresztény mindkettejüktől tanulhat: az ókori testvérektől szerető, vágyakozó Krisztus-várást, a középkoriaktól üdvös félelmet és gyökeres bűnbánatot.

Bizony mondom nektek, hogy nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek meg nem történnek.

Jézus kortársai csakugyan megérték Jeruzsálem pusztulását, a történelmi világitélet kezdetét és az utolsó ítélet előképét. – A többi zsidó pedig megéri a világ végét.

A zsidóságot Isten meghagyja a világ végezetéig, hogy annak a népnek, amely elvetette a Megváltót, módjában legyen elfogadnia Krisztust Messiásának.

Kijelentem nektek: Mindaddig nem láttok engem, míg azt nem kiáltjátok: Áldott, aki jön az Úr nevében! – mondja Jézus a zsidó vezetőembereknek Máté evangéliuma 23. fejezetének végén.

Ezekkel a szavakkal Jézus arra céloz, hogy a zsidók mint nép a történelem utolsó korszakában megtérnek, és Őt – a másodszor eljövő Jézust Messiásuknak köszöntik. Ahogy a virágvasárnapi bevonuláskor tette ezt a zsidó nép Jézusban hívő töredéke.

Úr Jézus, mi már most azt kiáltjuk: Áldott vagy Te, ki az Úr nevében jössz! Engedd meg tehát, hogy megláthassunk Téged. Tükör által, homályban már a földön, színről-színre pedig Atyád országában.

Az ég és a föld elmúlnak majd, de az én igéim nem múlnak el.

Világvégezetekor véget ér az univerzum – mostani közönséges alakjában, és új, megdicsőült formában fog folytatódni. A mostani, közönséges világ nem olyan szilárd és nem olyan értékes, mint sokan hiszik.

Akik az Isten elhanyagolásával, merőben erre a világra építik életüket: azok ítéletkor keservesen fogják tapasztalni, hogy homokra alapozták életüket.

Jézus Krisztus igéi nem múlnak el: fölötté vannak a változékony, mulandó világnak. Mi az Ő igéire építjük rá életünket. Ítéletkor majd meglátjuk, hogy mi építkeztünk igazán szilárd fundamentumra.

Nem múlt el, nem veszi el érvényességét Jézus Krisztusnak azon igéje, amelyet életünk végső értelméről, a végső célra eljuttató utakról és módokról mondott nekünk.

Ne az ég és a föld legyen a mi istenünk, mint sok kortársunké, hanem Jézus Krisztus, akinek igéje a természeti léten fölül természetfölötti létet is biztosít – minékünk is, a megszentelendő és megdicsőítendő világnak is.

Eszkatológiai beszédéből maga az Úr Jézus a következő szókkal vonja le a tanúságot:

Vigyázzatok magatokra, hogy el ne nehezdedjék szívetek tobzódásban és részegségben meg az élet gondjai közt, és hirtelen meg ne leljen az a nap.

Mert mint a vadászok hálója, csap le majd az a nap mindazokra, akik az egész föld színén laknak. Éberek legyetek tehát! Minden időben imádkozzatok, hogy méltóak lehessetek megmenekülni minden bekövetkezendőtől, és odaállni az Emberfia elé.

A vigyázás, az ébrenlét, az imádkozás fontosságát az Úr Jézus több példabeszédével hangsúlyozza: az urukat váró szolgák, a tolvaj ellen védekező gazda, a hű és okos sáfár, a tíz szűz, a talentumok és a minák példabeszédével.

A történeti világitélet csapásai alatt nem a léhaság, nem az értelmi és erkölcsi nihilizmus a mi programunk. De nem is az aggodás, a szorongás, egészen akaratumk megbénulásáig.

Hanem az ébrenlét, a vigyázás, az imádkozás a mi föladatunk. Mert tisztán akarunk megállni ítéletkor a mi örök Bíránk, Jézus Krisztus előtt.

Adventus Domini... Az Úr eljövetele... A Krisztus előtti évezredek emberisége az Úr első eljövételét várta: a Fiúisten megtestesülését és történeti köztünk-létét.

Mi az Úr második eljövételét várjuk: a föltámadt, a mennybement, az Atya jobbán ülő megdicsőült Krisztus eljövételét.

Énérettem: az egyénért, halálomkor jön el az Úr. Érettünk, emberi közösségért, a világtörténelem végén. – Hogyan készüljünk az Úr eljövételére? Erre a kérdésre Szent Pál így felel a vasárnap *szentleckéjében*:

Ideje már, hogy fölébredjete a bűn álmából. Mert most közelebb van üdvösségünk, mint amikor hinni kezdtünk.

A bűn éjjele előrehaladt, a nappal elközelgett. Vessük el tehát a sötétség cselekedeteit, és öltünk magunkra a világosság fegyvereit.

Mint nappal tisztességesen járunk: ne eszem-iszomban, ne paráznaságban és fajtalanóságban, ne viszálykodásban és irigykedésben; hanem öltünk magunkra az Úr Jézus Krisztust.

Aki meghallgatja és megtartja Szent Pál szavait, az méltóképpen készülődik az Úr eljövételére.

Advent 2. vasárnapja

Szent Máté 11,2–10

Amikor János a börtönben Krisztus tetteiről hallott, elküldte hozzá tanítványait és megkérdezte tőle: „Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?” Jézus ezt válaszolta nekik: „Menjetek, vigyétek híriül Jánosnak, amit hallotok és láttok: A vakok látnak, a sánták járnak, a leprások megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak föltámadnak, a szegényeknek pedig hirdetik az evangéliumot Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.”

Amikor azok elmentek, Jézus így kezdett beszélni Jánosról a tömegnek: „Miért mentetek ki, mit akartatok látni a pusztában? Széltől lengetett nádat? Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Finom ruhákba öltözött embert? Íme, akik finom ruhákat hordanak, a királyok házaiban laknak. Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Prófétát? Igen, mondom nektek: prófétánál is nagyobb. Ő az, akiről írva van: Íme, elküldöm küldöttemet színed előtt, aki elkészíti előtted utadat”.

*

János meghallotta a börtönben Krisztus cselekedeteit (Lukács szerint: a kafarnaumi százados szolgájának meggyógyítását és a naimi ifjú föltámasztását). Elküldte két tanítványát, hogy kérdezzék meg Jézust: Te vagy-e az Eljövendő vagy mást várjunk?

Keresztelő János tanítványainak egy része, például András, János, Péter, – Jézushoz csatlakozott, más része azonban megmaradt János mellett. Ez utóbbiak szinte egy külön felekezetet alkottak, és Jézusban nem tudták fölfedezni a Megváltót.

Ha csakugyan Ő a Messiás, miért nem csap föl a zsidók királyának? és miért nem szabadítja ki Jánost fogságából?

Nem Keresztelő János kételkedett Jézus Messiás voltában, hanem a jánosista tanítványok. János épp azért küldi őket Jézushoz, hogy maga az Üdvözítő szüntesse meg kételkedésüket.

Mivelünk is előfordult már, hogy látszólag hiába kértünk valamit Jézustól; vagy hogy nem tetszett nekünk a tanítása, nem voltak ínyünkre parancsai. És akkor mi is megkérdeztük Tőle: Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?

Ő az Eljövendő! Ne várjunk mást Helyette. Ne ábránduljunk ki Belőle, mert sokszor nem olyanak bizonyul, amilyenek mi elképzeljük. Azt szeressük Benne, hogy olyan, amilyenek az Isten elgondolta.

Jézus így felelt János küldötteinek: Menjetek, és adjátok híriül Jánosnak, amiket hallottatok és láttatok. (Lukács szerint Jézus éppen akkor sokakat meggyógyított betegségeikből, megszabadított a gonosz lelkektől, és sok vaknak visszaadta szemévilágát.)

Jézus tehát ezt üzenté Jánosnak: A vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak föltámadnak, a szegényeknek az evangélium hirdettetik. Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.

Te vagy-e az Eljövendő? – a jánosistáknak erre a kérdésére Jézus úgy felel, hogy csodatetteire hivatkozik. Ezekben a csodatettekben beteljesedett Izaiás próféta jövendölése, amelyben a Megváltót a betegek és a szegények jótevőjének rajzolta.

Jézusban való hitünk erősítése végett jó, ha időnkint emlékezetünkbe idézzük azt a sok jót, amit eddigi életünk során kaptunk Tőle; és azt a sok jót is, amiben a mieinket részesítette.

Jézus jótéteményei arról beszélnek nekünk, hogy Ő a mi Megváltónk. Ne várjunk tehát és ne keressünk mást Helyette.

A szegényeknek az evangélium hirdettetik.

A farizeusok nagyon büszkék voltak teológiai képzettségükre. Lenézték a tanulatlan, írástudatlan, törvénytárgyalásban járatlan szegényeket. Szellemi életre, mélyebb vallásosságra alkalmatlannak tartották őket.

Kirekesztették a szegényeket a vallásitanításból, és nem nyitották meg előttük a megigazulásnak útját.

Jézus éppen megfordítva: a szegényeknek hirdeti az evangéliumot. A szegény ember fölfelé törekszik. Mivel pedig a külső karrier el van zárva előle, szerencsés ösztönnel a belső karriert választja. Megnyílik az Isten előtt és országa előtt. Megnyílik az Isten országának Hirdetője előtt.

Boldogok a gazdagok – vallják e világ fiai. Boldogok a gazdagok, mert övék minden, mi szem-szájnak ingere: övék a kultúra, a hatalom, a dicsőség... Jézus viszont jajt mond a gazdagokra, mert megelégszenek a földi javakkal, és nem érdeklődnek a mennyei javak iránt.

Jézus nem őket, hanem a szegényeket mondja boldogoknak, mert övék a mennyek országa. – Nemcsak a másvilágon övék, mint sok fölületes ember hiszi; hanem már ezen a világon is. Hiszen bennük van az Isten országa: isteni erő és vigasztalás éltei őket.

Boldog, aki énbennem meg nem botránkozik.

Boldog, aki nem földi királyt vár a Messiásban, nem Izrael országának helyreállítását várja Tőle, és nem evilági méltóságokat kér Tőle. Boldog, aki nem ütközik meg abban, hogy Jézus szegény, nincsenek hadosztályai, és hogy szelíd és alázatos szívű.

Boldog, aki nem fordít hátat Krisztusnak azért, mert kemény beszéd a tanítása: akár hinnivalókról szól, akár tennivalókról.

Boldog, aki nem hagyja ott Jézust csak azért, mert nem kapta meg Tőle, vagy nem azonnal kapta meg, amiért esedezett Hozzá.

Saját használatunkra ne faragjunk magunknak istenképet. Ne mossuk le Krisztus arcáról azokat a vonásokat, amelyek nem tetszenek nekünk. Ne alakítsuk át Jézust csak bűnbocsátó és kérés-teljesítő Jézuskává.

Fogadjuk el Őt olyannak, amilyen: fogadjuk el tanítónknak, életünk példájának, tetteink számon tartójának és számon kérőjének.

Vagy minek látására mentetek ki? Puha ruhákba öltözött embernek látására? Íme, a puha ruhák viselői a királyok házában vannak. Hát akkor miért mentetek ki? Prófétát látni? Igen, azt mondom nektek: prófétánál is nagyobbat.

Jánosban éppen az tetszett a népnek, hogy nem lágy ruhába volt öltözve, hanem teveszőr ruhába, bőrvön a csipeje körül. Eledele pedig sáska volt és erdei méz.

Jánosban épp az imponált a népnek, hogy nem a királyok házában élt, hanem Júdea vad pusztaságában. Nem kereste Heródes Antipásnak kegyét. Épp megfordítva: a börtönig és feje vételéig hirdette a királynak: Nem szabad bírnod testvérednek, Heródes Fülöpnek feleségét.

János próféta volt: időrendben az utolsó, de értékesség dolgában a legnagyobb. Jézus prófétánál is nagyobbak mondja.

A próféták ugyanis csak jövendöltek a Megváltóról. Jánosnak viszont az jutott osztályrészül, hogy ujjával mutathatót rá a Megváltóra: Íme, itt van köztetek!

Imádkozzál érettünk, Keresztelő Szent János, hogy ruházódásunkban, evésünkben-ivásunkban aszkéták lehessünk: fékezői kortársaink szórakozásba- és élvezetekbe-rohanásának.

Miközben János küldöttei elmentek, Jézus a népsokaságnak Jánosról kezdett szólni: Minek látására mentetek ki a pusztába? Talán szélről lengetett nádszálnak látására?

Midőn annak idején Keresztelő János megjelent Júdea pusztaságában, hogy hirdesse a bűnbánatot és az Isten országának eléréstét: akkor kiment hozzá Jeruzsálem, az egész Júdea és az egész Jordán-vidék.

Nem azért ment ki hozzá, mintha János szélről lengetett nádszál lett volna: állhatatlan, gyöngye jellemű ember; hanem azért, mert állhatatos, erős jellemű ember volt.

Kíméletlenül megmondta a farizeusoknak meg a szaduceusoknak, hogy ha nem termik a bűnbánat méltó gyümölcsét, akkor kívül maradnak Isten országán.

A fejsze mind kivágja a jó gyümölcsöt nem termő, tűzrevaló fákat. Az elékezett Messiásnak kezében van szórólapátja: megtisztítja szérűjét, összegyűjti búzáját a csűrbe, a pelyvát pedig megégeti olthatlan tűzzel.

Keresztelő Szent János példájára legyünk állhatatos, erős jellemek. Korunk farizeusainak és szaduceusainak, bárkik is ők, mondjuk meg keményen, hogy ha meg nem térnek: a kivágott fának és a pelyvának sorsa vár rájuk.

Jánosról van megírva (Malakiás jövendölésében): Íme, én elküldöm hírnökömet színed előtt, aki majd elkészíti utadat előtted.

Keresztelő János az Úr Jézus szavai szerint a legnagyobb próféta. De nem ő a Messiás, mint a jánosisták vélték. Maga Keresztelő János is megvallotta, hogy nem ő a Fölkent.

Aki utánam jövendő, az hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy rabszolgájaként a saruját hordozzam... Én csak vízzel keresztellek benneteket a bűnbánatra: Ő Szentlélekkel és tűzzel fog megkeresztelni benneteket.

Szent János evangelista pedig azt mondja írásának Prologosában: Nem volt János a világosság, hanem hogy tanúságot tegyen a Világosságról. Jézus az igazi Világosság, amely világra-jöttében minden embert megvilágosít.

Mi csupán hírnökei vagyunk Jézusnak, az igazi Világosságnak, ki hatalmasabb nálunk. Mi nem adhatunk hitet senkinek: csak ápolhatjuk másokban a már meglévő hitet, vagy elvezethetünk másokat a hit küszöbéig.

Legyünk jó hírnökei Jézusnak: előkészítői és ápolói annak a hitnek, amelyet csak Jézus adhat meg. Figyelmeztető és buzdító szavunkkal mások megtéréséért mondott imáinkkal és krisztusos életünkkel készíthessük az Úr útját, hogy minél több felebarátunknak szívébe bevonulhasson.

Advent második vasárnapja a remény vasárnapja. Ennek a vasárnapnak evangéliuma figyelmeztet bennünket, hogy Jézus az Eljövendő, nem kell tehát mást várnunk Helyette. Őtöle kell remélnünk evilági és másvilági boldogságunkat.

Szent Pál szintén a reménykedésre buzdít bennünket a vasárnap *szentleckéjében*. Minden, ami megíratott a Szentírásban, a mi okulásunkra íratott meg, hogy reménységünk legyen – mondja az apostol.

Jézus Krisztus a zsidóknak szolgálja lett, hogy valóra váltsa az atyáknak tett ígéreteket, és így megbizonyítsa, mennyire igazak Isten ígéretei.

A pogányok viszont irgalmaért dicsőítik az Istent. Hiszen ők nem voltak választott nép, mégis bemehetnek az Isten országába; mégis túlnyomóan belőlük lesz az Újszövetség választott népe.

Jesszének gyökere lészen – idézi Szent Pál Izaiás prófétát – és ez a gyökér fölkel, hogy uralkodjék a pogány nemzeteken. Ezért Őbenne reménykednek a pogány népek.

A reménységnek Istene töltsön el bennünket a hitnek teljes örömeivel és békéjével. Böven legyen meg bennünk a remény a Szentlélek erejéből.

Kérjük Keresztelő Szent Jánost és Szent Pált: járjanak közben értünk, hogy szüntelenül reménykedjünk Krisztus ígéreteinek teljesülésében.

Advent 3. vasárnapja

Szent János 1,19–28

Ez János tanúsága, amikor a zsidók papokat és levitákat küldtek Jeruzsálemből hozzá, hogy megkérdezzék őt: „Ki vagy te?” Ő megvallotta, és nem tagadta, és megvallotta: „Nem én vagyok a Krisztus.” Erre megkérdezték tőle: „Mi vagy tehát? Illés vagy?” Ő azt válaszolta: „Nem vagyok.” „A próféta vagy?” Azt felelte: „Nem.” Akkor azt mondták neki: „Akkor ki vagy? Választ kell vinnünk azoknak, akik küldtek minket! Mit mondasz magadról?” Ő azt felelte: „A pusztában kiáltó szava vagyok: Tegyétek egyenessé az Úr útját, amint Izajás próféta mondta.”

A küldöttek a farizeusok közül voltak. Ezért tovább kérdezték: „Miért keresztelsz tehát, ha nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta?” János ezt felelte nekik: „Én vízzel keresztelek, de köztetek áll az, akit ti nem ismertek. Ő az, aki utánam jön, akinek a saruszíját megoldani sem vagyok méltó.” Ezek Betániában történtek, a Jordánon túl, ahol János keresztelt.

*

A zsidók papokat és levitákat küldtek Keresztelő Jánoshoz, hogy kérdezzék meg: Te ki vagy? – Erre János megvallotta, nem tagadta, hanem megvallotta: Én nem vagyok a Krisztus.

Lukács evangéliuma szerint a nép várakozásban volt, és mindenki tanakodott szívében János felől, vajon nem ő-e a Krisztus.

A jeruzsálemi vezető emberek feje is abban főtt, hogy ki ez a János. Miért prédikál, és miért keresztel? Csak nem érkezett el az Isten országa? Csak nem János a Messiás?

Jánost nem szédítette meg az egyszerű emberek azon hiedelme, hogy ő a Messiás, sem pedig közvetlen környezetének, tanítványainak azon iparkodása, hogy Messiássá léptessék elő Mesterüket.

János nagyon jól tudta, hogy ő nem a Krisztus, és ezt a tudását kertelés nélkül megvallotta.

Sohase tartsuk magunkat többre valódi értékünkönél. Még akkor se, ha tisztelőink az egekig magasztalnak bennünket. Még valódi értékünk dolgában is hűtsük le büszkeségünket Szent Pál szavaival: Mid van, amit nem úgy kaptál Istentől?

Ekkor megkérdezték a zsidók küldöttei Jánost: Mi tehát a valóság? Illés vagy talán? – Nem vagyok, felelte János.

Talán Illés vagy, akit a Messiás eljövetele előtt várunk? Mert Malakiás azt jövendölte: (4,5) Íme, én elküldöm majd nektek Illés prófétát, mielőtt eljön az Úrnak nagy és rettenetes napja, hogy visszatérítse az atyák szívét fiaikhoz, és a fiak szívét atyáikhoz; vagyis hogy megszüntesse a zsidóságon belül dúló ádáz viszályokat.

János tagadja, hogy azonos volna Illéssel. A mennybe elragadott Illésnek visszatérése a világtörténelem legutolsó korszakában lesz esedékes.

Erkölsileg megújítja majd a romlott világot: előkészíti az emberiséget Krisztus eljövetelére, a zsidóságot pedig mint népet megtéríti.

János csak előképe Illésnek. Amiképp János a Krisztus első eljöttének előfutára, úgy a visszatérő Illés a Krisztus második eljövetelét készíti majd elő.

Ki tudja, hogy a végétől számítva melyik korszakában élünk a világtörténelemnek? Lehet, hogy az utolsó előttiben... Mindenesetre mindnyájan Illésnek előképei vagyunk.

Hivatásunk: erkölsileg megújítani a romlott világot, és előkészíteni az embereket Krisztus eljövetelére.

A Próféta vagy? – Nem, felelte János.

Mózes ötödik könyve a következő próféciát tartalmazza: Uratok Istenetek támaszt majd nektek prófétát testvéreitek közül, mint engem támasztott. Őt hallgassátok mindenben, amit majd mond nektek.

A babilóni fogság után, hogy Malakiással megszűnt a prófétaság, a zsidókban kialakult az a remény, hogy még egy nagy prófétát kapnak Istentől: Mózesrel fölért prófétát, a Prófétát. – János ezzel a nagy Prófétaival sem tartja magát azonosnak.

Az első csodás kenyérszaporítás alkalmával a jóllakott emberek királyukká akarták tenni Jézust, mert – mint mondták – ő az a bizonyos Próféta.

Az Apostolok Cselekedeteiben Péter is meg István vértanú is szintén az Úr Jézusra alkalmazza Mózes jövendölését.

Keresztelő János nem tévesztette össze magát a Prófétaival, vagyis Jézus Krisztussal. Én se téveszem magamat össze az Üdvözítővel!

Imádságom ereje, kegyelmi életem, tanító és lelkipásztori munkám eredményes volta nem tölem való elsősorban, hanem az Úr Jézustól. Az Ő kegyelméből vagyok *alter Christus*.

Ekkor azt mondták a zsidók küldöttei Jánosnak: Ki vagy tehát, hogy megfelelhessünk azoknak, akik küldtek bennünket? Mit mondasz saját magadról? – Erre János így szólt: Én a pusztában kiáltónak hangja vagyok: Egyenesítsétek az Úr útját, amint mondta Izaiás próféta.

Izaiás könyvének negyvenedik fejezetében a következő jövendölést olvassuk: Így kiált egy hang (talán egy angyal hangja): Készítsetek utat a pusztában az Úrnak! (Babilón és Jeruzsálem közt a sivatagban. Ezen az utón vezeti haza népét az Úr a fogságból.) Csináljatok egyenes ösvényeket a sivatagban Istenünknek.

Keresztelő János önmagára alkalmazza Izaiás próféta jövendölését: az Úr angyalának, küldöttének hangjával azonosítja magát.

És ez a hang azt kiáltja: Készítsetek utat a világ sivatagában Jézus Krisztusnak, aki haza hozza övéit a bűn fogságából.

Nem az a fontos, hogyan hívnak bennünket, vagy hogy milyen tisztséget töltünk be az Isten országában. Hanem az a fontos, hogy mi is – mint Keresztelő János – az Úr angyalának hangja vagyunk a világ pusztaságában, és azt kiáltjuk embertársaink fülébe: Készítsetek utat az Úrnak!

A farizeusok közül is voltak kiküldöttek. Ezek megkérdezték Keresztelő Jánost: Mit keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Fölkent, sem Illés, sem a Próféta? – János így felelt nekik: Én vízzel keresztetek. Köztetek áll azonban, akit nem ismertek: az utánam jövendő, de aki előttem van. Nem vagyok méltó, hogy rabszolgájaként megoldjam saruszijját.

A farizeusok küldöttei úgy tudták, hogy a keresztelés, a belső ember megváltoztatása és megújítása: a Messiásnak dolga vagy Illésé vagy a Mózes-megjövendölte Prófétaé. Mivel János nem Messiás, nem Illés, nem a Próféta: illetéktelenül keresztel.

Én csak vízzel keresztetek – felelte nekik János. Csupán előkészítem az embereket a Szentlélekkel és tűzzel való keresztiségre. Szentlélekkel és tűzzel pedig az a Valaki keresztel majd, aki már itt van köztetek, de ti nem ismeritek. Sajnos, nem is fogjátok ismerni és elismerni.

Ez a Valaki mint Isten előbb van nálam, mint ember időben utánam következik. Én csak ember vagyok: arra sem méltó, hogy rabszolgája legyek saruszijjának oldozgatója.

Úr Jézus, az isteni igazság hirdetőjévé, a kegyelem közvetítőjévé tettél engem, ki arra sem vagyok méltó, hogy rabszolgád legyek. Segíts, hogy méltatlan létemre is méltó szolgáltnak bizonyuljak.

Köztetek áll, akit ti nem ismertek.

Hány tévelygő ember van, aki minden valamirevaló filozófiát ismer; aki szakértője India vallásainak; aki fejből tudta Steiner Rudolfnak, az anthróposophia alapítójának minden írását; nem ismeri azonban Krisztust, aki az emberré-testesült Igazság.

Hány testileg-lelkileg beteg ember van, aki orvostól-orvosig, kuruzslótól-kuruzslóig vándorol; aki minden orvosságba belekóstol, és minden kúrát kipróbál: nem jut el azonban Krisztushoz, az orvosok orvosához, az orvosságok orvosságához.

Hány olyan keresztény van, akinek az a szerencséje, hogy nem ismeri igazán Krisztust, mert ha igazán ismerné, már rég ott hagyta volna – mint Mauriac írja a *Jézus élete* című könyvében. Rég ott hagyta volna, mivel neki nem a valódi Krisztus kell, hanem egy olyan Krisztus-kép, amelyet ő maga faragott magának a saját gusztusa szerint.

Örüljete az Úrban mindig; újra mondom: örüljete – erre buzdít bennünket Szent Pál a vasárnap *szentleckéjében*. – Miért örüljünk? Mert köztünk a Krisztus, és bennünk a Krisztus, mi pedig Őbenne vagyunk.

Köztünk a Krisztus az Eucharishtiában, bennünk a Krisztus a megszentelő kegyelemben meg a szentáldozásban; mi pedig Őbenne az Egyházban. – És mi ismerjük ezt a Krisztust: Ő a mi igazságunk, a mi orvosunk, parancsolónk és példaképünk, a mi támogatónk és bíránk.

Vele-alkotott egységünkben bizalommal terjeszthetjük minden kérésünket az Isten elé. Krisztussal való egységünkben eltölt bennünket Istennek az a békéje, amely fölülmúl minden értelmet.

Advent 4. vasárnapja

Szent Lukács 3,1–6

Tiberiusz császár uralkodásának tizenötödik esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, Heródes pedig Galilea negyedes fejedelme, Fülöp, a testvére Itúrea és Trachonitisz tartomány negyedes fejedelme, és Lizániász Abilína negyedes fejedelme, Annás és Kaifás főpapok alatt, elhangzott az Úr igéje Jánoshoz, Zakariás fiához, a pusztában. S ő elment a Jordán egész környékére, hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, amint írva van Izajás próféta beszédeinek könyvében: „A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit! Minden völgyet betöltenek, minden hegyet és halmot elhordanak; ami görbe, egyenes lesz, a göröngyös pedig sima úttá: és meglátja minden test Isten üdvösségét”.

*

Tiberiusz császár uralkodásának tizenötödik évében történt.

Szent Lukács megmondja, hogy Krisztus születése után a harmincadik esztendő táján, amikor előjött a pusztából Keresztelő János, kik állottak a zsidóság politikai és vallási életének élén.

A véres kezű és templom-gyalázó, a lelke mélyén gyáva és gerinctelen Pontius Pilátus volt Júdea procurator. – Galileának Heródes Antipas, Nagy Heródes fia volt a negyedes fejedelme: ez a királyi címre hiába áhítozó, házasságtörő ember. Házasságát maga mellé vette testvéreinek feleségét, Heródiást.

Palestina északkeleti tartományainak negyedes fejedelme Fülöp, Nagy Heródesnek egy másik fia, kinek felesége Salóme, Heródiás lánya, anyjával együtt Keresztelő János fejevételője.

Látszat szerint Kaifás a főpap, valójában pedig ipa, Annás gyakorolja a főpapi hatalmat. Egyébként mindkettő Pilátus elődeinek kreatúrája. Életüknek egyetlen nevezetes tette lesz: Jézus halálra ítéltése és keresztrefeszítése.

Ilyen világi és vallási főemberek idejében jelentkezett János: hatalomért tülekedő, gyilkosságra kapható, arany imádó, érzéki emberek világában. – Micsoda ellentét köztük és János között! Földi boldogságukért nádszálként hajladozó, lágyruhás alakok az egyik oldalon, a másik oldalon pedig a teveszőr-ruhás, bőroves, erdei mézet és sáskát evő próféta, ki Isten ügyét szolgálja a börtönig és feje vesztéséig.

Keresztelő Szent János, járj közben értünk Istennél, hogy mi is, mint Te, oázis lehessünk a világ sivatagjában, és a legreménytelenebb körülmények közt is végezzük el misszióinkat.

Tiberiusz császár uralkodásának tizenötödik évében lőn az Úr szava Jánoshoz a pusztában (Júdea pusztaságában, a Jordán torkolatától és a Holt-tengertől nyugatra elterülő pusztaságban, a nagyrészt kopár hegyek közt.)

Mit mondott Jánosnak az Úr szava? – Ilyesfélét: Menj, és készítsd elő Egyszülöttem útját. Hirdesd a népnek, hogy elközelgett az Isten országa, köztük van immár a Messiás.

Tartsanak tehát bűnbánatot. Megtisztulásuk és megigazulásuk jeléül merítsd meg őket a Jordán vizében. Így készüljenek a Megváltó fogadására, az Isten országába való belépésre.

Abban az időben elő is jött magányából János, és Júdea pusztaságában, a Jordán egész vidékén ezt hirdette: Tartsatok bűnbánatot, mert közel van Isten országa.

Járj közben értünk, Keresztelő Szent János, hogy mi is, mint Te, meghalljuk az Úr szavát, amely az emberek közé küld bennünket. Minket is azért küld, mint Téged: hogy utat készítsünk szent Fiának az emberek szívébe.

Hogy elfordítsuk őket a bűntől, és odafordítsuk őket a jóhoz. Hogy lemoszuk bűneiket, őket magukat pedig beiktassuk Isten szent Fiának titokzatos Testébe.

Bejárta János a Jordán egész vidékét, és hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára.

Tartsatok bűnbánatot! – ezt dörögte János a farizeusok, a szaduceusok, a jómódúak, a vámosok és a katonák fülébe. Térjete meg bűneitekből, változtassátok meg lelkiéleteteket. Merítkezzetek meg a Jordán vizében, bűneitek bocsánatára.

Mindezt miért? Mert közel van a mennyek országa, amelyet a próféták megjövendöltek, és amelynek megvalósítását Krisztus hamarosan megkezdi.

Hol lesz ez a mennyek országa? – Ezen a világon láthatóan az Újszövetség népében, az Egyházban, láthatatlanul az egyes keresztény igazak lelkében. A másvilágon pedig: a Szentháromság egy Isten életében és boldogságában.

Tartsatok bűnbánatot! – minékünk is erre kell buzdítanunk miéinket. Tartsatok bűnbánatot, mert köztetek és bennetek akar valósulni az Isten országa.

Takarítsátok ki lelketekből a gyarlóság, a bűn, a hiba kacatát és szemetét. Teremtsetek magatokban helyet, folyton nagyobb teret a Szentháromságnak, hogy az Ő bennetek-lakása előragyogtassa szívetekből a megszentelő malasztot.

Amint meg van írva Izaiás beszédeinek könyvében: A pusztában kiáltónak szava ez: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit.

Izaiás látomása szerint egy Hang, talán egy angyalnak hangja csendül föl a sivatagban, Jeruzsálem és Babilón közt, mikor majd az Úr vezetése alatt hazatérhet a választott nép a babilóni fogságból.

Isten küldöttének ez a hangja Palesztina megmaradt zsidóit biztatja, hogy készítsék az Úr útját a sivatagban, egyengessék ösvényeit.

Keresztelő Jánossal együtt mi is ilyen isteni hang vagyunk. Mi is azt kiáltjuk bele a sivatagos világba, hogy készítsék az emberek az Úr útját, egyengessék ösvényeit.

Jön az Úr Jézus. Vele jönnek, akiket kiszabadított a bűn Babeléből. Minékünk, kik már meg vagyunk váltva, akik már megtértünk bűneinkből, és odafordultunk Istenhez, azért kell imádkoznunk és dolgoznunk, hogy Jézus minél több testvérünket magával hozhassa a bűn Babeléből.

Minden völgy töltessék föl, minden hegy és domb hordassék le. Legyen a görbe egyenessé, a göröngyösök sima utakká. Meglátja majd minden ember az Isten szabadítását.

Izaiás jövendölésének képeiből kiolvashatjuk, hogyan kell készülnünk a Megváltó fogadására.

Minden völgy töltessék föl: szüntessük meg magunkban a lelki ürességet, a kicsinyhitű gyávaságot. – Minden hegy és domb hordassék le: számúzzuk magunkból a gögöt, a főbűnök elsejét és minden bűnnek ősforrását.

Legyenek a görbe utak egyenessé: hagyjuk ott még a bocsánatos bűnök kanyargóit is, és térjünk vissza az Isten felé vivő egyenes útra. – A göröngyösök legyenek sima utakká: Kapaszkodjunk bele az Isten kezébe, hogy könnyebben bírjuk járni az életszentség keskeny és meredek ösvényét.

Így majd meglátjátok Isten szabadítását. A mi Urunk Jézus Krisztus kiszabadít bennünket a bűn rabságából, és rásegít a jónak szabad szolgálatára.

Ezt a kiszabadítást és rásegítést azonban el kell fogadnunk az Üdvözítőtől. Együtt kell munkálkodnunk a Szabadítóval: bűneink irtásában is meg az erénygyakorlatokban is.

Advent negyedik vasárnapja a régi időben liturgiátlan volt, mert a kántorböjti belenyúlt a vasárnap reggelbe. Mikor aztán szombat reggelre tették át a kántorböjti misét, akkor egy külön miseszöveget szerkesztettek a vasárnap számára a kántorböjti misék szövegéből. Az énekek pl. a szerdáról valók, az evangélium szombatról.

A *szentlecke* a papszentelésre emlékeztet, mert ennek a vasárnapnak éjszakája volt az ordinálás legjelentősebb ideje a régi Egyházban.

Sok pap részeseül ezen a napon az egyházi rend szentségében. – Adjunk érte hálát Istennek, és imádkozzunk papi hivatásokért.

Magunkban pedig ápoljuk a papi öntudatot Szent Pál *szentleckebeli* szavaival:

Úgy tekintsen bennünket az ember, mint Krisztus szolgáit, Isten titkainak sáfárait...
Mindegyikünk hűséges sáfárnak találtassék... Az Úr fog megítélni bennünket sáfárkodásunkért.

Midőn majd eljön az Úr, ki a sötétség titkait is megvilágítja, és a szívek szándékait fölfedi: akkor legyen dicsősége mindegyikünknek az Istentől.

Karácsony nyolcada alatti vasárnap

Szent Lukács 2,33–40

Apja és anyja csodálkoztak mindazon, amit róla mondtak. Simeon megáldotta őket, anyjának, Máriának pedig ezt mondta: „Íme, sokak romlására és feltámadására lesz ő Izraelben; jel lesz, melynek ellene mondanak – és a te lelkedet tör járja át –, hogy nyilvánosságra jussanak sok szív gondolatai.”

Volt egy Anna nevű prófétaasszony is, Fánuel leánya, Áser törzséből. Nagyon előre haladt már napjaiban, miután férjével hét esztendeig élt szüzessége után; nyolcvannégy éves özvegy volt, és nem vált meg a templomtól, böjtöléssel és imádsággal szolgált ott éjjel és nappal. Ő is odajött ugyanabban az órában, dicsérte Istent, és beszélt róla mindazoknak, akik várták Jeruzsálem megváltását.

Miután mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatértek Galileába, a városukba, Názáretbe. A gyermek pedig növekedett és erősödött, telve bölcsességgel, és az Isten kegyelme volt rajta.

*

Jézus atyja és anyja csodálkoztak Simeon szavain, amelyeket a kisdéd Jézusról mondott.

Mit mondott Simeon? – Ezt: Látta szemem az üdvösséget, amelyet – Uram – minden népnek javára rendeltél: világosságot a pogányok megvilágosítására, és dicsőségére népednek, Izraelnek.

Miért csodálkozott József és Mária Simeon e szavain? Talán nem tudták, hogy Gyermeük minden nép Üdvözítője: a pogányok világossága és Izraelnek dicsősége? – De tudták. Gábor főangyal szavaiból tudták. Hát akkor miért csodálkoztak?

Azért, mert Gyermeük megváltó-volta misztérium. A misztériumnak pedig természetéhez tartozik, hogy minél többször és minél szebbet hallunk róla, annál nagyobb csodálattal tölt el bennünket.

Ennek a világnak titkaival is így vagyunk, hát meg a másvilág titkaival, főleg az Isten irántunk való szeretetének misztériumaival!

Csodálatos Jézus, *Jesu admirabilis*, csodálunk Téged, mert irántunk való testvéri szeretetednek száz meg száz jeléért valóban csodálatraméltó vagy.

Ha a csodálkozás a bölcsesség kezdete, akkor a Jézuson csodálkozás az igazi keresztény vallásosság kezdete.

József és Mária csodálkoztak Simeon szavain.

De nemcsak a szavain csodálkozhattak Simeonnak, hanem váratlan megjelenésén is. A próféta megjelenése olyan váratlanul érte őket, mint negyven nappal azelőtt a pásztorok megjelenése, és amilyen váratlanul fogja érni őket a napkeleti bölcsek megjelenése.

Amennyire csodálatos az a tény, hogy Gyermeük a népek és Izrael Megváltója, ugyanannyira csodálatos az is, hogy Isten ilyen korán kezdi jelentgetni Fiát: a pásztoroknak az angyalok által, a mágusoknak a csillag által, Simeonnak a Szentlélek által.

Isten ma is jelentgeti Fiát: színes és fehér pogányoknak, hitetlenné, vallástalanná vált keresztényeknek. Különbféle utakon és módokon jelentgeti Fiát: íráson át, élőszón át, a jó keresztények példáján át...

Bizonyára vannak olyan Krisztust nem ismerő emberek, akiknek énrajtam át akarja jelentgetni Fiát az Isten. Képezzem tehát szellememet, tökéletesítem lelki életemet, hogy jó médiuma legyek az Istennek.

Simeon magasztalta Jézus szüleit, és így szólt anyjához, Máriához: Íme, ez a Gyermekek sokaknak romlására és föltámadására tétetett Izraelben, és jelül, amelynek ellene mondanak.

Simeon jövendölésében az lep meg, hogy a Messiás nemcsak föltámadást hoz egyeseknek Izraelben, hanem sokaknak romlást is. Föltámadást azoknak, akik majd hisznek Benne. Kárhozatot azoknak, kik nem fogadják be Őt, és így saját magukat rekesztik ki a kegyelmi életből és a mennyországból, és így tulajdon magukat taszítják a kárhozatra.

Simeon jövendölése az Újszövetség Izraeljére, az Egyházra is érvényes. Itt szintén csak egyeseknek van föltámadására a Krisztus. Sokaknak, sajnos, romlására van. Azoknak a sokaknak, kik nem Krisztusban keresik Megváltójukat, hanem a szellemi vagy éppen a testi élvezetekben, a vagyonnak vagy a karriernek hajszozásában.

Jézus olyan jel lett sok zsidó és pogány előtt, amelynek ellene mondanak... Ellene mondanak, mert parancsteljesítést és keresztbordozást kíván: értelmüknek és akaratuknak Isten előtt való meghódoltatását kívánja.

Ne nemet, hanem igent mondjunk Krisztusnak. Akkor minekünk is föltámadásunkra lesz.

Neked magadnak is tör járja majd át lelkedet.

Azt lehetett volna gondolni, hogy Máriának, az Istenember Anyjának, az áteredő bűn nélkül fogantatottnak, csupa öröm lesz az élete. Simeon próféta azonban tört jövendölt neki, amely átjárja majd a lelkét.

Heródes dühös vérengzése elől Egyiptomba kell mentenie Fiacskáját. Az elveszett tizenkét éves Jézust napokig kell majd keresnie. A nyilvános működés éve alatt folyton rettegnie kell, mert hallja, tudja, hogy Fiát figyelik, és halálra szánják a nép vezetői. A kínszenvedés meg a keresztrefeszítés napjaiban együtt kell szenvednie Fiával. Íme, a megjövendölt törnek valóráváltásai.

Mária, a második Éva, az emberi nem alázatos és engedelmes új Édesanyja, vállalta a tört, hogy példát mutasson az emberiségnek az egyéni és a közösségi sors hordozására, Krisztus szenvedéseinek „kiegészítésére”, az elvi megváltás gyakorlati megváltássá tételére.

Jézus csupán elvileg váltott meg bennünket: megadta nekünk azt a hatalmat, hogy Isten gyermekei lehessünk. Az elvi megváltásból csak úgy lesz gyakorlati megváltás; a mennyország ajtaján – amelyet Krisztus megnyitott előttünk – csak úgy fog belépni minél több ember, ha Mária nyomán mi is részt vállalunk Jézus keresztjéből.

Hogy megnyilvánuljanak sok szívből a gondolatok.

Magyarán: hogy kiderüljön, mi lakik egy-egy emberben; jóakaratuság-e vagy rosszakaratuság.

Akiben jóakaratus lakik, az nem botránkozik meg abban, hogy Mária lelkét tör járja majd át; vagyis abban, hogy Máriának és minden keresztény hívőnek részt kell vállalnia Krisztus kínszenvedéséből és keresztthalálából; részt kell vállalnia a megváltás munkájából.

Akiben jóakaratus lakik, tehát aki kész a tevékeny szeretetre és a keresztbordozásra, az Máriával együtt vállalja Krisztus életét és sorsát; és közben nem törődik azzal, hogy a világ fiai oktalannak, gyöngének tartják; kinevetik, megkínózzák, esetleg meg is ölik. Vállalja Krisztus életét és sorsát – a mennyei Atyának engesztelésére, a bűnök bocsánatára, az emberek üdvözítésére.

Akiben viszont rosszakaratus lakik, az elutasítja magától a *compassiónak*, a *co-redemptionnak* gondolatát. Ilyen áron nem kell neki a Krisztus, nem kell neki a kereszténység. Inkább választja az önzésnek, az élvezeteknek széles útját; és föltámadás helyett a romlást szavazza meg magának.

Járj közben értünk, Édesanyánk, Mária, hogy követhessük példádat a compassióban, a co-redemptióban. Imádkozzál érettünk, hogy szent Fiad, Jézus, föltámadásunkra legyen, ne pedig romlásunkra.

Volt egy Anna nevű prófétanő, Fánuel lánya, Áser törzséből. Előrehaladott volt sok napjában, miután hét évig élt férjével lányságától kezdve, és özvegy nyolcvannégy éves koráig. Ez nem vált meg a Templomtól, böjttel és imádsággal szolgált Istennek éjjel-nappal.

Íme, egy ószövetségi asszony, aki várta a Messiást. Még pedig nem a farizeusok-kiagyalta Szabadítót, hanem a próféták-megjövendölte igazi Megváltót, aki majd megszabadítja népét bűneitől.

Ráadásul Anna nemcsak várta a Messiást, hanem – úgy látszik – még azt is sejtette, hogy megéri a Szabadítónak eljöttét, és tulajdon szemével láthatja.

Mintha ezért nem tudna megválni a Templomtól. Mintha ezért költözött volna be a Templom egy melléképületének valamelyik kamrájába.

Ilyennek kell lennie a jó kereszténynek is: a templomtól-megválni-nem-tudónak. Annál inkább, mert a mi templomainkban itt lakik a megtestesült, kereszthalált halt, föltámadt és mennybement Istenfia.

Gondoljak rá napközben minél többször, hogy *egy* födél alatt lakom az Üdvözítővel. Napirendem pontjai közül nem szabad hiányoznia a rendszeres szentséglátogatásnak.

Anna prófétaasszony abban az órában megjelent, hálálkodott Istennek, és Jézusról beszélt mindenkinek, aki várta Jeruzsálem megváltását.

Isten azzal jutalmazta meg hűséges lányának Templomtól-megválni-nem-tudását, sok imádságát és böjtölését, hogy megérhette a Megváltó eljöttét, és saját szemével láthatta.

Anna ezt a jutalmat kétféleképpen is megköszönte az Istennek. Egyrészt hálaimájával, másrészt pedig azzal, hogy mindenkinek beszélt Jézusról, aki csak várta Jeruzsálem megváltását.

Mi is köszönjük meg az Istennek, hogy láthatjuk Megváltónkat minden szentmisében, minden szentségkítételkor; vendégül láthatjuk minden szentáldozásunkban, meglátogathatjuk kápolnáinkban.

Köszönjük meg az Istennek mindezt egyrészt hálaimával, másrészt azzal, hogy mi is beszélünk Jézusról hitre vágyó hitetlen testvéreinknek, hitükben megrendült keresztény felebarátainknak; de azoknak is, akik hitük növelése végett szívesen hallgatják, ha szólunk hozzájuk Krisztus Úrról.

József és Mária, amint elvégeztek mindent, ami az Úr Törvénye szerint volt, visszatértek Galileába, városkájukba: Názáretbe.

A Gyermekek pedig növekedett és erősödött, telve bölcsességgel, és az Isten tetszése volt Rajta.

Az Úr Jézus emberségének kibontakozása szolgáljon példaképpül a magunk emberségének kibontakoztatásához.

Egy ideig a mi testünk is növekedik és erősödik. A szülői ház, az iskola, a szerzet, az élet gondoskodik róla, hogy egyre jobban megteljünk bölcsességgel: evilági és másvilági bölcsességgel egyaránt.

Rajtunk volt-e azonban, és rajtunk van-e az Isten tetszése? Testi életünk és szellemi életünk fejlődése mögött nem maradt-e félben a lelki életünk? – Könnyen megeshetik, hogy egyes világi keresztény testvéreink nálunk sokkalta előbbre vannak lelkiükben.

A Breviáriumon kívül megfordul-e kezünkben más imakönyv is? Megtanultunk-e már saját szavainkkal fohászolni és imádkozni? – A prédikációra-készülés közben használt lelki könyveken kívül olvasunk-e más lelkiolvasmányt is?

Hogyan vagyunk elmékedés dolgában? Meglátogatjuk-e naponta az Oltáriszentség Krisztusát? Épületes-e a magatartásunk egymás közt és a világiak színe előtt?

Törekedjünk rá, hogy lelki életünk folyton gazdagodjék. Csak így lesz rajtunk Isten tetszése.

A Karácsony nyolcada alatti vasárnap evangéliuma a Karácsonynak örömébe belevegyíti Simeon jóvendölésének örömjét:

Ez a Gyermeke sokaknak romlására rendeltetett. Ez a Gyermeke olyan jel, amelynek sokan ellene mondanak... Neked, Mária, magadnak is tör járja majd át lelkedet.

Az Egyház nem ünneprontásnak szánta ezt a perikópát, hanem figyelmeztetésnek. Arra figyelmeztet bennünket, hogy ne rekedjünk meg a fenyőfás hangulatban, az érzelmes szeretetben, hanem jussunk el az igazi szeretetig: a tevékeny, az áldozatvállaló szeretetig.

Karácsony Jézusát ne csak azért szeressük, mert Gyermeke; és ne csak azért, mert érettünk lett Gyermeke. Hanem azért is, mert ez a Jézus – ha majd felnő – a kínszenvedést és a halált is vállalja majd értünk, emberekért és üdvösségünkért.

Valamint azért is, mert megengedi nekünk, hogy Anyjával, Máriával együtt osztozzunk az Ő keresztjében, részt vegyünk a megváltás munkájában.

Kisded Jézus, kereszthalálra szánt Jézus, ihless és támogass bennünket, hogy szent Egyházad és a magunk szenvedéseit szépen viselhessük, és fölajánlhassuk Atyád országának terjedéséért.

A Karácsony nyolcada alatti vasárnap *szentleckéje* az Ige megtestesülésének gyümölcseiről szól:

Megszabadultunk az ószövetségi Törvénytől, véget ért szolgaságunk, megkezdődött istengyermekségünk.

Mivel pedig fiak vagyunk – mondja Szent Pál – Isten elküldötte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja bennünk: Abba, Atya!

Azért többé már nem vagyunk szolgák, hanem fiak. Ha pedig fiak, akkor örökösök is vagyunk: Krisztussal együtt a mennyi dicsőség társörökösői.

Tevékeny Isten- és emberszeretetünkkel bizonyuljunk méltóaknak a mennyi dicsőségre.

Jézus Neve vasárnapja

Szent Lukács 2,21

Amikor elérkezett a nyolcadik nap, hogy körülmetéljék a gyermeket, a Jézus nevet adták neki, úgy, amint az angyal nevezte, mielőtt anyja méhében fogantatott.

*

Nyolc nap multán körülmetélték a gyermek Jézust.

A Genézis tizenhetedik fejezetében azt mondja az Úr Ábrahámnak: Metékedjék körül kötöttetek mindenki, aki férfi nemen van... Ez legyen jele a kötöttem meg a kötöttetek kötött Szövetségnek. Nyolcnapos csecsemő korában metéltessék körül kötöttetek mindenki, aki férfi nemen van.

A Leviticus tizenkettedik fejezetében pedig ezt olvassuk: Ha egy asszony... fiút szül..., a nyolcadik napon metéldjék körül a kisdedet.

A körülmetélés arra a Szövetségre emlékeztetett, amelyet Isten Ábrahámval és ivadékaival kötött. Beiktatta a fiúgyermeket abba a népbe, amelynek Isten megígérte, hogy megsokasítja, hogy Ő lesz az Istenük; hogy nekik adja Kánaán földjét; hogy Őbennük megáldja a földnek minden nemzetségét.

A körülmetélés egyúttal előképe a keresztségnek, és fölöslegessé vált, amikor Jézus Krisztus megalapította a keresztség szentségét. – Megkeresztelt voltunk emlékeztessen bennünket az Újszövetségre, amelyet az Üdvözítő az utolsó vacsorán kötött meg velünk. Juttassa eszünkbe az Újszövetségnek népét, az Egyházat, amelybe a keresztség beiktatott bennünket.

Emlékeztessen a szellemi Kánaánra: ezen a világon a kegyelmi életre és két nagy táplálójára; az ígére és az Oltáriszentségre. A másvilágon pedig a mennyországra, amelynek meghívottjai, sőt – remélhetőleg – választottai vagyunk.

Circumcisio Domini

Az Úr Jézus megtisztította az ótörvényt a farizeusok hozzáadásaitól és külsőségeitől. Az ótörvénynek hittani és erkölcsstani elemeit áthozta az Újszövetségbe. Szerartási elemei helyett szentségeket alapított, amelyek immár nemcsak jelképezik, hanem művelik is az isteni életnek belénk-áradását.

Az Ószövetség szerartás-törvénye fokozatosan szűnt meg a zsidókeresztények közt. Szent Ágoston szerint illet, hogy tisztelettel temettessék el az Ószövetség. Maga az Úr Jézus is megtartotta az ótörvény isteni eredetű előírásait.

Nyolc napos korában körülmetélték. Negyven napos korában bemutatták az Úrnak a Templomban. Tizenkét éves korában szüleivel együtt fölment Jeruzsálembe, az ünnepekre.

Alávetette magát Keresztelő János bűnbánati keresztségének. Negyvennapos böjttel készült nyilvános működésére. Köntösének sarkain bojtokat viselt. Följárt a Templomba imádkozni. Apostolainak társaságában elköltötte a húsvéti bárányt.

Ne gondoljátok – mondta – hogy fölbotani jöttem a Törvényt vagy a Prófétákat. Nem jöttem fölbotani, hanem beteljesíteni.

Úr Jézus! Atyád törvényét, Egyházad törvényét, szerzetem törvényét tisztelem és szeretem. Szívembe vésve hordozom és megtartom, mert eszemben van szavad: Aki cselekszi és úgy tanítja a Törvényt, annak nagy lesz neve, és csak annak lesz nagy neve a mennyek országában.

A Gyermeket Jézusnak nevezték el, ahogy az angyal hívta, mielőtt méhben fogantatott.

Gábor főangyal azt mondta Máriának: Ime, foganni fogsz méhedben, és fiat szülsz. Nevét Jézusnak hívjad.

Szent Józsefhez pedig így szólt az Úr angyala: Feleséged fiút fog szülni. Nevét Jézusnak hívjad, azaz Szabadítónak, mert ő fogja megszabadítani népét bűneitől.

Ádám gőgje és engedetlensége magából Ádamból is, mibőlünk is száműzte Istent és a megszentelő kegyelmet. Kirekesztett bennünket a mennyországból, és odavetett a bűnnek és az ördögnek rabságába.

Jézus alázatossága és engedelmsége megszabadított bennünket az áteredő büntől, kiszabadított a sátánnak rabságából. Újra szabaddá tette az utat szívünkbe az Isten előtt; ismét szabaddá tette az utat a mennyországba mindnyájunk előtt, akik Jézusból élünk, és Jézus szerint élünk.

Köszönjük Neked, Jézus, mi Szabadítónk, hogy kiszabadítottál bennünket az ördög-fiak szolgaságából, és bevittél az Isten gyermekeinek szabadságába.

Amit csak műveltek szóval vagy cselekedettel, mindazt az Úr Jézus nevében műveljétek (Kol 3,17).

Mikor művelünk mindent az Úr Jézus nevében? Akkor, ha életünk minden mozzanatában segítségül hívjuk az Ő nevét; és ha megmaradunk a Vele alkotott szeretet-egységben, *unio mysticában*.

Érdemes így élnünk: Jézus nevét segítségül híva, és Jézussal szeretet-közösségben. Mert így könnyebben tudjuk cselekedni a jót, és tetteink természetfölötti értéket kapnak.

Könnyebben tudjuk cselekedni a jót: hiszen cselekvés közben nem szorítkozunk a magunk kicsiny, fáradékony, rosszra hajló akaratára, hanem egyesítjük erőnket Jézus végtelen nagy, fáradhatlan és föltétlenül jó akaratával.

Természetfölötti értéket kapnak cselekedeteink. Jutalmuk e világon: a természetfölötti életben, a kegyelmi életben, a keresztény tökéletességben való gyarapodás. A másvilágon pedig: a természetfölötti üdvösség, az Isten életében és boldogságában való részesedés.

Műveljük tehát az Úr Jézus nevében mindazt, amit csak gondolunk, mondunk és cselekszünk.

Krisztus megalázta magát, és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fölmagasztalta Isten, és olyan nevet adott Neki, amely minden név fölött van.

A Fiúisten megalázta magát, amikor Atyjának dicsőségéből alászállott a földre és megtestesült: emberi természettel egyesült. – Az Istenember megalázta magát, amikor engedte, hogy ellenségei elfogják, megkínózzák, és mint gonosztévő rabszolgát keresztrefeszítsék.

Mindezt Atyja iránt való engedelmségből tette és viselte el. Az volt az Ő mindennapi kenyeré, hogy megcselekedje Atyjának parancsoló akaratát, és elfogadja Atyjának gondviselő akaratát.

Ezért fölmagasztalta Isten: nem a Fiúistent (Őt nem kellett fölmagasztalni), hanem Jézus emberségét, amely megdicsőült testben föltámadt, mennybement, ül az Atyaistennek jobbjára felől, és onnan lesz eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.

Minden név fölötti nevet adott megtestesült Egyszülöttje emberségének. Olyan nevet, amely fölött van nemcsak a leghatalmasabb emberek nevének, hanem még a legrangosabb emberek nevének is. És ez a név: a *Kyrios* név, amely az Ószövetségben csak Istennek járt ki, az Újszövetségben pedig a megtestesült Fiúisten emberségének is kijár.

Kövessük Jézust az önmegalázásban és az engedelmségben, hogy minket is fölmagasztaljon az Isten: lelkünket fölvegye országába, testünket föltámassza megdicsőülésre, és megadja nekünk az „Isten gyermeke” nevet.

Jézus nevére hajoljon meg minden térd: a mennybelieké is, a földieké is, az alvilágiaké is, és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy ÚR JÉZUS KRISZTUS.

Izaiás prófétán át (45,24) Isten magának követelte az imádást: azt, hogy Előtte meghajoljon minden térd. Szent Pál a megdicsőült Istenembernek követeli ugyanezt, akinek – emberségének is! – Isten megadta a *Kyrios* nevet.

Az Istenember istenségét, Úr voltát meg kell vallaniuk a jó angyaloknak, az üdvözült emberi lelkeknek; de meg kell vallaniuk a bukott angyaloknak és az elkárhozott emberi lelkeknek is.

Minden teremtménynek meg kell vallania, hogy nem az angyalok az úr, nem az emberek az úr; hanem Isten az Úr, és Jézus Krisztus az Úr.

Semmiféle teremtményt nem illet meg az imádás és a szolgálat; ellenben minden teremtménynek az Istent és Jézus Krisztust kell imádnia és szolgálnia – akár pozitíve, akár negatíve.

Jézus *Kyrios*-voltának megvallása által voltaképp az Atyaistent dicsőítjük, hiszen Ő adta meg a *Kyrios* nevet az alázatos szívű és engedelmes Jézusnak, és Ő – az Atyaisten – adja meg minékünk is az „Isten gyermeke” nevet, ha követjük Jézust az alázatosságban és az engedelmisségben.

Nem adatott más név az embereknek az ég alatt, amelyben üdvözülnünk kellene (csak Jézus neve) – mondja Szent Péter a Jézus neve vasárnapjának *szentleckéjében*.

Szent Péter szavai az istenteleneknek is szólnak, kik az Istennek hátat fordítva, Istentől távolodva akarnak üdvözülni: a mennyországi üdvösséggel fölerő, sőt annál különb üdvösséget találni.

De azoknak az európai úgynevezett istenkeresőknek is szólnak Péter szavai, azoknak a fensőbb-tízezerbeli nyavalygókknak is, akik nem Jézus nevében akarnak üdvözülni, hanem például Buddha nevében vagy az anthróposophia nevében vagy a spiritizmus nevében.

A megváltás óta csak egyetlen egy üdvösség érdekelhet bennünket: az, amelyet Jézus szerzett vissza nekünk; vagyis a természetfölötti üdvösség, az Isten színe-látása és tökéletes szeretése, az Isten mennyországi agapéjában való részvétel.

Erre az üdvösségre egyetlen út visz; és egyetlen egy ajtó nyílik. Jézus ez az Út, és Jézus ez az Ajtó.

Ne hiúsítsuk meg az Isten ember-üdvözítő jóságát, a Fiúisten megtestesülését, tanítását, kereszthalálát, kegyelmét. – Ha Jézus kegyeskedett utat mutatni nekünk, és ajtót nyitni előttünk Atyja országába, akkor ne legyünk olyan oktalanok, hogy Őhelyette más utakat és más ajtókat keressünk.

Szentcsalád vasárnapja

Szent Lukács 2,42–52

Mikor azután tizenkét esztendő lett, fölmentek mindnyájan Jeruzsálembe az ünnepi szokás szerint. Amikor elteltek az ünnepnapok és már visszatérőben voltak, a gyermek Jézus ottmaradt Jeruzsálemben, és nem vették észre a szülei. Úgy gondolták, hogy az úti társaságban van. Megtettek egy napi utat, s akkor keresték őt a rokonok és az ismerősök között. Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, hogy megkeressék. És történt, hogy három nap múlva megtalálták őt a templomban, amint a tanítók közt ült, hallgatta és kérdezte őket. Mindnyájan, akik hallották, csodálkoztak okosságán és feleletein. Mikor meglátták őt, elcsodálkoztak, és anyja ezt mondta neki: „Fiam! Miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én bánkódva kerestünk téged.” Ő pedig ezt felelte nekik: „Miért kerestetek engem? Nem tudátok, hogy nekem az én Atyám dolgaiban kell lennem?” De ők nem értették meg, amit nekik mondott.

Akkor hazatért velük. Elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja megőrizte szívében mindezeket a szavakat. Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt.

*

Jézus szülei évenként elmentek Jeruzsálembe, Húsvét ünnepére. Mikor Jézus 12 éves lett, szülei az ünnepi szokás szerint fölmentek a szent Városba.

Izrael fiai Húsvét ünnepén ették meg a húsvéti bárányt, Egyiptomból való kiszabadulásuk emlékére. – De a gabona is Húsvét táján kezdett beérni. Ezért az ünnep szombatját követő napon a gabona zsöngéjéből áldozatot mutattak be az Úrnak.

Márián és Józsefen kívül senki sem sejtette a zarándokok közül, hogy Jézusból lesz az új húsvéti Bárány, aki majd saját magát mutatja be áldozatul ez emberi nem bűneiért; saját testével és vérével eteti és itatja majd az embereket, hogy megmaradhassanak az isteni életben.

Senki sem sejtette, hogy Jézusból lesz majd az emberiség zsöngéje: az égből alászállott gabona, az angyali kenyér. – Senki sem sejtette, hogy húsz év múlva újfajta Húsvét lép a réginek helyébe; újfajta húsvéti Bárány és újfajta kovásztalan kenyér.

Úr Jézus, Isten Báránya, égből alászállott Kenyér! Vedd el bűneimet, és tápláld bennem a kegyelmi életet.

Az ünnepnapok elteltével – mialatt szülei visszatérőben voltak – a gyermek Jézus ott maradt Jeruzsálemben, de nem vették észre szülei. Azt hitték, hogy ott van az úti társaságban, és így megtettek egynapi utat. – Majd keresni kezdték a rokonok és az ismerősök közt. Mivel nem találták meg, visszamentek Jeruzsálembe, és ott keresték.

Mária hét fájdalma közül az első: Simeon próféta jövendölésének tudomásul vétele volt: Neked magadnak is tör járja majd át lelkedet. – A második fájdalom: az Egyiptomba menekülés. – A harmadik: az elveszett tizenkét éves Jézus keresése.

Mária még egyszer el fogja veszíteni Fiát: ismét három napra fogja elveszíteni. Mégpedig akkor, amikor majd látja, hogyan görnyed Fia a kereszt súlya alatt, a Kálvária felé kanyargó úton, hogyan feszítik Fiát keresztre; hogyan veszik le a holttestét onnan, és hogyan temetik el.

De amint az első háromnapos keresés után megtalálta Fiát a Templomban, úgy a másik három nap után is megtalálja Őt: a megdicsőült testben Föltámadottat.

Lelki szárazságaink idején úgy érezzük, hogy mi is elvesztettük Jézust. Mit kell tennünk ilyenkor? Azt, amit Mária tett: keresnünk kell Jézust az Újszövetség szent Városában: az

Egyházban; az Újszövetség oltáriszentséges templomaiban, és tulajdon lelkünk élő templomában. – Három nap elteltével mi is meg fogjuk találni.

Három nap múlva megtalálták a Templomban, amint ott ült a tanítók közt: hallgatta és kérdezte őket.

A Templomban: a Templom egyik külső csarnokában, ahol a törvénytudók előadásokat és vitákat szoktak tartani.

Elcsodálkozott mindenki, aki hallotta Őt: álmétkodtak értelmes volta és feleletei miatt.

Jézus embersége ment volt az áteredő büntől, és következményeitől, köztük az értelem elhomályosultságától is. Emberi értelme olyan ragyogó, mint az első Ádámé volt az ősbűn elkövetése előtt. Ráadásul Jézus emberségének értelme állandóan kiegészült istenségének mindentudásából.

Uram Jézus, szorgalmas olvasója, hallgatója, tanulmányozója akarok lenni minden olyan leírt vagy kimondott szónak, amely a Te bölcsességedet közli velem. Annál inkább, mert a hit kegyelme elvben biztosítja nekem, hogy emberi tudásom isteni tudásban részesedjék.

Jézus láttán elálmétkodtak szülei.

Főleg az a mélabús hiedelem ejtette őket álmétkodásba, hogy vallásilag nagykorúvá lett gyermekük immár el akar szakadni názáreti otthonától, és itt akar maradni az írástudók között; ahogy ezt sok más izraelita fiatalember is megcselekedte.

Aztán így szólt Hozzá Anyja: Gyermekem, miért tettél így velünk? Íme, Atyád meg én fájdalommal kerestünk Téged.

Jézus nem szüleinek hanyagságából vezett el, hiszen ott kellett volna lennie az úti társaságban, és szülei bizonyosak voltak afelől, hogy ott is van. – De nem is rossz-fiúságból maradt Jeruzsálemben, hanem avégett, hogy szüleit figyelmeztesse: Ő csak másodlagosan tartozik a szülői házhoz. Elsődlegesen mennyei Atyja házában és dolgaiban kell lennie.

Továbbá jelt akart adni magáról Isten országa váróinak: Köztetek vagyok! – A betlehemi pásztoroknak az angyalok, a mágusoknak a csillag, Simeon prófétának a Szentlélek jelezte, hogy érkezett az Úr. Ezt most maga a vallásilag nagykorúvá lett Jézus jelzi a jóakarató embereknek.

Minekünk az Egyház igehirdetésében, az Oltáriszentségben, lelkiismeretünk szavában jelentgeti magát Jézus. Bárcsak táplálná bennünk minden jelentkezése a keresztyén buzgóságot!

Jézus így felelt szüleinek: Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy Atyám dolgaiban kell lennem?

A most elhangzott szók Jézus első szavai, amelyeket feljegyzett az evangélium. De már ezek az első szók is arról beszélnek, hogy Neki nem a názáreti otthonban van a helye, élete végéig.

Nem Anyjának oldalán van a helye, hogy támasza legyen öreg napjaiban. Nem az ácsműhelyben van a helye, hogy folytatója legyen nevelőatyja szakmájának.

Hanem ott a helye a Templomban, mennyei Atyja házában: egyelőre a tanítók közt, két évtized múlva a tanítók helyett és fölött. Ott a helye mennyei Atyja dolgaiban: a megváltás munkájának elvégzésében.

Az én helyemnek is a mennyei Atya templomában és az Ő dolgaiban kell lennie. De csakugyan ott van-e a helyem?

Vagy csupán a szaktárgyaimban és evilág dolgaiban (társaságban, szórakozóhelyen, zenében, szépirodalomban...) érzem jól magamat?

A templomtól pedig menekülök és fázom a mennyei Atya dolgaitól: a magam és mások megszentelésén való munkálkodástól...

A rokonokhoz, a jóismerősökhöz, a kényelemhez és a szórakozáshoz való túlságos vonzódással szegezzen szembe a tizenkét éves Jézus szavait: Nekem Atyám dolgaiban kell lennem.

De ők nem értették meg a szót, amelyet mondott nekik... Anyja mindazáltal megőrizte mindez igéket szívében.

Máriának fokozatosan kellett beletanulnia abba a szerepbe, amelyet Isten szánt neki megváltásunkban. – Fiát – mint szűzen szülő – fájdalom nélkül, biológiai fájdalom nélkül hozta a világra. De fájdalommal, lelki fájdalommal hozza majd világra a *nova creatio* embereit: amikor a kereszt oltárán – *compassiója* által – részt vesz Fiának önfeláldozásában.

Fájdalommal kerestünk Téged – mondta Fiának, amidőn először rémlett föl előtte, hogy hamarosan vissza kell adnia Fiát a mennyei Atyának.

Fájdalommal, *odünómenoi*: így örökítette meg Lukács Mária szavát – görögül. Ezt a görög szót így is fordíthatjuk: a szülőasszonynak fájdalmával kerestelek.

A szülőasszonynak fájdalmával fog ott állni a kereszt alatt, miközben második Évaként lelkileg világra hozza Isten gyermekeit.

Édesanyánk, Mária! Kegyelemnek közvetítője! Légy szószólónk szent Fiadnál, hogy saját szenvedéseinkkel mi is hozzájárulhassunk ez embertestvérek gyakorlati megváltásához.

Ekkor Jézus lement velük, Názáretbe ment, és engedelmes volt nekik.

Jézus életének azt a szakaszát, amely az Egyiptomból Júdeába, és Júdeából Názáretbe való visszatéréstől a nyilvános működés megkezdéséig terjed: az Ő rejtett életének hívjuk.

Jézus rejtett élete legalább tízszer annyi ideig tart, mint nyilvános élete. Megváltásunk szempontjából azonban rejtett életének évtizedei sem értéktelenebbek nyilvános életének éveinél.

Üdvözítésünk programjába Jézus gyermek- és fiatalkori engedelmissége éppúgy beletartozik, mint később a tanítása, csodái, kínszenvedése és kereszthalála.

Az Istenember három évtizeden át engedelmes volt szüleinek, hogy mi – csak-emberek – szívesebben és könnyebben engedelmeskedjünk az Istennek, és az Isten kedvéért az embereknek: világi, egyházi, szerzetben előljáróinknak.

Jézus szülői-házbeli engedelmissége egyik eszköze volt az elvi megváltásnak. A mi világbeli, egyházbeli, szerzetben engedelmisségünk a gyakorlati megváltást munkálja.

Ez a tudat megkönnyíti nekünk a készséges és örömet való *oboedentiát*.

Jézus előrehaladt bölcsességben, korban, kedvességben Istennél és az embereknél.

Jézus emberi életének külső karrierje: tanított, körüljárt jót tévén, szenvedett, meghalt a kereszten, megdicsőült testben föltámadt, és a mennybe ment.

Nyilvános életének megfutására emberi élete belső karrierjével készült elő: a názareti háznak födele alatt előrehaladt bölcsességben és kedvességben – az Isten és az emberek előtt.

A férfi ember természetszerűen karrierre törekszik. Sajnos, sokan csak a külső karriert ismerik, és ha ezt nem érhetik el: akkor többé semmi értelmét sem látják életüknek. Vagy megfutják ugyan külső pályájukat, de ez – megfelelő belsőség híján – nem több üres csillogásnál.

Holtunkig szünet nélkül arra törekedjünk, hogy előrehaladjunk bölcsességben és kedvességben az Isten és az emberek előtt. Vagyis hogy megfussuk belső karrierünket.

Ez fontosabb a külső pályafutásnál, mert ez teszi tartalmassá külső sikereinket, ha ilyenekkel is megajándékoz bennünket az Isten.

A Vízkereszt utáni első vasárnap miseszövege azt idézi elénk, hogyan mutatkozik meg az Isten szava a tizenkét éves Jézus emberségén át.

Szentcsalád vasárnapjának miseszövege viszont a Szent Családot vetíti a világ szeme elé: hadd szolgáljon mintául, hadd szolgáljon orvosságul a család reparálásához, a családi élet megszenteléséhez.

A vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál megtanít rá bennünket, milyen szellem uralkodjék a keresztény családban, beleértve a szerzetes-családokat is.

Szenvedjétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha egyikőtöknek panasza van a másik ellen. Amiképp az Úr is megbocsátott nektek, éppúgy ti is.

Mindezek fölött pedig szeretetek legyen, mert ez a tökéletesség köteléke. Krisztus békéje diadalmaskodjék szívetekben. Minden bölcsességgel tanítsátok és intsétek egymást.

Máriának és Józsefnek engedelmes Jézus, segíts bennünket malasztoddal, hogy kövessük a Szentcsalád példáját, és együtt lehessünk Veletek a mennyországban.

Vízkereszt utáni 2. vasárnap

Szent János 2,1–11

Harmadnapon menyegző volt a galileai Kánában. Ott volt Jézus anyja, és Jézus is hivatalos volt a menyegzőre tanítványaival együtt. Amikor fogytán volt a bor, Jézus anyja így szólt hozzá: „Nincs boruk!” Jézus azt felelte neki: „Mi közünk ehhez, asszony? Még nem jött el az én óráim!” Anyja ekkor ezt mondta a szolgáltnak: „Tegyetek meg mindent, amit mond!”

A zsidók tisztulására volt ott hat köedény, egyenként két vagy három mérős. Jézus azt mondta nekik: „Töltsétek meg az edényeket vízzel!” Színig töltötték őket. Ekkor így szólt hozzájuk: „Most merítsetek, és vigyetek belőle a násznagynak!” Azok vittek neki. Amint a násznagy megízlelte a borra vált vizet, mivel nem tudta, hogy honnan való – de a szolgálak, akik a vizet merítették, tudták –, odahívta a vőlegényt, és azt mondta neki: „Minden ember a jó bort adja először, és miután megittasodtak, akkor a kevésbé jót. Te mindeddig tartogattad a jó bort!” Jézus ezzel kezdte meg csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, és tanítványai hittek benne.

*

Menyegző volt a galileai Kánában. Jézus Anyja is ott volt. Jézust és tanítványait szintén meghívták a menyegzőre.

Világi ismerőseink vagy azért hívnak meg bennünket, Jézus szerzetespapjait magukhoz, hogy fölemelkedjenek buzgóságunk szintjére; vagy pedig azért, hogy lerántsanak maguk közé: eszem-iszomos, érzéki-beszédű életnívójukra.

Ne menjünk el az utóbbiak közé. Csak olyanokat tiszteljünk meg látogatásunkkal, akik megszentelődésüket várják attól, hogy köztük időzzünk.

Sose tévesszük szemünk elől, hogy az Úr Jézus elment ugyan a kánai menyegzőre, de ott is Úr Jézus volt, és jelenlétével megszentelte a násznépet.

A vámosok, a bűnösök társaságába is elment, de úgy, ahogy az orvos a betegek közé: vagyis a gyógyítás szándékával; nem pedig azért, hogy maga is beleessék nyavalyájukba.

Kánai menyegzőn résztvevő Jézus, segíts bennünket, hogy látogatásainkkal megszentelhessek jó embereinket.

Elfogyván a bor, Anyja így szólt Jézushoz: Nincs boruk!

Az ószövetségi lakodalom egy álló hétig tartott. Jézus és tanítványai a harmadik vagy a negyedik napon érkezhettek meg a menyegzőre. Lehet, hogy az ő megérkezésük idézte elő a bor váratlanul gyors elfogyatkozását.

Jézus Anyja egyszer már segítő Máriának bizonyult, amikor rokonát, Erzsébetet, a várandós öregasszonyt meglátogatta, és nála maradt egy jó negyedévig. – Most a kánai menyegzőn megint segítő Máriának mutatkozik: a zavarba esett násznép megsegítőjének.

Nincs boruk! – jelenti Fiának. A násznép nem elég gazdag ahhoz, hogy újabb bormennyiséget hozasson. Valami módon, csodás módon itt csak Te segíthetsz, Fiam.

Nincs boruk! – ó hányszor jelentette már ezt a Segítő Szűz Mária az Egyház és a világ történelmének folyamán, midőn Hozzá kiáltott az emberiség: sírva és zokogva e siralom völgyében. És sohasem jelentette hiába.

Kánai menyegző Máriája, szólj értünk Szent Fiadnál, hogy adjon nekünk bort: keresztény örömet... Olyan örömet, amilyent nem adhat nekünk semmiféle evilági tényező, de nem is vehet el tőlünk semmiféle evilági tényező, és amely örömek birtokában legyőzhetünk minden evilági keserőséget.

Erre Jézus így felelt Anyjának: Mi közünk ehhez, Asszony? Még nem jött el az én órám. – Ekkor Anyja ezt mondta a szolgálóknak: Amit majd mond nektek, tegyétek meg!

Mi visszautasításnak érezzük Jézus szavait. Mária azonban nem érezte annak. Különbösen nem fordult volna azonnal a szolgálókhoz, ezekkel a szavakkal: Amit majd mond nektek, tegyétek meg!

Máriát természetes jósága mozgatja. Arra nem gondol, hogy Fiát mint embert figyelmeztetheti ugyan az emberek evilági érdekeire, de mint Istent nem bírhatja rá olyasmire, ami ellenkezik az Isten ember-üdvözítő örök szándékaival.

A látszólag visszautasító szavakból most meg kell tanulnia, hogy Fia csodát fog művelni ugyan, de elsősorban nem a háziak bor-problémájának megoldásáért, hanem azért, hogy higgyenek Benne tanítványai.

És elsősorban nem Édesanyjának kedvéért, hanem azért, mert elérkezett az Ő órája, a mennyei Atyától az első csoda művelésére kiszabott óra.

Kérő imáinkban a magunk ötleteit mindig rendeljük alá Isten gondviselésének, a magunk akaratát Isten akaratának, földi szempontjainkat a mennyország szempontjainak. Így mirajtunk is segít majd Jézus, ha elérkezett az Ő órája, a mennyei Atyától a mi megsegítésünkre meghatározott óra.

Volt ott elhelyezve hat kőveder a zsidók tisztulása végett, hogy tudniillik étkezés előtt és után megmossák kezüket és az edényeket. A kővedrek egyenként két-három mérősek voltak, azaz nagyjában egy-egy hektoliteresek, Magyarán: hat hektoliter víz fért beljűk.

Jézus így szólt a szolgálókhoz: Töltsétek meg az edényeket vízzel! – Meg is töltötték színiúntig. Erre azt mondta nekik: Most merítetek, és vigyétek a násznagynak! – Vittek is neki.

A rituális mosakodás edényei az Újszövetség beköszöntésével divatjukat múlták. Újfajta edény váltotta föl őket: a kehely. És a kehelybe nem víz kerül, még csak nem is borra vált víz, hanem bor, amely Jézusnak vérévé változik. És ez a mennyei ital nem a test rituális tisztátalanságát mossa le, hanem a lélek erkölcsi szennyét.

Milyen bőkezű az Istenember! Hat hektoliter kitűnő borral ajándékozza meg a kánai menyegző násznépét. – Később két ízben is ezreket lakat jól földi kenyérrel, és végül milliókat meg milliókat táplál az égi kenyérrel és borral.

Hála Neked, Urunk, bőkezűségédért. Hála Neked minden adományodért, amellyel a természetfölötti életet táplárod és erősíted bennünk.

Amint aztán megízlelte a násznagy a borra lett vizet, és nem tudta, honnét való; a szolgáló viszont tudták, akik merítették a vízből, – akkor megszólította a násznagy a vőlegényt, és ezt mondta neki: Minden ember először a jó bort teszi asztalra, és midőn megrészegegedtek, csupán akkor a rosszabbat; te mostanáig őrizted a jó bort.

Az Istenember, amikor a pusztában böjtölt, és nagyon megéhezett, az ördög kísértő szavaira, és a tulajdon éhségének csillapítása végett nem változtatta át a köveket kenyérré, mert végig akarta böjtölni böjtjét.

Most azonban a kánai menyegzőn, Édesanyja kérésére és a saját Isten-voltának megmutatása végett – átváltoztatta a vizet borra.

Urunk Jézus Krisztus, tanításod is, életed is, csodáid is arról beszélnek nekünk, hogy Te valóban az Isten Fia vagy.

Igaznak valljuk tanításodat, követjük élted példáját, és a magunk meg a miénk nehéz helyzeteiben bizalommal fordulunk csodatévő hatalmadhoz.

Ezzel kezdte meg Jézus a csodajeleit a galileai Kánában, és kinyilatkoztatta dicsőségét; tanítványai pedig hittek Benne.

Keresztelő János, midőn megkeresztelte Jézust, és látta Reá szállni a Szentlelket, galamb képében, akkor fölismerte Jézusban a Messiást, és tanúságot tett Róla a saját tanítványai előtt: Íme, az Isten Báránya, ki elveszi a világ bűneit.

Ennek a vallomásnak hatására András és János azonnal követni kezdte Jézust. Igen hamar csatlakozott hozzájuk Péter is meg Fülöp és Nátánáel-Bertalan.

Ezzel a parányi tanítvány-együttessel volt hivatalos Jézus a kánai menyegzőre. Őket akarta szorosán és véglegesen magához fűzni. Evégett mutatta meg nekik istenségét a víznek borra változtatása által.

A kánai csoda ebben a tekintetben sem történt hiába: tanítványai hittek Benne, – jegyzi meg Szent János evangélista, aki ott volt a kánai menyegzőn.

Egyebek közt a kánai csodának és a többi csodának tulajdoníthatjuk, hogy az apostolok Jézus kereszthalála és eltemetése után nem széledtek szét, hanem együtt maradtak, mert kicsinyhitű létükre is hitték, hogy még történnie kell valaminek.

Csodatévő Jézus, hiszek Benned – akkor is, ha nehéz napok járnak Egyházadra. Kitartok Melletted és Egyházad mellett, mert csodáidra emlékezvén, kicsinyhitű létemre is hiszem, hogy mindenkor tiéd az utolsó szó.

Vízkereszt után a második vasárnap evangéliumában Jézus Krisztus a vízből lett bor csodájával megmutatta nekünk az istenségét. Mi pedig hittünk Benne, mint András és János, Péter, Fülöp és Bertalan.

A vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál arra buzdít bennünket, hogy életünkkel valljuk meg Jézus Krisztusban való hitünket.

Végezzük el szorgalmasan azt a munkát, amelyet az Isten osztott ki nekünk az Ő országában. Ami pedig a testvéri szeretetet illeti: legyünk egymáshoz gyöngédek, a tisztelet dolgában előzzük meg egymást. Amidőn egymásnak szolgálunk, az Úrnak szolgálunk.

Legyünk résztvevők egymás ügyeiben: örvendezzünk az örvendezőkkel, sírjunk a sírókkal, érezzünk egyet az alacsonyrendűekkel. Áldjuk üldözőinket; áldjuk, ne átkozzuk.

Istenembernek valljuk Jézus Krisztust. Ne csak szánkkal valljuk, hanem – Szent Pál buzdítása nyomán – krisztusos életünkkel is. Ehhez kérjük most Jézus segítségét: Fokozottan működjék bennünk, kérünk, Urunk, a te erőd, hogy méltóképp előkészülhessünk azoknak a javaknak birtoklására, amelyeket a te megvallóidnak ígértél.

Vízkereszt utáni 3. vasárnap

Szent Máté 8,1–13

Amikor pedig lejött a hegyről, nagy tömeg követte őt.

És íme, odajött egy leprás, leborult előtte és azt mondta: „Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem!” Jézus kinyújtotta a kezét, megérintette őt, és így szólt: „Akarom, tisztulj meg!” Erre az mindjárt megtisztult a leprától. Ekkor Jézus azt mondta neki: „Vigyázz, senkinek se szólj erről, hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak és ajánld föl az adományt, amelyet Mózes rendelt, bizonyosságul nekik.”

Amikor pedig bement Kafarnaumba, odajött hozzá egy százados és kérlelte őt: „Uram, a szolgálóm a házamban fekszik bénán, és rettenetesen kínlódik.” Azt mondta neki: „Megyek és meggyógyítom.” De a százados így válaszolt: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul a szolgálóm. Mert én is hatalom alatt álló ember vagyok, beosztott katonák vannak alattam, és ha azt mondom az egyiknek: »Menj!«, elmegy, vagy a másíknak: »Gyere!«, odajön, a szolgálómnak pedig: »Tedd ezt!«, megteszi.”

Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott, és azt mondta követőinek: „Bizony, mondom nektek: Izraelben nem találtam ekkora hitet senkinél. Mondom nektek: Sokan érkeznek majd keletről és nyugatról, s letelepszének Ábrahámmal és Izsákkal és Jákobbal a mennyek országában. Az ország fiait pedig kivetik a külső sötétségre. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás!” Ezután Jézus így szólt a századoshoz: „Menj, és legyen úgy, ahogyan hitted.” És meggyógyult a szolgálója abban az órában.

*

Hogy lejött Jézus a Hegyről (amelyen a Hegyi Beszédet mondta), nagy sokaság követte. Ekkor egy bélpoklos jött oda Hozzá, és leborult Előtte mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem.

A babonás ember jelszava: Legyen meg az én akaratom! Varázsigém által, varázscselekményem által, a szolgálatomba kényszerített titkos erők által legyen meg az én akaratom!

A vallásos ember jelígeje viszont: Istenem, legyen meg a Te akaratom! Elpanaszolom ugyan Előtted bajomat, de azt Rád bízom, hogy segítesz-e rajtam vagy sem; most segítesz-e vagy máskor; úgy segítesz-e, ahogy szeretném, vagy ahogy Te jobbnak látod.

Uram, ha akarod, meggyógyíthatsz engem... A bélpoklos kérő fohászának képlete ugyanaz, mint Jézus Getszemáne kertbeli imádságáé: Atyám, ha lehetséges... De ne az én akaratom legyen meg, hanem a Tied.

Tanuljuk meg a bélpoklostól a hitből fakadó, az Isten akaratába belesimuló kérő imádságot.

Jézus kinyújtotta kezét, megérintette a poklost, és így szólt: Akarom, tisztulj meg! – Tüstént megtisztult poklossága.

Jézus készségesen segít az olyan emberen, akiben hitet talál. A bélpoklos hitte, hogy Jézus meggyógyíthatja. Ráadásul Jézusra bízta, hogy teljesíti-e kérését vagy sem.

Ezzel szemben sok mai keresztény hiszi is meg nem is, hogy Jézus meghallgatja, és teljesíti kérését. Inkább csak azért fordul Jézushoz, mert már minden másban és mindenki másban csalódott. És épp a sok csalódás következtében Jézustól sem sokat remél.

Ha aztán kérése nem talál meghallgatásra, örök haragot kiált Jézusnak, és szinte szeretné megtaposni, mint pogány magyar elődeink a kisistenek bálványszobrait, ha jég verte el a határt.

Én azt szeretném, hogy Jézus engem is készségesen meghallgasson. Evégett erős hittel járulok Eléje. Olyan erős hittel, hogy meghatódják tőle.

És nem haragszom meg Reá, ha nem az én akaratom szerint hallgat meg, hanem a saját akarata szerint siet segítségemre.

Erre azt mondta Jézus a bélpoklosnak: Vigyázz, hogy senkinek se mondd el!

Jézus nem kuruzsló, hogy dobra verje gyógyító művészetét; minél több pácienset csodítsen magához, és minél több pénzt söpörjön be... Jézus nem akarja, hogy csoda-orvos híre miatt tüntessen mellette a nép; és így kellett volna korábban ellene esküdjének a zsidók vezetői.

Ő avégett műveli gyógyító csodáit, hogy a csoda alanya és a csoda szemtanúi dicsőítsék a mennyei Atyát, és hogy elfogadják Messiásuknak, akit a mennyei Atya küldött.

Az Úr Jézus példája nyomán ne arra használjuk természeti és természetfölötti adományainkat, hogy miattuk megcsodáljanak és magasztaljanak bennünket az emberek.

Hanem arra, hogy dicsőítsék mennyei Atyánkat, mirőlünk pedig elhiggyék, hogy valóban Isten küldöttei, Krisztus művének folytatói vagyunk.

Jó bornak nem kell cégér. Nevelő és lelkipásztori munkánknak nem kell reklám. Tartalmasságunkkal, jóságunkkal legyünk mi magunk élő reklámjai az Isten országának.

Menj, mutasd meg magad a papnak, és ajánld föl azt az ajándékot, amit Mózes írt elő, bizonyosságul neked.

Mutasd meg magad a papnak: hadd lássák a papok gyógyult voltodat; hadd ismerjék meg csodatevő hatalmamat; téged pedig hadd bocsássanak vissza az emberek közé.

Ajánld föl az előírt ajándékot. Amíg az utolsó vacsorán meg nem kötöm veletek az Újszövetséget, addig érvényben van a szertartás-törvény. Engedelmeskedjél tehát ennek a törvénynek, hogy ne mondhassák rólam ellenségeim: Íme, ez ellene van a Törvénynek!

Az Úr Jézus mikor meghalt értünk a keresztfán, megtisztított bennünket lelki poklosságunktól, bűnösségunktől. Megtisztított, de csak elvben. Gyakorlatilag csupán akkor tisztít meg bennünket, ha alávetjük magunkat az Újszövetség szertartás-törvényének, vagyis ha bűnbánatot tartunk, és megmutatjuk magunkat a gyóntató papnak.

Őneki látnia kell: csakugyan megtisztultunk-e. Megtisztulásunkról csak így tud mintegy bizonylatot adni, és visszabocsátani bennünket a kegyelmi életet élő emberek közé, a mennyország örökösei közé.

A tisztulásért járó hálaánk jeléül pedig ajánljuk föl az Úrnak ajándékunkat: a ránk szabott elégtétel buzgó elvégzését.

Mikor Jézus bement Kafarnaumba, odajött Hozzá egy centurio és kérte: Uram, rabszolgám bémán fekszik házamban, és szörnyen szenved. – Jézus ezt mondta neki: Megyek, és meggyógyítom!

Lukács szerint a centurio nem személyesen ment Jézushoz, hanem a zsidók véneit küldte Hozzá. Pogány lévén, tisztátalannak tartotta magát: arra is méltatlannak, hogy színe elé járuljon a tiszta Mesternek.

Mi keresztények, testvérei és társörökösei vagyunk Jézusnak, és így személyesen mehetünk Eléje, hogy előterjessük kéréseinket. – Gyarló és bűnös voltunk azonban minket is arra késztet, hogy másokat küldjünk Jézus elé magunk helyett: a szenteket. Az ő közbenjárásukat hatásosabbnak gondoljuk a magunk kéréző imádságánál.

Mi, keresztények élő templomai vagyunk a Szent Háromságnak. Kéréseinkkel közvetlenül is fordulhatunk a három isteni Személyhez. – Mivel azonban gyarlók és bűnösök vagyunk, szívesen rábízzuk kéréseinket a megtestestült Fiúisten emberségére, valamint az Istenember Édesanyjára, és az Istenember barátaira, a szentekre.

A centurio küldöttei, a zsidók vénei megérkeztek Jézushoz, és buzgóan könyörögtek Hozzá: Ez az ember méltó rá, hogy meggyógyítsd szolgáját, mert szereti nemzetünket, és a zsinagógát is ő építtette nekünk.

A centurio a mi jó emberünk: megérdemli, hogy meggyógyítsd szolgáját... Micsoda ószövetségi gondolkodás! Jézus nem azért fogja meggyógyítani a beteg szolgát, mert a centurio szereti a zsidókat, és zsinagógát építtetett nekik, hanem azért, mert a centurióknak olyan nagy a hite, amilyent nem találni egész Izraelben.

Isten előtt sohase emlegessük saját emberi érdemeinket. Hiszen ami jót tettünk, azt úgyis az Ő segítségével tettük. – Érdemeink emlegetése helyett inkább arra törekedjünk, hogy Jézusban való hitünk olyan nagy legyen, mint volt a centurióé.

Kérő imádságainknak ez legyen a befejező formulája: Uram, hiszem, hogy ezt meg ezt meg tudod cselekedni nekem. Hiszem, de növeld a hitemet. Hiszem, de szabadíts meg kicsinyhitűségemtől.

Midőn Jézus már nem volt messze a háztól, a centurio Eléje küldte barátait: Uram, ne fáradj; nem vagyok méltó, hogy bejőjj hajlékomba, hanem csak egy szóval mondd, attól is meggyógyul a szolgám.

Én ugyanis hatalom alatt lévő ember vagyok, és nekem is katonák vannak alám rendelve. Ha azt mondom ennek: Menj! – el is megy. És a másíknak: Jöjj! – már jön is. És a szolgámnak: Tedd meg ezt! – és megteszi.

A százados nem teológus: nem tudná megmondani, hogy Jézus az Isten embere-e vagy isteni ember vagy éppen Istenember. Annak alapján, amit Jézusról hallott, csak azt sejtí, hogy emberfölötti hatalma van ennek a Jézusnak.

A százados katona ember. Ezért katona módján gondolkodik Jézusról. Ahogy ő, a százados viszonylík katonáihoz, bizonyára úgy viszonylík Jézus is a betegséghez, a betegség-okozó rossz szellemhez.

Amint az ő vezényszavának engedelmeskednek katonái, úgy hallgat a betegség Jézus parancsára. Parancs-szava akkor is parancs-szó, ha messziről kiáltja.

A zsidó vezetőréteg hitetlenségének közepette milyen üdítő látvány ennek az egyszerű gondolkodású pogánynak a hite. Szolgájának meggyógyításához fölöslegesnek tartja, hogy Jézus elfáradjon hajlékába, és kezével illesse a beteg szolgát. Hiszen egyetlen szavával, messziről is meg tudja gyógyítani.

Jézusom, én is így akarok közeledni Hozzád kérő imáimban: ilyen üde, egyszerű, mélységes bizalommal.

Jézus a centurio szavainak hallatára elcsodálkozott, és így szólt kíséretéhez: Bizony mondom nektek, senkiben nem találtam ekkora hitet Izraelben.

Izraelben nem gyakorolják az irgalmasság cselekedeteit. Gögösek igazvoltagek. Jézusban nem hisznek, vagy csupán evilági király-jelöltet látnak Benne, aki majd megszabadítja népét az idegen elnyomóktól, helyreállítja Izrael országát, és csodálatosan megszaportott kenyérrel jóllakatja az éhezöket.

Ha a centurió volna irgalmatlan, gögös és hitetlen, nem volna olyan nagy a bűne, mert ő nem a választott népből való. A centurio azonban pogány létére is ékeskedik azokkal az erényekkel, amelyekkel majd a keresztények fognak tündökölni.

Rabszolgáját nem hagyja sorsára betegségében, hanem meg akarja gyógyíttatni Jézussal. Méltatlannak vallja magát arra, hogy személyesen járuljon Jézus elé, és hogy Jézus bemenjen hajlékába. Hiszi, hogy Jézus meg tudja gyógyítani a rabszolgát, mégpedig messziről is, egyetlen szavával is.

Bárcsak az én hívő és erényes életemnek láttán is azt mondhatná Krisztus: Ekkora hitet senkiben sem találtam Izraelben.

Kijelentem nektek, hogy sokan jönnek Keletről és Nyugatról, és kerevetre dőlnek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákobbal együtt a mennyek országában. Az ország fiai pedig majd kivettetnek a külső sötétségre. Ott aztán sírás lesz és fogcsikorgatás.

Az Üdvözítő ebben a jövendülésben kimondja, hogy Isten országa elvételét a zsidóságtól, és odaadatik a pogányoknak.

Isten országa elvételét a zsidóságtól, mert nem hittek Jézusban. Még csodáinak hatására sem hittek Benne. Nem tagadták ugyan, hogy csodákat művel, de Rá fogták, hogy Belzebubbal cimboraságban műveli csodáit.

A pogányok viszont hinni fognak Jézusban.

A hívő pogányoknak előfutára a centurio. Rabszolgájával törődése, alázata, hite már sejteti, milyen új népet fog támasztani magának az Isten az egyelőre még értelmi és erkölcsi sötétségben élő pogányokból.

Felebaráti szeretetünk, alázatunk, hitünk által lépünk a százados nyomába, hogy azok közt lehessünk, akik jönnek Keletről és Nyugatról, és kerevetre dőlnek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákobbal a mennyek országában.

Végül azt mondta Jézus a centuriónak: Menj, amint hitted, úgy legyen neked! – Meg is gyógyult szolgálója abban az órában.

A szolgájával törődő alázatos és nagyhitű százados megkapta jutalmát az Úr Jézustól: meggyógyult a szolgálója. – Ezzel aztán eltűnik szemünk elől a derék centurio alakja az evangéliumokban. A szenthagyománynak azonban még van róla mondanivalója.

Jézus Krisztusnak halála után – mondja a hagyomány – megkeresztelkedett a százados, és az apostolokkal együtt hirdette az evangéliumot. Ennek során Hispániába is eljutott.

Az Egyház – olvassuk Parsch Piusban – fölséges emléket emelt ennek az embernek. Minden szentmisében elhangzik a pap meg a hívek szájából, szentáldozás előtt, a centurio alázatos vallomása és kérése: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul a lelkem.

Mikor arra készülök, hogy Uramat lelkem hajlékába fogadjam: a pogány százados emberszeretetével, gyermekded alázatával és mélységes hitével lépjek Eléje. Hadd mondhassa énnekem is: Menj, és legyen neked a hited szerint!

Vízkereszt után a harmadik vasárnap már nem tartozik szorosan a karácsonyi titok megünnepléséhez. A miseruha színe sem fehér, hanem zöld.

A mise *szentleckéjében* Szent Pál szól hozzánk: Megmutatja nekünk, milyen békés szívűnek és szerető lelkűnek kell lennünk, ha meghódoltunk az Isten Fiának, aki Karácsonykor és Vízkereszt napján megjelent nekünk.

Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért. A jóra törekedjete, de nemcsak az Isten előtt, hanem minden ember előtt is. Amennyiben rajtatok áll, éljete békében minden emberrel.

Ne szolgáltatatok magatoknak igazságot, adjatok helyet az isteni haragnak. Ha ellenséged éhes, adj neki enni; ha szomjas, adj neki italt. Mert ha ezt műveled, eleven parazsat gyűjtesz a fejére. Ne hagyd, hogy legyőzzön a rossz. Te győzd le a rosszat jóval.

Ilyen életre, igazi keresztény életre csak az alkalmas, akiben megvan a vasárnapi evangélium bépklosának alázatossága és századosának élő hite.

Vízkereszt utáni 4. vasárnap

Szent Máté 8,23–27

Amikor beszállt a bárkába, követték őt a tanítványai. És íme, olyan nagy vihar támadt a tengeren, hogy a bárkát elborították a hullámok. Ő pedig aludt. Odajöttek és felkeltették: „Uram, ments meg, elveszünk!” Ő azt mondta nekik: „Miért vagytok gyávák, ti kishitűek?” Majd fölkelt, rászólt a szelekre és a tengerre, s nagy csendesség lett. Az emberek pedig elcsodálózkodtak és így szóltak: „Kicsoda ez, hogy még a szelek és a tenger is engedelmeskednek neki?”

*

Jézust, ki hajóra szállt, követték tanítványai. Íme, nagy vihar támadt a tengeren, úgyhogy a hajót elborították a hullámok. Jézus pedig aludt a hajó farában egy vánkoson.

Márk evangéliuma szerint Jézus az úgynevezett Tavi prédikáció után, alkonyatkor szállt hajóra. (A Tavi prédikáció a magvetőről, a vetés növekedéséről, a gabonáról meg a konkolyról, a mustármagról, a kovászról, a kincsről, a drágagyöngyről, a halászhálóról szóló példabeszédeket tartalmazza.)

Genezáreti-tavat 300 m magas hegyek veszik körül. Vihar esetén a tó medencéjébe igazán belevág a szél.

Jézus kifáradt az igehirdetés egész napi munkájában. Alighogy letelepedett a hajón, elnyomta az álom. – Íme, az Isten Fia, a bűnt kivéve, mindenben ember lett: a kifáradásban is.

Annyira fáradt az Istenember, hogy a szélvihar meg a háborgó tenger sem ébreszti föl álmából.

Isten Fia nem sajnálta tőlünk a fáradságot, mikor mennyei Atyja országáról beszélt nekünk. Mi se sajnáljuk a fáradságot miéinktől, valahányszor alkalmunk van rá, hogy Isten titkait hirdessük nekik.

És ne sajnáljuk a fáradságot a magunk teológiai és apologetikai képzésétől se, hogy legyen szellemi kenyerrünk a reá éhezőknek.

Odamentek Jézushoz tanítványai, és felélesztették: Uram, ments meg, elveszünk! – Erre azt mondta nekik: Mit vagytok ilyen gyávák, ti kicsinyhitűek?

A tanítványok hiszik is, nem is, hogy Jézus ki tudja őket menteni a Genezáreti-tó háborgásából.

Hiszik: ezért ébresztik föl alvásából. – Nem hiszik: azt gondolják, hogy az alvó Üdvözítő velük együtt el fog pusztulni. Méltán érik Őket a fölélesztett Mester szemrehányó szavai: Mit vagytok ilyen gyávák, ti kicsinyhitűek?

Az Egyház történetének nehéz korszakaiban, mikor úgy látszik, hogy elmerül Péter hajója, és mikor úgy látszik, hogy alszik az Üdvözítő az Egyházban: a mindenkori tanítványok szintén bele-beleesnek az első tanítványok félhitűségébe. Hiszik is, meg nem is, hogy Jézus ki tudja menteni őket a történeti viharból.

Hiszik: ezért kiáltják: Uram, ments meg, elveszünk! – Nem hiszik: azt gondolják, hogy a hosszú türelmű Isten, aki nem hajít azonnal mennykövet ellenségeibe, és Akinek malmai lassan őrölnek, nem tudja kiragadni őket a hajótörés veszedelméből.

Úr Jézus, kicsinyhitűségünk helyébe adj nekünk nagyhitűséget, gyávaságunk helyébe lelki erősséget: hadd bátorítson bennünket az a tudat, hogy Te a szélnek és a tengernek is parancsolsz.

*Akkor Jézus fölkelt, megdorgálta a szeleket, és azt mondta a tengernek: Hallgass, némulj el!
– Erre elállt a szél, és nagy csendesség lett.*

A csodatevő Jézus ura a betegségnek, a halálnak, a gonosz lelkeknek, és ura az élettelen természetnek is. Íme, most a szélnek és a tó vizének parancsol. A szél azonnal eláll, a víz háborgása egy szempillantás alatt megszűnik.

Az Úr Jézus itt két csodát művelt egyszerre: elállította a szelet, és egyetlen szavával lecsillapította a tó fenéig-fölkorbácsolt vizét. – Az Üdvözítőnek ezt a kettős csodatételét sohasem feledték el az apostolok.

Ha az első Pünkösöd után, missziós munkájuk közben rájuk tör az üldözés vihara, újra meg újra eszükbe jut majd a Genezáreti-tó vizén történt hánykódásnak képe, – a nagy ijedelemmel és a megnyugtató befejezéssel együtt. Jézusba vetett bizodalomuk azt diktálja majd nekik minden nehézség közepett: Most is segít rajtunk az Úr!

Kétezer év folyamán gyakran kiáltottuk mi, keresztények: Uram, szabadíts meg bennünket, mert elveszünk! – Ha eljött az ideje, az Úr Jézus mindig véget vetett a viharoknak.

Ha eljön az ideje, a mostani viharoknak is véget vet az Úr. Ez a mai evangélium csodájának vigasztalása mindnyájunk részére.

Az emberek pedig csodálkoztak! Miféle ember ez, hogy a szelek meg a tó vize is engedelmeskednek Neki?

Az apostolok, kik közt viharedzett halászhajósok voltak, olyat már tapasztaltak, hogy a Genezáreti-tó fölött a szél – amilyen váratlanul megérkezik – ugyanolyan hirtelenül el is távozik, mihelyt kidühöngte magát.

De az már sehogyan sem illett bele eddigi tapasztalataik világába, hogy a tó vizének eszeveszett háborgása is megszűnt egy pillanat alatt.

Azon is csodálkoztak, hogy a szélvihar épp akkor szűnt meg, amikor Jézus megfedte. De azon még jobban álmétkodtak, hogy a víz is azonnal lecsillapodott. Mert ez csak lassankint szokott megnyugodni.

Miféle ember ez? – kérdezték álmétkodásukban. Emberfölötti ember ez. Istentől jött ember ez, hogy ilyet tud cselekedni. – Az Úr Jézus ezzel a csodájával is, mint a többivel, azt akarta bizonyítani apostolai előtt, hogy Ő valóban Isten Fia.

A viharos szélnek és a Genezáreti-tó vizének lecsendesítésével minékünk is megmutatta az Üdvözítő, hogy amint Ő, az Istenember, nem pusztulhatott el a tenger hullámaiban, – úgy az Ő Egyháza sem vész el a történelem viharos századaiban. A pokol kapui sem vehetnek rajta erőt.

Higgyünk az Isten Fiában, ha viharban van is az Egyház hajója; ha viharban van is egyéni életünk hajócskája – erre tanít bennünket a vasárnap evangéliuma.

Higgyünk az Isten Fiában, és kövessük tanítását, amelyet a vasárnap *szentleckéje* alapján egy szóba foglalhatunk össze: szeretet.

A Krisztusban való hit a szeretet műveiben mutatkozik meg igazán. A jócselekedetek aprópénzére váltott hit arról beszél, hogy élő tagjai vagyunk az Egyháznak, a Krisztus Testének.

Szeressétek egymást! – mondja a nemzetek Apostola. Aki embertársát szereti, betöltötte a Törvényt. Isten tízparancsolatát ez az egy mondat foglalja egybe: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!

Úr Jézus, Te tudod, hogy gyarlóságunk miatt alig-alig tudjuk megállni helyünket az élet viharokban. Segíts, hogy legyőzhessük azokat a bajokat, amelyeket szeretetlenségünk miatt szenvedünk.

Vízkereszt utáni 5. vasárnap (I. változat)

Szent Máté 13,24–30

Más példabeszédet is mondott nekik: Hasonlít a mennyek országa egy emberhez, aki jó magot vetett szántóföldjébe. Amíg aludtak az emberek, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé és elment. Amikor kisarjadt a gabona és kalászba szökkent, előtűnt a konkoly is. Odamentek a szolgák a gazdához és azt mondták neki: „Uram! Ugye, te jó magot vetettél a szántóföldedbe? Honnan van hát benne a konkoly?” Azt felelte nekik: „Ellenséges ember cselekedte ezt.” A szolgák erre megkérdezték tőle: „Akarod-e, hogy elmenjünk, és kiszedjük belőle?” Ő azonban azt felelte: „Nem, nehogy a konkolyt kiszedve kitépjétek vele együtt a búzát is. Hagyjátok együtt felnőni mindkettőt az aratásig. Aratáskor majd megmondom az aratóknak: »Gyűjtsétek először össze a konkolyt és kössétek kékébe, hogy elégessék. A búzát pedig gyűjtsétek össze a magtáramba.«”

*

Hasonlít a mennyek országa egy olyan emberhez, aki jó magot vetett földjébe.

Ez a perikópa Jézus úgynevezett Tavi beszédéből való. Egy napon Jézus – olvassuk Máté evangéliumának 13. fejezetében – kiment kafarnaumi szállásáról, és leült a Genezáreti-tó partján.

Nagy népsokaság sereglett Köréje. A tolongás miatt Jézus kénytelen volt fölszállni egy hajóra: onnét beszélt a néphez Isten országának titkairól, mégpedig ez alkalommal tisztán hasonlatokban.

A Tavi beszéd első hasonlata a magvetőről szól. Utána következik a konkolyról szóló parabola, a mostani perikópa példabeszéde.

A példabeszéd értelmét maga Jézus megmagyarázta apostolainak. – A jó magot vető ember: az Emberfia. Földje: a világ. A jó mag, vagyis a gyom-magoktól megtisztított gabona-szemek: az ország fiai, a jó keresztények.

Minden keresztény jó keresztény, amikor a keresztségben „a világba veti” az Emberfia. És mindegyikünknek meg kellene maradnia jó kereszténynek, a föld sójának, gyertyatartóra helyezett világosságnak. – Hogy nem minden keresztény jó keresztény? Emiatt lehet keseregni, de nem szabad miatta elkeseredni.

Elkeseredés helyett inkább arra vigyázzunk, hogy legalább mi legyünk jó keresztények a sok rossz keresztény közt. Ha csak kilenc jó keresztény van a világon, hát legyünk mi a tizedik. Tízünk kedvéért hátha megkönyörül az Isten a világon, amint egykor megirgalmazott volna Sodomának és Gomorának, ha lett volna tíz igaz ember bennük.

De mialatt aludtak az emberek, eljött ellensége, konkolyt hintett a gabona közé, aztán elment.

Az Emberfiának ellensége – ahogy maga Jézus kifejtette apostolainak – az ördög. A konkoly pedig a gonoszságnak fiai.

Elvilágba először az erkölcsi rossz tört be. Az ördög megirigyelte az első emberpár paradicsomi boldogságát és mennyországba meghívottságát. Megirigyelte az embertől az Istennek barátságát, amelyből ő, az ördög, gögjében kihullott.

Nem nyugodott addig, amíg az emberben is föl nem ébresztette a gögöt, a lázadás szellemét; amíg az ember is föl nem mondta az Istennel való barátságot.

Az erkölcsi rossznak nyomában betört a világra a fizikai rossz is. Mivel az ember az Isten ellen fordult: a világ az ember ellen fordult. Ősszüleink engedetlensége a bűnre hajlástól való mentességgel együtt eljátszotta a szenvedéstől meg a haláltól való mentességet is.

Amint Istentől származik e világon minden jó, úgy az ördögtől ered minden rossz. Az ördög azonban nem Isten, csak teremtmény, és a világ végezetéig az Istennek megtúrt ellenzéke.

Jézus kereszthalála kivetette e világból az ördögöt: nincs már neki föltétlen hatalma rajtunk. Csupán akkor árthat nekünk, ha kacérkodunk vele. Őrőangyalunknak, üdvözölt testvéreinknek és a Szentháromság egy Istennek támogatásával ellenállhatunk neki.

Mikor pedig megnőtt a vetés, és termést érlelt, akkor megmutatkozott a konkoly is.

A mindenkori farizeusok nem győznek azon botránkozni, hogy az Egyházban rossz hívek, rossz papok, rossz főpapok, rossz szerzetesek is voltak, vannak és lesznek.

Míntha az Egyház jó angyalokból toborzódnék, nem pedig emberekből, – gyarló, sőt olykor gonosz emberekből. – Ne essünk a katharusok eretnekségébe, akik szerint az Egyház csak jó emberekből állhat.

Mi az Úr Jézus tanításához igazodjunk: eszerint az Emberfiának szántóföldjén a gabona közt konkoly is terem; és az Egyházban: ebben az óriási halászhálóban jó halak és rossz halak egyaránt vannak.

Az Egyház nemcsak jó emberekből áll. Ezen a tényen nem botránkoznunk kell, hanem ennek a ténynek láttára azért kell imádkoznunk és tevékenykednünk, hogy minél nagyobb legyen az Egyházban a jó tagok száma, és minél kisebb a rosszaké.

Ami pedig minket illet: vigyázzunk, hogy ne a rossz tagok közé tartozzunk az Egyházban, hanem a jó tagok közé. Ne a konkolyt szaporítsuk az Emberfia földjén, hanem a gabonát.

Jöttek a házigazda szolgálói, és azt mondták neki: Uram, nemde jó magot vetettél földedbe? Honnét van tehát a konkoly? – Ő így felelt nekik: Ellenséges ember cselekedte ezt.

A házigazda szolgálói – az Úr Jézus magyarázata szerint – az angyalok. Nem értik, honnét a konkoly Uruknak földjén: honnét a sok rossz keresztény az Egyházban.

Hiszen Uruk csupa jó magot vetett földjébe: a keresztség minden megkereszteltről lemosta az áteredő bűnt, és mindnyájuknak kegyelmet adott a jó életre. Uruktól tudják meg, hogy a rossz keresztények az ördög műve.

Erre így szóltak szolgálói: Akarod-e tehát, hogy elmenjünk, és összeszedjük a konkolyt? – Ő azonban azt felelte: Nem, mert ha összeszeditek a konkolyt, velük együtt kitépitek a gabonát is. Hadd növekedjék együtt a kettő – aratásig!

Az aratás a világ végezte. Addig nem szabad kitépni a konkolyt a gabona közül. Lám, a türelmetlen angyalok, és példájukra a türelmetlen keresztények egy szempillantás alatt ki akarnának irtani minden rossz tagot az Egyházból. Milyen jó, hogy az Isten nem angyal, és nem is ember, hanem – éppen Isten, hosszú türelmű Isten.

A világ végezetéig megtűri a rosszakat a jók közt. Hadd dolgozzanak a jók a rosszak megjavításán, hadd szenvedjenek a jók a rosszaktól, és ettől váljanak még jobbá; hadd javuljanak meg a rosszak a jóknak hatására.

Az aratás idején azt mondom majd az aratóknak: Gyűjtsétek össze először a konkolyt, és kössétek kévékbe, hogy elégessétek, a gabonát pedig gyűjtsétek csűrömbé.

Az aratás ideje a világ vége. Az aratók a jó angyalok. Amint összegyűjtik a konkolyt és tűzön elégetik, úgy lesz a világ végezetekor is – mondja az Úr Jézus a példabeszéd kifejtésében.

Az Emberfia elküldi angyalait, ezek meg összegyűjtik országából minden botránnyt, összeszedik a gonosztevőket, és tüzes kemencébe dobják őket. Ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. Akkor az igazak ragyognak majd Atyjuk országában.

Hogyan lehet örök kárhozat a gonoszok büntetése, mikor egyfelől az Isten irgalmas, másfelől pedig annyi enyhítő körülménye van egy-egy ember gonoszságának, pl. öröklött hajlamai, a rossz környezet, az ördög csábító szava...

Isten azonban nemcsak irgalmas, hanem igazságos is. Hosszú türelmü ugyan; de ha letelt türelmének ideje, akkor lesújt igazságossága.

Ami pedig a gonosz embert illeti: nemcsak enyhítő körülményei vannak gonoszságának, hanem súlyosbító körülményei is. Nevezetesen a jó szó meghallgatásának, a jó könyv elolvasásának, a jó példa követésének mellőzése, a Szentlélek sugallatai elől való makacs elzárkózás.

Ha azt szeretnők, hogy minket mint gabonát az Úr csűrébe gyűjtsenek az angyalok, akkor csukózzunk be minden rossz hatás elől, amely az ördög sötét és hideg világa felé vonzol. És nyíljunk meg készségesen minden jó hatás előtt, amely Isten felé hajt bennünket.

A gabonát gyűjtsétek csűrömbe... Akkor az igazak ragyognak, mint a Nap. Atyjuknak országában.

Hogyan lesz belőlünk gabona az Emberfia csűrében? Erre a kérdésre felel Szent Pál a vasárnap *szentleckéjének* szavaival:

Istennek szent és kedves választottai vagyunk. Vegyük tehát magunkra, menyegzős köntösként, az irgalom indulatát, a jóságot, az alázatosságot, a szelídséget és a béketúrést.

Viseljük el egymást, és bocsássunk meg egymásnak, ha egyikünknek panaszunk van másikunk ellen. Ahogy az Úr megbocsátott nekünk, úgy mi is.

Legyen szeretetünk, mert ez a tökéletességnek köteléke. Mint oldott kéve, úgy hullanak szét érényeink a szeretet köteléke nélkül.

Krisztus békéjére vagyunk meghívva az Egyházban, Krisztus Testében. Az Ő békéje diadalmaskodik tehát szívünkben.

Gabona akarok lenni az Emberfia csűrében. Bármit mondunk vagy cselekszünk tehát, mindent az Úr Jézus szellemében mondjunk és tegyünk.

Adjunk hálát az Atyaistennek Jézus Krisztus által, hogy gabona lehetünk az Egyház földjén, és hogy ítélet után ragyoghatunk, akár a Nap, Atyánknak országában.

Vízkereszt utáni 5. vasárnap (II. változat)

Szent Máté 13,24–30

Más példabeszédet is mondott nekik: Hasonlít a mennyek országa egy emberhez, aki jó magot vetett szántóföldjébe. Amíg aludtak az emberek, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé és elment. Amikor kisarjadt a gabona és kalászba szökkent, előtűnt a konkoly is. Odamentek a szolgák a gazdához és azt mondták neki: „Uram! Ugye, te jó magot vetettél a szántóföldedbe? Honnan van hát benne a konkoly?” Azt felelte nekik: „Ellenséges ember cselekedte ezt.” A szolgák erre megkérdezték tőle: „Akarod-e, hogy elmenjünk, és kiszedjük belőle?” Ő azonban azt felelte: „Nem, nehogy a konkolyt kiszedve kitépjétek vele együtt a búzát is. Hagyjátok együtt felnőni mindkettőt az aratásig. Aratáskor majd megmondom az aratóknak: »Gyűjtsétek először össze a konkolyt és kössétek kékébe, hogy elégessék. A búzát pedig gyűjtsétek össze a magtáramba.«”

*

Hasonlít a mennyek országa egy olyan emberhez, aki jó magot vetett földjébe.

Az Úr Jézus magyarázata szerint a jó magnak vetője: az Emberfia. A föld pedig a világ. A jó mag: az ország fiai.

Ha csak az Úr Jézuson fordulna, csupa jó ember volna a világon. Hiszen ő mindnyájunkat beváltott Atyja országába. Mindnyájunkhoz szól tanítása. Mindnyájunkat követésre buzdít életének jó példája. Mindnyájunknak megadja a kegyelmet, hogy követhessük életének jó példáját.

Jó emberségünk dolga azonban nemcsak az Úr Jézustól függ, hanem mirajtunk is. Hiába tanít bennünket, ha nem fogadjuk el tanítását, vagy elfogadjuk ugyan, de nem valósítjuk meg.

Hiába mutat nekünk jó példát, ha nem lépünk nyomdokaiba. Hasztalan adja nekünk kegyelmét, ha nem működünk együtt Vele.

Jézusom, jó magnak szántál engem ezen a világon. Taníts engem, vezess engem, istápolj engem, hogy ne hiúsítsam meg rám vonatkozó szándékomat.

Mialatt aludtak az emberek, eljött ellensége, konkolyt hintett a gabona közé, aztán elment.

Az Üdvözítő magyarázata szerint a konkoly: a rossz emberek. Az ellenség, aki elhinti a konkolyt: az ördög.

Az ördög, mielőtt ördög lett, meg volt híva az Istennel való szeretet-közösségbe. Gőgje azonban megakadályozta, hogy részese lehessen ennek a szeretet-uniónak.

Ettől fogva azon mesterkedik, hogy a nála rangtalanabb teremtményt, a szellemi állatot, az embert is kitépje az Emberfiával kötött szeretet-szövetségből, és becserkelje a saját gyűlölet-közösségébe.

A rossz emberek az ördögtől valók ezen a világon. Pontosabban: a gonosz emberek, akik megátalkodtak a rosszban. Esküdt ellenségei az isteni világosságnak és melegségnek, az igazságnak meg a szeretetnek. Szomorú eljegyzettjei viszont az ördögi sötétségnek és hidegségnek, a hazugságnak és a gyűlöletnek.

Én nem vagyok gonosz ember, csak gyarló. Óvakodom a nagy bűnöktől. Ha pedig mégis beléjük esem, nem maradok meg bennük. Én az Istenhez tartozom. Isten választottai között van a helyem.

Jézus, segíts, hogy botladozásaim ellenére is eljuthassak országodba.

Amikor aztán sarjadni kezdett a vetés, és termést érlelt, akkor föltetszett a konkoly is.

Majd jöttek a gazda szolgálói, és jelentették neki: Uram, nemde jó magot vetettél földedbe? Honnét van tehát a konkoly? – Ő így felelt nekik: Ellenséges ember tette ezt.

A gazda szolgálói: az Emberfia angyalai. Ővelük együtt de sok szülő, de sok pedagógus, de sok pap mondta már: Uram, nemde jó magot vetettél földedbe? Gyermekünket, tanítványainkat, híveinket nemde csak a jóra tanítottuk? Nemde mindig jó példánkkal jártunk előttük? Honnét van tehát a konkoly?

A világ rossz embereiért nem az Emberfia felelős. És nem az Emberfia derék munkatársai felelősek: nem a jó szülők, nevelők, lelkipásztorok. A világ rossz embereiért az ördög felel és az ördög emberi munkatársai.

De jó szülők, nevelők, papok vagyunk-e igazán? Vigyázzunk, mert az Emberfia számon kéri tőlünk: nem voltunk-e némák, amikor szólnunk kellett volna? Nem beszéltünk-e halkán, amikor kiáltanunk kellett volna? Félvilági életünkkel nem romboltuk-e le, amit szavunkkal építettünk?

Akkor azt mondták neki szolgálói: Akarod-e, hogy elmenjünk összeszedni a konkolyt? – Ő azonban így szólt: Nem, mert ha összegyűjtitek a konkolyt, velük együtt a gabonát is kitépítitek.

Milyen türelmetlenek az angyalok! És mi is milyen türelmetlenek tudunk lenni a rossz emberek láttán. Ha ránk volna bízva, azonnal kiirtanók a konkolyt. Nagy szerencse, hogy az Emberfia nem olyan, mint mi: nem türelmetlen, hanem hosszú türelmű.

És Őneki van igaza, nem minekünk. A megtért bűnösök: a Magdolnák, a Pálok, az Ágostonok serege azt bizonyítja, hogy mennyire elhibázott a mi türelmetlenségünk, és hogy mennyire érdemes az Emberfiának hosszú türelműnek lennie.

A rosszak láttán legyünk mi is türelmesek, amint az örök Bíró, a mi Urunk Jézus Krisztus is türelmes. Legyünk türelmesek bűnös felebarátaink irányában, hogy mihozzánk is türelmes legyen az Úr, amidőn az adós szolgálja példájára így imádkozunk:

Légy hozzám türelemmel, Uram, és én mindent megfizetek Neked!

Hagyjátok, hadd nőjön mindkettő az aratásig.

Az Üdvözítő magyarázata szerint az aratás: a világ végezte. Az Emberfiának szántóföldjén a világ végezetéig ott lesz a gabona közt a konkoly is.

Nem azért tűri meg földjén az Úr a rossz embereket, mintha gyönyörködnék bennük, hanem abban az istenemberi reménykedésben, hogy sok rossz ember megjavul, sok jobboldali lator megbánja bűnös életét, és bekérezkedik az Isten országába.

A mai katolikusok egy érdekes csoportja az Újvilágban: a Szent Kristóf lovagok. – Világi létükre megfogadják, hogy évenként legalább egy hitelent megnyernek a katolikus hitnek.

Hát én mit tettem eddig a hitetlenek hitre-kalauzálása terén? és a bűnösök megtérítése terén? – Képzem-e magamat a népszerűsítő teológiában? és az apologetikában, hogy segíthessek problémás felebarátaimon?

Vagy legalább imádkozom-e a hitetlenek megtéréséért, a rosszak megjavulásáért? – Így vagy úgy, de okvetlenül segítenünk kell az Úr Jézusnak abban, hogy minél több gabona legyen az ő földjén, és minél kevesebb konkoly.

Aratás idején azt mondja majd az aratóknak: Gyűjtsétek össze először a konkolyt, kössétek kévékbe – elégetésre. A gabonát pedig gyűjtsétek össze csűrömbé.

Az Úr Jézus magyarázata szerint az aratók: az angyalok, a világ végezetekor az Emberfia elküldi angyalait. Ők összegyűjtik országából minden botrányt és gonosztevőt. Tüzes kemencébe vetik őket. Ott aztán sírás lesz és fogcsikorgatás. Akkor az igazak ragyognak majd, mint a Nap, Atyjuk országában.

Isten hosszan tűrő ugyan, de ugyanakkor igazságos is. Amelyikünk egész földi életében megmarad konkolynek, meg tud lenni az Isten nélkül: annak másvilági életében is meg kell lennie az Isten nélkül.

Épp ez a kárhozat: Isten nélkül élni, Neki hátat fordítani, Tőle állandóan távolodni. A negatív irányba haladva istentelen boldogságot keresni: annak a tudatnak súlya alatt, hogy a negatív irányba haladva nem lehet boldogságot találni.

Legyünk mi gabona az Isten földjén. Legyünk Isten felé forduló, Őfeléje tartó emberek, hogy az örökkévalóságban is együtt lehessünk Ővele. És hogy ragyoghassunk, mint a Nap, Atyánk országában.

Vízkereszt utáni 6. vasárnap

Szent Máté 13,31–35

Egy másik példabeszédet is mondott nekik: „Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet egy ember megfogott, és elvetett a szántóföldjébe. Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb lesz más veteményeknél. Fa lesz belőle, úgyhogy jönnek az ég madarai, és az ágai közt fészkelnek.”

Azután egy másik példabeszédet mondott nekik: „Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet egy asszony megfogott, és belekeverte három merőnyi lisztbe, amíg meg nem kelt az egész.”

Mindezeket Jézus példabeszédekben mondta el a tömegnek. Példabeszéd nélkül semmit sem mondott nekik, hogy beteljesedjék, amit a próféta mondott: „Példabeszédekre nyitom ajkamat, kijelentem a világ alapítása óta elrejtett dolgokat.”

*

Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz... hasonlít a kovászhoz...

Ez a két hasonlat is, mint a múlt vasárnap evangéliumának a jó magról meg a konkolyról szóló példabeszéde, az úgynevezett Tavi Beszédből való, és az Isten országának külső-belső terjedését világítja meg.

Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet kezébe fogott egy ember, és elvetett földjébe. Ez a legkisebb mag minden mag közül. Amikor azonban felnő, nagyobb a veteményeknél (3-4 m magasra is megnő) és fa lesz belőle (az arabok ma is fának hívják), úgyhogy eljönnek az ég madarai, és fészket raknak ágai közt.

Amikor az Úr Jézus elmondta a Tavi Prédikációt, már kezdett nyilvánvaló lenni, hogy a zsidó vezetőség sajátmagát is, a rábízott népet is kirekeszti az Isten országából. – Hát akkor kiből fog állni az Isten országa? Talán csak belőlünk, tizenkét apostolból?

Bizony, először csak belőletek, tizenkét apostolból meg hetvenkettő tanítványból meg egy maréknyi szent asszonyból. Majd a Szentlélek eljötté után egy pár ezer hívőből. De aztán hamarosan tízezrekből meg százezrekből.

Segíts, Urunk Istenünk, hogy jó példánk és apostolkodásunk minél nagyobb fává fejlessze a mustármagot: a te országodat!

A mustármag a legkisebb minden veteménymag közül. Amikor azonban felnő, nagyobb a veteményeknél: valóságos fa lesz belőle.

A zsidó vallás jeruzsálemi pompája, a római világbirodalom, a görög-római világ tudománya, irodalma, művészete, vallásai: íme, azok a vetemények, amelyek mellett a kezdet kezdetén az Egyház mustár-cserjéje láthatatlan törpe volt.

A hivatalos Róma eleinte föl sem figyelt rá, vagy pedig nem látott benne többet zsidó szektánál. – Amidőn azonban felnőtt az Egyház mustár-cserjéje: nagyobb lett a többi veteménynél, valóságos fa lett belőle.

Gyökerei behálózták a Földközi-tenger környékét, törzse Európában emelkedett, ágai a századok haladtával lassankint mind az öt világrészt beárnyékolják.

Most má t őmelle tte törpültek el egyéb vetemények: filozófiák, vallások, szakadárságok, eretnekségek.

Az Egyház fáját Isten növeli ugyan, de énnekem is bele kell adnom az Egyház fájának növelésébe imádságomat, vezeklésemet, munkámat.

Hasonlít a mennyek országa a kovászhoz, amelyet kezébe vett egy asszony, belerejtett három véka lisztbe, míg az egész meg nem kovászosodott.

A mustármag és a belőle kibontakozó mustárbokor az Egyház szemmel is látható terjedését, erősödését jelképezheti.

A kovász és kovászosító hatása azt a szemmel nem látható munkát jelenti, amelyet a keresztények eleinte igen kicsiny csoportja végez – a társadalom óriási testének átnevelésében, Krisztushoz vezetésében, megszentelésében.

„A kereszténység semmit sem javított az emberiségen” – sokszor elhangzik ez a vélemény a nem-keresztények meg a kereszténységükből kiábrándult keresztények szájáról.

Ilyet csak az esetben lehetne mondani, ha láthatnók: mi lett volna az ókor-végi, középkor-eleji gomolygó Európából – kereszténység nélkül.

Nietzsche szavával élve: A kereszténységtől elpártoló európaiaknak fogalmuk sincs róla, milyen is az a nem-keresztény világ. – Tegyük hozzá: Akkor sem tudnak erről fogalmat alkotni, ha tőzsomszédjai egy nem-keresztény világnak. Annyira keresztény a fogalom-világuk – még akkor is, ha közben esetleg már elszakadtak a kereszténységtől.

Keresztény vagyok: az emberiség kovásza. Felelős vagyok azért, hogy hány felebarátom lelkében könnyítem meg a Szentlélek munkáját imádsággal, szavammal, példámmal.

Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz, hasonlít a kovászhoz.

A mustármag és a belőle kibontakozó mustárfa az Egyház szemmel látható terjedését, erősödését jelképezheti. Ennek a folyamatnak főmunkálója a férfiakból toborzódó egyházi hierarchia: a pápától a káplánokig meg a szerzetes papokig.

A kovász és kovászosító hatása a keresztényeknek a társadalom krisztianizálásában végzett láthatatlan munkáját jelképezheti. Ennek a munkának fontos részesei lehetnek az apostoli lelkű keresztény nők.

Mint feleségek megtéríthetik férjüket, mint anyák vallásossá nevelhetik gyermekeiket, egyházi pályára terelhetik fiaikat. Mint buzgó imádkozók, vezeklők, karitatív lelkek sok embert elvezethetnek a hit küszöbéig.

Imádkozzunk azért, hogy Isten adjon az Egyháznak jó papokat és szerzeteseket, és adjon az Egyháznak sok-sok világi apostolt, köztük nőket is.

Hadd terjedjen az Egyház kifelé, és hadd mélyüljön befelé. Hadd hasonlítson a mustármaghoz is, a kovászhoz is.

Hasonlít a mennyek országa a mustármaghoz... a kovászhoz...

Az apostolok galileai forró feje úgy képzelte, hogy a Messiás először is elúzi a rómaiakat, aztán helyreállítja Izrael országát, és fegyveres erővel minden pogány népet alája vet ennek az országnak. Ahogy 600 évvel később a mohamedánizmus csakugyan fegyverrel terjesztette a próféta vallását.

Az Úr Jézus hasonlatai megtanították rá az apostolokat, hogy Isten országa másképp növekszik. Nem ragadozó állatok módjára hódít, hanem a szelíd növények módján terjeszkedik.

Az idő az Egyháznak dolgozik, mégpedig sokszor nem is a kereszténységre nézve kedvező történelmi idő, hanem a kedvezőtlen. Az Egyház elsősorban nem tagjainak és vezetőinek munkája következtében terjeszkedik, hanem a Szentlélek működésének hatására.

Másrészt azonban a Szentlélek csak úgy tevékenykedik az Egyházban, ha mi együtt munkálkodunk Vele. Péternek ki kell eveznie a mélyre, ki kell vetnie a hálót, és fáradoznia kell. Csak így lesz csodás halfogás halászatából.

Örüljünk annak a *sollemne officiumnak*, hogy munkatársai lehetünk a Szentléleknek az Egyház növelésében.

Mindezeket példabeszédekben mondta Jézus a népsokaságnak.

Tanítványai megkérdezték Jézust: miért példabeszédekben szól a népnek. Jézus így felelt: Mivel nektek van megadva tudnotok a mennyek országának titkait, azoknak viszont nincs megadva. Mert akinek van, adadni fog neki. De akinek nincs, attól meg az is elvétetik, amije van.

Akiben van hitre-fogékonyság, az a példabeszéden át rásejt az Isten titkaira; az megkapja a hit kegyelmét, és minthogy együttműködik ezzel, folyton bőségesebben kapja.

Akiben nincs hitre-fogékonyság, az a példabeszédnek épp a leglelkét nem veszi észre; az nem kapja meg a hit kegyelmét, sőt egyre makacsabban elzárkózik e kegyelem elől.

Azért beszélek nekik példabeszédekben, mivel látván nem látnak, hallván nem hallanak, és így nem is értenek. Megrekednek a hasonlat képi elemeinél.

Az Isten gondolatai elől becsukózkodó zsidó nép megérdemelte volna, hogy Jézus sehogy se szóljon hozzájuk. Minthogy azonban Isten nemcsak az Igazságosság, hanem a Szeretet is, példabeszédek leple alatt mégiscsak szól hozzájuk.

Így nem mondhatták a zsidók, hogy a Messiás kihagyta őket az ígehirdetésből. Másrészt nem lévén bennük hitre-fogékonyság, fogalmuk sem volt róla, hogy Jézus parabolái mögött milyen mélységek rejlenek.

Én látván látni és hallván hallani akarok. Hitre-fogékonyságomért, Uram, mindig bővebben add meg nekem a hit kegyelmét.

Mindezeket Jézus példabeszédekben mondta a népnek, és példabeszéd nélkül semmit sem szólt nekik. Hogy beteljesedjék a próféta szava: Megnyitom számat példabeszédekben. Hirdetem, amik el vannak rejtve világ teremtése óta.

Amik el vannak rejtve világ teremtése óta: ezek az Isten misztériumai. Ezekről szól Jézus, de nem a filozófusok nyelvén, nem a szaktudósok műszavaival, hanem az isteni Bölcsesség emberhez igazodó hasonlataival.

A tudomány-népszerűsítésnek két föltétele van: a népszerűsítőnek legyen a kisujjában a tudománya, és legyen érzéke a népszerűsítéshez.

Az Istenember hiánytalanul birtokolta az isteni tudást; és értett hozzá: hogyan kell ezt közölnie velünk. Mivelünk, akik többre jutunk szívünkkel, mint eszünkkel.

Jézus példabeszédeit egyszerre értjük is meg nem is. A rosszakaratú ember nem is törődik mélyebb értelmükkel. Nem mondhatja viszont önmaga mentségére, hogy sohasem és semmilyen formában nem hallott Isten titkairól.

A jóakarátú ember a felületi értelem alatt a mélyebb értelmet nyomozza: vagy a saját eszével, vagy mások megkérdezésével, vagy pedig magától az isteni Mestertől kérdi meg: Mit jelent ez meg ez a példabeszéd?

Szeressük nagyon Jézus paraboláit: a tudósok tudósának, a költők költőjének remek alkotásait. Isten örök titkai villannak át rajtuk.

A mustármag- és a kovászhaszonlat Isten országának külső-belső terjedését világítja meg. Isten országának terjedéséről szól Szent Pál is a vasárnap *szentleckéjében*.

Az evangéliumot nálatok, thessalonikaiak közt, nemcsak beszéddel hirdettem, hanem erővel és Szentlélekkel is, és nagy teljességgel. (Szent Pál ígehirdetését csodák kísérték, a hívekben pedig különféle karizmák jelentkeztek.)

Ti meg a követőink lettetek, és az Úrnak követői. Elfogadtátok az igét az üldözésnek rengeteg szorongatása közepett, a Szentlélek örömeivel.

Példakép lettetek minden hívő előtt Makedóniában és Akhájában. Az Úr igéjének hirdetése ugyanis töletek haladt tovább nemcsak Makedóniában és Akhájában, hanem minden más helyre is eljutott Istenben való hitetek.

Megtértetek az Istenhez bálványaitoktól, hogy az élő igaz Istennek szolgáljatok, és várjátok Fiát a mennyből.

Legyünk mi is példakép minden hívő előtt. Mitőlünk is haladjon tovább az Úr igéjének hirdetése. Munkánk nem lesz eredménytelen, mikor Isten országának növelésén fáradozunk, hiszen mi sem csak beszéddel hirdetjük az igét, hanem a Szentlélek erejével is.

Hetvenedvasárnap

Szent Máté 20,1–16

Mert hasonló a mennyek országa a házigazdához, aki korán reggel kiment munkásokat fogadni a szőlőjébe. Miután napi egy dénárban megegyezett a munkásokkal, elküldte őket a szőlőjébe. Amikor a harmadik óra körül is kiment, látott másokat ott ácsorogni tétlenül a piactéren. Azt mondta nekik: „Menjetek ki ti is a szőlőbe, és ami igazságos, megadom majd nektek.” Azok elmentek. Azután a hatodik és a kilencedik óra körül ismét kiment és ugyanígy tett. Mikor a tizenegyedik óra körül kiment és megint talált ott ácsorgókat, azt mondta nekik: „Miért álltok itt egész nap tétlenül?” Azt felelték neki: „Mert senki sem fogadott fel minket.” Erre azt mondta nekik: „Menjetek ki ti is a szőlőbe.”

Amikor beesteledett, a szőlő ura így szólt intézőjéhez: „Hívd a munkásokat, és add ki nekik a bérüket, kezdve az utolsóktól az elsőig.” Jöttek azok, akik a tizenegyedik óra körül kezdtek, és kaptak egy-egy dénárt. Mikor az első sorra kerültek, azt gondolták, hogy többet kapnak, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak. Amikor megkapták, zúgolódni kezdtek a gazda ellen: „Ezek az utolsók csak egy órát dolgoztak, és egyformán kezelted őket velünk, akik viseltük a nap terhét és hevét.” Ő azonban így válaszolt az egyiküknek: „Barátom! Nem vagyok hozzád igazságtalan. Nem egy dénárban egyeztél meg velem? Fogd, ami a tiéd, és menj! Én ennek az utolsónak is annyit akarok adni, mint neked. Vagy nem szabad azt tennem az enyémmel, amit akarok? Rossz szemmel nézed talán, hogy én jó vagyok?”

Így lesznek az utolsókból első és az elsőkből utolsó.

*

Hasonlít a mennyek országa egy gazdaemberhez, aki reggel korán kiment, hogy munkásokat szegődtessen szőlőjébe. Megegyezett velük napi egy dénárban, és elküldte őket szőlőjébe.

A gazdaember: az Isten. A szőlő: az Isten országa. A munkások mi vagyunk, emberek, akiket az Isten meghívott országába. A dénár: minden, amit Istentől kapunk; nevezetesen e világon a kinyilatkoztatás meg a kegyelem, a másvilágon pedig az Isten színélátása és tökéletes szeretése.

Az egy nap: egyénileg földi életünk tartama, közösségileg pedig a történelem, beleértve az Egyház történetét is, – egészen az utolsó napig.

Az elvégzendő munka: irtani kell a bűnt magunkban is, másokban is. Helyet kell biztosítanunk magunkban is, másokban is az Isten országának. – Aztán jócselekedeteket kell művelnünk, erényeket kell szerezniük.

Hálát mondunk Neked, Istenünk, hogy meghívtál bennünket szőlődbe. Kétszeresen is meghívtál: először országodba, azután szerzeteseid és papjaid közé. Add nekünk kegyelmed, hogy jól hordozhassuk munkánk terhét, és hogy elbírnjuk a Nap égető hevét.

Majd kiment délelőtt kilenc óra tájban. Most másokat látott ácsorogni tétlenül a piacon. Nekik is azt mondta: Menjetek ti is szőlőmbé! Ami, igazságos, megadom nektek. – Azok el is mentek.

Egyszer lelkiismeretünk szaván át hív bennünket az Isten, másszor egy embertársunk jó példáján át. Van, aki egy prédikáció hatására, és van, aki egy lelki könyv hatására hallja meg az Isten hívó szavát.

Az egyik embernek fülét valami váratlan boldogság, a másikat valamely sorscsapás nyitja meg az Istennek szava előtt.

Isten mindenkit hív, és mindenkor hív bennünket. De nem mindenki hallja meg hívását. És aki meghallja is, az egyik előbb hallja meg, a másik csak később.

Minket is hív az Isten, jöjjön mi már régen elfogadtuk hívását. Kisded korunkban tagjai lettünk országának. Hogy kinyílt az elménk, tudatosan is vállaltuk az Ő országának tagságát.

Szeretbe léptünk, pappá lettünk az ő hívására. Mindazáltal most is hív bennünket az Isten. Arra hív, hogy keressük meg még jobban, találjuk meg még jobban, szeressük meg még jobban, és szolgáljuk még buzgóbban.

Újra kiment déli tizenkét és délután három óra tájban, és ugyanígy tett. Délután öt óra tájban szintén kiment, és más ácsorgókat talált. Így szólt hozzájuk: Mit ácsorogtok itt egész nap téltelenül? – Azt felelték neki: Mert senki sem fogadott föl bennünket. Erre fölszólította őket: Menjete ti is szőlőmbe!

Aki ácsorog a munkapiacon, nem okvetlenül munkakerülő. Sokan csupán azért ácsorognak, mert senki sem fogadta föl őket.

Aki pillanatnyilag hitetlen, vallástalan, bűnös, az még nem föltétlenül gonosz ember.

Csak gyarló ember, akinek fülébe – ki tudja, miért – ez ideig nem jutott el az Isten hívó szava.

Meglévő hitünk, vallásosságunk, az erényességnek mostanáig elért foka nem jogcím rá, hogy lenézzük, megvessük, vagy éppen gyűlöljük a hitetleneket, a vallástalanokat, a bűnösöket.

A Saulusokról sohasem tudhatjuk, nem válik-e belőlük Paulusok; a latrokról sohasem tudhatjuk, nem kéri-e életük utolsó órájában az Isten országába való bebocsátásukat.

Lenézés, megvetés, gyűlölet helyett inkább imádkozzunk istentelen felebarátainkért, és – ha tehetjük – szavunkkal és írásainkkal segítsük őket közelebb az Isten országához.

Hogy beesteledett, így szólt a szőlősgazda a vincellérjének: Hívd a munkásokat, és fizesd ki nekik bérüket, az utolsóktól az elsőig.

A vincellér: Jézus Krisztus. Ő fizeti ki bérünket a munkanap végén, azaz különítéletkor és utolsó ítéletkor.

Az Atyaisten átadta az ítéletet a megtestesült Fiúistennek. A megtestesülés, valamint a megváltás óta abban áll megigazulásunk vagy bűnösségünk, hogy elfogadjuk-e Krisztust Megváltónknak, Tanítómesterünknek, példaképünknek vagy sem.

Ha elfogadjuk: már meg vagyunk ítélve, örök életre vagyunk ítélve. Ha nem fogadjuk el: már meg vagyunk ítélve: örök kárhozatra vagyunk ítélve.

Ítéletkor Jézus kifizeti bérünket. Ez a bér nem pénz, nem testi jó egészség, nem valami evilági jó. A mi bérünk másvilági jutalom: odatelepedhetünk az Isten mennyországi fehér asztalához.

De ez a másvilági jutalom már evilágon beragyogja életünket. Reméljük ugyanis, hogy méltók leszünk Krisztus ígéreteire.

Ettől a reménytől hajtva fáradhatlanul irtjuk a gatz lelkünkben, és ültetjük a jó szőlővesszőket: hadd viruljanak, és érleljenek gyümölcsöt bőségesen.

Jöttek tehát, akik délután öt órakor álltak munkába, és kaptak fejenként egy-egy dénárt. – Majd jöttek az első, és azt hitték, hogy ők majd többet kapnak. De ők is csak egy-egy dénárt kaptak fejenként. Hogy megkapták, morgolódtak a házigazda ellen: Ezek a legutolsó csak egy órát dolgoztak, mégis egyenlővé tetted őket mivelünk, kik a Nap terhét és a forróságot viseltük.

Az első azt hitték, hogy ők majd többet kapnak... Ő mennyire értünk hozzá, hogy a magunk munkáját többre értékeljük valódi értékénél. És mennyire értünk ahhoz is, hogy mások munkáját kevésre vagy éppen semmire becsüljük.

Mindig a mi munkánk nehéz, és mindig a más munkája könnyű. Mindig mi vagyunk a szegény agyonhajszoltak, és mindig mások érnek rá, hogy vígan éljék életüket.

Munkánk valódi értékének megbecsülését bízzuk rá a mi szőlősgazdáinkra. Jutalmazásunkban nem fog becsapni bennünket. A másvilágon megadja az üdvösség nekünk járó részét, ezen a világon pedig megadja mindazokat a kegyelmeket, amelyek szükségesek üdvösségünk eléréséhez.

A szőlősgazda így felelt egyiküknek: Barátom, nem követtem el igazságtalanságot ellened. Hát nem egy dénárban egyeztél meg velem? Vedd, ami a tiéd, és menj! Annyit akarok adni ennek az utolsónak is, mint teneked. Talán nem szabad azt tennem a magaméval, amit akarok?

Isten nem követ el igazságtalanságot a korábban meghívottak ellen, amikor azokat is a természetfölötti üdvösség egy dénárjával jutalmazza, akik életük nagyobb részében hitetlenek, vallástalanok vagy éppen nagy bűnösök voltak.

Hiszen Ő a korábban meghívottaknak sem adhat nagyobb jutalmat saját magánál. Már pedig Ő a tulajdon isteni életét és boldogságát osztja meg mindenkivel, aki – mihelyt meghallja az Ő hívó szavát – azonnal búcsút mond a bűnnek, és odaadja életét az Istennek.

Isten azt teszi a magáéval, amit akar. Annyit ad a később meghívott pogányoknak, mint a korábban meghívott zsidóknak. Az utolsó pillanatban meghívott latornak, mint az évekkel korábban meghívott apostoloknak. A halálos ágyukon meghívottaknak, mint minékünk, akik évtizedek óta dolgozunk az Ő országában.

A jogászok elme megbotráncozhatik Isten jutalmazó eljárásában. A szeretettől meleg szív örül neki, hogy Isten igazságos is, bőkezű is egyszersmind.

Vagy gonosz a szemed azért, mert én jó vagyok? – Így lesznek az utolsók elsőkké, az elsők meg utolsókká.

Ha irigység helyett szeretet lett volna abban az elsőben, akkor Örült volna neki, hogy később jött munkatársai is megkapták a teljes napszámért. Hiszen nem tehettek róla, hogy nem előbb hívták meg őket. Továbbá jómaguknak is meg családjuknak is meg kellett élniük valamiből. Márpedig az egy dénár a napi létminimumot biztosította.

Ha irigység helyett szeretet lett volna abban az elsőben, akkor örült volna neki, hogy a szőlősgazda így gondolkodik. Nem azt nézi, hogy ki hány órát dolgozott; hanem azt, hogy dolgozott.

A mennyországban az üdvözült lelkek nem irigykednek a később meghívottakra amiatt, hogy ezek is elnyerték az örök boldogságot. A mennyországi életnek épp ez az egyik összetevője: együtt örülni a másikkal, akárhány évig dolgozott is földi élete folyamán az Isten országában.

Ha a megkezdett üdvösség embereinek tartjuk magunkat, akkor ne irigykedjünk senkire se azért, mert később meghívott létére is ugyanazokat a kegyelmeket kapta Istentől, mint mi, régebben meghívottak. Ne irigykedjünk rájuk, mert elsőkből könnyen utolsókká válhatunk, és a később jöttek foglalják el helyünket.

Irigység helyett inkább örüljünk neki, hogy Isten nem azt nézi, ki mennyit dolgozik, hanem hogy miképpen dolgozik.

Hetvened vasárnap evangéliumában a szőlőmunkásokról szóló hasonlattal küzdelemre, az Isten országában való munkálkodásra hív meg bennünket az Egyház.

Ugyanezt teszi a vasárnap *szentleckéjében* a versenyfutás és az ökölvívás hasonlatával. – Ez a lecke böjti programunkat tartalmazza: keresztyén életünk – harc, és ebben a harcban két harcos küzd lelkünkért. Az egyik harcos: Krisztus, a másik harcos az ördög. Ebben a harcban Krisztusnak kell győznie.

A böjti idő a harc ideje. Harcolnunk kell a rosszal, és meg kell küzdenünk a jóért. Húsvétig ki kell vívnunk a döntő győzelmet.

A böjtelő napjaiban az isteni Dávid belép az arénába, hogy legyőzze a pokoli Góliátot. Az Ő győzelmében a mi győzelmünk is benne van.

Én bizony futok – mondjuk Szent Pállal – mégpedig nemcsak úgy bizonytalanra. Öklözök, de nemcsak úgy a levegőt verdesve, hanem kiütöm a testemet, szolgáltnak nyilvánítom, hogy miközben másokat versenyre irányítok, magam ne legyek valamiképpen – versenydíjnyeretlen.

A pogány versenyzők hervatag koszorúért voltak aszkéták, mi hervadatlanért.

Hatvanadvasárnap

Szent Lukács 8,4–15

Mikor pedig nagy tömeg gyűlt egybe, és a városokból özönlöttek hozzá, a következő példabeszédet mondta: „Kiment a magvető magot vetni. Amint vetett, az egyik mag az útfélre esett. Ezt eltaposták, és az ég madarai felszedegették. A másik sziklára esett. Ez kikelt, de aztán elszáradt, mert nem volt nedvessége. A másik a tövisek közé esett. A tövisek is felnőttek vele, és elfojtották. De egy másik a jó földbe estek. Kikelt és százszoros termést hozott.” Amikor ezt elmondta, felkiáltott: „Akinek van füle a hallásra, hallja meg!”

Tanítványai megkérdezték őt, hogy mit jelent ez a példabeszéd. Ő ezt mondta nekik: „Nektek adatott, hogy megismerjétek Isten országának titkait, másoknak csak példabeszédekben, hogy nézvéen ne lássanak, és hallván ne értsenek.

Ez tehát a példabeszéd: A mag Isten ígéje. Az útfélre hullott magok azok, akik hallgatják, de azután eljön az ördög, és kiveszi az ígét szívéből, nehogy higgyenek és üdvözüljenek. A kősziklára hullott magok azok, akik, amikor hallják, örömmel fogadják az ígét, de nincs gyökerük; egy ideig hisznek, a kísértés idején azonban elpártolnak. A tövisek közé hullott magok azok, akik hallgatják, de az élet gondjai, gazdagsága és gyönyörúségei később elfojtják bennük az ígét, és gyümölcsöt nem teremnek. Amelyik pedig jó földbe esett, azokat jelenti, akik tiszta és jó szívvel hallgatják az ígét, megtartják, és gyümölcsöt hoznak állhatatosan.”

*

Kiment a magvető, hogy elvesse a magot. Hogy vetett, az egyik mag a gyalogútra esett: eltaposták a járókelők, és megették az ég madarai.

Az Úr Jézus magyarázata szerint a mag az Isten ígéje. A gyalogútra eső magok: akik hallgatják Isten ígését, de nem értik meg. Aztán jön az ördög, kiveszi az ígét szívéből, nehogy mégis higgyenek és üdvözüljenek.

Jézus magyarázatában egybeolvad a mag és befogadója, vagyis az Isten ígéje és hallgatója. Az isten ígésének más-más sorsa egybeolvad a más-más típusú hallgatókkal.

Mi lesz a sorsa Isten ígésének a gyalogúthoz hasonló emberekben? Gyökeret sem tud verni bennük, mert nincs érzékük az ígéhez. Sőt az ördög kiséprúzi szívéből az ígét, hogy később se, még véletlenül se gyökerezhessék meg.

Hol találunk ilyen gyalogút-embereket? Nem az egyszerű emberek közt, hanem az úgynevezett úriak, az agyon-műveltek és a művészek társadalmában. Az ókori Palesztina földjén szadduceusoknak hívták őket. Megtérítésükkel még csak nem is próbálkozott az Üdvözítő.

Isteni Mesterünk és Kalazancius Atyánk egyaránt azt akarja, hogy elsősorban a nyílt lelkű, fölfelé törekvő kisembereknek vigyük meg az evangélium világosságát; nem pedig az álfölvilágosult, akarni-nem-tudó és az Isten ígéje elől bezárkózó neo-szadduceusoknak.

A másik mag köves talajra hullott, és itt nem sok földje volt. Hamarosan kikelt, mert nem volt mélyen a földben. Mikor pedig kisütött a Nap, elperzselődött, mert nem volt sem gyökere, sem nedvessége.

A sziklára hullott magvak – ahogy maga a Megváltó magyarázza –: akik midőn hallják az ígét, örömmel fogadják, de végleges gyökerük nincs, mert csak egy ideig hisznek. A kísértés idején, midőn szorongatás meg üldözés támad az ige miatt, megbotránkoznak és elpártolnak.

Sokan csupán azért maradnak meg kereszténységükben, mert nem tudják: voltaképpen mire kötelezi őket keresztény mivoltuk. Mihelyt megtudják ezt, azonnal búcsút mondanak Krisztusnak.

Most örölük van szó, akik eleinte örömmel fogadják az igét. Valóságosan élvezik kereszténységüket, mert azt hiszik, hogy a keresztény vallásosság csak egy kis imádkozásból áll meg egy kis vásár- és ünnepnap mihallgatásból meg egy-egy érzelmes prédikáció megkönnyezéséből.

Ha aztán arról hallanak, hogy a kereszténység legfeljebb az irgalmas szeretet gyakorlása és a megbocsátás meg a keresztthordozás, egyszóval a megváltás művének folytatása, tüstént oldózni kezd a bocskoruk. Ha végül hitük miatt szorongatják is, üldözik is őket, nyomban vége a kereszténységüknek.

Igazi kereszténységre tanítsuk az embereket, és ne törődjünk azzal, hogy a köves talaj emberei esetleg megszöknek a jó Pásztor karámjából. A fáknak sem árt, ha a böjti szelek letördelik róluk az elszáradt ágakat.

A harmadik tövises közé esett, és amikor velük együtt felnőtt: megfojtották a tövises.

Az Üdvözítő magyarázata szerint a tövises közé eső magok azok, akik hallják az igét, de fejlődésükben megfojtják őket a világi gondok: a gazdagság csalárdsága, az élet gyönyöre, és nem jutnak el a termés-érlelésig.

Mi a sorsa Isten ígéjének a tövises talaj embereinek lelkében, vagyis az olyan emberekben, akiknek nincs rá érzékenységük, hogy a másvilág dolgaival is törődjenek?

E világ gondjai és gyönyörűségei megfojtják bennük Isten szavát, és így sohasem jutnak el a keresztény cselekedetek gyümölcseinek megérleléséig.

Isten nem avégett adta nekünk az evilági javakat: a tudomány és a művészet javait, a technikai, a társadalmi, a gazdasági élet javait, hogy megrekedjünk bennük, sőt hogy megtegyük őket isteneinknek. Hanem avégett adta ezeket nekünk, hogy ízelgetésük közben megsejtsük, megkívánjuk és megszeressük az odafent való javakat: Isten színelátását, a jó angyalok és üdvözült testvéreink társaságát.

Meg kell küzdenünk ezekért a javakért. Meg kell harcolnunk a világi gondokkal, a földi kincsek csalárdságával, a pogányos élet sok biológiai és kulturális gyönyörűségével.

És a keresztény élet gyümölcseit kell teremnünk. Ilyenek: hivatásbeli munkánk lelkiismeretes végzése, jószolgálatok, önfelajánlás...

A negyedik a jó földbe hullott, és amikor felnőtt, 30-szoros, 60-szoros, 100-szoros termést érlelt.

A jó földbe hullott mag és maga a jó föld – az Üdvözítő magyarázata szerint – azok, akik jó szívvel és lélekkel meghallgatják, megértik az igét, megtartják, és gyümölcset teremnek állhatatosságban.

Legyünk jó földje az Isten ígéjének. Evégett száműzzük magunkból az Isten ígéjével szemben való értetlenséget, nemtörődömséget. Számoljuk föl magunkban a sátán talpalatnyi helyét, kergessük ki magunkból a felületességet meg az állhatatlanságot, a hangulat-vallásosságot. Ne legyünk rabjai se szemünknek, se torkunknak, se gyomrunknak, se ágyékunknak.

Legyünk jó szántóföldje az Isten ígéjének. A szentbeszédekből és lelkiolvasmányainkból fogadjuk elménkbe az evangéliumot, valljuk meg és hirdessük szánkkal, valósítsuk meg életünkkel, mégpedig állhatatosan.

Úgy van: állhatatosan. Jó sorsban is, balsorsban is. Jó hangulatban is, rossz hangulatban is. Egészségben is, betegségben is. Akkor is, ha békében virul Egyházunk; de akkor is, ha üldözik.

Mikor Jézus elmondta a magvetőről szóló példabeszédet, így szólt: Akinek füle van a hallásra, hallja meg!

Kinek van füle az Isten ígéjének meghallására? A jóakarátú embereknek, akik – mint az iránytű Észak felé – úgy fordulnak Isten felé; és akik – mint az elejtett tárgy a Föld középpontja felé – úgy törekszenek az Isten felé.

A jóakarátú embereknek van fülük az Isten ígéjének meghallására, mert ők hajlandóak rá, hogy kiegészítsék tudásukat Isten tudásából, akaratukat Isten akaratából, szeretetüket az Isten szeretetéből.

Szívesen megnyitják a saját életük zárt körét a feljük közeledő Isten előtt. Szíves-örömet egyesítik életüket az Isten életével, és alkotnak szeretet-ellipszist az Istennel, *unio mysticát*, amelynek egyik fókusza: Isten, másik fókusza pedig: ők maguk.

Az ilyen emberekről mondja Szent János apostol: Mindazoknak, akik befogadják, hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. Azoknak, kik hisznek nevében: akik nem atyjuk-anyjuk véréből, nem a test ösztönéből, nem a férfiú gerjedelméből születtek, hanem az Istenből.

Megkérdezték tanítványai: Mit jelent a példabeszéd? – Jézus így felelt: Tinéktek van megadva, hogy ismerjétek az Isten országának titkait; a többieknek viszont csak parabolákban, hogy látván ne lássanak, és hallván ne halljanak.

Jézus tanítványai, az Isten előtt megnyílt lelkű kisemberek, arra vannak hivatva, hogy megismerjék az Isten országának titkait. – Lám, most is: a magvető parabolájának hallatára, azonnal megsejtették a mögötte rejlő másvilági mondanivalót. Mihelyt egyedül maradtak Jézussal, megkérdezték Tőle: Mit jelent a példabeszéd?

A többiek, a nem-tanítványok, legfőbb irodalmi remekműket láttak a magvetőről szóló parabolában. De látván nem láttak, hallván nem hallottak. Nem sejtették meg a példabeszéd másvilági mondanivalóját, de nem is érdekelte őket.

A nem-tanítványok megérdemelték volna, hogy Isten sehogyan se szóljon hozzájuk. Jellemzi azonban Isten végtelen jóságát, hogy legalább képes beszédben eléjük adja az örök igazságokat.

Így aztán nem mondhatják, hogy ők nem kaptak kinyilatkoztatást Isten országának titkairól. Törekedjünk rá, hogy látván lássunk és hallván halljunk. Sose fáradjunk bele az Isten üzeneteinek tudomásulvételébe és megelmékedésébe.

Rómában ma a Szent Pál Bazilikában van az ünnepi szentmise. Ezért a mai *szentleckében* Szent Pált, a népek apostolát helyezi szemünk elé az Egyház, – követendő példaképpen.

Szent Pál élete a kegyelem nagy csodája. Arról beszél az ő élete, hogy miközben üdvösségünkért munkálkodunk, ne a magunk erejében bízunk, hanem az Isten kegyelmében.

Mikor Szent Pált megtámadták az ál-apostolok, ő a maga védelmére kénytelen volt „balgatag módon szólni”, vagyis előhozakodni rengeteg munkájával és szenvedésével.

Épp ez a rengeteg munka és szenvedés mutatja meg nekünk, hogy mit tudott kialakítani a kegyelem – Saulusból.

Munkánk és szenvedésünk közepett minekünk is az Isten kegyelmében kell bízunk. Szent Pál sok tettének és bajának hallatára pedig meg kell kérdeznünk magunktól: Mit tettünk mi, mit szenvedtünk mi az Isten országáért? Megtettünk-e, vállaltunk-e mindent, aminek megtevése, vállalása telt volna erőnkől?

Ha roskadozunk föladataink és keresztünk súlya alatt, kiáltunk mi is az Úrhoz, mint Szent Pál. Az Úr minket is úgy fog bízgatni, mint őt: Elég neked az én kegyelmem.

Ötvenedvasárnap

Szent Lukács 18,31–43

Ezután Jézus maga mellé vette a tizenkettőt, és azt mondta nekik: „Íme, most fölme gyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik mindaz, amit a próféták az Emberfiáról megírtak. A pogányok kezébe adják, kigúnyolják, meggyalázzák és leköpdösik; aztán megostorozzák, megölik, de harmadnapra feltámad.” Ők azonban semmit sem értettek ebből. Rejtve maradt előttük ez a beszéd, és nem értették a mondottakat.

Történt pedig, hogy amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak ült az út szélén és kéregetett. Amikor hallotta az elvonuló tömeget, megkérdezte, hogy mi az. Megmondták neki, hogy a Názáreti Jézus megy arra. Erre felkiáltott: „Jézus, Dávid fia! Könyörülj rajtam!” Akik elől mentek, ráparancsoltak, hogy hallgasson. De ő annál jobban kiáltozott: „Dávid fia! Könyörülj rajtam!” Erre Jézus megállt, és megparancsolta, hogy vezessék őt hozzá. Amikor odaért, megkérdezte tőle: „Mit akarsz, mit cselekedjem veled?” Az így szólt: „Uram! Hogy lássak!” Jézus azt mondta neki: „Láss! A hited megmentett téged.” Azonnal látott is, és követte őt, Istent magasztalva. Erre az egész tömeg, amely ezt látta, dicsőítette Istent.

*

Jézus maga köré gyűjtötte a Tizenkettőt, és így szólt hozzájuk: Íme, fölme gyünk Jeruzsálembe, és mindaz beteljesedik, amit a próféták megírtak az Emberfiáról. Mert ott a főpapoknak és az írástudóknak kezébe adják. Azok halálra ítélik, kiszolgáltatják a pogányoknak. Ezek kigúnyolják, bántalmazzák, leköpdösik, aztán megostorozzák, megfeszítik és megölik, de harmadnapra föltámad.

Jézus az evangéliumnak ezen a helyén immár harmadszor jövendöli meg kínszenvedését. Mikor hangzott el ez a jövendölés? Egy héttel a húsvét napja előtt. Jézus utolsó húsvét-ünnepe ez.

Mindenfelől zarándokok hömpölyögnek Jeruzsálem felé. A szent Városba vivő útnak utolsó zarándok állomása: Jerikó. Itt szokták megvárni egymást a zarándok csoportok, és innét együtt vonultak Jeruzsálembe.

Jézus szintén ide jött tanítványaival. Mielőtt beértek Jerikóba, maga köré gyűjtötte a tanítványokat, és leendő kínszenvedéséről szólt nekik.

Miért olvastatja az Egyház e vasárnapon épp ezt az evangélium-szemelvényt? Krisztus szenvedésének meghirdetésére. A Nagyböjt küszöbén az Egyház félrehúzza Jézus jövendőjének függönyét, mi pedig beleláthatunk a jövendőbe – egészen a Nagyhétfőig, sőt Húsvétfőig.

Jézus, Dávid Fia, engedd, hogy Veled együtt mi is fölkapaszkodjunk a Húsvét hegyére; szenvedésed és kereszthalálod által eljuthassunk a föltámadás dicsőségébe.

De a Tizenkettő semmit sem értett meg Jézus szavaiból, (amelyekkel megjövendölte kínszenvedését és kereszthalálát). Jézus e szavának értelme el volt rejtve előlük, és nem értették a mondottakat.

Miért nem értettek meg az apostolok semmit sem Jézus azon szavaiból, amelyekkel megjövendölte szenvedését, halálát és föltámadását? Mert ez a jövendölés nem volt összhangban evilági-ízű ábrándjaikkal.

Ők ugyanis arról álmodoztak, hogy Jézus, a hatalmas szavú, csodatevő Jézus, a beteg gyógyító és kenyér szaporító Jézus – Izraelnek Királya lesz: fölszabadítja népét a rómaiak

fönnhatalom alól, világhatalommá teszi az országot; ők maguk pedig főemberek lesznek Izrael helyreállított országában.

Ne tartozzunk azok közé a keresztények közé, akik csak földi jólétüket várják Jézustól: egészséget, gazdagságot, sikert, tekintélyt, evilági dicsőséget remélnék Tőle.

Mi a szentek közé tartozunk, akik munkájukkal, szeretet-szolgálatokkal, önmegtágadásukkal, keresztjük hordozásával segíteni akartak Jézusnak az emberi nem megváltásában, a megváltás nagy eredményeinek aprópénzre-váltásában, minél több emberhez való eljuttatásában.

Értelmünket egészítsük ki a természetfölötti hit adományával. Így majd nem fogjuk szembehelyezni a saját gyalogjáró gondolatainkat Isten főséges gondolataival, hanem készségesek leszünk az Isten szándékainak megértésében és megvalósításában.

Mikor Jézus először jövendölte meg szenvedését, Péter félrevonta Őt, és szemére kezdte háyni: Isten mentsen Téged, Uram, nem történik ez meg Veled! (Péter szerette Jézust. A most idézett szavakat nemcsak a földies gondolkodás mondatta vele, hanem a Jézusért való aggodás is.)

Jézus megfordult, és azt mondta Péternek: Távozz előlem, kísértő; megbotránkoztatsz engem (vissza akarsz tartani engem a szenvedéstől, a megváltás művének befejezésétől), mert nem Isten dolgával gondolsz, hanem az emberekével.

Isten dolga: hogy Jézus szenvedjen és keresztalált haljon, és váltsa meg az emberiséget. Az emberek dolga: Izrael országának helyreállítása, és ebben az országban a vezető állások megkaparintása.

Ha az első Pünkösöd előtti Péterre lett volna bízva, még ma sem volnánk megváltva a büntől. Mert Péter, a galileai halász, a forrófejű hazafi, okosabb akart lenni Jézusnál. Úgy érezte, hogy ő jobban tudja, mi a Krisztusnak sorsa és földadata ezen a földön.

Ne kritizálgassuk Isten üdvtörténeti vonalvezetését. Ne tolakodjunk föl az Ő tanácsosává. Ne adjunk Neki tippeket, hogy miképp is kellene elkormányoznia a világot; hogyan is kellene irányítania a mi életünket.

Inkább simuljunk bele gondviselő akaratába, és arra törekedjünk, hogy legyen meg általunk és rajtunk az Ő szentséges akarata.

Mikor Jézus közeledett Jerikó felé, egy Bar Timaios nevű vak üldögélt az út mentén, és kéregetett. Hallván a népsokaság átvonulását, megkérdezte, hogy mi az. Megmondták neki, hogy a Názáreti Jézus megy arra. Erre elkezdett kiáltozni: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!

Ha nekünk a magunk gondolata fontos, nem pedig az Isten gondolata, és ha nekünk a magunk akarata számít, nem pedig az Isten akarata: akkor mi is vakok vagyunk, – lelkileg vakok.

Ha mindig csak arra gondolunk, hogy mit várhatunk még az Istentől, nem pedig arra, hogy Isten mit vár tőlünk, ha azt szeretnők, hogy Isten kiszolgáljon bennünket, és azzal nem gondolunk, hogy minekünk kellene szolgálnunk az Istent: akkor mi is vakok vagyunk.

És ha tetejébe még jól is érezzük magunkat lelki vakságunkban, akkor kétszeresen is vakok vagyunk.

A Szentírás olvasása közben, breviáriumozás közben, szentolvasó-mondás közben, misézés közben mielőttünk is elvonul az Úr. Kiáltunk Hozzá, mint a jerikói vak: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!

Gyógyíts ki bennünket lelki vakságunkból! Hadd nyíljék meg lelkünk szeme annak meglátására, hogy Isten akarata a fontos, nem a miénk, és hogy Isten gondolata az Igaz, nem a miénk.

Akik elől mentek, csitították, hogy hallgasson. A vak azonban még jobban kiabált: Dávid Fia, könyörülj rajtam! – Jézus erre megállt, és így szólt: Hívjátok ide! – Odahívták a vakot, és azt mondták neki: Bátorodjál! Kelj föl! Téged hív a Mester. – Akkor eldobta köpenyét, fölugrott, és odament Jézushoz.

Nem érzem jól magam lelki vakságomban. Szeretnék látóvá lenni. Ezért én is úgy kiáltozom, mint a jerikói vak: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!

Hiába csitít kívülről a környezetem, belülről a saját kicsinyhitűségem, hogy hallgassak, ne kiáltsak. Ne fárasszam a Mestert, a nagyon elfoglalt Mestert: úgy sem ér rá, hogy velem törődjék.

Sőt: ne kiáltsak, mert úgy sem ér az semmit. Talán nincs is Jézus Krisztus; vagy van ugyan, de nincs módjában, hogy segítsen rajtam.

Csak azért is kiáltozom: Jézus, könyörülj rajtam! Te buzdítasz rá, Uram, hogy kiáltozzam. – Kérjete, keressetek, zörgessetek! Éjszaka is keltsétek föl a szomszédot, hogy adjon kölcsön kenyeret. Addig járjatok a bíró nyakára, amíg meg nem un benneteket, sőt meg nem ijed tőletek, hogy megveritek.

Addig kiáltozom Hozzád, Uram Jézus, amíg meg nem hallasz, és amíg meg nem hallgatsz engem.

Midőn a vak közel ért, Jézus megkérdezte: Mit akarsz? Mit tegyek meg neked? – Az így felelt: Azt, Uram, hogy lássak! – Erre Jézus azt mondta neki: Láss! Hited meggyógyított téged.

Az Istenember tudta, hogy mit akar a vak. Mégis megkérdezte tőle: Mit akarsz? Mit tegyek meg neked?

Főlöleges a kérő imádság – mondja sok félhitű keresztény –, az Isten úgyis tudja, mire van szükségünk.

Nem főlöleges a kérő imádság: erre tanít az Úr Jézus kérdése, amelyet a vakhoz intézett. Isten szívesen látja, ha Eléje terjesztjük kéréseinket. Természetesen mindig tegyük hozzá kéréseinkhez: Mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a Tied!

Ha Isten elé tárjuk kéréseinket, és helyes formában tárjuk Eléje, akkor bízhatunk benne, hogy kérő imánk nem esik hiába.

Fiat lux! – mondta a Teremtő –, és lett fizikai világosság. Láss! – mondta Jézus a jerikói vaknak, és lett a vaknak fiziológiai világossága.

Láss! – mondja az Úr minékünk is, lelki vakoknak, és lesz bennünk lelki világosság: finom érzék Isten gondolatainak fölfogásához és akaratának végrehajtásához.

A vak azonnal látott, követte Jézust, és magasztalta Istent.

A vak azt is megtehetette volna gyógyulása után, hogy nem csatlakozik Jézus kíséretéhez, hanem elvegyül e világ fiai közé, és nem törődik többé Jézussal. De nem ezt tette, hanem követte Őt.

Az Úr Jézus sok testi vakot tett testileg látóvá, de még több lelki vakot lelkileg látóvá. A meggyógyultak közül egyesek, hálájuk jeléül, követni kezdték Jézust; vagy ha már azelőtt is követték, akkor még buzgóbb követői lettek.

A nagy többség azonban, sajnos, nem bizonyult hálásnak Jézus iránt. A testi látást rosszra használták, a lelki látást elherdálták.

Minket először a keresztségben tett lelkileg látóvá Jézus. Azután pedig a bűnbánat szentségében, ha megutáltuk a halálos bűn állapotának sötétségét, és megint az Úr világosságára kíváncztunk. A lelki látás adományát azzal háláljuk meg, amivel a jerikói vak: Jézus követésével.

Hová követte a meggyógyult vak az isteni Mestert? Jeruzsálemba, a húsvéti ünnepekre; a legnevezetesebb húsvéti ünnepre: Jézus szenvedésének, halálának és föltámadásának húsvétjára.

Mi is ugyanide kövessük Jézust: a keresztút stációinak végigjárására, és egyúttal a saját föltámadásunk reményének ápolására.

Az egész nép is – hogy látta a csodát – dicsőítette az Istent.

A nép vezetői azonban, a farizeusok, a szaduceusok, az írástudók, bár ők is látták Jézus csodáit, miattuk nem dicsőítették az Istent, és nem hitték el, hogy Jézus az Isten Fia. Nem tagadták ugyan Jézus csodáinak csoda-voltát, de nem az Istentől, hanem Belzebubtól származóknak tartották.

Miért nem dicsőítette az Istent a zsidó vezetőréteg, és miért nem hitte el, hogy Jézus az Isten Fia? – Mert nem voltak Jézus juhái közül valók. Maga Jézus olvasta fejükre: Nem Isten az atyátok, hanem az ördög.

Maga a nép, amidőn látta a vak meggyógyítását, dicsérte ugyan Istent, de egy hét multán már a nép is Barrabás elbocsátását kéri majd Pilátustól, nem pedig Jézusét.

A csodatévő Jézus imponált nekik, a szenvedő Jézusból kiábrándultak. A csodatévő Jézustól evilági fölemelkedésüket várták, a szenvedő Jézustól semmit sem vártak.

Uram Jézus, nekem csodáid is imponálnak, de keresztutad állomásai is. Mindkettővel megváltásunkat munkáltad. Csodáid, amelyeket mainapiglan művelsz Egyházadban, ébren tartják hitemet, szenvedésseddel pedig egyesítem a magam szenvedését, hogy megváltásod gyümölcseiből mindig több felebarátom részesedhessék.

Ötvened vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál a szeretetről beszél. Szereteten nem az emberi rokonszenvet, barátságot, szerelmet érti, hanem a szeretet isteni erényét: a megszentelő kegyelemben gyökérező isten- és emberszeretetet.

Enélkül a szeretet nélkül semmit sem érnek sem a rendkívüli kegyelmi adományok, sem a keresztény erénygyakorlatok.

A szeretet negatív tulajdonságai: nem féltékeny, nem cselekszik rosszat, nem fuvalkodik föl, nem nagyravágyó, nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, nem gondol rosszat, nem örvend a gonoszságnak, hanem együtt örvend az igazsággal.

A szeretet pozitív tulajdonságai: nagylelkű, nyájas; mindent eltűr, mindent elhisz, mindent elvisel.

A szeretet örökkévaló. Mulandóak ellenben a rendkívüli kegyelmi adományok: a jövendölés, a nyelvek, a tudomány ajándéka. A mennyországban nem lesz rájuk szükségünk.

Sőt a három istenies erény közül is legnagyobb a szeretet, mert a hit és a remény is megszűnik a mennyországban. A hitet az Isten színelátása váltja föl, a reményt pedig az Istennek boldog birtoklása. A szeretet azonban megmarad, és tökéletes természetfölötti szeretetté válik a mennyországban.

Nagybőjti munkánk legszebb gyümölcse: a maga felejtő, a mindent elviselő szeretet szívünkbe-fogadása.

Nagyböjt 1. vasárnapja

Szent Máté 4,1–11

Akkor a Lélek elvezette Jézust a pusztába, hogy megkísértse az ördög. Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. Odajött hozzá a kísértő és ezt mondta neki: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek legyenek kenyérré.” De ő ezt válaszolta: „Írva van: »Nem csak kenyérrrel él az ember, hanem minden igével, amely az Isten szájából származik«”

Akkor magával vitte őt az ördög a szent városba, odaállította a templom ormára és azt mondta neki: „Ha Isten Fia vagy, vesse le magadat! Mert írva van: »Angyalainak parancsolt felőled: a kezükön hordoznak téged, hogy kőbe ne üssed lábadat«” Jézus ezt mondta neki: „Az is írva van: »Ne kísértsd az Urat, Istenedet«”

Azután magával vitte őt az ördög egy igen magas hegyre. Megmutatta neki a világ összes országát és azok dicsőségét, majd azt mondta neki: „Ezeket mind neked adom, ha leborulva imádsz engem.” Jézus azt felelte neki: „Távozz, Sátán! Mert írva van: »Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj«”

Akkor elhagyta őt az ördög, és íme, angyalok jöttek hozzá és szolgáltak neki.

*

Akkor Jézust a pusztába hajtotta a Lélek (aki a kereszteléskor szállt alá emberségére), hogy megkísértse az ördög. – Jézus a pusztában vadállatok közt volt, jegyzi meg Márk.

A hagyomány szerint Jeruzsálem és a Jordán torkolata közt volt az a puszta, ahová a Szentlélek hajtotta Krisztust. A Márk- említette vadállatok a puszta zordonságát éreztetik velünk.

Jézus avégett ment a pusztába, hogy az ószövetségi próféták példája szerint böjttel és imádsággal készüljön hivatására: a megváltás nagy munkájának elvégzésére.

Krisztus embersége mentes volt a büntől, de mint az Isten Báránya, az újszövetségi Bűnbak, magára vette a mi bűneinket.

Lám, azt is megengedi, eltűri, hogy megkísértse az ördög. Példát akar mutatni nekünk, hogy kell legyőznünk a kísértést. Újra meg újra ellene kell mondanunk az ördögnek és mindannak, ami az ő céljait szolgálja.

Mondjunk tehát ellene a rossz ember példájának is, a rossz könyvnek és a rossz látnivalónak is. Mondjunk ellene gőgünknek is, valamint hiúságunknak, kapzsiságunknak és érzékiségünknek: torkunk, gyomrunk és ágyékunk érzékiségének egyaránt.

Miután Jézus negyven nap és negyven éjjel böjtölt, aztán megéhezett. – Lukács hozzáteszi: Semmit sem evett azokban a napokban.

Az Ószövetségben Mózes is, Illés is negyven napig böjtölt. – Amikor fölmentem a hegyre, olvassuk Mózes 5. könyvében (9,9), hogy átvegyem a kőtáblákat, negyven nap és negyven éjjel tartózkodtam a hegyen, és közben nem ettem kenyeret, nem ittam vizet.

Illés Jezábel elől menekült, Ákház király bálványozó felesége elől, és miután evett-ivott az angyal-hozta hamuban sült pogácsából, ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel ment, egészen az Isten Hegyéig, a Hórebig – olvassuk a Királyok első könyvében (19,8).

Krisztus a próféták példáját követve böjtölt, minékünk pedig Krisztus böjtjének emlékére és utánzására parancsolja az Egyház a negyvennapos böjtöt.

A böjtöléssel megmutatjuk Egyházunknak, hogy engedelmes fiai vagyunk. Megmutatjuk testünknek, hogy nem ő az úr belső világunk portáján, hanem a lelkünk.

A böjttel, ezzel a kis áldozattal, megemlékezünk arról a nagy áldozatról, amelyet a mi Urunk Jézus Krisztus mutatott be értünk mennyei Atyjának a kereszttől.

A jó keresztény nem azt nézi, hogyan bújhatna ki legálisan az Egyház böjti parancsai alól; hanem azon töri a fejét, hogy mit menthetne meg a böjtből, ha nem köteles böjtölni vagy nem tud úgy böjtölni, ahogy Egyháza megkívánja.

Ekkor odament Jézushoz a kísértő, és így szólt: Ha Isten Fia vagy, akkor mondd, hogy ezek a kövek kenyérré váljanak. – Ő így felelt: Írva van: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden olyan dologgal is (pl. mannával vagy fűrjekkel), amely Istentől származik.

A sátán – ha tudta is, hogy Jézus az Isten Fia – azt nem tudta, hogy Benne miképpen viszonyul egymáshoz az Isteni meg az emberi természet. Nevezetesen nem tudta, hogy Jézus emberi természete alá van-e vetve az áteredő bűnnek és következményeinek, köztük a bűnre-hajlásnak is... Hátha föl lehetne lázítani Jézus emberségét az Isten ellen...

Az ördög először a negyvennapos böjttől nagyon megéhezt Jézus érzékiségét teszi próbára: Te, állítólagos Fia Istennek! Ne öld meg magad koplalással, még az Isten kedvéért se! Neked bizonyára csodatévő hatalmad van: segíts hát magadon, mielőtt meghalsz! Változtasd kenyérré ezeket a cipó alakú köveket, és egyél!

A magamra vállalt böjtöt – felelte Jézus – kibírom éhenhalás nélkül. Ettől különben is megóvna engem az Isten manna által, mint annak idején népét a pusztában.

A modern emberből is ki akarja űzni az ördög az önmegtágadás szellemét. Ne tórd, hogy az Egyház beleavatkozzék gyomrod ügyeibe!

A böjtöléssel ne kockáztasd tested és idegeid egészségét! – Mi azonban ne az Ő szavát kövessük, hanem az Úr Jézus példáját: Böjtöljünk, hogy a szellem győzedelmeskedjék az anyagon, és a lélek a testen!

Majd magával viszi Jézust az ördög a szent Városba, odaállítja a Templom oromzatára, és azt mondja Neki: Ha Isten Fia vagy, vesd le magad innét, hiszen írva van: Angyalainak parancsolt felőled az Úr, hogy őrizzenek Téged, és kezükön hordjanak, hogy kőbe ne üsd lábad.

Íme, a báránybőrbe öltözött farkas – a Szentírást idézi. A spiritizta médiumokon át jelentkező gonoszlélek szintén szívesen idéz a Szentírásból, a szeánsz istenes résztvevőinek megtévesztése végett.

A zsidó hagyomány szerint az a nagy jel, amelyet a farizeusok kívántak Jézustól Messiás voltának igazolására, épp ez lett volna: Vesse le magát a Templom oromzatáról a 700 méteres mélységbe. Ha semmi baja sem esik, akkor majd hisznek Neki.

A sátán második kísértése az ember Jézus esetleges hiúságát, gögjét akarta próbára tenni. – Ha sikeresen végrehajtod a mélységbe-ugrás csodáját, azonnal elismeri minden zsidó, hogy Te valóban az Isten Fia vagy, és elfogad Királyának: hódolni fog Előtted.

Jézus úgy felelt az ördögnek, mintha ő (Jézus) csak-ember lett volna: Nem ugrom le, mert ez a vállalkozás istenkísértés lenne.

Ne engedjük, hogy vallásosságunkat, iskolai és templomi szolgálatunkat hiúságunk, gögünk mozgassa. És ne kísértjük az Istent azzal, hogy fejfel a falnak menve lehetetlen dolgokra, erőnket fölülmúló föladatakra vállalkozunk.

Aztán magával viszi Jézust az ördög egy igen magas hegyre, egy szempillantás alatt megmutatja Neki a világ minden országát és dicsőségüket.

Nehéz volna megmondani, mikor volt Jézus alázatosabb: akkor-e, amikor megengedte, hogy megkínózzák, fölfeszítsék, eltemessék, és lelke az Alvilágra szálljon; vagy pedig akkor, amikor megengedte, hogy emberségét ide-oda hurcolássa az ördög: a pusztából a Templom oromzatára, onnét egy igen magas hegyre, és ráadásul Isten ellen való föllázításával kísérletezzék.

Egy hívő abbahagyta Jób könyvének olvasását, mert nagyon bántotta az a tény, hogy Isten átengedi Jóbot az ördögnek, próbára tétel végett.

Nem szabad megsértődnünk azért, mert az Isten eltűri, hogy meg-megkönyékezzen bennünket az ördög. Lám, az Isten Fia még a saját emberségének megkísértését is eltűrte. Miért akarunk mi e dologban különbek lenni az Isten Egyszülöttjénél?

De megrémülnünk sem szabad a kísértéstől, hiszen úgy tudjuk Szent Pál tanításából, hogy Isten nem hagy megkísérteni bennünket erőnkön felül; és hogy minden próbára tétel kiállításához elég nekünk az Isten kegyelme.

Az ördög egy igen magas hegyről megmutatta Jézusnak a világ minden országát és dicsőségüket, és így szólt Hozzá: Ezek mind nekem vannak átadva, és annak ajándékozom, akinek akarom.

Az ördög hazudik, amidőn azzal henceg, hogy e világon minden neki van átadva. Egyes népekkel és bölcselőkkel még azt is elhiteti, hogy az anyag – beleértve az ember testét is – az ő teremtménye, nem pedig az Istené.

Az ördög hazudozásával szemben az az igazság, hogy a világot és testünk anyagát az Isten teremtette: a világ tehát az Istené. Az ördög az ősbűntől kezdve a Megváltásig csupán megtűrt betolakodó volt ezen a világon. Szinte korlátlanul garázdálkodhatott.

Jézus kereszthalála kivetette a sátánt a világból: láncra verte, és azóta csak annak az embernek árthat, aki a közelébe merészkedik.

Isten nem az ördögnek adta át a világot, hanem minekünk, megváltott embereknek. De minekünk sem avégett adta át, hogy megrekedjünk benne, hanem avégett, hogy előkészüljünk benne másik világra, és ezzel az előkészületünkkel megszenteljük ezt a világot.

Ezeket mind Neked adom, ha leborulva imádsz engem. – Ekkor azt mondta Jézus az ördögnek: Takarodjál, sátán, mert írva van: Uradat Istenedet imádd, és csak Neki szolgálj!

Ha egy embernek angyal jelenik meg, könnyen összetéveszti az Istennel, és imádni akarja. Ilyenkor a jelenés angyala figyelmezteti a látnokot: Engem ne imádj, mert én nem vagyok Isten: én csupán szolgálja vagyok Istennek. Az Istent imádd!

Így a jó angyal. Mennyire másképp viselkedik a rossz angyal. Íme, még Jézus emberségétől is imádatot kíván magának.

Az ördög előléptette magát anti-Istenné, és el akarja fordítani az embereket az Isten imáadásától. Saját magát akarja imádatni velünk. Aki meghódol előtte, azzal hajlandó szövetséget kötni.

Gyakran azzal is megelégszik, hogy az ember ne a Teremtőt imádj, hanem a teremtményeket: az aranyat, az ételt-italt, a kultúra javait, a technikát, vagy a szerelmesét, vagy a nagy embert, az emberiséget, vagy éppen önmagát.

Ne az ördögtől várjuk evilági boldogságunkat, hanem az Istentől. Urunkat Istenünket imádjuk, és csak Neki szolgáljunk, ő majd mindazt megadja nekünk, e világ javaiból, ami üdvösségünk elérésére szükséges.

Ekkor elbocsátotta Jézust az ördög. Egy ideig – teszi hozzá Lukács. Íme, most angyalok jöttek Jézushoz, és szolgáltak Neki. (Alighanem ételmet is hoztak.)

Egyes szentírás-magyarázók szerint az ördög még legalább két alkalommal megpróbálkozott vele, hogy Jézus emberségét elfordítsa Istentől. Mégpedig a Getszemáni-kertben, mikor vérrel verejtékező halálfélelmet bocsátott Jézusra, és a keresztfán, amidőn az Istentől elhagyottság érzését keltette Benne.

De ettől a két alkalomtól függetlenül is állandóan ott ólalkodott az ördög az Üdvözítő körül: az ördögösökben, Kaifásban, Júdásban, a Jézust megostorozó és fölfeszítő katonákban...

Jézus embersége minden próbát kiállott. Engedelmes volt a mennyei Atyának mindhalálig, – a kereszthalálig. Ebből megtanulhatta az ördög, hogy a második Ádám keményebb kötésű ember az első Ádámnál. Megsejthette, hogy Jézus nem isteni ember, mint az első Ádám volt az ősbűnig, hanem Istenember.

Az Úr Jézus példájára és kegyelmének támogatásával mi is iparkodjunk, hogy megálljuk helyünket az ördög minden kísértésével szemben. És reménykedjünk benne, hogy egy-egy győzelmünk után mihozzánk is angyalok jönnek, és vigasztalással, bátorítással, megerősítéssel szolgálnak nekünk.

Nagyböjt első vasárnapjának *szentleckéje* megtanít rá bennünket, hogy a most kezdődő hetek sora: szent idő, a kegyelem ideje. Erre az időre ad nekünk programot Szent Pál.

Hasznunkra kell fordítanunk a kegyelem idejét, mert hiába kaptuk a malasztot, ha nem munkálkodunk vele együtt.

Gyakoroljuk tehát magunkat a mértékletességben, a béketűrésben, a tisztaságban, az Isten és felebarátaink iránti szeretetben. Öltük magunkra az istenes élet fegyvereit.

Éljünk úgy, mint az Isten szolgálói. A jó- és balsorsot egyaránt használjuk föl az erények gyakorlására. Jó sors idején tűnjünk ki alázatossággal és önmegtartóztatással; ha balsors sújt bennünket, gyakoroljuk a béketűrés meg a nagylelkűség erényét.

Ne térjünk le a tökéletesedés útjáról – még akkor se, ha ezért gúny vagy éppen üldözés az osztályrészünk.

Urunk Jézus! Add, hogy mindig együtt munkálkodjunk malasztoddal, és jól fölhasználhassuk azt az időt, amelyet üdvösségünk megszerzésére adtál nekünk.

Nagyböjt 2. vasárnapja

Szent Máté 17,1–9

Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, a testvérét, és fölvitte őket külön egy magas hegyre, és színében elváltozott előttük. Ragyogott az arca, mint a nap, a ruhái pedig fehérek lettek, mint a napsugár. És íme, megjelent nekik Mózes és Illés, s beszélgettek vele. Péter ekkor azt mondta Jézusnak: „Uram, jó nekünk itt lenni! Ha akarod, csinállok itt három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.” Még beszélt, amikor íme, fényes felhő árnyékolta be őket, s a felhőből egy hang szólt: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok” Ennek hallatán a tanítványok arcra borultak, és igen megijedtek. Jézus odament, megérintette őket, és azt mondta: „Keljete föl, és ne féljete!” Amikor fölemelték a szemüket, senkit sem láttak, csak Jézust egymagát.

Amint lejöttek a hegyről, Jézus megparancsolta nekik: „Senkinek se beszéljete a látomásról, amíg az Emberfia a halálból föl nem támad.”

*

Jézus maga mellé veszi Pétert, Jakabot, Jánost, Jakab testvérét, és fölviszi őket egy magas hegyre, külön csak őket, hogy imádkozzék.

Péter, Jakab, János: a három oszlopos apostol. Csupán ők lehettek ott az apostolok közül Jairus lánykájának föltámasztásánál. És a Getszemáni-kertben is csak ők lehetnek ott Jézus közelében, miközben Ő majd vérrel verejtékezik.

Az Üdvözítő a három oszlopos apostol hitét akarta megerősíteni: ezért változott el színében előttük, és ezért vitte be őket magával Jairus lánykájának halottas kamrájába.

Hitüket akarta megerősíteni az isteni Mester, hogy majd a Getszemáni-kertben elbírák haláltusájának látványát.

Lelkiéletünk folyamán minékünk is sok vigasztalásban, vallási csúcs-élményben lehet részünk Jézus jóvoltából. Raktározzuk el ezeket a kegyelmeket lelki szárazságunk, betegségünk, a bennünket érő sorscsapások idejére.

A nyári napsugarat, napmeleget nem tudjuk zsákokban eltenni télire. Lelki örömeink világosságát, melegségét azonban tárolhatjuk szívünk mélyén – a sötétség óráinak idejére.

Miközben Jézus imádkozott, Pétert és két társát elnyomta az álom. Mikor fölébredtek, azt látták, hogy Mesterük elváltozott színében: arca ragyogott, mint a Nap, ruhája olyan fehér lett, mint a fény. – A földön egy kelmefestő sem tudná ilyen fehérré tenni a ruhát, jegyzi meg Márk.

Jézus avégett művelte csodajeleit apostolai előtt, hogy erősen higgyék: Ő valóban az Isten Fia. A *transzfigurációval* másvalamit akart elérni: azt, hogy oszlopos apostolait előkészítse kínszenvedésére.

Aki látta már a Napot, az borús időben is tudja, hogy van Nap, és hogy tündököl. A három apostol látta a Mestert isteni dicsőségben. Látta, amint Jézus isteni természete keresztültört, átragyogott emberi természetén, mint a Nap a főlszakadó felhőzeten.

A sötétség órájában majd visszaemlékeznek erre, és tudhatják, hogy Mesterük a kínszenvedésben is, a kereszthalálban is, az eltemetésben is az Istennek Fia.

Isteni Mesterünk, minékünk is engedd meg, hogy megpillanthassuk dicsőséged fényét: az Eucharisztia színein át, a megszentelő malaszt ragyogásán át; halálunk után pedig színről-színre.

Midőn Péter és két társa fölébredt álmából, azt látta, hogy íme, megjelent Mózes és Illés dicsőségükben, és Jézussal beszélget – haláláról, amelyet Jeruzsálemben kell majd vállalnia.

Mózes és Illés az Ószövetséget képviseli. Mózes a Törvény képviselőjében, Illés a próféták képviselőjében beszélget Jézus Krisztussal. – Péter és társai ebből a látványból meggyőződhetnek róla, hogy Mesterük valóban az, akinek mondja magát: Isten Egyszülöttje, az Ószövetség betetőzője, Újszövetségre változtatója.

Miről beszélgetett Mózes és Illés Jézussal? Jézus haláláról, amelyet Jeruzsálemben kell majd vállalnia. Ebből a beszélgetésből Péternek, Jakabnak és Jánosnak meg kellett volna érteniük, hogy Jézuson nem az ő nagyon is emberi, nagyon is földies ábrándjaik válnak valóra, hanem a mennyei Atya szándékai.

Jézus a kínszenvedés meg a kereszthalál nélkül is, pusztán a megtestesüléssel és az emberi élet vállalásával is megváltott volna bennünket. A vértelennek indult megváltást a mi gonoszságunk fordította véresre.

Épp az mutatja Isten irántunk való végtelen szeretetét, hogy bár előre látta a megváltás véresre fordulását, mégsem riadt vissza tőle.

Jézusunk, időnkint hadd beszéljünk mi is kereszthalálodról. Így majd könnyebben hordozzuk a magunk keresztségét, és lassankint megtanuljuk a Veled-együttlészenvedést a világ s az emberi nem megváltásáért.

Ekkor megszólalt Péter, és azt mondta Jézusnak: Uram, jó nekünk itt lenniünk. Ha akarod, készítsünk itt három sátrat: Neked egyet, Mózesnek egyet, Illésnek is egyet. – Márk még hozzáteszi: Péter nem tudta, mit beszél, úgy meg volt ijedve.

Mózesrel és Illéssel való beszélgetését az Úr csak mulékony látomásnak szánta. Péter állandósítani szeretete volna ezt a jelenetet.

Galileai fejével – nagy ijedelmében – azt hiszi, hogy immár megkezdődött Krisztus földi királysága... Mózes és Illés alighanem azért jött el, hogy Királlyá kenje föl az Urat, és segédkezzék Neki Izrael országa helyreállításában.

Az első Pünkösöd után ugyanez a Péter így vélekedett Tábor-hegyi nagy lelkendezéséről: Nem tudtam, mit beszélek; úgy meg voltam ijedve.

Ez a Péter már megértette, hogy megváltásunkra jött el az Úr, nem pedig avégett, hogy földi királyságot alapítson a zsidóknak.

Péterrel együtt minekünk is meg kell értenünk, hogy Jézus nem ígért híveinek földi paradicsomot, csupán győzedelmes harcot e világ minden rosszán, és e győzedelmes harcnak fejében örök hajlékot Atyja országában.

Péter még beszélt, amikor – íme – nagy ijedelmükre egy tündöklő felhő beárnyékolta őket. Ekkor egy hang azt mondta a felhőből: Ez az én szeretett, az én kiválasztott Fiam, akiben kedvem telik, Őt hallgassátok! – A szózat hallatán arcukra borultak a tanítványok, és nagyon megrémültek.

A zsidó főemberek sokszor szemére hányták Jézusnak, hogy saját magáról tesz tanúbizonyosságot. Márpedig Óróla csodái is tanúskodtak, továbbá mennyei Atyjának szózata, mégpedig három alkalommal is: először Jézus megkeresztelésekor, másodszer a *transzfigurációkor*, harmadszor pedig a Jeruzsálembé vonulás után, a hellének Jézusnál-látogatása előtt.

Mielőttünk szintén egyrészt maga Jézus tesz magáról tanúbizonyosságot – az evangéliumok-megőrizte beszédeivel, másrészt az Egyház és példás életű tagjai tanúskodnak előttünk Jézus Krisztus mellett.

De azok a csodák is Jézusról tanúskodnak előttünk, amelyeket Jézus mainapiglan művel Egyházában. Jézusnak Tanúja a Szentlélek is, aki érzéket ad nekünk hozzá, hogy Jézusban megláthassuk az Isten Egyszülöttjét.

E tanúvallomások színe előtt mi is boruljunk arcunkra, mint Péter és társai, és teljünk el szerető félelemmel és féltő szeretettel Jézus Krisztus, a mi Urunk Istenünk iránt.

Most odalépett hozzájuk Jézus, megérintette őket, és így szólt: Keljetek föl, és ne féljete! – Hogy fölemelték szemüket, senki mást nem láttak, csak Jézust egymagát.

A hegyről lefelé jöttükben megparancsolta nekik Jézus: Senkinek se mondjátok el a látomást, amíg az Emberfia föl nem támad halottaiból.

Péter szerette volna állandósítani a látomást, az Úr Jézus azonban a magaslat ünnepi légköréből visszavezeti apostolait a síkság hétköznapjaiba.

Péter és két társa magával viszi annak emlékét, amit az „igen magas hegyen” látott és hallott... Az isteni fényben ragyogó Üdvözítőnek képét. A Vele beszélgető Mózesnek és Illésnek képét. És a mennyei Atya szózatát.

Nagyon rászorulnak majd ezekre a világító, melegítő emlékekre, amikor azt látják, hogy az Úr vérrel verejtékeznek, elfogatik, megkínóztatik, keresztrefeszítetik.

A sötétség óraiban élteti majd őket az a remény, hogy Akit egyszer már láttak a megdicsőülés fényében, azt újra meg fogják látni a föltámadás dicsőségében.

Isten azért adta nekünk az ünnepeket, hogy jobban elbírnjuk a hétköznapokat. Azért adta nekünk a misézés meg a zsolozsmázás ünnepi perceit, hogy jobban bírjuk a munka óráit. Azért adja nekünk a vigasztalás pillanatait, hogy kitarthassunk a vigasztalanság időszakában.

Nagybőjt második vasárnapjának evangéliuma a Tábor-hegyen megdicsőült Urat helyezi szemünk elé, hogy figyelmeztessen bennünket a magunk színváltozására. Az Úrhoz hasonlóan mi is megdicsőülünk, ha őhöz hasonlóan küzdünk a test és a világ ellen.

Erre a küzdelemre buzdít bennünket Szent Pál is a mise *szentleckéjében*.

Kérünk és intünk benneteket az Úr Jézusban, hogy amint tőlünk tanultátok, miképp kell élnetek és az Isten kedvében járnotok: úgy éljetek is. Így mind nagyobb lesz előrehaladástok.

Az Isten akarata: a ti megszentelődésetek, hogy megtartóztassátok magatokat a paráznaságtól. Az Úr Isten nem tisztátalanságra hívott meg bennünket, hanem szentségre a mi Urunk Jézus Krisztusban.

Kérjük tehát az Istent a zsoltáros szavaival: A gyötrelmeket enyhítsd meg szívemben, szorongatásaimból ments ki engem. Nézd, mily megvert és nyomorult vagyok, s minden bűnömnek adj bocsánatot.

Nagyböjt 3. vasárnapja

Szent Lukács 11,14–28

Egyszer kiűzött egy ördögöt, amely néma volt. Amikor az ördög kiment, a néma megszólalt, a tömeg pedig elcsodálkozott. De közülük néhányan így szóltak: „Az ördögök fejedelme, Belzebub által űzi ki az ördögöket.” Mások pedig égi jelet kértek tőle, hogy kísértsek. Ő azonban látta gondolataikat, és ezt mondta nekik: „Minden ország, amely önmagával meghasonlott, elpusztul, és ház házra omlik. Ha tehát a sátán meghasonlott önmagával, hogyan állhat fenn az ő országa? Azt mondjátok, hogy én Belzebub által űzöm ki az ördögöket. De ha én Belzebub által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Ők lesznek tehát a ti bíraitok. De ha én Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, biztosan elérkezett hozzátok az Isten országa.

Amikor az erős fegyverrel őrzi a házát, biztonságban van a vagyona. De ha nála erősebb jön, legyőzi őt, elveszi összes fegyverzetét, amelyben bízott, és elosztja zsákmányát.

Aki nincs velem, ellenem van, s aki nem gyűjt velem, az szétszór.

Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken jár, és nyugalmat keres; mivel azonban nem talál, így szól: »Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem«. Amikor megérkezik, kisöpörve találja azt és fölékesítve. Akkor elmegy, magához vesz hét más lelket, magánál gonoszabbakat, bemennek, és ott laknak. Annak az embernek az utóbbi állapota pedig rosszabb lesz az előzőnél.»

Történt pedig, hogy amikor ezeket mondta, a tömegből felkiáltott egy asszony: „Boldog a méh, amely hordozott, és az emlők, amelyeket szoptál!” Erre ő azt mondta: „Inkább azok a boldogok, akik Isten szavát hallgatják, és megtartják azt!”

*

Jézus elé hoztak egy vak és néma ördögösöt. Jézus meggyógyította: kiűzte belőle az ördögöt. Az ördög távozta után, megszólalt és látott a néma vak ember.

Szegény ember! Ez aztán meg volt verve nyavalyával. Ördögös volt, és ennek következtében vak is, néma is.

Az ördögösöt ne tévesszük össze az idegbajossal. Van olyan ördögös, aki nem idegbajos. Van olyan idegbajos, aki nem ördögös. És van olyan idegbajos, aki melleleg ördögös is.

Az ördögös olyan ember, akinek testét, agyát, idegzetét átmenetileg az ördög birtokolja. Olyanformán, ahogy a spiritizta médiumok testét is átmenetileg – állítólag – a megidézett szellem használja.

Ha mi nem vagyunk is ördögösök, kerülhetünk azonban az ördög sugallatának hatása alá. Kísértés idején jusson eszünkbe, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmasabb, sőt őrzőangyalunk is hatalmasabb az ördögnél.

Imádkozzunk tehát, hogy az Úr parancsoljon a sátánnak. És fohászkodjunk őrzőangyalunkhoz: Hordozzon tenyerén bennünket, hogy kőbe ne üssük a lábunk.

A vak és néma ördögös meggyógyításának láttán a népsokaság csodálkozott, és azt kérdezte: Nemde ez Dávid Fia?

A farizeusok azonban, mikor meghallották, hogy a nép Dávid Fiának mondja Jézust, így szóltak: Ez Belzebubbal, az ördögök fejedelmével űzi ki az ördögöket. – Mások meg, hogy próbára tegyék, égi jelet kértek Tőle.

A vak és néma testi meggyógyulása jól hatott a nép lelkének meggyógyulására. A népsokaság kezdte meglátni Jézusban Dávid Fiát, vagyis a Messiást, és kezdte ezt fönnszóval megvallani.

A farizeusok lelke viszont gyógyíthatlannak bizonyult. Egy részük nem az Istent sejtette Jézusban, hanem Belzebubot. – Más részük föltételhez kötötte Jézusban való hitét: Ha pokoli jel helyett égi jelet művelsz nekünk, akkor majd hiszünk Benned.

A farizeusokat mérhetlen felelősség terheli hitetlenségükért, mert kioltották vele a nép éledező hitét. Csakugyan odaálltak a mennyország ajtajába, és sem maguk nem léptek be rajta, sem másoknak nem engedték meg, hogy belépjenek.

Miránk is súlyos felelősség nehezedik: hiszen az a hivatásunk, hogy hitre segítsünk, és a hitben megőrizzünk másokat. Evégett azonban előbb a mi hitünknek kell élő és erős hitnek lennie, és a mi életünknek kell hitünk szerint alakulnia.

A farizeusok suttogó propagandája azt terjesztette Jézus ördögűzéséről, hogy nem Isten által, hanem Belzebub által űzi ki az ördögöket.

Jézus két gondolatmenettel verte vissza ezt a rágalmat. Az egyik: Minden ország pusztasággá változik, ha meghasonlott önmagával.

A sátán is, ha kiűzi a sátánt, meghasonlott önmagával. De akkor hogyan áll meg országa?

Már pedig a sátán országa, sajnos, fönnáll – annak jeléül, hogy az ördögök nem hasonlottak meg egymással. Holló a hollónak nem vájja ki a szemét: az ördög sem űz ki ördögöt az ördögösből.

Jézus másik gondolatmenete: Ha az Emberfia az ördög által, akkor fiaitok ki által űzik ki az ördögöt az ördögösből?

Erre a kérdésre a farizeusok nem merték azt felelni, hogy ők is Belzebub által... Mert félték a néptől, amely Isten embereinek tartotta az ördögűzőket. – A népnek igaza is volt: ördögöt nem lehet ördög által kiűzni, csak Isten által.

Az ördögösön Isten által segíteni lehet. A farizeusokon azonban, kik makacsul bezárkóztak Isten Lelke előtt, maga az Istenember sem tudott segíteni.

Sohase vétkezzünk a Szentlélek ellen. Ne tusakodjunk a megismert isteni igazság ellen. Sohase átalkodjunk meg a bűnben, még a szokásossá váló bocsánatos bűnben se.

Ha viszont Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, akkor érkezett hozzátok Isten országa.

Isten ujj! – mondták az egyiptomi varázslók a tíz csapás idején. A pogány varázslók különbek voltak a farizeusoknál, mert a rendkívül súlyos, sorozatos csapások mögött megsejtették a népe miatt haragvó Istent.

A farizeusok viszont nem ismerték föl a néma és vak ördögös meggyógyulásában az Isten ujját: Isten országának várva-várt érkezését. Jézus Krisztusban nem ismerték föl azt az erősebb Valakit, aki legyőzi az ördögöt, ezt az erősen fölfegyverzett ellenséget. Az ördögöt, aki éberén őrzi vagyonát: az ősbűn óta a bűnnek rabságában sýnlódó emberiséget.

Nem ismerték föl Jézusban az erősebb Valakit, jóllehet Izaiás próféta jövendölése két helyen is szól Isten eljövendő Erőséről, a foglyok kiszabadítójáról, a zsákmány szétosztójáról. Épp Izaiásra célozva rajzolta meg az Üdvözítő a saját győzelme harcát, midőn azt mondja:

Amikor az erősen fölfegyverzett ember őrzi udvarát, békében van minden vagyona. De ha jön egy nála Erősebb: az legyőzi őt, megkötözi, minden fegyverét elveszi, amikben bízott, és szétosztja zsákmányát.

Jézus elvben legyőzte az ördögöt, és ezzel lehetővé tette, hogy mi meg gyakorlatilag diadalmaskodjunk rajta. Az okosság erénye azt kívánja tőlünk, hogy Jézus meg az ördög párviadalában ne a gyöngébb fél oldalán álljunk, mint a farizeusok tették; hanem az erősebbik félnek, vagyis a mi Urunknak oldalán.

Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, vízetlen helyeken megy át (vagyis a sivatagban bolyong, a zsidó népi hiedelem szerint), nyugalmat keres; de minthogy nem talál,

azt mondja: visszatérek házamba, ahonnet kijöttem (az én programom nem az, hogy a sivatagban unatkozzam, hanem az, hogy az emberi lelkekre vadásszam).

Megérkezve azt találja, hogy a ház ki van söpörve, és föl van ékesítve. Akkor elmegy, és maga mellé vesz hét másik szellemet, magánál gonoszabbakat; bemegy házába, ott lakik, és annak az embernek állapota rosszabbá válik előző állapotánál.

A próféták dörgedelmeinek hatására Izrael már sok ízben visszatért az Úrhoz, de sohasem véglegesen. Utoljára Keresztelő János kemény beszédei és bűnbánati keresztsége mozgatták meg sok zsidónak lelkiismeretét.

Jézus a zsidó kortársakat ahhoz az ördögöshöz hasonlítja, akiből egy időre, Keresztelő János hatására, kiment az ördög. De aztán, a bűnbánati hangulat elmúltakor, visszatért az ördög a meggyógyult ördögösbe. Hét másik ördöggel együtt tért vissza, magánál még gonoszabbakkal.

Az eltávozott ördög helyébe az Istenembert kellett volna beköltöztetnie Izraelnek. Ezt azonban elmulasztotta, mert nagy hetykén azt hitte, hogy megigazulhat a maga erejéből.

Ami pedig minket illet: legyen rá gondunk, hogy Jézus Krisztus mindig itt lakozzék szívünkben. Akkor majd nem kell attól félnünk, hogy a többed magával visszatérő ördög bitorolni fogja testünket-lelkünket.

Aki nincs velem, az ellenem van. Aki nem énvelem gyűjt, az szétszór.

A farizeusok nem voltak Jézussal: nem segítettek Neki az Isten juhainak összeterelésében, Isten gabonájának betakarításában.

Nem Jézus oldalán álltak – az ördöggel vívott nagy harcában, hanem a sátán szolgaságába adták magukat. A sátánnak segítettek az Isten juhainak szétszórásában, Isten gabonájának elprédálásában.

Hát én Jézussal vagyok-e? Vagy Jézus ellen? Ha szerzetespaphoz nem méltó beszédemmel, életemmel megbotránkozottatok másokat, különösen diákjaimat és híveimet: akkor nem Jézussal vagyok, hanem Ellene. Sőt még az esetben is őellene vagyok, ha közömbösen viselkedem Jézus személye és ügye irányában.

Jézus annyira szeret bennünket, annyira szeret engem, hogy emberré lett, a bűnnek rabságából kiváltott, a mennyországba beváltott; Egyházat és szentségeket alapított nekünk, lelkünkbe költözött...

Őelőtte nem szabad közömbösnek lennünk. Az Ő oldalára kell állnunk, és segítenünk kell Neki a gyűjtésben: Isten gyermekeinek egy karámba terelésében, Isten gabonájának egy csürbe gyűjtésében.

Miközben Jézus ezeket mondta, fölemelte szavát egy asszony a tömegből, és azt mondta Jézusnak: Boldog az a méh, amely Téged hordozott, és azok az emlők, amelyeket szoptál. – Jézus így felelt: Inkább azok a boldogok, akik hallgatják Isten igéjét, és megtartják.

Egy asszony kiáltott föl a tömegből, még véletlenül sem egy férfi. A férfiak egy része – az ördögös csodás meggyógyulásának hatására sem hitt Jézus Messiás-voltában.

Más részük pedig meg volt sértődve, mert Jézus a félig-meddig megtérő zsidókat olyan emberhez hasonlította, akiből csak ideiglenesen távozott el az ördög.

Az asszony viszont (Jézus hatalmas tettének és hatalmas szavának hatására) gyakorlati értelmével azonnal észrevette, hogy Jézus a Messiás.

Keleti szokás szerint nem magát Jézust dicséri, hanem az Anyját. Milyen boldog lehet az a nő, aki a Messiásnak édesanyja.

Az anyaság természetes ténye is boldogság. De Máriának is, minden keresztény hívőnek is abban van igazi, természetfölötti boldogsága, hogy meghallgatja, és megtartja Krisztus igéjét.

Hála legyen az Istennek, hogy Máriával együtt mind a természetes, mind a természetfölötti boldogságban részesedhetünk. Hiszen egyrészt testvérei vagyunk Jézusnak, másrészt pedig hallgatói és megtartói lehetünk az Ő igéjének.

Nagyböjt harmadik vasárnapjának régi neve: *Scrutinium* vasárnapja. Ennek a vasárnapnak hetében volt a *katékhoudenek*, a keresztség fölvetelére készülők első nagyobb vizsgálója.

Valamikor sötétség voltatok – mondja az Egyház Szent Pállal a katékhoudeneknek, de minekünk is, kiknek a keresztség után annyiszor meg kellett térnünk bűneinkből – valamikor sötétség voltatok, most azonban világosság vagytok az Úrban. Úgy éljetez, mint a világosság gyermekei.

Paráznaság, bármiféle tisztátalanság, kapzsiság szóba se jöjjön köztetek; hasonlóképp ocsmányság se, se pedig ostoba vagy kétértelmű, illetlen beszéd.

Aki ilyen bűnökben van, azaz a bálványok szolgája, annak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában.

Ti – kedvelt gyermekek módján – az Isten példáját kövessétek (Ő szeret benneteket, tehát ti is szeressétek Őt és minden felebaráttokat).

Éljetez szeretetben, amiképp Krisztus is szeret bennünket, és odaadta magát értünk áldozatul, jó illatú áldozatul, az Istennek.

Scrutinium vasárnapján vizsgáljuk meg jól lelkiismeretünket, és ami rosszat találunk magunkban, száműzzük lelkünkől; ami jó hiányzik belőlünk, szerezzük meg minél hamarább.

Nagyböjt 4. vasárnapja

Szent János 6,1–15

Mindezek után Jézus Galilea, azaz Tibériás tengerén túlra ment. Nagy sokaság követte őt, mert látták a csodajeleket, amelyeket a betegeken művelt. Jézus fölment a hegyre, és leült ott tanítványaiival. Közel volt a Húsvét, a zsidók ünnepe. Amikor Jézus fölemelte szemét és látta, hogy nagy sokaság közeledik hozzá, megkérdezte Fülöptől: „Honnan veszünk kenyeret, hogy ehessenek?” Ezt pedig azért mondta, hogy próbára tegye őt, mert ő maga tudta, mit akar tenni. Fülöp azt felelte neki: „Kétszáz dénár árú kenyér sem elég nekik, hogy mindegyiknek csak valami kevés jusson.” A tanítványok egyike, András, Simon Péter testvére így szólt: „Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala. De mi ez ennyinek?” Jézus erre azt mondta: „Telepítsétek le az embereket!” Sok fű volt azon a helyen. Letelepédtek tehát; a férfiak szám szerint mintegy ötezren voltak. Jézus pedig fogta a kenyeret, hálát adott, és szétszotta a letelepülteknek. Ugyanígy a halakból is adott, amennyit akartak. Miután jóllaktak, azt mondta tanítványainak: „Szedjétek föl a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne vesszen!” Összeszedték tehát, és az öt árpakenyér darabjaiból, ami megmaradt az étkezők után, tizenkét kosarat töltöttek meg.

Az emberek pedig, látva a csodajelet, amelyet művelt, azt mondták: „Bizonyára ez az a próféta, aki eljön a világra!” Amikor Jézus észrevette, hogy arra készülnek, hogy megragadják és királlyá tegyék, ismét visszavonult a hegyre, egészen egyedül.

*

Mikor esteledett, odamentek Jézushoz tanítványai, és azt mondták Neki: Puszta a hely, és már eljárt az idő. Bocsásd el a sereget, hogy a falvakba menjenek, és eleséget vásároljanak maguknak. – Jézus azonban így felelt nekik: Adjatok ti nekik enni! (Mt 14,15 sk.)

A Jézus köré tódult nagy népsokaság megéhezett az igehirdetés hallgatásában. Az éhes emberek láttán az apostoloknak egyetlen egy ötletük van: el kell bocsátani a sereget, hogy gondoskodják magáról.

Ez látszott nekik legkényelmesebb megoldásnak. Az Úr Jézus azonban nem fogadta el ezt a legkényelmesebb megoldást.

A mai apostoloknak sem szabad sorsukra hagyniuk az igehirdetés hallgatásában megéhezett híveiket. Nem szabad azt mondaniuk: A mi dolgunk a lelki javak közvetítése. Az anyagiakról gondoskodjanak maguk a hívek.

Adjatok ti nekik enni! – az Úr Jézus szavai miránk is érvényesek, XX. századbeli apostolokra. Legyen tehát gondunk a ránk bízottak testi életére is. És azt a kevesünket, amink van: osszuk meg a ránk szorulókkal.

Mikor Jézus körültekintett, és látta a Hozzá tóduló nagy sokaságot, megkérdezte Fülöptől: Honnét veszünk kenyeret, hogy legyen mit enniük? – Ezt azért kérdezte, hogy próbára tegye, mert Ő maga tudta, mit akar cselekedni.

Nem szükséges elmennie a népsokaságnak a környező falvakba, hogy eleséget vásároljon magának – az Üdvözítő ezekkel a szavakkal elvetette az apostolok első ötletét.

Adjatok ti nekik enni! Azon törjétek tehát fejeteket, hogy honnét szereztek elegendő kenyeret.

Fülöp kenyérvásárlásra gondol, de ő maga azonnal el is veti saját ötletét, mert nincs annyi pénzük, hogy elég sok kenyeret vásárolhassanak rajta.

Andrásnak eszébe jut az a kenyér-árus gyerek, akinél öt árpakenyeret meg két halat látott. De ő is mindjárt elveti saját ötletét, mert „mi ez ennyinek?”

A csodatévő Krisztus árnyékában minket is gyötörtek már egzisztencia-kérdések. És közben a mi fejünkben sem merült föl az a gondolat, hogy az Üdvözítő szívesen segít rajtunk – ha kell – csodásan is: csak Őbenne bízva mi magunk is akarjunk segíteni magunkon.

Telepítsétek le az embereket! – szólt Jézus. Majd fogta a kenyeret, hálát adott, és kiosztotta a letelepülteknek. Ugyanígy adott a halakból is, amennyit csak kívántak.

Az isteni Mester tudta, mit akar cselekedni. Csodás kenyérszaporítással akarta jóllakatni az igehallgatásban megéhezett népsokaságot.

Azzal, hogy letelepíttette az embereket, két dologra is megtanította apostolait: arra, hogy híveiknek testi életével is törődjenek; továbbá arra, hogy azt a kevesüket, amijük van, vessék be a hívek testi éhségének enyhítésére.

Van olyan ember, aki mindent az Istentől vár. Van olyan is, aki mindent pusztán a maga erejével akar elvégezni. Olyan is van, aki sem az Istentől, sem önmagától nem remél semmit. – Egyik szélsőséges magatartás sem a mi magatartásunk.

Mindent megteszünk, ami anyagi erőnktől telik, a többit imádságos, bízó lélekkel ráhagyjuk Istenre. Ez a mi magatartásunk, valahányszor arról van szó, hogy osztoznunk kell miéink anyagi gondjaiban.

Miután jóllaktak, Jézus így szólt tanítványaihoz: Szedjétek össze a maradékot, hogy kárba ne vesszék. – Össze is szedték, és tizenkét kosarat töltöttek meg az öt árpakenyér maradékából, amely az étkezők után maradt.

Egy gabonaszemből négy-öt év leforgása alatt egy millió gabonaszem lesz – harmincszoros termés esetén. – Ez a rendes kenyérszaporítás.

Jézus egy néhány kenyérrel több ezer embert jóllakatott: ez a rendkívüli kenyérszaporítás.

A rendes kenyérszaporítást a búza-növénnyel hajtja végre az Isten. A rendkívüli kenyérszaporítást közvetlenül Ő maga művelte.

Isten azt akarja, hogy az ember mind a rendes, mind a rendkívüli kenyérszaporításban működjék együtt övele. Az előbbi esetben földművesként, az utóbbi esetben szociális apostolként.

A tizenkét kosárnyi kenyérmorzsalék arról beszél, hogy milyen bőkezű az Istenember. És arra buzdít, hogy kövessük Mesterünket ebben a bőkezűségben.

Szegények mindig vannak velünk: támogassuk őket bőkezűen. Meglátjuk: milyen bőkezűen megjutalmazza Isten a jókedvű adományozót.

Midőn az emberek látták, hogy Jézus csodát művelt, beszélni kezdtek Róla egymás közt: Bizonyosan ez a Próféta, akinek el kell jönnie.

Mózes V. könyvében (18,15) ezt olvassuk: Prófétát támaszt neked az Úr, a te Istened saját nemzetségedből, testvéreid közül, úgy mint engem: arra hallgass!

Malakiás próféta óta, aki a Kr. e.-i ötödik században élt, nem volt prófétája Izraelnek. A Kr. e.-i harmadik század folyamán – miközben Izrael országa idegen fönnhatóság alá került, és előbb szír, majd római tartomány lett, a nép körében fokozódott a vágy, hogy Isten bárcsak elküldené már a Mózes által megígért Prófétát.

Azok az emberek, aki ettek a csodásan megszaporított kenyérből, Jézus Krisztusban fölismerték az eljövendő nagy Prófétát.

Pillanatok alatt megszületett bennük az a döntés, hogy a csodás Kenyérszaporítót megteszik királynak, és az Ő vezetésével hozzáfognak nagy álmuk megvalósításához: Izrael országának helyreállításához.

Jézus több prófétánál. Ő nem merőben az Isten embere, mint a próféták, hanem Istenember.
– Több a királyoknál is: minden hatalom örökre Neki adatott a mennyben és a földön.

Ne földi érdekeink kielégítését várjuk Tőle, mint a kenyérszaporítás élvezői, hanem mennyei érdekeink kielégítését. Vagyis azt, hogy szépen előrehaladhassunk a keresztyény tökéletességben, és eljuthassunk a minékünk előkészített égi hajlékokba.

Midőn Jézus észrevette, hogy jönni készülnek, és erőszakkal királlyá akarják tenni, visszavonult a hegyre egészen egyedül.

Jézus a népsokasággal is, tanítványaival is éreztetni akarta, hogy Őt nem kell királlyá tenni, mert Ő amúgy is Király, – a Királyok Királya; de az ő országa nem e világból való.

Ezért kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóra, és menjenek előre – a túlsó partra.

Attól lehetett tartani, hogy a sokaság lelkesedése a tanítványokat is magával sodorja. Úgy van, a tanítványokat is, akik olyan szívesen lennének miniszterek a Krisztus Király mellett.

Tanítványainak elküldése után Jézus a sereget is elbocsátotta. Mert nem azért művelte a kenyérszaporítás csodáját, hogy királlyá tegye Őt a nép – újabb kenyérszaporítás reményében.

Más célja volt a csodával: elő akarta készíteni tanítványait meg a népet egy másik Kenyér megígérésére, az égből alá szállott Kenyér ígéretére, amely azonos lesz az Ő testével.

Úr Jézus, mennyei Király, mennyei Kenyér, Tenmagadnak, az égi Kenyérnek osztogatója: köszönjük Neked, hogy az utolsó vacsorán teljesítetted ígéretedet. A kenyér színe alatt tulajdon testedet adtad, és hagyta nekünk eledelül.

Nagyböjt 4. vasárnapja, *Laetare* vasárnap. Amint Adventben örvendetes jellegű a középső vasárnap, úgy Nagyböjt középső vasárnapján is öröme szólít föl bennünket az Egyház.

Ma – a Nagyböjt ellenére – teljes erővel szólhat az orgona, és a papnak rózsaszínben szabad miséznie. Jó Anyánk, az Egyház, ezzel a vasárnapal segíteni akar bennünket a nagyböjti fegyelem elviselésében.

Közeledik a Húsvét, átjutottunk immár a Nagyböjt nagyobbik felén. Könnyebb lesz a Nagyböjt hátralevő része, ha tudunk örvendezni.

Örömünknek egyik forrása az a tudat, hogy részesei vagyunk az Újszövetségnek, amelynek fönsége fölülmúlja az Ószövetség fönségét.

Az Ószövetség a Sina hegyéről való: ez a Szövetség szolgaságra szült (az ótörvény szolgaságára). Az Újszövetség a magasságbeli Jeruzsálemből való: ebben a szövetségben szabadok vagyunk (az ótörvény szertartási részének megtartása alól).

Az Újszövetség szabadságával Krisztus szabadított meg bennünket. Az Ő megváltói halála óta nem úgy viszonyulunk az Istenhez, mint szolgák urukhoz, hanem mint gyermekek az atyjukhoz.

Itt nem azért üdvözölünk, mert a magunk erejével megtartjuk vallásunk külsőségeit; hanem azért, mert a Krisztus példájára és kegyelmének erejében gyakoroljuk az irgalmasság testi-lelki cselekedeteit.

Feketevasárnap

Szent János 8,46-59

„Ki vádolhat engem közületek bűnnel? Ha igazságot mondok nektek, miért nem hisztek nekem? Aki Istentől van, Isten igéit hallgatja. Ti azért nem hallgatjátok, mert nem vagytok Istentől.”

A zsidók azt felelték: „Vajon nem helyesen mondjuk, hogy szamaritánus vagy és ördögöd van?” Jézus azt felelte: „Nincs nekem ördögöm, csak tisztelem Atyámat, és ti gyalázattal illettek engem. Én azonban nem keresem a magam dicsőségét; van, aki keresi azt, és ítéletet mond. Bizony, bizony mondom nektek: Aki tanításomat megtartja, halált nem lát sohasem.” Azt mondták erre a zsidók: „Most ismertük meg, hogy ördögöd van. Ábrahám meghalt, a próféták is, és te azt mondod: »Ha valaki a tanításomat megtartja, nem ízleli meg a halált sohasem.« Nagyobb vagy talán Ábrahám atyánknál, aki meghalt? A próféták is meghaltak. Mivé teszed magad?” Jézus azt felelte: „Ha én dicsőítem magamat, az én dicsőségem semmi. Atyám az, aki megdicsőít engem, akiről ti azt mondjátok: »Istenünk«, pedig nem ismeritek őt. Én azonban ismerem. Ha azt mondanám, hogy nem ismerem őt, hozzátok hasonló hazug lennék. De én ismerem őt, és a tanítását megtartom. Ábrahám, a ti atyátok, ujjongott, hogy láthatja az én napomat. Láta, és örvendezett.” A zsidók erre azt mondták neki: „Még ötven esztendő sem vagy, és láttad Ábrahámot?” Jézus azt felelte nekik: „Bizony, bizony mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok.” Ekkor követek ragadtak, hogy megkövezzék. De Jézus elrejtőzött, és kiment a templomból.

*

Melyiktek vádolhat bűnről engem? Ha igazat mondok nektek, miért nem hisztek nekem? Aki Istentől van, hallgat Isten igéire. Ti azért nem hallgattok rá, mert nem vagytok Istentől.

Krisztus mindenben hasonló lett hozzánk, kivéve a bűnt. Mi, emberek mindnyájan bűnösök vagyunk. Az Istenember büntelen.

Büntelenségének láttán legalább annyit megsejthettek volna ellenségei, hogy Jézus az Istentől való, és ezért föltétlenül igazat mond. Hinniük kellett volna tehát szavainak.

Jézus igéire azonban csak az tud hallgatni, aki szintén az Istentől való. Jézus ellenségei nem az Istentől valóak voltak, hanem az ördögtől: a gőg, a hazugság, a gyűlölet, az irigység atyjától.

Én Istentől valónak tartom magamat: jóakarátúnak, Isten felé hajlónak. Hallgassak hát Isten igéire, akár szent könyvekből hallom az ő szavát, akár lelkiismeretem mélyéből.

Higgyek Jézusnak. Higgyem el Neki, hogy Isten szeret engem, törődik velem, javamat akarja, üdvözíteni akar, nálam akar lakni a földön, hogy majd én is Őnála lakhassam a mennyben.

Nemde jogosan mondjuk, hogy szamaritánus vagy, és ördögöd van? – Nincs ördögöm. Én tisztelem Atyámat, ti viszont gyalázattal illettek engem. De én nem keresem a magam dicsőségét. Van, aki keresi, és ítéletet mond.

„Nem vagytok Istentől! Az ördögtől vagytok!” – ilyet csak egy szamaritánus, egy félig zsidó, félig pogány mondhat rólunk, vagy pedig csak egy ördögös. Mirőlünk, Ábrahám ivadékaikról, akik igazaknak tartjuk magunkat.

Jézus az ördöngösség vádjának elhárítása végett arra hivatkozik, hogy Ő tiszteli Atyját, és nem a maga dicsőségét keresi, hanem Atyját. Ezért Atyja szereti Őt, és meg fogja dicsőíteni.

Ne legyünk olyanok, mint Jézus ellenségei, akik nem tisztelték sem az Istent, sem azt, akit Isten küldött: Jézus Krisztust. És nem az Isten dicsőségét keresték, hanem a magukét, és ezzel magukra vonták Isten ítéletét.

Mi Jézus példáját kövessük: legyen mindennapi kenyerünk a tettekben megnyilvánuló istentisztelet: a mennyei Atya akaratának teljesítése és a keresztviselés. Legyen minden szavunk és tettünk Isten-dicsőítés.

Így majd kedvező ítéletet mond rólunk az Isten, és minket is, mint szent Fiát, meg fog dicsőíteni.

Aki tanításomat megtartja, az sohasem hal meg. – Most látjuk, hogy ördögöd van. Ábrahám meghalt, a próféták szintén. Nagyobb vagy talán Ábrahám atyánknál, aki meghalt? A próféták is meghaltak. Minek képzeled magadat?

Jézus örök életet ígér tanítása megtartóinak. Ígérhetett örök életet, mert Istenember; és csak azért ígérhetett, mert Istenember.

Ha csupán Isten embere volna, mint a próféták, akkor így kellett volna fogalmaznia az ígéretet: Aki Isten tanítását megtartja, az sohasem hal meg.

Jézus örök életet ígér lelkünknek, amely halálunk után a mennyországba kerül; és testünknek, amely az utolsó napon – megdicsőült formában – föl fog támadni.

Jézus ellenségei, mikor ezt az ígéretet hallották, csak a közönséges testre gondoltak, amelynek sorsa a halál.

Szerintük csupán egy ördögös ígérhet soha-meg-nem-halást hallgatóinak. Csak egy paranoiás örült, aki nagyobbak képzele magát a halandó Ábrahámnál, a halandó prófétáknál.

Úr Jézus, meg akarjuk tartani tanításodat, mert hisszük, hogy így sohasem fogunk meghalni; örök életet adsz nekünk, és testünket föltámasztod az utolsó napon.

Ha én dicsőíteném saját magamat, dicsőségem semmit sem érne. Atyám dicsőít meg engem. Ti azt állítjátok, hogy Ő az Istenetek, de nem ismeritek Őt. Én ismerem. Ha azt mondanám, hogy nem ismerem, hozzátok hasonló hazug lennék. Én azonban ismerem Őt, és szavát megtartom.

Jézus ellenségei önmagukat dicsőítették, az emberek előtt is, sőt az Isten előtt is, mint az evangéliumi példabeszéd farizeusának imája mutatja. Dicsőségük azonban semmit sem ér az Isten szemében.

Jézus nem a saját dicsőségéért tanított, művelte csodáit, élt példamutató életet, hanem mennyei Atyjának dicsőségéért.

Ő maga alázatos volt: gyakorlatilag lemondott Istenségéről, hogy mi is le tudjunk mondani rosszabbik emberségünkről, és hogy isteni ember válhassék belőlünk.

Jézus odaadta egész életét Atyja dicsőségére. Ezért aztán Atyja is megdicsőítette Őt: átmenetileg a *Transfiguratio* hegyén, véglegesen pedig föltámadásakor és mennybemenetelekor.

Mi se minmagunkat dicsőítsük, hiszen az semmit sem ér. Istent dicsőítsük: akkor Isten is megdicsőít bennünket; e világon kegyelmi étellel, a másvilágon mennyországi étellel és megdicsőült testben való föltámadással.

Ábrahám, a ti atyátok ujjongott, hogy láthatta napomat. Láttá, és örvendezett.

Ábrahám már földi életében is látta – lelki szemével – Jézus napját, azaz: Jézus megjelenését, amikor Isten megígérte neki, hogy ivadékában megáldatik a föld minden nemzetsége.

De a *limbus patruból* is látta, amidőn teljesedett az Isten ígérete, vagyis amidőn Jézus megjelent a földön.

Még ötven éves sem vagy, és láttad Ábrahámot?

Ha kétezer éves ős-öreg volnál, akkor mondhatnád, hogy találkoztál Ábrahámmal. De még ötven éves sem vagy. Ha levita volnál, még kötelezne a levita-szolgálat.

Mai nyelven: Még jócskán innen vagy a nyugdíj határon. Hogyan mondhatod tehát olyat, hogy Ábrahámmal találkoztál? Ilyet csak egy ördögös mondhat.

Úr Jézus! Ábrahámmal együtt mi is örülünk a te napodnak, földön való megjelenésednek, mert Tebenned, és csak is Tebenned áldatik meg a föld minden nemzetsége.

Te váltottál meg bennünket bűneinktől. Te szerezted meg nekünk az Isten malasztját.

Te nyomtad kezünkbe a mennyországi belépőjegyet.

Engedd, kérünk, hogy a kegyelem támogatásával előre haladhassunk a jóban, és eljuthassunk Atyád országába.

Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok. – A zsidók erre köveket ragadtak, hogy Jézust megkövezzék. Ő azonban eltűnt, és kiment a Templomból.

Miért akarták megkövezni a zsidók Jézust? – Azért, mert Istennek mondta magát, és ezzel – szerintük – istenkáromlást követett el.

Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok – ilyet csak Isten mondhat magáról, aki időfölötti, és így valóban előbb van Ábrahámnál.

A zsidó nép vezetői azonban nem hajlandók meglátni az Istent Jézusban, és csak embernek tartják Őt: szavaiért istenkáromlónak bélyegzik, és meg akarják kövezni. (Kő volt bőven a Templom udvarán, hiszen a Templom Nagy Heródes óta állandó átépítés alatt állott.)

Jézus azonban eltűnt, és kiment a Templomból. – Még nem érkezett el annak ideje, hogy üldözőinek kezére adja magát. Egyelőre még csak ősz van: a Sátoros ünnep évszaka, az Úr Jézus utolsó ősze.

Mindnyájan, akik valljuk és hirdetjük Jézus istenségét, osztozunk az Ő sorsában. Istennek és az Ő Fölkentjének ellenségei nem fogynak ki szellemi és fizikai támadásaikból.

Isten gyermekeinek azonban nem árthatnak ezek a támadások. Éppen megfordítva: béketűrő elviselésükből sok-sok ember részére megszületik a gyakorlati megváltás.

Emberi szemmel nézve keserű az a szenvedés, amelyet Krisztusnak el kellett viselnie a kereszt oltárán. Isten gondolata szerint azonban dicső volt ez a szenvedés.

A középkori keresztények a *passio amara*-ról elmékedtek, a keresztény ókor a *passio gloriosa*-t látta és magasztalta.

Fekete vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál is a dicsőséges szenvedés Krisztusát, a mi örök Főpapunkat helyezi szemünk elé.

Ez a Krisztus – mondja Pál – örökre bement a Szentélybe (a mennyországba), mégpedig a saját vére által, amellyel minenkünk is örök váltságot szerzett.

Az Ő vére megtisztítja lelkünket a holt cselekedetektől, hogy az élő Istennek szolgáljunk. Az új szövetségben Ő közvetít az Isten és mi közöttünk.

Szüntelenül azon fáradozik a mi Főpapunk és Közvetítőnk, hogy mi – az ő meghívottai – elnyerhessük az örökké tartó örökségnek ígértét.

Érezzük tehát együtt a „fájdalmak Férfiának” szenvedéseivel. Hódoljunk Királyunknak, ki a kereszt trónján ül. Kövessük hívását: vegyünk részt áldozatában, adjuk oda mi is, mint Ő, életünket az Atyának az emberi nem üdvözítéséért.

Virágvasárnapi barkaszentelés

Szent Máté 21,1–9

Amikor már Jeruzsálem közelében jártak és odaértek Betfagéhoz az Olajfák hegyén, Jézus előre küldött két tanítványt. Azt mondta nekik: „Menjetek be az elöttetek lévő faluba. Mindjárt találni fogtok egy szamarat megkötve, és vele egy csikót; oldjátok el, és vezessétek ide hozzám. Ha pedig valaki szólna valamit, mondjátok, hogy az Úrnak van rájuk szüksége, és azonnal el fogja engedni őket. Ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az ige, amit a próféta mondott: Mondjátok Sion leányának: Íme, királyod jön hozzád; szelíd ő, s szamárháton ül, számárcsikón, teherhordó állat fián”.

A tanítványok elmentek és megtették, amit Jézus parancsolt nekik. Odavezették a szamarat és a csikót, rájuk tették ruháikat, ő pedig felült rájuk. A hatalmas tömeg pedig leterítette ruháit az útra, mások meg ágakat vagdostak a fákról és az útra szórták. A tömeg, amely előtte ment és akik követték, így kiáltottak: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!”

*

Jézus tanítványai a Jordánon túlról jövet, Jerikón át Jeruzsálemhez közeledtek, és Betfagéba értek, az Olajfák hegyéhez, félórányira a szent Várostól.

Az Üdvözítő elküldte két tanítványát ezzel a megbízással: Menjetek a szemközti faluba (talán Betániába). Találtok ott egy megkötözött szamarat és csikáját. Oldjátok el, és vezessétek ide.

Márk, Lukács és János csak egy szamarat említ: a számárcsikót, amelyen még senki sem ült; világi célt még nem szolgált, és ezért alkalmas a szent célra. Vagyis arra, hogy Jézus a zarándokok élén Jeruzsálembe vonuljon rajta.

Mikor az első kenyérszaporítás után a jóllakott emberek királlyá akarták tenni Jézust, Ő azonnal szétoszlatta őket, mert nem földi királynak jött e világra.

Most, egy héttel kereszthalála előtt, Ő maga akart égi Királyként bevonulni Jeruzsálembe: hátha fölismeri a szent Város, legalább ezen a sorsdöntő napon, ami békességére, üdvösségére szolgál. Hátha fölismeri, hogy benne tartózkodik Messiása, Üdvözítője.

Állandóan jön, vonul felénk az Úr. Ne hiúsítsuk meg istenemberi optimizmusát, ahogy meghiúsították Jeruzsálem lakói.

Látogatásai alkalmával ismerjük föl, hogy az Ő kinyilatkoztatásának megkegyelmének elfogadása és életünkbe-oltása szolgál békességünkre, üdvösségünkre.

Így kellett teljesülnie a próféta jóvendölésének: Mondjátok meg Sion lányának (Jeruzsálem lakóinak): Nézd, Királyod vonul be hozzád szerényen, szamárháton, teherhordó állatnak csikaján.

Máté evangélista Izaiást (62,11) és Zakariást (9,9) idézi, kiknek jóvendölése szerint a Messiás nem büszke harci ménen jön, nem hatalmas földi hódítóképpen, hanem a béke Fejedelmeként szelíd és alázatos számaron ül.

A számárcsikó hátán Jeruzsálembe vonuló Jézus a zsidó főemberek részére botrány lett, a rómaiak részére pedig bolondság.

A zsidó főemberek politikai Szabadítót vártak, nem pedig büntől Szabadítót. – A rómaiak fényes triumfusokhoz szokott szemé csak mosolyogni tudott Jézus hevenyészett diadalmenetének láttán.

A botránkozó zsidó főemberekkel meg a gúnyolódó rómaiakkal szemben álljunk mi azoknak a galileaiaknak sorába, akik Hozsanna-kiáltással fogadták Jézust.

Hozsanna Néked, Jézusunk, mert legyőzted legnagyobb ellenségünket, a bűnt, és ennek öröme tartottad meg mennyországi hangulatú triumphusodat.

A tanítványok elhozták a szamár-csikót, nyeregként rátették ruháikat, Jézus pedig ráült. – A nép közül sokan ruhájukat terítették az útra. Mások ágakat törtek a fákról, és az útra szórták (a királyokat megillető tisztelet és hódolat jeléül).

Az volt a szokás, hogy a jeruzsálemiek kisebb-nagyobb csoportokban, eléje vonultak a vidékről jövő zarándok-seregeknek. A Jézust ünneplő tömeg szintén két elemből tevődött össze: galileai zarándokokból és az eléjük jövő jeruzsálemiekből.

Lukács a galileaiakról mondja: a nagy sereg tanítvány áldani kezdte Jézust örömeiben – azért a sok csodatettért, amelynek tanúja lehetett.

János a jeruzsálemiekről mondja: A nép ott volt, amidőn Jézus előhívta Lázárt sírjából, és feltámasztotta a halottak közül. Ez a nép most tanúságot tett Jézusról. Azért vonult Eléje, mert hallotta, hogy ezt a csodát művelte.

Milyen szép, hogy a nép vallásos tüntetéssel fejezi ki háláját Istennek és a Csodatevőnek a sok rendkívüli jótéteményért. – Milyen csúnya, hogy ugyanez a nép egy-két nap múlva Barrabás szabadon bocsátását kívánja majd Pilátustól, és Jézus keresztrefeszítését.

Állandósítsuk magunkban az Isten iránti hála lelkületét. Mindig és mindenért adjunk hálát az Istennek: azért is, hogy Ő van; azért is, hogy mi Óáltala és Ótőle lehetünk; azért is, hogy gyermekeivé fogadott, részünkre szentségeket és Egyházat alapított; azért is, hogy meghívott bennünket a mennyországi örök lakomára; és végül azért is, hogy annyiszor meghallgatta kéréseim imádságunkat.

A Jézus előtt járó és Utána tóduló tömeg így kiáltozott: Hozsanna, azaz: Üdv Dávid Fiának! Áldott legyen a Krisztus, Izrael Királya, ki az Úr nevében jön. Áldott legyen a Messiás, ki avégett jön, hogy megalapítsa Isten országát. Áldott a mi atyánknak, Dávidnak elérkező országa. Hozsanna a magasságban! Az angyalok velünk együtt kiáltás: Hozsanna a magasságban!

Így kiáltoztak a Jézussal együtt vonuló galileai zarándokok és a fogadásukra eléjük jövő jeruzsálemiek. Így kiáltozott a zsidó nép egy kis hívő töredéke.

Mit tettek ugyanakkor a zsidóság vezető emberei? A Nagytanács-beliek, Kajafás elnökletével már elhatározták, hogy megölik Jézust.

Ez az ember nagyon sok csodát művel – mondták. Ha tovább túrjuk, mindnyájan hisznek majd benne. Aztán jönnek a rómaiak, és elpusztítják Szentélyünket és népünket.

Ó, bárcsak Jézus befogadását határozták volna el! Akkor nem pusztult volna el Szentélyük és népük.

Bárcsak mi is egyre jobban befogadnók Jézust! Megszépülne tőle a magunk élete, szebbé válnék tőle az emberiség történelmének folyása.

A tömegeből néhány farizeus így szólt Jézushoz: Mester, tiltsd meg ezt (az ünneplést) tanítványaidnak! – Ő azt felelte nekik: Mondom nektek, ha ők elhallgatnak, a kövek fognak megszólalni.

Tinectek kellene kiáltoznotok, tinectek kellene fennszóval megvallanotok Messiás-voltomat. Ti azonban némák vagytok, és szeretnétek a népet is elnémítani.

Vegyétek tudomásul, hogy ha a nép sem vallana meg engem, akkor a kövek szólalnának meg. Mert várostoknak ezen a nagy napján, amelyen eldől a sorsa meg a ti sorsotok is: ki kell nyilvánulnia megváltói méltóságomnak.

Azon a napon, amelyen Jézus diadalmasan bevonult Jeruzsálembe, és a következő napokon, a zsidó főembereknek bőven lett volna rá érkezésük, hogy megnyíljanak Jézus tanítása és kegyelme előtt.

Ők azonban ehelyett kemény és makacs vitákat vívtak Jézussal a nagyhét első napjaiban. E vitáknak során megmutatták, hogy semmi közük sincs Jézus Atyjához; és hogy véglegesen elkötelezték magukat tulajdonképpen atyjuknak, az ördögnek.

A vezető emberek hatására végül is már a zsidó nép sem éltette Jézust, hanem kereszthalált kívánt Neki Pontius Pilatus előtt.

A zsidók helyett szólaljunk meg mi, a kövek, pogányok ivadékai, és kiáltsuk: Áldott, ki az Úr nevében jó, hogy megváltson bennünket bűneinktől, és bevezessen Atyjának országába.

Jézus bement az Isten Templomába... Amikor a főpapok és az írástudók látták ott-művelt csodáit és a gyermekeket, akik így kiáltoztak a Templomban: Hozsanna Dávid Fiának! – méltatlankodtak, és odaszóltak Neki: Hallod, mit kiabálnak?

A farizeusokból a féltékenység beszélt. Jézus csodái, diadalmenete, a templombeli gyermekek tüntetése keltette föl féltékenységüket.

De attól is tarthattak, hogy a római hatóság politikai mozgalmat lát a tüntetésben, és – fegyveresen beavatkozik.

Jézus így válaszolt a farizeusoknak: Hallom, mit kiabálnak a gyermekek. Nem olvastátok sohasem, hogy kisdédé és csecsemők szájával hirdetem dicsőségedet? (Zsolt 8,3)

Sok kortársunk nem az Istent dicsóíti, még csak nem is a Természetet, hanem az embert.

Nem az Istent dicsóíti, mert nem hisz Benne. Nem a Természetet dicsóíti, mert az leigázásra, átalakításra való.

Hanem az embert dicsóíti, aki már csak munkahipotézisnek használja Istent, hogy összehasonlíthassa magát Vele: és így kiderüljön, hogy az ember különb az állítólag létező Istennél.

Ne fújjunk velük egy követ! Mi a zsoltáros kisdedeivel kiáltsuk: Hozsanna Dávid Fiának! Hozsanna a megtestesült Fiúistennek, Megváltónknak, Tanítónknak, lelkünk Táplálójának.

Virágvasárnap: az Úr Jézus Jeruzsálembe vonulásának ünnepe, és egyúttal az Úr szenvedésének kezdete.

Ez az ünnep a IV. században keletkezett Jeruzsálemben. Nyugaton a VIII. század vége felé jelentkezett a *Dominica Palmarum*.

A középkori Európa két peremállamában, Spanyolországban és Magyarországon virágvasárnap lett az ünnep neve (az amerikai Floridát is azért hívják így, mert Virágvasárnap fedezték föl). Virágvasárnap, mert régebben virágos ágakat is szenteltek meg ezen a napon.

A virágvasárnapi körmenet Jézusnak, az isteni Királynak, az igazi főpapnak bevonulását ábrázolja a választott nép fővárosába, és egyszersmind a kereszttáldozat által a mennyei Szentélybe való örök bevonulását is.

Hódoljunk ezen a vasárnapon az Üdvözítő előtt, akinek tanítása és példája egyúttal a mi boldogságunk és üdvösségünk is.

Alakítsuk át életünket pálmaágas, barkás, virágos körmenetté: erényes tetteink legyenek benne a szentelt virágos ágak, áhítatos lelkünk legyen benne a Hozsanna-ének.

Szenteljünk magunkat és mindenünket az Istennek, ahogy Jeruzsálem lakói tették, akik még ruhájukat is odaterítették a Városukba bevonuló Úr Jézus elé. Harcoljunk győzedelmesen a gonosz ellen, és fogadjuk szívünkbe szeretettel a megváltás művét.

Nagycsütörtök

Szentlecke: 1Kor 11,20–32

Mikor azonban egybegyűltök, az már nem az Úr vacsorájának elköltése, mert étkezés közben mindenki a saját vacsoráját veszi elő, és az egyik éhezik, a másik pedig dőzsöl. Vajon nincsen házatok az evésre és ivásra? Vagy megvetitek Isten egyházát, és megszegyenítitek azokat, akiknek semmijük nincsen? Mit mondjak nektek? Dicsérjelek titeket? Ebben nem dicsérlek!

Mert az Úrtól kaptam, amit átadtam nektek, hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, amelyen elárulták, fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és így szólt: „Ez az én testem, amely értetek adatik. Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” A vacsora után ugyanígy fogta a kelyhet is, és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Tegyétek ezt, ahányszor csak isszátok, az én emlékezetemre!” Mert amikor ezt a kenyeret eszitek, és ezt a kelyhet isszátok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön. Aki tehát méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Vizsgálja meg tehát az ember önmagát, és úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki úgy eszik és iszik, hogy nem különbözteti meg a testet, saját ítéletét eszi és issza. Ezért van köztetek sok beteg és erőtlén, és sokan meghaltak. Ha ellenben megítélnénk önmagunkat, nem esnénk ítélet alá. Amikor pedig ítélet alá esünk, az Úr fenyít meg minket, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal.

*

Az Úrtól kaptam, amit közöltem veletek: az Úr Jézus – elárulásának éjszakáján – fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és így szólt: Ez az én testem, amelyet értetek adok. – Ugyanígy vacsora után a kelyhet, és így szólt: Ez a kehely az Újszövetség az én véremben.

Történetileg csak kevesen lehettek ott az utolsó vacsorán és a Golgotán. Az Úr Jézus azonban gondoskodott róla, hogy misztikus módon mindenki ott lehessen az utolsó vacsorán is, a Golgotán is. Ezért alapította meg az újszövetségi pászka-lakomát, a szentmisét.

Szentmise alatt az oltár fehér asztala meg a rajta levő kovásztalan kenyér és a bor az utolsó vacsorát juttatja eszünkbe; az oltár fölötti feszület pedig a Golgotát: Magának a szentmisének szertartása *re-praesentálja*, a jelen-valóságba idézi az utolsó vacsorát is, a Golgotát is.

Az utolsó vacsorát: mert a szentmisében ugyanazt a Krisztust esszük-isszuk, mint az apostolok az utolsó vacsorán.

A Golgotát: mert a szentostya azzá a testté lett, amely érettünk adatott a keresztfán; a bor pedig azzá a vérré, amely kiontatott értünk a keresztfán.

Imádunk Téged, Krisztus, és áldunk Téged, mert Te szent kereszted által, szent tested és véred által megváltottad a világot.

Megváltottál bennünket, testvéreidet. Atyád gyermekeivé, kettőtök Lelkének jóbarátjaivá tettél mindnyájunkat, kik szeretünk Téged.

Húsvétvasárnap

Szent Márk 16,1–7

Mikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja és Szalóme illatszereket vásároltak, hogy elmenjenek és megkenjék Jézust. A hét első napján korán reggel, amikor a nap felkelt, a sírhoz mentek. Azt kérdezték egymástól: „Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt ajtajából?” Amikor azonban körülnéztek, azt látták, hogy a kő már el van hengerítve. Igen nagy volt ugyanis. Bementek a sírboltba. Jobbkéz felől egy ifjút láttak ülni hosszú fehér ruhába öltözve, és megrémültek. De az így szólt hozzájuk: „Ne féljete! A megfeszített Názáreti Jézust keressétek? Feltámadt, nincs itt. Íme, itt a hely, ahová tették őt. Menjete el, s mondjátok meg tanítványainak és Péternek: „Elóttete meg Galileába, ott majd meglátjátok őt, amint megmondta nektek.”

*

Szombat elmúltával Mária Magdolna, Mária, Jakab anyja és Szalóme illatszereket vásároltak, és elmentek, hogy megkenjék Jézust.

Nagypénteken estefelé látták a szentasszonyok, hogy Arimateai József és Nikodémus nagy sietve sírba helyezte Jézust.

Nem voltak megelégedve a férfiak-végezte hevenyészett bebalzsamozással. Ők tökéletesen és véglegesen be akarták balzsamozni az Úr testét. Csak arra vártak, hogy elmúljen a szombat.

Dicsérni lehet azt az iparkodásukat, hogy az Úr holttestére is ki akarják terjeszteni az irgalmas szeretet gyakorlását. Furcsállhatjuk azonban, hogy nem jutott eszükbe Jézus ígérete: Harmadnapon föltámadok, és így fölösleges a tökéletes, végleges bebalzsamozás.

Ne vessünk rájuk követ ebbéli feledékenységükért. Jézus sem vetett rájuk követ. Épp megfordítva: az irgalmas szeretet gyakorlásának szándékáért azzal jutalmazta meg őket, hogy nekik előbb jelent meg, mint apostolainak.

Milyen kár, mondhatná egy ma élő keresztény, hogy mi már nem gyakorolhatjuk az irgalmasság cselekedeteit Jézus Krisztus irányában, hiszen erre nem szorul rá Atyjának dicsősége közepett. – Oktalan megjegyzés, mert amit legkisebb felebarátunknak teszünk, azt Jézus Krisztusnak tesszük.

Mialatt a szentasszonyok Jézus sírja felé mentek, az Úr angyala leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ, és ráült. Tekintete olyan volt, mint a villám, és ruhája, mint a hó. Az örök Tőle való félelmükben halálosan megrémültek.

Az angyal nem azért hengerítette el a követ Jézus sírjának bejárója előtt, hogy a föltámadt Jézus kijöhessen (a megdicsőült testnek nem volt szüksége erre: átment a sziklabarlang falán). Az angyal avégett hengerítette el a követ, hogy a szentasszonyok bemehessenek a sírba.

Az örök nem látták a föltámadottat, csak az angyalt. Tőle való félelmükben félholtta váltak, majd magukhoz térve (a szigorú római katonai fegyelem ellenére) elfutottak őrhelyükről.

Hogyan támadt föl Jézus, és hogyan jött ki a sírból? Erről nem számolnak be az evangélisták, mert ezt senki sem látta. Az evangéliumok csupán olyan részleteket mondanak el Jézusról, amelyek szem- és fültanúk bizonyosságára támaszkodnak.

Ha a fantázia volna forrása az evangéliumoknak, bőségesen olvashatnánk bennük Jézus föltámadásának módjairól.

Nem mese az, gyermek! – így feddhetünk meg minden hitetlent, aki legendává, mítosszá akarja süllyeszteni az evangéliumok történeteit. Az evangéliumok Jézus történetét rajzolják elénk: bizton-bátran rájuk tehetjük életünket.

Kora reggel értek a sírhoz, amikor a Nap éppen fölkel. A hét első napja volt. Az asszonyok így tanakodtak egymás közt: Ki hengeríti el nekünk a követ a sír bejáratától?

Az asszonyok nem tudták, hogy a Nagytanács lepecsételtette a követ, és katonákat állított a sír őrizetére.

Azt sem tudták, hogy az angyal már elhengerítette a követ a sírbolt bejáró nyílásától, és megfutamította a katonákat.

Ők csak azt tudták, hogy az Úr teste csupán úgy hevenyében van bebalzsamozva, és hogy Arimateai József meg Nikodémus egy nehéz követ gördített a barlangsírből a bejáratához.

Egy nehéz követ, amely megakadályozhatja balzsamozó szándékuk végrehajtását. Bíztak azonban benne – homályos, de makacs női bizalommal –, hogy Isten majd csak küld valakit a kő elhengerítésére.

Lélek-formáló munkánk végzése közben ne torpanjunk meg a valóságos vagy képzelte akadályok láttán. Bízzunk benne, hogy Isten valami módon gondoskodni fog az akadályok eltávolításáról.

De amikor odanéztek, látták, hogy a kő már el van hengerítve, jóllehet igen nagy volt. Erre bementek a sírboltba, de nem találták az Úr Jézus testét; és észrevették, hogy ott jobb felől egy fehér ruhába öltözött ifjú ül. Nagyon megijedtek, és a földre szegezték tekintetüket.

A Jeruzsálem környéki sziklasírok bejáró nyílása egy méternél alacsonyabb volt. Eléje egy 80 cm-nyi átmérőjű malomkőszerszűt gördítettek. Ez egy kis mélyedésbe zökkent, és nem volt könnyű kimozdítani onnét.

Az angyal már elmozdította a követ, hogy az asszonyok behajolhassanak a sírboltba, bekémlelhessenek, és bemehessenek.

Irgalmas szeretetükért első jutalmuk: angyaljelenésben lehet részük, és ők értesülhetnek legelőször a Mester föltámadásáról, és hamarosan előbb találkoznak majd a Föltámadással, mint az apostolok.

Buzgólkodjunk az irgalmas szeretet gyakorlásában. Valahányszor jót teszünk valakivel, mindannyiszor úgy érezzük magunkat, hogy többek lettünk, értékesebbé váltunk.

Persze, mert jótett közben az abszolút jóval találkoztunk: Jézus Krisztussal volt találkozásunk. Jézus Krisztussal, aki azonosnak mondta magát minden szenvedő és ránk szoruló emberrel.

Az angyal így bátorította az asszonyokat: Ne féljete! A Názáreti Jézust keressétek, akit keresztre feszítettek. Föltámadt, nincs itt. Nézzétek, itt a hely, ahová temették.

Üres a Krisztus sírja. A sír üres voltát nem tagadták a korabeli zsidók sem. De kieszeltek egy különös hipotézist a sírbolt ürességének megmagyarázására.

„Amíg az örök aludtak, a tanítványok ellopták Mesterük holttestét.”

A sír ürességének okát, igazi magyarázatát az angyal mondta meg a szentasszonyoknak: Föltámadt! Lelke visszatért az Alvilágból, ahová alászállott. Egyesült testével, amelynek anyaga közönséges anyagból megdicsőült anyaggá alakult át.

Jézus Krisztus föltámadása egyfelől Istenember voltát bizonyítja, másfelől zálog rá, hogy az utolsó napon mi is föl fogunk támadni. Rajtunk fordul, hogy gyalázatra vagy megdicsőülésre támadunk-e föl.

Úgy gondolkozzunk, szóljunk és éljünk, hogy megdicsőülésre-föltámadás lehessen testünknek osztályrésze az utolsó napon.

Jusson eszetekbe, mit mondott nektek, amikor még Galileában volt: Az Emberfiának bűnös emberek kezére kell kerülnie, keresztrefeszítettetnie; de harmadnapon föltámad. – Akkor eszükbe jutottak e szavak.

Az asszonyok avégett jöttek a sírhoz, hogy tökéletesen, véglegesen bebalzsamozzák az Üdvözítő holttestét. Mintha teljesen megfeledeztek volna Jézus ígéreteről: Harmadnapra föltámadok.

Bezzeg nem feledkeztek meg erről az ígéretről a zsidó főemberek. Őrséget kértek Pilátustól: Uram, emlékezzünk rá, hogy az a Csaló még életében azt állította: Harmadnapra föltámadok. Rendeld el tehát a sír harmadnapig való őrizetét, hogy tanítványai oda ne menjenek, el ne lopják Őt, és azt ne mondják a népnek: Feltámadt halottaiból.

Milyen szégyen, ha a hitetlenek, a vallástalanok jobban tudják, miben kellene hinnünk, és miképp kellene élnünk. Jobban tudják nálunk, mert bennünket minden más jobban érdekel a keresztény hit- és erkölcstannál.

A jó pap holtig tanul. Hát elsősorban ne sertéshízalást, ne méhészkedést, ne tarokkozást tanuljunk, hanem az Isten dolgait. Különben az a veszély fenyeget, hogy az anti-teológia győzedelmeskedik a teológián.

Most pedig siessetek, vigyétek híriül tanítványainak és Péternek: Föltámadt halottaiból! Elöttetek megy Galileába. Ott majd megláthatjátok, amint megmondta nektek, (Mk 14,28.)

Amint az emberi történelemnek elején az ördögtől hallott *kak-angeliont* asszony vitte meg a férfinak, úgy most, a megváltottság korszakának kezdetén, asszonyok viszik meg a férfiakkal az angyaltól hallott *eu-angeliont*.

Olyan asszonyok, akik elkísérték Jézust a Golgotára, és ott álltak keresztje tövében. Olyan férfiakkal, akik – János kivételével – szétfutottak, midőn elfogták, meggyötörték, és ölni vitték Pásztorukat.

Tanítványait, apostolait az Úr Jézus csak férfiakkal toborozta. De a nőknek is juttatott szerepet az Isten országában. Erről mind az újszövetségi Szentírás, mind az Egyház története bőségesen tanúskodik.

Az egyik ilyen fontos szerepük: Megvinni az Isten országa örömhíreit, megvinni Jézus üzeneteit a férfiakkal, sokszor éppen egyháziakkal.

Úr Jézus, női szentjeidnek közbenjárására add meg nekünk, hogy példájuk nyomán eljuthassunk a bensőséges, meleg, áldozatvállaló, apostolkodó vallásosságra.

Az asszonyok siettek, hogy megvigyék a hírt a tanítványoknak: Föltámadt az Úr! – Egyszerre csak Jézus jött szembe velük, és így köszöntötte őket: Üdvözlegyetek?

Az asszonyok kitarítottak a keresztútjáró, keresztthalált haló Jézus mellett, és meg akarták adni holttestének a végső tisztességet.

Irgalmas szeretetükért második jutalmuk: előbb nekik jelenik meg Jézus, nem pedig az apostoloknak. Amint az előbb elhitték az angyal szavait, úgy most elhitték szemüknek, hogy valóban a föltámadt Üdvözítőt látják.

Az apostolok és a tanítványok ezzel szemben üres beszédnek fogják tartani az asszonyok beszámolóját. Sőt tulajdon szemüknek sem fognak hinni, amikor önekik is megjelenik majd az Úr. Azt fogják hinni, hogy kísértetet látnak.

Szent hitünk misztériumainak fölfogásához nem elég a tapasztalat, és nem elég az értelem természetes világossága. Természetfölötti hitre van szükségünk.

Ilyen hite viszont csak azoknak a jóakarató embereknek van, akik a Szentlélekkel együtt néznek bele a hittitkok világába.

Gyakran indítunk föl magunkban a hit indulatát: hadd világoskodjék hitünk fáklyája kortársaink hitlenségének éjszakájában.

Az egész Nagyböjt mondanivalóját összefoglalhatjuk ebbe az egy mondatba: A világosság megküzdött a sötéttséggel. A történeti Krisztus megküzdött a zsidósággal, a misztikus Krisztus megküzdött híveinek rosszabbik természetével.

Nagypénteken látszólag kialudt a világosság: Krisztus meghalt a kereszten. Húsvét vasárnapján azonban föltámadt a mi Világosságunk, és most már örökké világít.

Ezért legnagyobb ünnepünk a Húsvét. Ez az ünnep igazán hangos, ujjongó örömet kelt szívünkben.

Krisztus a saját erejéből támadt föl – annak bizonyítékául, hogy hatalma volt életét odaadnia és visszavennie; tehát hogy ő nem pusztán ember volt, hanem Isten is. És így igaz, amit tanított, és igaz a mi abbeli hitünk, hogy kiszabadultunk a bűn hatalmából.

Ezért járja át olyan tiszta öröm ezen az ünnepen az Egyházat és a hívek szívét. Nemcsak Krisztus föltámadását ünnepeljük ma, hanem az emberi lelkek föltámadását is: a megváltatlanság állapotából a megváltottság állapotába föltámadását.

Ezért mondja Szent Pál Húsvét *szentleckéjében*: Távolítsátok el a régi kovászt, hogy új tészta legyetek, ahogy kovásztalanok vagytok. Mert le van vágva a mi húsvéti Bárányunk: Krisztus.

Üljünk tehát ünnepet, de ne régi kovással, ne a rosszaság és a gonoszság kovászával, hanem az egyenes lelkiület és az igazság kovásztalanságával.

Fehérvasárnap

Szent János 20,19–31

Mikor azon a napon, a hét első napján este lett, és a helyiség ajtaja, ahol a tanítványok összegyűltek, be volt zárva a zsidóktól való félelem miatt, eljött Jézus, megállt középen, és azt mondta nekik: „Békesség nektek!” Miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, amikor meglátták az Urat. Aztán újra szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” S miután ezt mondta, rájuk lehelt, és így szólt hozzájuk: „Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok bűneiket, bocsánatot nyernek; akiknek pedig megtartjátok, azok bűnei megmaradnak.”

Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívnak, nem volt velük, amikor eljött Jézus. A többi tanítvány elmondta neki: „Láttuk az Urat!” Ő azonban így szólt: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, és ujjamat a szegek helyére nem teszem, és kezemet az oldalába nem helyezem, én nem hiszem!”

Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványai, és Tamás is velük volt. Jézus eljött – bár az ajtó zárva volt –, megállt középen, és így szólt: „Békesség nektek!” Azután azt mondta Tamásnak: „Tedd ide ujjadat és nézd a kezeimet; nyújtsd ki kezedet és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás azt felelte: „Én Uram és én Istenem!” Jézus erre azt mondta neki: „Mivel láttál engem, hittél. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hittek.”

Jézus még sok egyéb csodajeleket is művelt tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. Ezeket pedig azért írták le, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hit által az ő nevében életetek legyen.

*

Estefelé, még a hét első napján, együtt voltak a tanítványok zárt ajtóik mögött, mert féltek a zsidóktól. Akkor eljött Jézus, közéjük lépett, és így szólt hozzájuk: Békesség nektek!

A föltámadt Jézus az első Húsvétvasárnap folyamán először Mária Magdolnának jelent meg, majd a szentasszonyoknak, aztán Péternek, továbbá a két emmausi tanítványnak, végül az apostoloknak.

Az asszonyoknak azért jelent meg a Föltámadott, hogy általuk előkészítse a férfiakat a föltámadás tényére. A két emmausi tanítványnak azért, hogy visszatérítse őket Jeruzsálembe a többi tanítvány közé. Péternek s az apostoloknak pedig avégett, hogy fölszítsa kilobbanó félben levő hitüket.

Most már saját szemükkel láthatták, hogy Jézus szenvedése, kereszthalála, eltemetése, sírban-nyugvása nem a végső szava volt hozzájuk Istennek.

Tulajdon szemükkel győződhetek meg róla, hogy Mesterük a kereszten át csakugyan eljutott a dicsőséges föltámadásba, mint előre megmondta nekik.

Kollektív keresztény bajainkban is, egyéni viszontagságainkban is jussanak eszünkbe Jézus szavai: Nem lehet külön b a tanítvány a mesterénél.

Minekünk is a szenvedések láncolatán kell bejutnunk abba a dicsőségbe, amelyet Jézus kapott Atyjától, és amelyet készségesen megoszt hűséges tanítványaival.

Az apostolok zavarukban és félelmükben azt hitték, hogy szellemet látnak. De Jézus így szólt hozzájuk: Miért vagytok megzavarodva? Miért támad kétkedés szívetekben? Nézzétek kezemet és lábamat: én vagyok az! Tapintsatok meg, és lássátok! A hazajáró léleknek nincs húsa, sem csontja, mint nekem.

Ezekkel a szavakkal megmutatta nekik kezét, lábát és oldalát.

Az apostolok és a tanítványok az asszonyok híradását üres fecsegésnek minősítették. Péternek és az emmausiaknak beszámolóját csodálkozva hallgatták. Most meg a saját szemüknek sem hisznek.

Ennyire megfélekedtek az Üdvözítő ígérteréről: Harmadnapra föltámadok. Vagy ha pislákol is bennük az emlékezés, nem hittek a Mester ígérterében.

Az Úr Jézus megmutatta nekik sebhelyes két kezét, lábát és oldalát: hadd lássák és tapintsák, hogy ő jelent meg hús-vér-csont valóságában; nem pedig valami lenge hazajáró lélek rémítgeti őket.

Az apostolok és a tanítványok láthatták, hallhatták, tapinthaták a Föltámadottat. Így aztán tanúbizonyságot tehetek a világ előtt az Üdvözítő föltámadásáról, Istenember-voltáról.

Tanúbizonyságuk az én hitemet is erősíti. Tanúbizonyságukat tovább kell adnom tanítványaimnak és templomi hallgatóimnak.

Örömben még ekkor sem hittek, és még egyre a meglepetés hatása alatt voltak, ezért Jézus megkérdezte tőlük: Van itt valami ennivalótok? – Adtak Neki egy darab sült halat. Fogta, és szemük láttára evett belőle.

Az Úr Jézus először kezének, lábának, oldalának megmutatásával igazolta övéi előtt föltámadásának valóságát.

Azután meg azzal, hogy enni kért tőlük, és evett a szemük láttára. Ilyen nehezen tudta meggyőzni őket föltámadásáról. Ennyire leverte őket földies ábrándjaiknak szétfoszlása.

Krisztusból nem lett evilági király, jómagukból nem lettek főemberek királyuk oldalán. – Krisztusból megkínzott, keresztrefeszített, sírba helyezett ember lett, jómagukból pedig féltő, bujkáló, reményük-vesztett emberkéek.

A szenvedő, meghaló, sírban pihenő Krisztus majdnem teljesen megingatta az apostolok és a tanítványok hitét. Persze, mert még nem szállott alá rájuk a Szentlélek. Még előtte voltak az első Pünkösdek.

Minekünk, akikre bérmálkozásunkkor leszállt a Lélek, és akik utána vagyunk a magunk Pünkösdjének, nem szabad meginognunk hitünkben, midőn azt látjuk, hogy a történeti Krisztus folytatása, az Egyház szenved, és sok sebből vérzik.

Mi hisszük, hogy amint Jézus föltámadt halottaiból, úgy az *Ecclesia militans*ből is *Ecclesia triumphans* válik.

Békesség nektek! – ismételte Jézus. Amint engem küldött az Atya, úgy küldlek én is titeket. – E szók után rájuk lehelt: Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsátatnak nekik, akiknek megtartjátok, azok bűnben maradnak.

Az ókori orvostanárok elvárták jelöltjeiktől, hogy – egyebek közt – egészségesek legyenek. A saját egészségük legyen legjobb reklámja gyógyító művészetüknek.

A mi Urunk, mielőtt átadta apostolainak a bűnbocsátó hatalmat, két ízben is azt mondta nekik: Békesség nektek! Az a békesség legyen meg bennetek, amelyet csak én adhatok meg nektek: az Istennel meg saját magatokkal meg embertársaitokkal való békesség.

Úgy illik, hogy ti, akik másoknak meg akarjátok vinni az én békémet a bűnbocsánat szentségében, előbb magatok legyetek megbékéltek, és békesség-sugárzó emberek.

Úr Jézus, béke Fejedelme, add meg nekem, hogy szívből megbocsássak az ellenem vétőknek, mert így a mennyei Atya is megbocsát nekem. Engedd meg, hogy minél több embert elvezethessek a Te békédbe a bűnbocsánat szentségében.

Tamás nem volt velük, mikor eljött Jézus. A tanítványok azonban megmondták neki: Láttuk az Urat! – De ő kételkedett: Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, és ujjammal nem érintem a szegek helyét, kezemet pedig nem teszem oldalába: nem hiszem.

Szent Tamás apostol hívó volt, amíg az Urat el nem fogták. Ettől kezdve a hit meg a hitetlenség közt lebegett.

Jézusban való hite megrendült, ő maga pedig megsértődött. Becsapottnak érezte magát, mert ő másmilyennek képzelte a Messiás királyságát. De azért nem vált hitetlennél, sőt dühösen szeretett volna visszatérni a hit állapotába.

Ezt a visszakanyarodást azonban feltételhez kötötte az ábrándjaiban csalódott apostol. Társainak nem hiszi el, hogy föltámadt az Úr. Sőt a tulajdon szemének sem akarja majd elhinni, ha nem ellenőrizheti látását tapintásával. Látni is, tapintani is akarja a szegek és a lándzsa nyomát.

Van olyan keresztény, aki szeretne megszabadulni maradék hitétől, hogy gátlástalanul élhesse világát. Tamás nem öközülük való: ő szeretne visszajutni abba a hitbe, amelyből átmenetileg kiesett.

Bárcsak mindig ilyen lenne a mi esetleges kételkedésünk is: a hit állapotába visszasíró kétkedés. Legyünk különbek Tamásnál kételyeink órájában. A Föltámadottnak látása, tapintása nélkül is imádkozzuk magunkat vissza a hit boldogságába.

Nyolc nap múlva újra együtt voltak a tanítványok, és Tamás is velük. Eljött Jézus zárt ajtón keresztül, és közéjük lépett ezekkel a szavakkal: Békesség nektek!

Jézus testének anyaga – a föltámadás után – megdicsőült anyag. Immár nincs alávetve a közönséges anyag törvényszerűségeinek. Zárt ajtók ellenére is megjelenhetik apostolai körében: átmegy a falon.

A geometer szemével nézve: Jézus megdicsőült teste a föltámadás utáni negyven nap alatt alighanem egy nekünk ismeretlen, a mienkénél több dimenziós térben tartózkodott. Onnét könnyen behatolhatott a minden oldalról zárt három-dimenziós helyiségekbe. Hiszen minden zárt tér nyitottnak bizonyul a nála több-dimenziójú tér felől megközelítve.

Egyébként az atomfizika világában pillanatonként előfordul, hogy az egyik fajta anyag a másik fajta anyagon, pl. a rövid hullámok az ólomlapon; jöllehet az ilyesmi képtelenségnek látszott a régi fizikusok szemében.

Elméleti fizikai tudásunk finomodása és mélyülése megkönnyíti azoknak az üdvtörténeti tényeknek elhívését, amelyeknek természettudományos vonatkozásai is vannak.

Ne féltsük hitünket a tudományok időállóknak mutatkozó új tételeitől. Végző elemzésben onnan forrásznak, ahonnan a kinyilatkoztatás tételei: az Istentől, aki az Igazság.

Jézus azután Tamáshoz fordult: Tedd ide ujjadat, és nézd a kezemet. Nyújtsd ki kezedet, és tedd oldalamba, és ne váljék belőled hitetlen, hanem hívő. – Tamás felkiáltott: Az én Uram! Az én Istenem!

Tamás egy héttel ezelőtt nem hitte el, hogy társai látták az Urat. Most aztán méltán eltölti a szégyenkezés, hogy saját szemével láthatja a Föltámadottat.

Mikor pedig a hozzáintézett szavakból (Tedd ide ujjadat, stb.) észreveszi, hogy Jézus tud múlt heti hetvenkedő kétkedéséről, összeomlik hitetlenkedése, és kitör belőle a vallomás: Jézus istenségének megvallása.

Magunk és mások viszontagságai miatt elkeseredve mi is juthattunk már arra a gondolatra, hogy vagy nincs Isten, vagy van ugyan, de nem törődik velünk.

Ilyenkor idézzük emlékezetünkbe azt a sok imameghallgatást és kisebb-nagyobb csodát, amelyekben eddigi életünk során részünk volt, vagy másoknak része volt.

Az ilyesmikkel az Isten szinte fizikailag megtapasztalható módon bizonyítja meg előttünk, hogy Ő valóban a mi gondviselő Atyánk.

Az emlékezetünkbe idézett csodás tünemények hatására valljuk meg Szent Tamással: Az Isten a mi Urunk! Az Isten a mi gondviselő Atyánk!

Jézus csak ennyit mondott Tamásnak: Azért hiszel, mert látsz engem? Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.

Voltaképp a többi apostol is azért hitt Jézusban, a Föltámadottban, mert látta Jézust, a Föltámadottat. Az asszonyoknak a többi apostol sem hitte el a Jézus föltámadásáról szóló jó hírt: üres fecsegésnek minősítette.

Elhitte azonban a többi apostol Péternek és a két emmausinak, hogy ők csakugyan látták az Urat; elhitte, mert szavuk hihető férfiakként tartotta őket.

Nem így Tamás: ő apostoltársainak sem akar hinni, csupán önnön érzékeinek. De azért Tamás hite is hit: midőn megpillanthatta a föltámadt Üdvözítőt, hitte, hogy Jézus az ő Ura és Istene.

Az ókeresztények második, harmadik és többi nemzedéke már olyan emberekből került ki, akik nem látták a Föltámadottat. Elhitték azonban a föltámadás evangéliumát a szemtanú első nemzedéknek.

Óróluk mondja Jézus: Azok a boldogok, akik nem láttak engem föltámadt testemben, mégis hiszik, hogy föltámadtam. Tehát hiszik, hogy az vagyok, akinek mondtam magam: Isten testet öltött Egyszülöttje.

Jézusom, elhiszem tanító Egyháznak föltámadásod jó hírét. Uramnak, Istenemnek vallak Téged. Engedd, hogy boldog legyek ebben a hitemben, amíg halálom órája után, különítéletkor, színről-színre is meg nem láthatlak.

A keresztény ókorban *Fehérvasárnap* szombatján újra összegyűltek Húsvét éjszakájának megkereszteltjei a keresztelés templomába.

Az egy hete kapott fehér ruhát most le kellett vetniük. Akkoriban még szombat este kezdték a liturgiát, és így a fehér ruha levetése áthúzódott vasárnapra. Innét a neve a mai vasárnapnak.

A mai *szentleckében* Szent János apostol megtanít bennünket a Krisztusban való hit értékére, és ennek a hitnek indítékaira.

Minden, ami Istentől született, legyőzi a világot, és ez a világ-legyőző győzelem: a hitünk. Ki győzi le a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?

Jézus víz és vér által jött közénk: a Jordán vizében való és a keresztfán a saját vérében való megkeresztelkedés által.

A Szentlélek bizonyoságot tesz róla, hogy Krisztus az igazság. Mert aki magába fogadta a Szentlelket, annak részére a föltámadás ékesszólóan bizonyítja Jézus istenségét.

A keresztség vize, a keresztfán kiontott vér és az Egyházban működő Szentlélek tanúbizonyoságot tesz Jézusról a földön. Ha elfogadjuk az emberek bizonyosságát, akkor még jobban el kell fogadnunk az Istenét, mert az Ő bizonyossága nagyobb.

Isten azért tesz tanúbizonyoságot Krisztusról, hogy higgyünk Krisztusban; és a húsvéti újjászületés után – a fehérvasárnapi ragyogó ruha letétele ellenére – maradjunk meg új életünkben.

Húsvét utáni 2. vasárnap

Szent János 10,11–16

Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. A béres azonban, aki nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, amikor látja, hogy jön a farkas, elhagyja a juhokat és elfut – a farkas pedig elragadja és szétszéleszti azokat –, mert béres, és nem törődik a juhokkal. Én vagyok a jó pásztor: ismerem enyéimet, és enyéim ismernek engem, amint engem ismer az Atya, és én is ismerem az Atyát; és én életemet adom a juhokért. Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is vezetnem kell. Hallgatni fognak szavamra, és egy akol lesz, és egy pásztor.

*

Én vagyok a Jó Pásztor.

Jézus így rajzolja meg saját magának, a jó Pásztornak képét: Aki az ajtón megy be a karámba, az a juhok pásztor.

A karámnak, amelybe több pásztor szokta betereelni nyáját, csak egy ajtaja van. Ez előtt az ajtó előtt a pásztorok egymást fölvaltva örködtek.

Annak, ki az ajtón megy be, kinyit az ör. A jó pásztor nevükön szólítja juhait, és kivezeti őket.

A karám szűk ajtaján csak egyenkint mehettek ki a juhok: könnyű volt megszámlálni őket.

Hogy kieresztette juhait, megindul előttük, a juhok pedig követik, mert ismerik hangját.

Bojtárjai vagyunk Jézusnak, a jó Pásztornak. Megbízott vele bennünket, és hatalmat adott rá, hogy legeltessük juhait. – Az ajtón mehetünk be a karámba: törvényes úton, Krisztustól megbízva és fölhatalmazva.

Nevükön szólítjuk juhainkat: ismerjük fizikai, szellemi és lelki életüket, együtt érzünk velük minden ügyükben-bajukban.

Előttük megyünk: tanításunkkal, jó példánkkal. Legelőre vezetjük őket: a szentségek s a kegyelem mennyei mezejére.

Jézus így rajzolja tovább saját magának, a jó Pásztornak képét:

Ahogy az Atya ismer engem, és én ismerem az Atyát, úgy ismerem enyéimet, és úgy ismernek engem az enyéim.

A juhok számára én vagyok az ajtó: csak én rajtam át juthatnak be a karámba, mert ennek csupán egy ajtaja van.

Aki rajtam keresztül megy be, az üdvözülni: ki- és bejár, és legelőre talál. Otthonosan, szabadon mozog a karámban, az Egyházban. Legelőre talál: mennyei táplálékra, igéimre meg az Eucharisziára.

Azért jöttem, hogy éltük legyen: kegyelmi, természetfölötti életük mégpedig bőségesen legyen: folyton gyarapodjék a keresztény tökéletességben.

Figyelmeztessük miéinket, hogy a boldogságra, az üdvösségre ne keressenek más ajtókat. A boldogságnak, az üdvösségnek nincsenek más ajtajai.

Csak egy ajtó van: Krisztus és Krisztus Egyháza. Csak ők tudják megadni az isteni életet, a megszentelő malasztot.

Mégpedig egyre bőségesebben azoknak, akik elfogadják és kamatoztatják a kegyelmet.

Jézus a jó Pásztor így fejezi be önarcképének megrajzolását:

A jó Pásztor életét adja juhaiért, mert szereti őket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért.

Azért szeret engem az Atya, mert odaadom életemet az enyéimért, és aztán vissza is veszem életemet, amikor majd föltámadok.

Senki sem veszi el tőlem életemet: önként adom oda. Nem gyöngeségből halok meg, nem is muszájból, hanem az Atya iránti engedelmességből, és az emberi nem iránti szeretetből.

Hatalmam van rá, hogy odaadjam életemet; és hatalmam van rá, hogy visszavegyem.

Énnekem is oda kell adnom életemet a rám bízottakért. Ha kell, az üldözésnek és a vértanúságnak formájában is, de úgy mindenképpen, hogy rájuk fordítom, rájuk pazarolom minden anyagi, szellemi és lelki javamat.

Mennyei Atyám csak úgy szeret engem, ha kiosztom magamat az emberek közt: önzetlenül és fáradhatlanul, szabadon és szeretetből.

Ha el merem ajándékozni magamat: akkor és csakis akkor visszakapom magamat; nevezetesen: a földön megkezdett és a mennyországban folytatandó üdvösségben és a dicsőséges föltámadásban kapom vissza magamat.

Jézus Krisztus a rossz pásztor képét is megrajzolja Szent János evangéliumának tizedik fejezetében (10,1 skk.):

Aki nem az ajtón megy be a juhok karámjába, hanem másképpen jut be, az tolvaj és rabló. Mindannyian, aki előttem jöttek, tolvajok és rablók.

A zsidó nép vezetői a szír, majd a római fennhatóság évszázadaiban isteni megbízás nélkül tolakodtak az élre, és megrontották Mózes tanítását.

A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson.

Hitünk szerint minket az Isten hívott meg, hogy folytassuk Fiának, a jó Pásztornak munkáját. Mi az ajtón megyünk be a juhok karámjába, kezünkben a Krisztustól kapott megbízó és meghatalmazó levél.

Vigyázzunk tehát, hogy minden szavunk és cselekedetünk a juhok javát szolgálja. Modortalanságunkkal, botrány-keltő életünkkel, munkánk hanyag végzésével ne lopjuk, ne öljük, ne pusztítsuk Krisztus nyáját.

Pásztorok Pásztora, ihless engem és támogass az ember-nevelés súlyos és keserves, de mégis édes és könnyű munkájában.

A mi Urunk Jézus Krisztus így folytatja a rossz pásztor képének megrajzolását:

A béres, aki nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, ott hagyja a juhokat, és elfut, mikor látja, hogy jön a farkas.

A farkas elragadja, és szétkergeti őket. A béres azért fut el, mert béres, és nem törődik a juhokkal.

A rossz pásztor csak azért foglalkozik a juhokkal, mert ez megfelel a saját érdekeinek. Hízeleg hiúságának az a tisztelet, amellyel hívek és nem hívek körülveszik.

Ranglétrán-emelkedést vár följobbvalóitól. Nagy jövedelem üti markát a hívekkel való törődésért.

Ha azonban rossz napok jönnek pásztorra és nyájra, ha az Egyházat üldözik vagy legalább is elnyomják, ha a karám-kívüliek ellenséges szemmel nézik a pásztor működését, ha fölöttesei nem figyelnek föl jól megjátszott buzgóságára, ha szegény az ekklézsia: akkor ott hagyja a juhokat, és másfelé próbál szerencsét.

Engedd, Uram Jézus, hogy szeressem azokat, akik a Tieid ugyan, de mivel rám bíztad őket: az enyéim is. Saját evilági érdekeimet mellőzve, sőt – ha úgy kívánja a helyzet – saját evilági érdekeim ellenére is szeressem őket.

Hadd legyek jó pásztoruk, mint Te. Egészségem árán, szegénységem árán, névtelenségem árán is védjem meg őket a farkasoktól.

A jó Pásztor juhait szeretik egymást, ismerik Pásztorukat, és követik, mert ismerik hangját.

Idegen után nem mennek, hanem elfutnak előle, mert az idegen hangját nem ismerik.

Nem is hallgatnak rájuk, akár hitetlen bölcselőknek hívják őket, akár hitetlen tudósoknak, akár rosszra csábító cimboráknak, akár újfajta vallások megalapítóinak.

Jézus és juhait ki- és bejárják a karámban, az Egyházban. Otthonosan mozognak benne, és legelőre találnak: Isten kinyilatkoztatásának és megszentelő malasztjának legelőjére.

A jó Pásztor juhait nem vesznek el soha, senki sem ragadhatja el őket Jézusnak kezéből. Atyja, aki Neki adta a juhokat, mindenkinél hatalmasabb: nem engedi, hogy az ördög zsákmányává legyenek Jézus juhait.

Én Jézusom, jó Pásztorom, tarts meg engem juhaid közt Egyházadban. Tarts meg a természetfölötti hitben, reményben, szeretetben.

Segíts visszavernem minden kísértést, amely hitemet akarja megingatni vagy éppen elrabolni.

Más juhaim is vannak (a pogányok), akik nem ebből a karámból valók.

Nem Ábrahám ivadékai test szerint, de azok lesznek szellem szerint.

Más karámokból valók: a bálvány-istenek és a pogány filozófiák karámjaiból. De ők is várják a Megváltót, aki megszabadítja őket bűneiktől, és visszavezeti őket a mennyei Atyához, az egy igaz Istenhez, a paradicsomi élet elvesztése óta fokozatosan feledésbe merült Istenhez.

Őket is ide kell vezetnem, és hallgatnak a szavamra. Akkor majd egy nyáj lesz, és egy Pásztor.

Nem úgy, hogy minden zsidó és minden pogány megtér. Mert sajnós, csak kevés zsidó tér meg, és a pogányoknak is csak egy része tér meg, és a megtért pogányok közül sokan aposztatálni fognak.

Hanem úgy lesz egy nyáj, és egy Pásztor, hogy leomlik az a választófal, amelyet az ősbűn húzott Isten meg az ember közé, ember meg ember közé, zsidó és pogány közé, görög és barbár közé, gazdag és szegény közé, előkelő és alacsonyrendű közé.

Imádkozzunk azért, hogy a jó Pásztor minél több juhot beteretelhessen az idegen karámokból az egyetlen igazi karámba; és hogy a keresztények nyája csakugyan egy nyájává váljék az egy Pásztor vezetése alatt.

Húsvét utáni 3. vasárnap

Szent János 16,16–22

„Még egy kis idő, és már nem láttok engem, majd ismét egy kis idő, és látni fogtok engem.”
 Ekkor a tanítványok közül néhányan így szóltak egymáshoz: „Mi az, amit mond nekünk: »Egy kis idő, és nem láttok engem, majd ismét egy kis idő, és látni fogtok engem«, és: »Az Atyához megyek?«” Aztán megjegyezték: „Mi az, amit mond: »egy kis idő«? Nem értjük, mit beszél!”
 Jézus észrevette, hogy kérdezni akarják, azért így szólt: „Arról tanakodtok egymás között, hogy azt mondtam: »Egy kis idő, és nem láttok engem, majd ismét egy kis idő, és látni fogtok engem«? Bizony, bizony mondom nektek, hogy ti sírtok majd, és jajgattok, a világ pedig örvendeni fog. Ti szomorkodtok majd, de szomorúságotok örömmé fordul. Az asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az ő órája; amikor azonban megszülte a gyermeket, már nem emlékszik a szorongatásra az öröm miatt, hogy ember született a világra. Most ti is szomorkodtok, de újra látlak majd titeket, a szívetek örülni fog, és örömtöket nem veszi el tőletek senki.”

*

Egy kis idő, és már nem láttok engem. Ismét egy kis idő, és újra láttok engem, mert az Atyához megyek.

Egy kis idő, és már nem láttok engem: Nagypéntektől kezdve, ha majd meghalok a keresztfán, és eltemetnek. – Aztán ismét egy kis idő, és újra láttok engem: halálom után a harmadik napon föltámadok, és ismételen meg fogok jelenni nektek.

Egy kis idő, és már nem láttok engem: Mennybemenetelem után, amikor majd az Atyához megyek. – Aztán újra egy kis idő, és megint láttok engem: ha majd elküldöm nektek a Szentlelket; ha majd eljövök értetek halálotok óráján, és végül ha majd a történelem végén eljövök ítélni eleveneket és holtakat.

Az egyes emberek életének meg a világtörténelemnek évei és évszázadai mind-mind kis idő az Isten időtlensége felől nézve. Akármilyen hosszúnak éljük is meg egyéni, szenvedéses, üldözésszerű időnket: a mennyországból majdan visszatekintve a mi szemünkben is kis idővé zsugorodik össze.

Akármilyen hosszúnak tapasztalja is az emberiség a világ végezetéig tartó keserves időt: az utolsó napon a történelem ideje is kis időnek tűnik majd föl.

Úr Jézus! Az a remény, hogy halálunk után megláthat Téged a lelkünk, föltámadásunk után pedig megláthat Téged test-lélek egész emberségünk: tegye nekünk elviselhetővé a siralom völgyében eltöltendő időnket.

Ti majd sírtok és jajgattok, a világ azonban örülni fog.

Sírni és jajgatni fogtok szenvedésem és kereszthalálom miatt, a saját elárulásatok és átmeneti csalódásatok miatt. Sírni és jajgatni fogtok, amikor én, az Igazság – látszólag – elbukom a hazugsággal szemben, a hazugság atyjával és emberi csatlósaival szemben.

A világ annak örül majd, hogy látszólag eltiporhat engem, és megszabadulhat tőlem, aki megzavarta a boldogságról alkotott hamis szemléletét.

Ti majd sírtok és jajgattok, mert e világ fiai megvetnek, kinevetnek, bebörtönöznek, megölnék benneteket. A közeli jövőben is, de a távolabbi jövőben is, egészen a világ végezetéig.

A világ pedig örülni fog, mert tudósnak, bölcsnek, erősnek képzelet magát, titeket viszont oktalannak és gyöngének.

Emberi természetünk lázadozik az ellen, hogy Jézus ilyennek mondja jövendőnket. Keresztény emberségünknek azonban tudnia kell, hogy ha Jézusnak, a zöldellő ágnek, olyan lett a sorsa, amilyen lett: akkor mi, száraz ágak se sértődjünk meg, ha sírás és jajgatás közepett, a világ hetyke örvendezése közepett kell haladnunk megdicsőülésünk felé.

Ti szomorkodtok, de szomorúságtok örömmre fordul.

Húsvétkor fordul örömmre szomorúságtok, és a Húsvétra következő napokban, amikor ismételten megláthattok engem, a Föltámadottat.

Akkor majd meggyőződhetek róla, hogy én, az Igazság, győzedelmeskedtem a hazugságon; én, az Élet legyőztem a halált; én, a büntelen Asszonynak büntelen Ivadéka eltiportam a bűn Kígyójának fejét.

És Pünkösdkor fog örömmre fordulni szomorúságtok, amidőn elküldöm rátok a Szentlelket, az Éretlennek és a Bátorságnak Lelkét.

Az ő hatására megértitek majd tanításomat, és lesz hozzá bátorságtok, hogy kiálljatok a zsidók elé meg a pogányok elé, és hirdessétek országomnak elérkezését.

Aztán halálotok után fog örömmre fordulni szomorúságtok, amikor beköltözhetek azokra az örök lakóhelyekre, amelyeket én készítettem nektek Atyám országában.

Végül az utolsó napon fog örömmre fordulni a szomorúságotok, amidőn majd az egész teremtett világ színe előtt nyilvánvaló lesz, hogy ti választottatok jól, az én befogadóm, nem pedig azok, akik kirekesztettek engem magukból.

Urunk Jézus Krisztus, Te azt mondtad: Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak; vigasztalj meg bennünket e-világ-okozta szomorúságunkban; vigasztalj meg Szentlelkeddel, Oltáriszentségeddel, kegyelmeddel, mennyországoddal.

Az asszony is, mikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája. De amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra.

A vajúdó asszony fájdalomról és örömről szóló hasonlatot maga az Úr Jézus megmagyarázza nekünk a következő versben:

Ti is most ugyan szomorkodtok, de majd újra látlak benneteket: akkor örül majd szívetek.

Most ugyan szomorkodtok, mert hamarosan látnotok kell, hogy valóra válik, amit több ízben megjövendöltem nektek, ti azonban nem akartátok tudomásul venni.

Látnotok kell majd, hogy engem elfognak, elhurcolnak, megkínóznak és megfeszítenek...

De majd újra látlak benneteket: Húsvét hajnalától kezdve negyven napon át, amidőn újra meg újra megjelenek nektek; hogy szemetek lásson, fületek halljon, kezetek tapinthatson engem.

Akkor örül majd szívetek: annak fogtok örülni, hogy új ember született a világra. Én, a megdicsőülésre Föltámadott, leszek az az új ember. De ti is új emberré lesztek: megváltásom árán természetfölötti emberek.

És akkor nem földi királyt láttok majd bennem, és nem minisztereknek képzelitek magatokat, hanem tudni fogjátok, hogy a mennyei Atya titkainak sáfárai vagytok az emberek között.

Örömeteket senki sem veszi el többé tőletek.

Örömeteket az én újra-látásom kelti majd benneteket. Tartós lesz ez az örömetek: erről egyfelől az elküldendő Szentlélek, másfelől köztetek hagyandó testem-vérem gondoskodik majd.

Senki sem veheti el tőletek ezt az örömet. Ettől az örömtől nem foszthat meg benneteket sem gonosz angyal, sem rossz ember, sem szegénység, sem betegség, sem üldözés.

Állandó öröm: ez lesz alapvető jellemvonástok az egyetemes szeretet gyakorlásán kívül. – A Szentháromság bennünk lakása, az Oltáriszentség Jézusának köztünk-lakása, a mennyországba-jutás reménye: keresztény örömünknek főforrásai.

Legyünk hát örvendező emberek a földön. Minden teremtményt hívjunk örömré. Allelujázásunk sohase érjen véget. Az alleluja a mennyország örömeke, és mi már most mennyországot hordozunk szívünkben.

A tépelődést, a sopánkodást hagyjuk meg a beteg lelkeknek. A mi osztályrészünk a húsvéti Alleluja. Alleluját énekelünk, mert azzal van tele a szívünk.

Húsvét után a harmadik vasárnapon kezdi meg az Egyház előkészítésünket Krisztus mennybemenetelére.

„Még egy kis idő, és már nem látjátok Krisztust, mert az Atyához megy.”

Az Egyház nem szomorodik el az Üdvözítő távozásá miatt, hanem örvendező szívvel szemléli az Úrnak mennybe-emelkedését, mert jómagá sincs otthon a földön.

A mennyország az ő otthona is, és arra vágyódik, hogy minél előbb követhesse Völegényét.

Ami pedig minket illet, az Egyház tagjait: eddig a Húsvétot ünnepeltük, és úgy éreztük magunkat, mintha már a mennyországban volnánk.

Most visszavezet bennünket az Egyház a hétköznapiakba. Nem földi paradicsomról beszél nekünk, hanem nyíltan megmondja, hogy keresztény életünk kemény, nehéz élet, telve szenvedéssel, küzdelemmel, megpróbáltatással; vagyis: zarándokút az égi hazába.

Ehhez a zarándokúthoz kapunk utasításokat a mai vasárnap *szentleckéjében* Szent Péter szavaiból:

Tanúsítatok jó magaviseletet a pogányok közt, hogy jótetteitekből megismerjenek benneteket, és dicsőítsék az Istent látogatásának napján.

Engedelmeskedjétek tehát minden emberi teremtménynek az Istenért. Becsüljétek mindenkit. Szeressétek a testvériséget. Féljétek az Istent. Tiszteljétek elöljáróitokat.

Húsvét utáni 4. vasárnap

Szent János 16,5–14

„Most elmegyek ahhoz, aki küldött engem, és senki közületek nem kérdi tőlem: »Hová mégy?« Hanem, mivel ezeket mondtam, szomorúság töltötte be szíveteket. De én az igazságot mondom nektek: Jobb nektek, ha elmegyek. Mert ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok, ha azonban elmegyek, elküldöm őt hozzátok. Ő, amikor eljön, meggyőzi a világot a bűnről, az igazságosságról és az ítéletről: vagyis a bűnről, hogy nem hisznek bennem; az igazságosságról, hogy az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; és az ítéletről, hogy ennek a világnak a fejedelme megítéltetett.

Még sok mondanivalóm volna számotokra, de most még nem tudjátok elviselni. Amikor pedig eljön az igazság Lelke, ő elvezet majd titeket a teljes igazságra, mert nem magától fog szólni, hanem azt fogja mondani, amit hall, és az eljövendő dolgokat hirdeti nektek. Ő majd megdicsőít engem, mert az enyémből vesz, és kijelenti azt nektek.”

*

Most elmegyek Ahhoz, aki küldött engem.

Elmegyek Atyámhoz. Történeti itt-létem hamarosan véget ér, és helyet ad misztikus itt-létemnek. Az elvi megváltás nemsokára bekövetkezik, és helyet ad gyakorlati megváltástoknak.

Mielőttünk olyan világosak Jézus szavai. Nem voltak azonban világosak sem a zsidók előtt, sem az apostolok előtt.

Bizonyára a földkerekség városaiba akar menni, a diaszpóra zsidai és prozelitái közé... Vagy talán öngyilkosságra készül?.. Így morfondíroztak magukban a zsidók, mikor Jézus arra célzott előttük, hogy Atyjához távozik.

Az utolsó vacsorán előbb Péter, majd Tamás kérdezte meg az Úr Jézust: Uram, hová mégy? Péter ezt a feleletet kapta: Ahová én megyek, oda te most nem jöhetsz velem, de később majd követni fogsz.

Tamás pedig, aki az ismeretlen helyre vivő út felől érdeklődött, ezt a feleletet kapta: Én vagyok az Út.

Hiszem, Jézusom, hogy Atyádnál vagy. Ott ülsz a jobbja felől. És azt is hiszem, hogy Rajtad, az egyetlen igazi úton keresztül, én is eljuthatok az Atyához. Buzgóan tanulmányozom tehát, és megtartom tanításodat, és fölhasználom minden kegyelmedet.

Mivel ezeket mondtam nektek, bánkódás töltötte el szíveteket.

Miket mondott az Úr Jézus az apostoloknak? – Ilyesfélét: A világ gyűlöl benneteket. Engem előbb gyűlölt, mint benneteket. Nem vagytok a világból valók: én kiválasztottalak benneteket a világból: azért gyűlöl benneteket a világ.

Engem is üldöztek, titeket is üldözni fognak. Kirekesztenek majd benneteket a zsinagógából. Sőt megölőtök majd azt véli, hogy szolgálatot tesz az Istennek.

Az efféle jövendölések hallatára töltötte el bánkódás az apostolok szívét. Ők nem ilyen jövendöléseket vártak.

Ők Izrael országának helyreállításában, a rómaiak elűzésében bíztak. Képzeletüket az foglalkoztatta, hogy melyikük lesz nagyobb az új királyságban.

Bánkódásukat még fokozta az a tudat, hogy az a Valaki is eltávozik körükből, akitől – az emmausi két tanítvány szavával élve – azt remélték, hogy föl fogja szabadítani Izraelt.

Ne búsuljunk amiatt, hogy Egyházunk itt a földön nem győzedelmes Egyház, hanem csak küzdő Egyház. Hiszen épp a küzdés által lesz belőle odaát győzedelmes Egyház.

Amiatt se búsuljunk, hogy nincs köztünk a történeti Krisztus. Hanem örvendjünk annak, hogy köztünk és bennünk a misztikus Krisztus: a kegyelem, az Egyház, az Eucharisztia Krisztusa.

Én az igazságot mondom nektek: Használ nektek, hogy én elmegyek. Mert ha nem megyek el, akkor a Paraklitus nem jön el hozzátok. Ha azonban elmegyek, el fogom őt küldeni hozzátok.

Az apostolok – a megváltás és a megszentelés előtt – azt hitték, hogy ártani fog nekik Jézus távozása. Téves volt ez a hiedelmük. Mert Jézus távozása nélkül nem szállt volna le rájuk a Szentlélek.

És akkor megmaradtak volna természeti embernek, nem értették volna meg Jézus tanítását, nem merték volna hirdetni az evangéliumot, haláluk után nem mehettek volna be a mennyországba.

Használt nekik Jézus távozása: vehették a Szentlelket, Isten gyermekeivé lettek, Jézus igéinek értőivé és bátor hirdetőivé. Haláluk után pedig várta őket Mesterük a mennyi dicsőségben.

A mi természeti emberségünknek is fájhat, hogy nincs köztünk a történeti Krisztus. Természetfölötti emberségünk azonban elhiszi, hogy használ nekünk Krisztus történeti távolléte, misztikus jelenléte.

Történeti jelenléte csak kezünkbe nyomta a mennyországra szóló belépőjegyet. Misztikus jelenléte biztosítja nekünk, hogy minden akadályon győzedelmeskedve eljussunk Atyja országába.

Ha majd a Paraklitus eljő: számon kérően a világ elé terjeszti a bűn, a megigazulás és az ítélet ügyét. – A bűn ügyét, mivel nem hisznek bennem.

A Fiúisten megtestesülése óta egyetlen igazi nagy bűn van: nem hinni Krisztusnak. Az Atya meg a Szentlélek tanúságainak ellenére sem hinni Krisztusnak.

Az Atya többrendbeli szózatok által, Krisztus csodái által, Krisztus föltámadása és mennybemenetele által tett róla tanúbizonyságot, hogy Jézus az Ő Egyszülöttje.

A Szentlélek az Egyház tanításának orthodoxiája által, tagjainak életszentsége által, és az Egyházban történő csodák által tanúskodik róla, hogy az Egyház „*alter Christus*”, Krisztus pedig az Atya Egyszülöttje.

Úr Jézus, ha az Atya és a Szentlélek nem tanúskodnék Melletted, akkor megtehetném, hogy nem hiszek Benned. De az Ő tanúbizonyságaiknak súlya alatt térdre hullok Előtted, mint Szent Tamás apostol, és vallomást teszek Rólad: Te vagy az én Uram, Te vagy az én Istenem.

A megigazulás ügyét is számon kéri a Szentlélek a világtól, mivel az Atyához megyek, és már nem látok engem.

A világ hamis fogalmat alkotott magának a megigazulásról, és elutasította magától a Krisztus-hozta megigazulást.

Márpedig Krisztus azáltal, hogy eltávozott közülünk, és mennyi Atyjához ment: világosan megmutatta, hogy csakugyan Ő a mi Megváltónk és hogy csak Ő teheti nekünk lehetővé a megigazulást.

Ha azt gondoljuk, hogy elég az üdvösséghez egy kis humanizmus, egy kis filantrópia, egy kis polgári becsületesség, egy kis erkölcsi jóhírnév: akkor minékünk is hamis fogalmunk van a megigazulásról.

Ha azt gondoljuk, hogy elég az üdvösséghez egy kis ima, misehallgatás, pénteki hús-nem-evés, és ha azt gondoljuk, hogy elegendő az üdvösséghez, amit a magunk erejével tudunk produkálni, akkor minékünk is hamis fogalmunk van a megigazulásról.

Szentlélek Isten, taníts meg rá bennünket, hogy a mi megigazulásunk: a tevékeny szeretet meg a kereszthordozás, a bűnnek, a szenvedésnek és a halálnak legyőzése.

Ezt a megigazolást Krisztus szerezte meg nekünk, és ezt a megigazolást csak Krisztus kegyelmével érhattük el. Végül ebben a megigazolásban csak az Ő kegyelmével maradhatunk meg.

A Szentlélek az ítéletre is figyelmezteti a világot, mivel e világ Fejedelme már meg van ítélve.

E világ Fejedelmének nem sikerült végleges romlásba döntenie az embert, és nem sikerült megakadályoznia az Isten ember-megváltó tervét.

Máriát nem tudta rávenni, hogy utasítsa el magától az Istenanyaságot. A gyermek Jézust nem tudta megöletni Heródes által. A felnőtt Jézusnak emberségét nem tudta föllázítani Isten ellen. Megölette ugyan Kaifás által és Pilátus által Jézus emberségét; de ez a tette nem győzelem volt, hanem vereség. *Qui in ligno vincebat, in ligno quoque victus est.*

A paradicsomi tudás-fája által győztes sátánt Krisztus Urunk az üdvtörténet egy másik nevezetes fáján győzte le: a keresztfán.

E világ Fejedelme már meg van ítélve. De meg vannak ítélve e világ fiai is. Saját maguk mondták ki az ítéletet önfeljükre, amikor nem fogadták el Krisztust. A különítélet és az utolsó ítélet csak isteni megerősítése lesz annak az ítéletnek, amelyet e világ fiai már úgysis kimondtak önmagukra.

Kedvező különítéletben és utolsó ítéletben reménykedünk? Akkor kedvező ítéletet mondjunk ki saját magunkra. Vagyis ne engedjük meg az ördögnek, hogy kirekessen bennünket a kegyelmi életből és a mennyországból.

Engedjük meg viszont a Szentléleknek, hogy megtartsen bennünket Krisztus Testében, a megszentelő malasztban, és megőrizzen bennünket a mennyország számára.

Még sok mondanivalóm lenne részetekre, de most nem bírjátok elviselni.

A természeti ember elméje visszahököl a dogmáktól, gondolván: Kemény beszéd ez, ki hallgatja ezt? – Akarata visszariad a morálistól: megtarthatlannak véli Krisztus parancsait.

Teste-lelke fázik a keresztviselestől. Jósága fejében már ezen a világon jutalmat, áldást, anyagi és szellemi javakat vár Istentől, nem pedig kereszthordozást.

Mi már ismerjük Krisztus egyéb mondanivalóit is: a Szentlélek tanított meg rájuk bennünket a kereszténység történetének századai folyamán.

Mi már elbírjuk Krisztus egyéb mondanivalóit is: a Szentlélek erősített meg bennünket, hogy elbírjuk.

A mi Krisztusunk az egész Krisztus: a csodatevő is, de a parancsoló is. A bűnbocsátó is, de a bíró is. – Ennek az egész Krisztusnak odaadjuk egész emberi mivoltunkat: beteg testünket, hogy gyógyítsa meg; de bűnös lelkünket is, hogy tisztítsa meg. Odaadjuk Neki meggyógyított egész emberségünket is, hogy használja föl Atyja országának terjesztésére.

Szentlélek Úristen, erősíts meg bennünket, hogy elbírjuk Krisztus minden mondanivalóját; elbírjuk, és életünké asszimiláljuk.

Amikor eljön az Igazság Lelege, Ő majd elkalauzol benneteket a teljes igazságra. Mert nem magától beszél majd, hanem amiket hall tőlem: azt fogja beszélni, és a jövődöket hirdeti nektek.

Az első keresztény Pünkösdtől kezdve a Szentlélek itt lakozik az Egyház tagjaiban. Ő a mi világosságunk és melegségünk, a mi igazságunk és szeretetünk.

Ő nyitja meg értelmünket a hittételek elfogadására. Ő erősíti meg akaratomat a keresztény erkölcs megvalósítására. Ő hangol rá bennünket, hogy Kyrénéi Simonként segítsünk az Úrnak a kereszthordozásban, az emberi nem megváltásában.

A Szentlélek a jövődöket hirdeti nekünk: a közelebbi és a távolabbi jövődöt. Az Apostolok Cselekedeteiben, az apostolok leveleiben, a Jelenések könyvében olvasható

jövendölésektől kezdve a legfrissebb magánkinyilatkoztatások jövendöléséig; amelyek mind-mind az Isten ígéreteit, és fenyegetéseit tartalmazzák.

Isten ígéretei arra való, hogy Krisztus ígéinek meghallgatására, megszívlelésére és megtartására indítsanak bennünket. – Isten fenyegetései pedig vissza akarnak tartani bennünket a rossztól, és ha bűnösök vagyunk, a megtérés útjára terelnek.

Szentlélek Isten, vezess el bennünket Krisztus teljes igazságára, és a jövendők hirdetésével indíts bennünket Krisztus teljes Igazságának megvalósítására.

A Szentlélek meg fog dicsőíteni engem, mivel az enyéből merít majd, és hirdeti nektek. – Minden, amije van Atyámnak: az enyém. Ezért mondtam, hogy a Szentlélek az enyéből vesz, és hirdeti nektek.

Az Atya mindenestül közli mivoltát a Fiúval. Ezért mondhatta Jézus: Minden az enyém, amije van Atyámnak. – Az Atya meg a Fiú teljesen közlik mivoltukat a Szentlélekkel. Ezért mondta Jézus: A Szentlélek az enyéből merít, és hirdeti nektek.

Az igehirdetés terén nem az a dolga a Szentléleknek, hogy új kinyilatkoztatást közöljön velünk. Hanem az a dolga, hogy eszünkbe juttassa és megvilágítsa előttünk Jézus tanítását; továbbá hogy erővel ruházzon föl bennünket az evangélium ígéinek megcselekvésére.

A Szentlélek megdicsőíti Krisztust... Ahogy megdicsőítette az Atya a megváltás munkájának vállalásáért és végrehajtásáért, úgy a Szentlélek is megdicsőíti a megváltás művének folytatásáért.

A megváltás folytatásáért: az Atya meg az emberek közti közvetítésért, az Atya engeszteléséért, a bűnösök fölmutatásáért.

A Szentlélek vigyáz az Egyház tanításának orthodoxiájára, megszentel bennünket, és osztogatja a karizmákat. Épp ezek által dicsőíti meg Krisztust. Hiszen Jézus hozta meg nekünk az igaz tanítást, Jézus szerezte vissza nekünk a kegyelmet. Jézus érdemelte ki nekünk a rendkívüli kegyelmi adományokat.

Ha a Szentlélek kalauzol bennünket a keresztyén életben, akkor Ővele együtt mi is megdicsőítjük Krisztust.

Húsvét után a negyedik vasárnaphoz közel van az Úr mennybemenetelének napja, és ez fájdalmas hangulatot kelt szívünkben. Szomorúságunkat azonban eloszlatja a Megváltónak azon ígérete, hogy az Atya Másvalakit küld majd a mennybemenendő Krisztus helyett: a Szentlelket.

A mai vasárnap *szentleckéje* szerint onnan felülről száll alá a Szentlélek, a világosságok (a csillagok) Atyjának tökéletes ajándéka-képpen.

Ez a Szentlélek az igazság igéjével nemzett bennünket, hogy zsengeje – ma így mondhatnók: elitje – legyünk a teremtett e világnak.

Hogyan lesz belőlünk a teremtett e világnak elitje? – Ezt is megmondja nekünk Szent Jakab apostol: Legyen minden ember gyors a hallásra, de késedelmes a szólásra és a haragra. Vessetek el magatoktól minden tisztátalanságot és gonoszságot.

Fogadjátok szelíden a belétek ojtott igét, amelyet a Szentlélek nevezetű Kertész ojtott belétek, vad alanyokba, a keresztség szentségében.

Csak ez az ige, az evangélium igéje, mentheti meg lelketeket. Fogadjuk tehát magunkba ezt az igét és tartsuk meg.

Húsvét utáni 5. vasárnap

Szent János 16,23–30

„Bizony, bizony mondom nektek: Amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. Eddig semmit sem kértetek az én nevemben. Kérjétek, és megkapjátok, hogy örömetök teljes legyen.

Ezeket példabeszédekben mondtam nektek. De eljön az óra, amikor már nem példabeszédekben szólok nektek, hanem nyíltan beszélek az Atyáról. Azon a napon kértek majd az én nevemben, és én nem mondom majd nektek, hogy én fogom kérni az Atyát értetek, mert maga az Atya szeret titeket, mivel ti szerettetek engem, és hittétek, hogy én Istentől jöttem. Eljöttem az Atyától, és idejöttem a világba; most újra elhagyom a világot, és elmegyek az Atyához.” Tanítványai erre azt mondták: „Íme, most nyíltan beszélsz, és nem példabeszédedet mondasz. Most tudjuk, hogy mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki kérdezzen téged. Ezért hisszük, hogy az Istentől jöttél.”

*

Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek.

A húsvét utáni ötödik vasárnapot kérő vasárnapnak is hívjuk, mert a) megelőzi a három könyörgő napot, a keresztháló napokat, és mert b) ennek a vasárnapnak evangéliuma megtanít bennünket a kérő ima végzésének helyes módjára.

Az Üdvözítő ezen a vasárnapon, *Ascensio* előtti vasárnapon, már útra készen van a mennybemenetelre. Úti tarisznyájába behelyezzük kéréseinket, hogy vigye el a mennyországba, és terjessze mennyei Atyja elé.

Bármit kérhetünk az Atyától, ami előmozdítja testi-szellemi-lelki fejlődésünket, és egyengeti utunkat az örök üdvösség felé.

Ezt a bármit Jézus nevében kell kérni a mennyei Atyától. Vagyis Jézus példája szerint és Őreá hivatkozva.

Jézus példája szerint: állhatatosan, bizalommal, alázatosan, és az Isten akaratába belesimulva.

Jézusra hivatkozva: ahogy az Egyház teszi imáinak végén, „*per Christum Dominum nostrum*”. Az Egyház ezzel azt akarja mondani: Mennyei Atyánk, szent Fiad a szavát adta nekünk, hogy meghallgatód imáinkat, ha az Ő nevében kiáltunk Hozzád. Legyen nekünk az Ő szentséges ígérete szerint.

Mindeddig semmit sem kértetek az én nevemben. Kérjétek, és kaptok, hogy örömetek teljes legyen.

Jézusnak kereszthalála előtt, föltámadása és mennybemenetele előtt, a Szentléleknek eljötté előtt nem is lehetett semmit sem kérni az Ő nevében az Atyától.

A megváltatlan és megszentetlen ember még nem volt fogadott gyermeke az Atyaistennek, még nem volt testvére Jézus Krisztusnak, még nem volt barátja-jegyese a Szentléleknek.

A megváltás és a megszentelés után Jézus hívei beiktatódnak a Szentháromság életébe, és szeretet-közösséget alkotnak Istennel. Most már kérhetnek Jézus nevében; és meg is kapják, amit kérnek, hogy örömük teljes legyen.

A keresztények öröme már itt a földön megkezdődik, és fokozódik. De az igazi teljességet csak a mennyországban éri el: ott már maradandó lesz az örömünk, nem pedig mulékony, és zavartalanul tiszta lesz, nem pedig unalommal, csömörrel, szenvedéssel vegyített.

A keresztyén öröm csak azoknak jut osztályrészül, akik csakugyan Atyjuknak, Testvérüknek, Barátjuknak tartják, érzik és vallják a Szentháromság Személyeit; és meleg, élő szeretet-kapcsolatban vannak Velük.

Kérjünk tehát Jézus nevében. Kérjünk másoknak és magunknak. Kérjünk égi és földi javakat. Kérjünk, hogy kapjunk, és így megtapasztalhassuk a Szentháromság egy Isten irántunk való jószágát. Kérjünk, hogy örömünk teljes legyen.

Ezeket képletesen mondtam nektek. Eljön az óra (a Szentlélek eljövételének ideje), amikor már nem képletesen szólok, hanem nyíltan beszélek az Atyáról.

A mikrofizika világáról kétféleképp lehet szólni: vagy szakszerűen, a matematika nyelvén; vagy pedig népszerűen, a hasonlatok nyelvén.

A szakszerű szólást nem érti meg az, akinek nincs matematikai képzettsége, vagy nincs érzéke a fensőbb matematikához.

Az Úr Jézus szintén kétféleképpen szól hozzánk Atyja országának misztériumairól: a Szentlélek eljötte előtt a hasonlatok nyelvén, a Szentlélek eljötte után pedig nyíltan, hasonlatok nélkül.

Ha a Szentlélek nem támogat bennünket, nem lehet érzékünk a másvilág titkaihoz; de igazi teológiai képzettségünk sem lehel a Szentlélek ihletése nélkül.

Az emberi lélek tudásra szomjazik. Mivel azonban érzi, hogy tudása – minden iparkodása ellenére is – csonka, ezért tudásának kikerekítésére törekszik.

A gyermek a szüleinek és tanítóinak tudásából egészíti ki fogyatékosnak érzett tudását, a felnőtt pedig a tudósoknak tudásából.

A mennyország dolgainak tekintetében az Isten tudásával kell kiegészítenünk saját emberi sejtelmeinket.

Kérjük buzgón a Szentlelket: világosítsa meg értelmünket, hogy sejtelmeink hívő tudássá növekedhessenek, miközben az Úr Jézus példabeszédeit és nyílt szavait tanulmányozzuk.

Azon a napon majd az én nevemben kértek, és nem mondom majd nektek, hogy én kérem az Atyát értetek.

Azon a napon: az első Pünkösdtől, a Szentlélek eljöttétől kezdve, mikor már az Atya országának hordozói lesztek, és a megtestesült Fiúisten misztikus Testének tagjai, és a Szentlélek élő templomai...

Mikor már az Atya örökbefogadott gyermekei lesztek, és a megtestesült Fiú testvérei, valamint társörökösei, a Szentléleknek pedig barátai és jegyesei...

A megváltott embert nemes büszkeséggel töltheti el annak tudata, hogy immár közvetlenül, az Úr Jézus közvetítése nélkül, járulhat kérésével a Szentháromság egy Isten elé.

De ugyanakkor alázattal is teljék meg, mert ezt a lehetőséget Jézus Krisztus megváltói halála szerezte meg neki. A megváltás tett bennünket természetfölötti emberré, emelt föl bennünket Isten házanépévé.

Hálát mondunk Neked, Urunk Jézus, a megváltás kegyelméért, mert most már a Te nevedben mi magunk is folyamodhatunk a Szentháromsághoz mindennemű kérésünkkel.

Az Atya szeret benneteket, mivel ti is szerettetek engem, és hittétek, hogy Istentől jöttem.

Hittétek, hogy Istentől jöttem. Ugyanakkor, amikor e világ fiai csalónak, önámítónak, bolondnak bélyegeztek. Vagy csupán bölcs és szent embernek voltak hajlandóak elismerni.

Vagy éppenséggel rám fogták, hogy mítoszbeli, legendabeli figura vagyok, a keresztyének fantáziájának terméke.

És szerettetek engem. Ugyanakkor, amikor e világ fiai gyűlölnék engem. Azért gyűlölnék, mert az Isten igazi arcáról adtam hírt nekik, és az Isten igazi szándékát hirdettem nekik.

Sőt már azért is gyűlölnék engem, mert egyáltalán az Istenről és az Isten országáról beszéltem nekik.

Bennem-nem-hívó és engem-gyűlölő környezet közepett hittetek bennem, és szerettetek engem. Mellettem való hősi kiállással hittétek, hogy Istenember vagyok, és az irántam való szeretetből megtartottatok beszédemet.

Ezért Atyám is szeret benneteket: Velem együtt és a Szentlélekkel együtt bennetek lakik, és a mennyországban örök lakóhelyet ad nektek.

Szeressük Krisztust a Krisztus-gyűlölő világ közepett. Higgyünk Benne a hitetlenek közepett. Így minket is, mint az apostolokat, szeretni fog a mennyei Atya.

Az Atyától jöttem, és a világba léptem. Most elhagyom a világot, és az Atyához megyek.

Jézus ebben az egy pár szóban összefoglalta egész életét: isteni és emberi életét, földi és mennyei életét.

A Fiúisten az Atyaistentől születik, de nem biológiailag, hanem szellemileg. Olyanformán, ahogy a gondolat születik a gondolótól, a szó a szólótól.

A Fiú az Atya iránti engedelmességből és az irántunk való szeretetből jött át a másvilágról e világra. Megtanított bennünket Atyja titkaira. Egyházat és Eucharisziát alapított nekünk.

A kínszenvedésen és a kereszthalálon át elhagyta ezt a világot. A föltámadáson és a mennybemenetelen át visszatért oda, ahonnan jött: a másvilágra. Visszatért Ahhoz, akitől jött: a mennyei Atyához.

Fogantatásunkkor lelkünket az Isten teremtette. Keresztelésünkkel természetfölötti életünket az Istentől kaptuk: ennyiben mi is az Istentől jöttünk e világra.

Halálunkkor elhagyjuk ezt a világot, és átmegyünk a másvilágra. Elmegyünk Ahhoz, akitől természetesi és természetfölötti életünket kaptuk: Jézus Krisztus Atyjához, a mi Atyánkhoz.

Bárcsak ez lehetne mindnyájunk sírfömlirata: Kijöttem az Atyától, és e világra jöttem. Elhagytam a világot, és Atyámhoz mentem.

A tanítványok megjegyezték: Most nyíltan beszélsz, és nyoma sincs a képletes beszédnek.

A tanítványok azért érzik nyíltan Jézus beszédét, mert most hallották először egymással összekapcsolva Jézus két régebbi kijelentését.

Azt a kijelentést tudniillik, hogy kijött az Atyától, és a világra jött; meg azt a másikat, hogy elhagyja a világot, és az Atyához megy.

Nem képletesnek, hanem nyíltan érzik Jézus szavait. Úgy gondolják: most már értik, miért is hagyja el őket Jézus egy időre. – Márpedig még most sem értették meg, mi végett jött Jézus a világra, és mi végett tér vissza Atyjához.

Azt vélték: Jézus Izrael országának helyreállítása végett jött; és Atyjához is csak azért tér vissza egy kis időre, hogy megáldassa Vele ezt a vállalkozását.

Csak az első Pünkösöd után fogják megérteni, hogy Jézus megváltásunk végett jött a világra; és azért tér vissza Atyjához, hogy elküldhesse a Szentlelket, és elindíthassa Egyházát a világ végezetéig tartó hosszú útra.

Az első Pünkösöd óta, a Szentlélek megvilágosító tevékenysége folytán Krisztus minden tanítása nyílt beszéd.

Megnyílt legyen tehát a mi lelkünk is az ő beszéde előtt. Hiszen üdvösségünk ezzel kezdődik: Krisztus igéjének szívünkbe-fogadásával.

Most elismerjük, hogy mindent tudsz (belelatsz lelkünkbe: ismered ki-nem-mondott vagy csak egymás közt eluttogott problémáinkat is), és nincs rá szükséged, hogy valaki is kérdezzen Téged. Ezért hisszük, hogy Istentől jöttél.

A tanítványok ismételten megtapasztalták, így az utolsó vacsorán is, hogy Jézus olvas gondolataikban. Ez a tapasztalatuk, mint máskor, most is megrendíti őket, és arra készíti, hogy higgyenek Jézus Istentől jött voltában.

Mi szintén gyakran tapasztalhattuk már, hogy a szentostya színe alatt rejtő Krisztus, az Atya jobbán ülő Krisztus meghallgatta Hozzá-intézett panaszainkat, kéréseinket. Meghallotta, meghallgatta, és válaszolt nekünk: szóval is, tettel is válaszolt.

Hányszor hallhatjuk egyszerű keresztény híveink szájából: Tudom, hogy van Krisztus, és hogy szeret engem, és hogy törődik velem; mert eddig még mindenkor megsegített. Sohasem hagyott cserben.

Nem árt, ha a magunk kis hitét egyesítjük nagyhitű világi testvéreink hitével, és velük együtt mondjuk: Úr Jézus, Te mindent tudsz. Kitalálsz gondolatainkat. Szívünkbe-vesénkbe látsz, és meghallgatod kéréseinket. Ezért hisszük, hogy az Istentől jöttél, és az Istenhez tértél vissza.

A misék evangéliuma általában dogmatikus vonatkozású: hittitkokat tár elénk. A szentleckék viszont inkább az erkölcsi életre nevelnek bennünket. A mai vasárnap is ezt tapasztaljuk.

Húsvét után a harmadik vasárnaptól kezdve az Egyház legfőképpen arra törekszik, hogy fölvertezzon bennünket a zordon életre.

Ma, húsvét után az ötödik vasárnapon megint Szent Jakab tanít bennünket, mint ma egy hete is.

A mai vasárnap az imádság vasárnapja. Választhatnánk külön tanítót erre a vasárnapra annál a férfiúnál, akinek a sok imádkozástól olyan lett a térdje, mint a tevéé?

A mise oratójában két kegyelmet kérünk az Istentől: hogy megérthessük a keresztény élet nagy méltóságát, és hogy keresztény hitünk szerint élhessünk.

Szent Jakab a mai *szentleckében* épp arra oktat bennünket, hogy miképpen élhetünk keresztény hitünk szerint.

Ne csak hallgatói, hanem cselekvői is legyünk az Isten igéjének. Fékezzük meg nyelvünket. Gyakoroljuk az irgalmasságot felebarátaink irányában, őrizzük meg magunkat szeplőtlenül ettől a világtól.

Húsvét utáni 6. vasárnap

Szent János 15,26–27; 16,1–4

Amikor pedig eljön a Vigasztaló, akit elküldök majd nektek az Atyától, az igazság Lelkét, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam; de ti is tanúságot tesztek majd, mert kezdettől fogva velem vagytok.

Azért mondtam nektek mindezt, hogy meg ne botránkozzatok. Ki fognak zárni benneteket a zsinagógából, sőt eljön az óra, amikor mindaz, aki megöl titeket, szolgálatot vél tenni az Istennek. Azért teszik ezt, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem. Mindezt pedig azért mondtam nektek, hogy amikor eljön ezeknek az órája, emlékezzetek rájuk, hogy én megmondtam nektek. Kezdetben azért nem mondtam el nektek ezeket, mert veletek voltam.

*

Amikor eljön a Vigasztaló, akit én fogok nektek küldeni az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától jó ki: az majd tanúskodik mellettem.

A Szentháromság befelé-életének két nagy mozzanata van: az Atya nemzi-szüli a Fiút; az Atya meg a Fiú végtelenül szereti egymást: leheli a Szentlelket.

A Szentháromság kifelé életének szintén két nagy mozzanata van: az Atya erre a világra, emberségbe küldi a Fiút; az Atya meg a Fiú erre a világra, az Egyházba meg az Egyház tagjaiba küldi a Szentlelket.

A világra küldött Szentlélek tanúskodik Jézus mellett. Vezeti a tanító Egyházat, szenteket nevel, és csodákat művel az Egyházban.

Más szóval: a Testet összekapcsolja a Fővel, a földi Menyasszonyt az égi Vőlegénnyel.

A Szentlélek továbbá szállást csinál lelkünkben az Atyának és a Fiúnak, beiktatja a híveket Jézusba, és Jézuson át az Atyába.

Szentlélek Isten, Te nagy összekapcsoló! Kapcsolj bele engem az Egyház életébe. Krisztus életébe, a Szentháromság egy Isten életébe.

Változtass engem csakugyan Isten gyermekévé, Jézus testvérévé, a Te barátoddá és jegyeseddé.

A Vigasztaló majd tanúskodik mellettem.

Miért tanúskodhatik a Szentlélek Jézus Krisztus mellett? Azért, mert ő az Igazság Lelke. Mindentudó: teljesen és jól ismeri a valóságot, a Teremtetlen és a teremtett valóságot egyaránt. – Igazmondó: azt mondja el nekünk a valóságról, amit tud róla; nem akar becsapni bennünket.

Továbbá azért is tanúskodhatik Jézus Krisztus mellett, mert együtt él a Fiúistennel a Szentháromságnak belső életében; és nemcsak az Atyától, hanem a Fiútól is küldetik erre a világra.

A megtestesült Fiúisten mellett is tanúskodhatik a Szentlélek, hiszen a Fiú embersége *conceptus est de Spiritu Sancto*. Más szóval: a Szentlélek kapcsolta össze egymással a Fiúistent és emberségét.

De ti is tanúskodtok mellettem, mivel kezdettől fogva velem vagytok.

Segítenünk kell a Szentléleknek a Krisztus mellett való tanúskodásban. Ám csak úgy tudunk Neki segíteni, hogy ha Krisztussal vagyunk; ha a magunk módján megtapasztaljuk Jézust: imádságban, misében, elmékedésben, a jócselekedetek művelésében.

Ti is tanúskodtok majd mellettem.

Mivel tanúskodhatunk Krisztus mellett? Keresztény életünkkel. Igehirdetésünkkel. Az apostoli működésünket kísérő csodákkal; legalább is az úgynevezett kis csodákkal, és a megtérés csodáival.

Hogyan tanúskodhatunk Krisztus mellett, hiszen mi nem voltunk együtt a történeti Krisztussal? Továbbadjuk az apostolok és a tanítványok tanúbizonyosságát, akik kezdettől fogva együtt voltak Vele.

Évégett állandóan tanulmányozzuk, jó papként holtunkig tanuljuk az újszövetségi kinyilatkoztatást és hittudományos földolgozását.

Továbbadjuk a keresztény századokban élt misztikusok tanúbizonyosságát, akik rendkívüli módon, a karizmák síkján voltak együtt a misztikus Krisztussal. Évégett buzgón olvassuk a szentek életét, misztikus élményeiket, a nekik adott magánkinyilatkoztatásokat.

Imádság és elmékedés közben, a liturgiában és jócselekedeteinkben, a világ és magunk legyőzésében mi is együtt voltunk a misztikus Krisztussal. Nos, ezt a magunk vallási élményeire, a saját krisztus-megtapasztalásunkra támaszkodó tanúságunkat is tovább kell adnunk felebarátainknak.

Igehirdetésünk így nemcsak megtanult szóknak hangoztatása lesz, hanem a szívünkben kivirágzott szavaknak az embertársak szívébe átlántálása is.

Zsinagógán kívüliekké tesznek majd benneteket.

A vakon született ember szülei nem merték megmondani a zsidó főemberek előtt, hogy miképp kapta vissza fiúk a látását. Nem merték megmondani, mert a nép vezetői már elhatározták, hogy ha valaki Jézust Messiásnak vallja, azt ki kell rekeszteni a zsinagógából.

A zsinagógából kirekesztés, a zsidóságból való kiközösítés egyenlő volt a gazdasági, társadalmi megsemmisítéssel. A kiközösítettnek nevét törölték a zsidó hívek sorából, magát a kiközösítettet kitétek állásából, vagyonát pedig elkobozták.

Többen a főemberek közül hittek Jézusban, de hitüket nem vallották meg, mert féltek a farizeusoktól, féltek a zsinagógából kizárástól.

Valóban ördögi a farizeusok eljárása. Az nem elég nekik, hogy maguk nem ismerik el Krisztust: másokat is vissza akarnak tartani Krisztus követésétől, mégpedig a lehető legdrasztikusabb eszközök által.

A mi magatartásunk angyali magatartás legyen: ismerjük el Krisztust Megváltónknak, és felebarátainkat is segítsük rá erre az elismerésre.

Közben ne törődjünk vele, hogy keresztény életünk miatt és apostolkodásunk miatt – a hitetlenek és a vallástalanok, sőt sokszor még a kevésbé vallásos testvérek is, valami módon kiközösítenek bennünket maguk közül.

Eljön az idő, amikor megölőitek mind azt gondolják, hogy hódoló szolgálatot mutatnak be az Istennek.

A zsidók istenkáromlás címén fognak megölni benneteket, mert azt hirdetitek rólam, a szerintük csak-emberről, hogy Istenember vagyuk.

A pogányok pedig azért fognak megölni benneteket, mert nem tisztelitek a bálványisteneket; mert engem mondotok Istennek, nem pedig a nagy természetet, az ő istenüket.

Kiki abban a hiszemben fog megölni benneteket, hogy hódoló szolgálatot tesz vele Istenének vagy isteneinek.

És ezt azért cselekszik majd, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem.

Rosszakaratuságukban, gonoszságukban nem akarnak Istenhez és küldötteihez igazodni. Megfordítva: Istent és küldötteit a maguk ízléséhez akarják idomítani.

Ezeokról azért szoltam nektek, hogy amikor eljő az idejük, jusson eszetekbe, hogy én előre megmondtam nektek.

Hálásak vagyunk az Úr Jézusnak, hogy előre megmondta, milyen sors vár apostolaira, tanítványaira; milyen sors vár utódaikra, tehát mireánk is.

Az előre látott csapások nem lepnek meg annyira: föl tudunk készülni rájuk, könnyebben el tudjuk viselni őket.

Kirekesztenek a zsinagógából... és megölnék benneteket.

Mivel honorálják az emberek Krisztus melletti tanúskodásunkat? – A jóakarátú emberek azzal, hogy tisztelnek bennünket, hálásak nekünk a kegyelmi életért, amelyet a mi hatásunkra fogadtak magukba... Atyának hívnak bennünket, lelkiatyjuknak, lelki életük generálójának.

A rosszakarátú emberek viszont azzal fizetnek tanúskodásunkért, hogy üldöznek bennünket: kinevetnek, kigúnyolnak, maguk közül kiközösítenek, börtönbe vetnek, esetleg meg is ölnék.

A Szentlélek bölcsességet ad nekünk, hogy el ne bizakodjunk a jó szándékú emberek irántunk való tisztelete, hálája, ragaszkodása miatt, és hogy alázatosan utaljuk át mindezt Annak, akinek valójában szól: Jézus Krisztusnak és az Ő Atyjának.

A Szentlélek erőt ad nekünk, hogy elviseljük az üldözést, mégpedig béketűrően és hálát adva Istennek; ahogy az apostolok tették, mikor a Nagytanács megbotoztatta őket. Hálát adva Istennek, hogy szenvedhetünk szent Fiának, Jézusnak nevéért.

A Szentlélek erőt ad nekünk, hogy bármiféle üldözés ellenére is folytathassuk misszióinkat: Jézus melletti tanúskodásunkat.

Ezeket előre megmondtam nektek, hogy meg ne botránkoztatok.

Ezeket: a rátok váró sok üldözést. Előre megmondtam, hogy el ne veszítsétek hiteteket a szorongatás közepett.

Ezeket szoltam nektek, hogy mikor eljön az üldözés órája, rájuk emlékezzetek, hogy én megmondtam nektek.

Az Úr Jézus szavaira való emlékezés közben egyrészt megvigasztalódunk: ennek így kell lennie, így akarja az Atyaisten. Krisztusnak is szenvednie kellett a rosszakarátú emberektől, mi sem mentesülhetünk az effajta szenvedéstől.

Másrészt megerősödünk abban a hitünkben, hogy Krisztus Istenember: előre látta és megmondta, mi lesz a sorsa övéinek a világ fiai között.

Szentlélek Úristen! Világosítsd meg értelmünket, hogy be tudjuk fogadni Jézus Krisztus ránk vonatkozó kemény jövendölését.

Erősítsd meg akarátunkat, hogy meg ne botránkozzunk Jézus Krisztusban: el ne veszítsük istenségében való hitünket – csak azért, mert szenvednünk kell az Ő nevéért.

Lobbantsd lángra szeretetünket, hogy tűzön-vízen győzedelmesen áthaladhassunk, miközben bátran megvalljuk és hirdetjük Jézus Istenvoltát a világ előtt.

Krisztus Urunk a mennybe ment, az Egyház tehát a Húsvét utáni 6. vasárnapon az apostolokkal együtt kéri és várja a Szentlélek megígért eljövételét.

A Szentlelket várja az Egyház, aki a Vigasztaló sok bajunkban; de egyúttal az igazság Lelke is: Ő tanúskodik róla, hogy Krisztus az Isten Fia.

Az apostolokhoz és az Egyházhoz hasonlóan mi is készülünk a Szentlélek eljövételére, akinek vigasztalására, tanítására, erejére épp napjainkban olyan nagy szükségünk van.

A mai mise *szentleckéjében* Szent Péter apostol szól hozzánk, és a Szentlélek Isten méltó várására buzdít.

Legyetek okosak, és virrasszatok imádságokban. Kölsönös szeretettel legyetek egymáshoz. Legyetek vendégszeretőek egymás iránt.

Mindegyiktek – amint kapja a kegyelmet – úgy közölje azt mással is, mint jó sáfárai Isten sokféle kegyelmének.

Ha valaki beszél, az Isten szavaival beszéljen. Ha valaki szolgálatot tesz, azt az Istentől kiosztandó erővel tegye; hogy mindenben az Isten tiszteltessék a mi Urunk Jézus Krisztus által.

Pünkösdszombat

Szent János 14,23–31

Jézus azt felelte neki: „Ha valaki szeret engem, megtartja szavamat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk, és lakóhelyet veszünk nála. Aki nem szeret engem, nem tartja meg igéimet. Az ige pedig, amelyet hallottatok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.

Ezeket mondtam nektek, amíg veletek voltam. A Vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az Atya küld az én nevemben, megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek. Békét hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék szívetek és ne féljen. Hallottátok, hogy azt mondtam nektek: Elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek annak, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam. Megmondtam nektek már most, mielőtt megtörténne, hogy amikor bekövetkezik, higgyetek. Most már nem sokat beszélek veletek, mert jön a világ fejedelme; felettem ugyan nincs hatalma, de hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát, és úgy tesz, ahogy az Atya meghagyta nekem: keljetez föl, menjünk innen.

*

Aki szeret engem, az megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt: hozzá megyünk, és benne fogunk lakni. – Aki nem szeret engem, az nem tartja meg tanításomat. A tanítás, amelyet hallottatok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.

Nem mindenki szereti Jézust, aki megtartja az Ő tanítását. Mert megtarthatja hiúságból is vagy félelemből vagy megszokásból. De az bizonyos, hogy aki sehogyan sem tartja meg Jézus tanítását, az nem szereti Jézust.

Jézus iránti szeretetünket nem elég csak szánkkal megváltanunk, hanem az Ő tanításának megtartásával kell bizonyítanunk iránta való szeretetünket.

Ugyanakkor arra kell törekednünk, hogy midőn megtartjuk Jézus beszédét, ez ne hiúságból, félelemből, megszokásból eredjen, hanem az iránta való szeretetből.

Az Atyaisten teljesen közli mivoltát a Fiúistennel. Ezért mondhatja az Úr Jézus: Tanításom nem az enyém, hanem az Atyáé. Ha Jézus beszédét megtartjuk, az Atya beszédét tartjuk meg. Ezért mondja az Úr Jézus: Azt, aki megtartja tanításomat, az Atya is szeretni fogja. Isten szereti azokat, és csak azokat szereti, akik meghajolnak az Ő tanítása előtt.

Szentlélek Isten! Világosítsd meg értelmünket, hogy mindenkor tisztán lássuk Jézus tanítását. Erősítsd meg akaratomat, hogy legyen elég erőnk az Ő beszédének megtartásához.

Ezeket akartam nektek mondani, amíg veletek voltam.

Jézus – amíg történelmi módon velünk volt – megtanította apostolait és tanítványait Atyja országának misztériumaira.

Övéi azonban az első Pünkösdszombat előtt, a Szentlélek támogatása nélkül, a maguk fejével nem értették vagy csak félig-meddig értették meg Jézus tanítását.

A Vigasztaló azonban, akit az Atya nevemben küld, (akit az Atya meg én küldünk), megtanít majd benneteket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

A Szentlélek segíti majd memóriátokat, hogy eszetekbe jusson minden tanításom. Segíti majd értelmeteket, hogy megértsétek tanításom. Folyton többet megértsetek belőle, és egyre mélyebben megértsétek.

Mindenható örök Isten, küld alá az égből a hétajándékú Vigasztaló Szentlelket; a bölcsesség és az értelem Lelkét, a tanács meg az erősség Lelkét, a tudomány és a jámborság Lelkét, és tölts be mindnyájunkat az Irántad való félelemmel.

Így majd eszünkbe jut minden, és megértünk mindent, amire a megtestesült Fiúisten tanította meg elődeinket, az apostolokat és a tanítványokat. És így majd tovább tudjuk adni a „*scientia sacrát*” a ránk bízottaknak.

Békességet hagyok rátok: az én békémet adom nektek. Én nem úgy adom nektek, mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék szívetek, és ne is szorongjon.

A keleti emberek érkezéskor és távoztukor békét kívánnak egymásnak, vagy – mint ők mondják – „békét adnak” egymásnak.

Távoztakor az Úr Jézus is békét hagyott apostolaira és tanítványaira. De nem akármilyen békét, hanem az Ő békéjét.

Azt a békét, amely előbb Jómagát is eltölti, hiszen istensége egy az Atya istenségével, embersége pedig az utolsó pontig és vesszőig odaigazodik istenségéhez.

Ezt az igazi, teljes békét hagyja övéire, a velük alkotott szeretet-unió belül.

E világ fiai csak békét kívánnak, de nem tudnak békét adni egymásnak. Maga a világ csak ígéreti, de nem tudja megadni a békét fiainak.

Mert nem ismeri a béke forrását: a szeretetet. Az igaz Isten szeretését, az egyetemes felebaráti szeretetet és a helyes önszeretetet. Nem ismeri a tiszta, önzetlen szeretetet.

Jézus nemcsak kívánja, nemcsak ígéri nekünk az Ő békéjét, hanem meg is adja nekünk. De ennek fejében azt kívánja tőlünk, hogy vessünk le magunkról mindenfajta szeretetlenséget.

Aki szeret engem, az megtartja beszédemet, és akkor Atyám is szeretni fogja őt: elmegyünk hozzá, és beszállásolódunk nála.

A legrimitivebb emberek memóriája úgy tudja, hogy ősatyjukkal valamikor együtt élt a mennyei Atya. Ott ült ősatyjuknak tűzhelyénél, és tanígtatta a törvényekre...

De aztán megharagudott valamiért az Isten, elhagyta a földet, és visszahúzódott a mennybe... Egyszer azonban még el fog jönni hozzájuk.

A nomádpásztor kultúrákör szemlélete szerint Isten az égben lakik. Az anyajogú kertészkedők és földművelők forrásokban, fákban és bálványaikban érzik Istenük jelenlétét.

A választott népet a pusztai vándorlás éveiben felhő- és tűzoszlop, valamint a szent sátor, Salamon király idejétől fogva pedig a Templom figyelmeztette az Isten oltalmazó jelenlétére.

Az Újszövetség népe egyfelől az Eucharishtiában imádhhatja az Urat, sőt szentáldozáskor saját magán belül is; másfelől önlelkében hordozhatja a Szentháromságot.

Bennünk lakik a Szentháromság: ez nem költői szóolás, hanem valóságkifejező tétel. A Szentháromság Személyei olyanformán vannak jelen a lelkünkben, mint rádióhullámok a bekapcsolt vevőkészülékben.

És az Istentől elfordult ember lelkéből olyanformán hiányoznak a szentháromsági Személyek, mint be-nem-kapcsolt rádióból a hullámok: átmennek ugyan rajta, de nem települnek meg benne, és nem szólaltatják meg.

Imádunk Téged, Szentlélek, lelkünk hálózati árama. Te melegítesz. Te fűtesz át bennünket, hogy magunkba fogadhassuk az Atyát meg a Fiút; és hogy érzékünk legyen az Atya akaratához és a Fiú tanításához meg példájához.

Már sokat nem beszélek veletek, mert jön a világ fejedelme. Rajtam ugyan nincs hatalma, csakhogy megtudja a világ: szeretem Atyámat, és úgy cselekszem, amint meghagyta nekem Atyám.

Jön a világ fejedelme, az ördög. Csatlósai által jön: Júdás által, a zsidók vezetői által, a farizeusok és a szaduceusok által, Annás és Kaifás által, Pontius Pilátus és katonái által. – Júdás már rászánta magát elárulásomra. Ellenségeim már javában készülődnek megölésemre.

Rajtam nincs hatalma az ördögnek. Ezt már akkor megtapasztalhatta, midőn a pusztában hiába kísértette meg emberségemet. Nincs rajtam hatalma, mert emberségem mentes az áteredő büntől és minden személyes büntől.

Mégis ellenségeim kezére adom magam, de önként. Hatalmam van rá, hogy odaadjam életemet. Ebből megtudhatja a világ, hogy szeretem Atyámat, és úgy cselekszem, amint Ő meghagyta nekem.

Miellenünk is jön e világ fejedelme, és mirajtunk sincs hatalma. A megváltás, a keresztség, a tökéletes bánat, a bűnbánat szentsége kivett és kivesz bennünket az ördög hatalma alól.

Testünket megölheti, de lelkünket nem akadályozhatja meg benne, hogy ne szeressük az Istent, és ne cselekedjünk az Isten akarata szerint.

Elmegyek, de megint visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, csak örülnétek neki, hogy Atyámhoz megyek, mert Atyám nagyobb nálamnál. – Előre megmondtam, mielőtt megtörténik, hogy amikor majd megtörténik, akkor higgyetek.

Ha önzően szerettek engem, akkor azt akarjátok, hogy történelmi módon maradjak köztetek, és így megfosztjátok emberségemet a megdicsőüléstől.

Ha önzetlenül szerettek engem, akkor örültök neki, hogy kínszenvedésem és kereszthalálom véget vet történelmi köztetek-létemnek, mert így emberségem föltámad, és mennybe megy Atyámhoz.

Atyámhoz, aki nagyobb nálam, nagyobb emberségemnél; és akinek mint Fiúisten – szellemi nemzettje-születtje vagyok.

Előre megmondtam nektek, hogy a kereszttúton át Atyámhoz megyek. Avégett mondtam meg, hogy amidőn majd szenvedni láttok és a kereszten meghalni: meg ne botránkozzatok, el ne veszítétek Bennem való hiteteket.

Örülünk neki, Urunk Jézus, hogy megdicsőült testedben ott ülsz Atyádnak jobbjára felől. Minket is, testvéreidet, megtisztel az Atya a Te emberségednek megdicsőítése által.

Megdicsőülésed egyúttal zálog is rá, hogy a mi testünk szintén megdicsőül az utolsó napon.

Pünkösöd vasárnapjának *szentleckéjéből*:

És lőn hirtelen az égből, mint egy sebesen jövő szélnek zúgása (ApCsel 2,2).

Ennek a mondatnak minden egyes szava egy-egy tanítás. – Zúgás lőn... A szélvész zúgása nagy erőre vall. Mindenkit megragad, és aki nem vigyáz, azt el is sodorja. Milyen mélyen alhatik az, akit még ez a hatalmas zúgás sem ébreszt föl.

Hirtelen támadt a zúgás... A Szentlélek látogatása nincs időhöz kötve. Ezért – ahogy mindig kívánjuk – úgy mindenkor várunk is kell a Szentlélek eljöttét.

Az égből jött... Onnan kaptunk minden jót: onnan az Isten Fiát, és onnan minden tökéletes ajándékot, – a Szentlelket is.

Szélnek, fuvallatnak, leheletnek formájában jön... A Szentlélek éltet, tisztít, posványokat szárít, kegyelmet esőzik, szétszórja a kísértés felhőit, enyhíti a Napnak melegét, a kemény fagyot megolvasztja lelkünkben.

Sebesen jövő szél a Szentlélek, mert szinte kényszeríti lelkünket, hogy gyorsan haladjon az erények útján. Bár minket is kényszerítene, megragadna ez a szélvész, és kiemelne lelki tespedésünkből.

Jöjj el, Szentlélek Isten, hassa át kerteted erős fuvallatod, járja át szívünket!

Szentháromság vasárnapja

Szent Máté 28,18–20

Jézus odament és azt mondta nekik: „Nekem adatott minden hatalom a mennyben és a földön. Menjetekek tehát, és tegyetekek tanítvánnyá minden népet. Kereszteljetekek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok meg őket arra, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek! És íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig!”

*

Minden hatalom nekem adatott mennyben és földön.

Ennek a „minden hatalomnak” három összetevőjét sorolja föl az Úr Jézus a mostani perikópában: a tanítás hatalmát, a keresztelek hatalmát, az erkölcsi és egyházi parancsolás hatalmát.

Nekem adatott minden hatalom: nekem, emberré-testesült Fiúistennek, és isten-emberségemen belül emberi mivoltomnak is. Úgy van: emberi mivoltomnak is, mert ez teljesen hozzásimult istenségemhez, és engedelmes volt mennyei Atyámnak a kereszthalálig.

Ezt a „minden hatalmat” Jézus Krisztus átadta apostolainak és tanítványainak, átadta minékünk is, apostol-utódoknak és tanítvány-utódoknak.

Ezért mi is mondhatjuk magunkról: Minden hatalom nekünk adatott... Nekünk, Isten gyermekeinek, és isteni emberségünkön belül természeti emberségünknek is.

Ne válasszuk tehát ketté magunkban a papot meg az embert – azon a botor alapon, hogy tanítványaink és híveink akkor is tisztelik bennünk a papot, ha emberségünk csapnivaló.

Hasimadásunkat, italkedvelésünket, udvarolgasunkat, trágár beszédünket pedig megbocsátják – mondván, hogy, a pap is ember.

Ne válasszuk ketté magunkban az embert meg a papot. Hanem ahogy Jézus embersége teljes összhangban haladt istenségével, úgy a mi természeti emberségünk is összhangban haladjon természetfölötti emberségünkkel.

Menjetekek, és tegyetekek tanítványtokká minden népet!

Papi hatalmunk egyik jelentős összetevője: tanítványunkká tehetünk minden népet.

Minden népet, mert az evangélium egyetemes, katolikus, minden embernek való.

Pontosabban: minden jóakarát embernek, az üdvösségre predestináltaknak való.

Minden olyan embernek, aki hajlandó alárendelni rosszabbik természetét jobbik természetének, és *animáját* – amely *naturaliter Christiana* – hajlandó megnyitni a Szentháromság előtt.

Legmélyebb és legnemesebb ösztönének, az istenkereső ösztönnek, hajlandó megengedni, hogy sodorja Isten felé és az Ő országa felé.

Platón, Kant, Buddha, Mohammed szintén tanítványává tett sok embert, de egyikük sem tudta őket beiktatni a Szentháromság egy Isten életébe.

Az apostolok és a tanítványok viszont, és utódaik – éppen ezt teszik: tanítványaikat beiktatják a Szentháromság életébe.

Az Atyaisten országának földi hordozóivá teszik őket. A megtestesült Fiúisten titokzatos Testébe oltják be őket. A Szentlélek élő templomává avatják őket.

Valóra váltják bennük azt a lehetőséget, amelyet Jézus szerzett meg nekik kereszthalálával: az Atyaisten gyermekeivé, az emberré-testesült Fiúisten testvéreivé és társörököséivé, a Szentlélek barátáivá emelik őket.

Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére.

Adjátok vissza az embereket Annak, akitől erednek, és akihez tatoznak: a Szentháromság egy Istennek.

Nem azért teremtetett az ember, hogy sajátmagáé legyen, vagy hogy a világé legyen, vagy hogy az ördögé legyen. Hanem azért teremtetett, hogy az Istené legyen.

Nem azért váltatott meg az ember, hogy tudomást se vegyen a megváltásról; hanem azért, hogy fogadja be a Megváltót.

Nem azért jött el a Szentlélek, hogy zárt ajtókra találjon; hanem azért, hogy megnyíljanak Előtte és megszentelődjenek a lelkek.

Kereszteljétek meg az embereket... A keresztség kiveszi az embert az ördög, a világ, a test hatalmából.

Megnyitja a lelket a Szentháromság előtt, és a lélekbe telepíti az Istent. – Isten jelenlétének hatására előragyog a lélekből a megszentelő malaszt; előragyog a hit, a remény, a szeretet; és a lélek részesedik az Isten tudásából, akaratából és szeretetéből.

A keresztség belevési az emberek lelkébe: A Szentháromságéi vagytok, nem pedig a magatokéi, nem a világéi, nem e világ Fejedelméi.

Éljetek tehát a Szentháromságból, és éljetek a Szentháromságnak!

Tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek.

Íme, a „minden hatalom” harmadik összetevője: a parancsoló hatalom.

Tanítsátok meg őket: de ne olyan igazságokra, amelyekben elég elgyönyörködniük, elringatózniük – a hangulat-keresztények módjára.

Ne olyan igazságokra tanítsátok meg őket, amelyeknek már pusztán ismerése elég az üdvösséghez, mint a gnóosztikusok hiszik saját tanaikról.

Hanem olyan igazságokra tanítsátok meg őket, amelyekre rá kell tenniük életüket: értelmüket, szívüket, szavaikat, cselekedeteiket.

Tanítsátok meg őket parancsaimra is, és parancsaim megtartására is. Élőszavatokkal, írásaitokkal tanítsátok őket, főleg azonban életetek példájával.

Miket parancsolt nekünk az Úr Jézus? – Azt, hogy szeressük az Istent, mert ő előbb szeretett bennünket. Szeressünk minden embert, hiszen mindnyájan testvérek vagyunk Krisztusban.

Gyakoroljuk az irgalmasságot. Hordozzuk keresztény módra keresztünket. Segítsünk az Úrnak, hogy minél több embertársunk részesedhessen a megváltás gyümölcseiből.

Urunk Jézus, add kegyelmedet, hogy megtarthassuk parancsaidat. Adj nekünk fáradhatlan apostoli buzgóságot, hogy parancsaidat a reánk-bízottakkal is megtartassuk.

Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig.

Foglaljuk össze röviden Jézus velünk-létének formáit:

Ha ketten-hárman összejövünk az Ő nevében, Ő ott van közöttünk. – Ha bárkivel jót teszünk, Vele teszünk jót. – Szól hozzánk az újszövetségi Szentírásból és az Egyház élőszavas igehirdetéséből.

Bennünk lakik Atyjával és a Szentlélekkel együtt. – Tagjai vagyunk az Ő titokzatos testének. – Imádkozhatjuk és ehetjük Őt az Oltáriszentségben.

A világ végezetéig... A „veletek vagyok” ígérete nemcsak az apostoloknak és a tanítványoknak szól, hanem utódaiknak is, – minékünk is és a mi utódaiknak is.

Veletek vagyok... Ezzel nem azt ígéri az Úr Jézus, hogy övének evilági-ízű boldogság lesz az élete. Hanem azt ígéri, hogy nem maradnak alul a világrosszaival vívott birkózásban.

A hitetlen tudomány és bölcsélet rágalmi és sophismái ellenére, szakadások és eretnenségek ellenére, az Egyház tagjainak gyarlósága és bűnössége ellenére: Jézus követői lesznek a győztesek.

A pokol kapui nem vesznek erőt rajtunk... Szakadhat a zápor, ömölhet az ár, süvölthet a szél, nekicsaphat a Háznak...

A Ház nem dől össze, mert sziklára van építve: Jézus Krisztus tanítására és tanításának megtartására.

Az egész liturgia célja: a Szentháromság dicsőítése. Ezért kezdjük minden imádságunkat az Atya, Fiú, Szentlélek nevében, és ezért fejezünk be minden zsoltárt azzal, hogy Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek...

A szentmisében a kilenc *Kyrie, Christe eleison*, a litániák elején a három *Kyrie, Christe eleison* a Szentháromság irgalmáért esd. A Gloria a szentmisében a Szentháromság dicsőítése.

A Szentháromságot azonban ne csak szánkkal és ne csak a liturgiával magasztaljuk, hanem életünkkel is.

A Szentháromság Személyeinek együtt-ünneplése a X. századig nyúlik vissza. – 1334-ben XXII. János pápa tette az egész Egyházra kötelezővé ezt az ünnepet, és a Pünkösöd utáni első vasárnapra rögzítette.

Ezen az ünnepen és életünk minden napján vegyük körül élő hittel, és valljuk meg nyíltan a három-személyű egy Isten titkát.

Tudnunk kell ugyanis, hogy minden áldást és kegyelmet a Szentháromságtól kapunk, mint Szent Pál mondja az ünnep *szentleckéjében*:

Ki adott előbb az Istennek visszafizetés fejében? Minden Óbelőle, Óáltala és Óérte van. Dicsőség Neki örökre.

Pünkösöd után 2. vasárnap

Szent Lukács 14,16–24

Ő pedig ezt válaszolta: „Egy ember nagy vendégséget rendezett és sokakat meghívott. A vacsora órájában elküldte szolgáját, hogy szóljon a meghívottaknak: »Jöjjetek, mert már minden el van készítve!« De azok közül sorra mindegyik kezdte magát kimenteni. Az első azt mondta neki: »Földet vettem, el kell mennem megnézni; kérlek, ments ki engem!« A másik meg azt mondta: »Őt pár ökröt vettem, megyek kipróbálni őket; kérlek, ments ki engem!« Egy másik azt mondta: »Most nősültem, azért nem mehetek!« Amikor a szolga visszatért, jelentette mindezt urának. Erre a házigazda megharagudott, és ezt mondta szolgájának: »Menj ki gyorsan a város tereire és utcáira, és hozd be ide a szegényeket, bénákat, vakokat és sántákat!« A szolga jelentette: »Uram! Megtörtént, amit parancsoltál, de még mindig van hely.« Akkor az Úr ezt mondta a szolgájának: »Menj ki az utakra és a sövényekhez! Kényszerítsd bejönni az embereket, hogy megteljen a házam.« Mondom azonban nektek, hogy azok közül, akik hivatalosak voltak, senki sem ízleli meg a lakomámat.»

*

Egy ember nagy lakomát rendezett, és sokakat meghívott rá.

A Szentírás szívesen hasonlítja össze lakomával az Isten meg az ember szeretet-közösségét.

Az ember mint szellem az evés-ivást átszellemíti illemmel és aszkézissel. Az átszellemített evésnek-ivásnak koronája: a szeretet-lakoma.

Ebben már nem is az evés-ivás a fontos, hanem az, hogy egy asztalnál ülhetünk a házigazdáékkal, akik szeretnek bennünket, és akiket mi is szeretünk.

Az emberi szeretet-lakoma csak előképe az isteni szeretet-lakomának: a szentmisének, a Szentháromság bennünk-lakozásának és a mennyországnak.

Az isteni házigazda először összüleinket hívta meg lakomájára, majd a választott népet, végül minden embert. – Az Isten nem volt köteles erre a meghívásra, az ember pedig nem volt rá érdemes.

Isten mégis meghívott bennünket fejér asztalához, mert Ő az önmagán túlsorduló Szeretet, és meg akarta velünk osztani örömét.

Ennél megtisztelőbb meghívást nem kaphatunk, mint amidőn az Isten hív meg bennünket. Meghív a kegyelmi életre, a szentmisére és a szentáldozásra, a mennyországi boldogságra.

Szeretetre szeretettel kell válaszolni: a szeretetből fakadó meghívásra a meghívás szeretetből fakadó elfogadására.

Mikor eljött a lakoma ideje, a házigazda elküldte szolgáját, és azt üzente a meghívottaknak: Jöjjetek, már minden el van készítve.

A lakoma ideje: az idő teljessége, a megváltás órájának elérkezete, az Ószövetség vége, az Újszövetség kezdete.

A házigazda szolgája: a megtestesült Fiúisten, aki – mint Szent Pál mondja – szolgálai alakot vett föl, kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez.

Külsejét tekintve olyan volt, mint egy ember. Megalázta magát, és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.

A meghívottak: Ábrahám ivadékai, akik a pátriárkákon és a prófétákon át már az Ószövetség folyamán megkapták Isten meghívását.

A házigazda a megtestesült Fiúisten által azt üzenve Ábrahám ivadékainak, a Tiberius császár kora-beli zsidó népnek és vezetőinek: Jöjjetek, már minden el van készítve! Jöjjetek, mert elérkezett hozzátok az Isten országa.

Minekünk is, az Újszövetség népének, azt üzeni az Isten: Jöjjetek lakomámra! Igehirdető Egyházán át, az Oltáriszentségen át, szentjeinek életén át min nekünk is azt üzeni az Isten: Jöjjetek, már minden el van készítve!

Menjünk hát Isten lakomájára! A kinyilatkoztatásnak és a kegyelemnek, a hitnek és a jócselekedeteknek, a szentmisének és a mennyországnak lakomájára.

De a hivatalosak sorra mentegetőzni kezdtek: Földet vásároltam... Öt iga ökröt vettem... Most nősültem... Nem mehetek. Kérlek, ments ki engem.

A megtisztelő meghívás elfogadása, a vele-büszkélkedés, de aztán a lakomára el-nem-menés: már az emberi házigazdát is nagyon megsértené, hát még az isteni Házigazdát!

Már pedig ezt tette a zsidó nép vezetősége: Elfogadta a meghívást Isten országába, büszkélkedett meghívott voltával, de aztán nem lépett be a Messiás országába.

Miért nem lépett be? Mert az élet kevélysége, a szemek meg a test kívánsága lassankint teljesen elvonta őket az Istentől és országától, és egyre jobban odaláncolta őket az ördöghöz és országához.

Kegyelmi élet és mennyország: ennél többet ki adhatott volna az embernek? A kegyelmi élet és a mennyország elutasítása, a földnek, az ökröknek, az új feleségnek az égi javaknál többre becslése: ennél jobban meg lehetett volna-e sérteni az adakozó kedvű Istent?

Avégett tettünk szerzetesi fogadalmat, hogy széttiporjuk az „e világ és kívánságai” nevezetű kígyónak fejét, és ugyanerre a kígyófej-tiprásra ihlessük világi testvéreinket is.

Örvendeztessük meg Urunkat Istenünket azzal, hogy mi is meg miénk is – mind elméletben, mind gyakorlatban – többre becsljük az Ő lakomáját az ördög terített asztalánál.

A szolga hazatért, és mindezt jelentette Urának. Erre a házigazda – haragjában – meghagyta szolgájának: Menj ki azonnal a város tereire és utcáira. Hozd be ide a koldusokat, a bénákat, a vakokat, a sántákat.

A házigazda méltán megsértődhetett és megharagudhatott, amidőn megtudta, hogy első meghívottjai nem jönnek el lakomájára, mert ennél többre tartják mindennapi érdekeik tárgyát: földjüket, ökreiket, feleségüket...

Isten is méltán megsértődhetett és méltán haragudhatott – annak láttán, hogy népének vezetői nyakig ülnek az evilágiságban, és elveszítették érzéküket a másvilág dolgai iránt.

A koldusok és társaik: a zsidó nép egyszerű fiai, akik a farizeusok ítélete szerint azért szegények, azért betegek, azért tudatlanok, mert bűnösök. – Semmi keresnivalójuk sincs az Isten országában, persze: a farizeus fantázia szerinti Isten országában.

Jézus viszont épp a zsidó nép egyszerű fiainak hirdette az evangéliumot, mert ők nem láncolták magukat hozzá az anyagiakhoz, az érzékiséghez, saját gögjükhöz. Ők többre becsülték az égi javakat a földi javaknál.

Úr Jézus, fejleszd bennünk az érzéket a mennyei dolgok iránt, hogy a koldusokkal, a bénákkal, a vakokkal, a sántákkal együtt minket is beterelhess Atyád lakomájára.

A szolga jelentette: Uram, parancsod teljesítettem, de még van hely. Az Úr akkor ráparancsolt a szolgára: Menj ki az országútra és a sövények mentére. Kényszeríts be mindenkit, hogy megteljen a házam.

A szűkkeblű farizeusok a maguk módján megálmodott Isten országából még a saját népük kisembereit is kirekesztették, hát még a pogányokat! – És most Jézus példabeszédéből azt kell hallaniuk, hogy Isten lakomájára a szent Városon kívülieket, a gójokat is beterelik.

Azt kell hallaniuk, hogy Isten szeretete nincs az ő korlátaik közé szorítva, hanem szabadon árad a lenézett pogány népekre is.

Mielőtt Jézus – egy előkelő farizeus házában – elmondta a lakomáról szóló parabolát, egy farizeus vendég így sóhajtott föl: Boldog, aki asztalhoz ülhet az Isten országában.

A példabeszédből neki is, a többi farizeusnak is tudomásul kellett venniük, hogy éppen ők fognak elmaradni Isten asztalától, akik pedig az Isten barátainak tartják magukat.

És olyanok fogják megtölteni az Isten lakodalmas száláját, akiknek – az ő farizeus szemléletük szerint – nincs ottan helyük.

Ne osztályozgassuk az embereket farizeus módra, hogy kik érdeemesek az Isten országára, kik nem, kik érdeemesek, és kik kevésbé érdeemesek. Hanem tulajdon magunkat nézzük meg jól: eléggé tiszták vagyunk-e, eléggé ékesek vagyunk-e hozzá, hogy helyünk legyen az Isten lakomás házában.

Mondom nektek: Senki nem ízeleli meg lakomámat azok közül, akik hivatalosak voltak.

Nem ízeleli meg lakomámat: nem lesz tagja Egyháznak, nem lesz hordozója a megszentelő kegyelemnek, nem eheti a mennyei kenyeret, és lelke nem mehet be a mennyek országába.

Senki sem ízeleli meg lakomámat az eredetileg meghívottak közül. Főleg a zsidóság vezetői nem, hiszen ők egyrészt saját maguk sem mutatnak semmi érdeklődést a másik világból való országom iránt, másrészt minden áron meg akarják akadályozni, hogy legalább a nép beléphessen országomba.

Uram Jézus, hála legyen Neked azért, hogy én, a másodlagosan, harmadlagosan meghívottak unokája, megízlelhetem lakomádat.

Tagja vagyok Egyháznak: egészséges tagja akarok lenni. Hordozója vagyok a megszentelő kegyelemnek: együtt akarok munkálkodni veled.

Eszem a mennyei kenyeret: erőt akarok meríteni belőle bűnös voltom legyőzésére, erényességem fokozására. Életem végén tehát fogadj be engem mennyei örökségedbe.

Országodat fölébe helyezem e világ fejedelme országának, és azon iparkodom, hogy folyton több-több testvéremet betereljem lakomás házádba. Mert még most is van hely.

Az Úrnapja utáni vasárnap (Pünkösöd után a második vasárnap) *szentleckéjében* Szent János apostol szól hozzánk a felebaráti szeretetről. Szavainak egész héten át fülünkben kell csöngeniük.

A halálból átvittünk az életre, mert szeretjük testvéreinket.

Miben mutatkozik meg a keresztény ember felebaráti szeretete? Nem szép szavakban, hanem tettekben.

Abban ismertük meg az Isten irántunk való szeretetét, hogy Ő az életét adta értünk. Tehát minekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért.

De nemcsak magunkat kell szétosztanunk az emberek közt, hanem javainkat is.

Aki bírja e világ javait, és szűkölködni látja testvérét, de elzárja előle a szívét: hogyan marad meg abban az Isten szeretete?

Fiacskáim, ne szóval, ne nyelvvel szeressünk, hanem cselekedettel és igazsággal.

A csak-szóval szeretés megtévesztheti az embereket, az örök Bírót azonban nem.

A cselekedettel-szeretés mutatja meg, hogy szeretet-emlegető szavaink mögött nem kőszív van, hanem szerető szív.

Az együtt érző szív diktálta résztvevő, vigasztaló, bátorító szó több a szónál: cselekedetnek számít.

Pünkösöd után 3. vasárnap

Szent Lukács 15,1–10

A vámosok és bűnösök is mindnyájan odamentek hozzá, hogy hallgassák. A farizeusok és az írástudók azonban méltatlankodtak: „Ez bűnösökkel áll szóba és velük eszik.” Akkor ezt a példabeszédet mondta nekik: „Ha közületek valakinek száz juha van, és egyet elveszít közülük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett után, amíg meg nem találja? Amikor megtalálja, örömeben vállára veszi, hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: »Örüljetek velem, mert megtaláltam elveszett juhomat!« Mondom nektek: éppen így nagyobb öröm lesz a mennyben is egy megtérő bűnös miatt, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.

Vagy ha egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszít egy drachmát, nem gyűjt-e lámpát, nem söpri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja? Ha pedig megtalálta, összehívja barátait és szomszédait, hogy elmondja nekik: »Örüljetek velem, mert megtaláltam a drachmát, amelyet elvesztettem!« Mondom nektek: hasonló öröm lesz Isten angyalainak színe előtt egy megtérő bűnös miatt.”

*

Mindenféle vámos és bűnös jött Jézushoz, hogy hallgassák. A farizeusok és az írástudók zúgolódtak emiatt. „Ez bűnösökkel társalog, és velük eszik!” – mondták.

A farizeusok nem társalogtak vámosokkal és bűnösökkel. Főleg pedig nem ültek le velük egy asztalhoz. Az ilyesmi beszennyezte volna rituális tisztaságukat.

Az Úr Jézus viszont szóba állt és együtt étkezett a vámosokkal és a bűnösökkel, mert azt vallotta, hogy nem az egészségesnek kell az orvos, hanem a betegnek.

Nem a magukat tisztának és szentnek tartó farizeusok közé kell menni, hanem a bűnös voltukat megvalló kisemberek közé.

Az Úr Jézus valóra váltotta, amit már az ótörvény is megkövetelt a zsidóktól, de aminek valóra váltásától a farizeusok szívesen megfélemedtek: gyakorolta az irgalmasság cselekedeteit, köztük a bűnösök megintését.

Ezzel figyelmeztette a farizeusokat, hogy nem volna szabad merőben vallásuknak külsőségeire szorítkozniuk, mert Isten a tevékeny szeretetet többre értékeli a szertartásoknál.

Minekünk is a vámosokkal és a bűnösökkel kell társalognunk és étkeznünk. Azon kell fáradoznunk, hogy megtérítsük őket bűneikből, és megnyerjük őket az Isten ügyének.

Jézus a következő példabeszédet mondta a farizeusoknak és az írástudóknak (akik zúgolódtak amiatt, hogy az Üdvözítő vámosokkal és bűnösökkel társalgott és evett): Ha valamelyiketeknek száz juha van, és elveszt egyet: nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, hogy az elveszett juh után menjen, amíg meg nem találja?

A farizeus utána ment volna elveszett juhának, ahhoz azonban nem volt érzéke, hogy az elveszett ember-testvérenek is utána kell mennie.

A bűnöst megvetette abban a téves hiedelemben, hogy Isten is megveti és eltiporja.

Istenről továbbá azt gondolta, hogy nincs más dolga, csak az, hogy őt, a farizeust, az állítólag igaz embert, megáldja minden földi jóval, a másvilágon pedig helyet készítsen neki Ábrahámnak asztalánál.

Az Úr Jézus utána ment az elveszett embereknek. Mint jó orvos a betegeit: úgy szerette a bűnösöket.

Az elveszett juhot kereső pásztor képében megmutatta, milyen irgalmas az Isten a bűnös ember irányában: a megroppant nádat nem töri el, a füstölgő mécsbelet nem oltja ki.

Akiket nekem adtál, megőriztem őket. Senki más nem veszett el közülük, csak Júdás, a kárhozat fia – mondta Jézus az utolsó vacsorán hálaimájában.

Életem végén bárcsak én is így adhatnék hálát Istennek azokért, akiket rám bízott.

Ha megtalálja az elveszett juhot, boldogan veszi vállára. Hazatérve összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: örüljetek velem, mert megtaláltam elveszett juhomat.

Korunknak az irgalmas szeretet Jézusa Alacoque Szent Margit látomásán át a Jézus Szíve-képben mutatkozik meg.

Az ókeresztény Egyház a Jó Pásztor képében ábrázolta a megtestesült irgalmas szeretetet. A katakombák falairól, a liturgia legrégebb szövegeiből a Jó Pásztor képe tekint a hívekre.

Mit mondott ez a Jó Pásztor-kép a régi keresztényeknek, és mit mond minékünk is, a jelenkor keresztényeinek? – Azt, hogy a Megváltó megkeresi az ősbűn óta elveszett emberiséget, és a megtalált báránykát vállán viszi vissza a szeretet szent szövetségébe.

Engem, téged és a többieket akkor talált meg az Üdvözítő, amikor a keresztség kiemelt bennünket a bűn és a halál országából a keresztény tökéletesség és az örök élet országába.

Vállára vett, vállára vesz bennünket: a megszentelő kegyelem által bensőséges szeretet-kapcsolatban van velünk; és az Eucharisztia által táplálja bennünk a kegyelmi életet – egészen az égbe való boldog hazatérésig.

A Jó Pásztor képe bárcsak fokozná bennünk a kegyelmi életre és az örök boldogságra vágyakozást! Mert bizony mi – XX. századbéli kortársainkkal együtt túlságosan belegyökereztünk ebbe a világba.

Mondom nektek: Éppígy jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akiknek nincs szükségük megtérésre.

Ha egy kis jóakarát lett volna a farizeusokban, megtanulhatták volna Jézus példabeszédéből, hogy helytelen volt a bűnösökkel szemben való eddigi magatartásuk.

Nem megvetniük kell a bűnösöket, nem messzire elkerülniük őket, hogy be ne szennyeztessék rituális tisztaságuk. Hanem együtt kell működniük az Istennel a bűnösök megkeresésében és megtalálásában, az igazak közé visszahozásában.

Mert a mennyei Atya nem akarja, hogy csak egy is elveszék a kicsinyek közül; és jobban örül egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akiknek nincs szükségük megtérésre. Főleg pedig mint olyan kilencvenkilenc igaznak, aminők a farizeusok voltak.

Ők igaznak tartották magukat, bár Isten szemében nem voltak azok. És úgy érezték: öneikik nincs szükségük megtérésre, jöllehet bűnösebbek voltak a vámosoknál.

Aki a bűnt bűnnek tartja, és szánja-bánja: az már elindult Isten országa felé. Aki viszont nem érzi bűnnek a bűnét, és nem szánja-bánja: az a pokolba vivő úton csúszik lefelé.

Szerezzünk örömet a mennyei Atyának a magunk megtérésével, és mások megtérésének előmozdításával.

Ha pedig egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszt egy drachmát: nem gyűjt-e világot, nem söpri-e ki házát, és keresi szorgalmasan, amíg meg nem találja?

A drachmán rajta volt az uralkodó császár képmása, ezért szép jelképe az emberi léleknek, amely az Istennek képmása.

A drachma végső fokon azé, akinek a képét hordja: a császáré. Az emberi lelket Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtette: az emberi lélek az Istené.

Sajnos, az ördög is pályázik az emberek lelkére, és sok lélek el is adja magát neki.

Az elgurult drachmát kereső asszony: a bűnös-kereső Egyházat szimbolizálja, amely világosságot gyűjt, a Krisztus világosságát; és kitakarítja szobáját, vagyis megeremti az elveszett lélek megtalálásának föltételeit: segítőkegyelmeket közvetít a bűnösöknek.

Minden emberi lélek az Isten pénze: odavaló az Isten pénztárába. Ha elveszett onnét, az Egyháznak meg kell keresnie.

Szent Ágostonnak e szép szavai nyomán támogassuk az Egyházat az elveszett drachmák föl kutatásában. Imáinkkal, példás életünkkel, tanítói munkánkkal segítsünk neki.

Ha megtalálta az elveszett drachmát, összehívja barátain és szomszédasszonyait, és azt mondja nekik: Örüljétek velem, mert megtaláltam elveszett drachmámat. – Mondom nektek: Éppígy örülnek majd Isten angyalai egy megtérő bűnösnek.

A megtérő bűnösnek örül a földön az *Ecclesia militans*, amelyből a bűnös kiszakadt, de amelybe visszatért; és örül a mennyben a Szentháromság, és örülnek a mennybeli teremtmények: a jó angyalok és az üdvözült lelkek; örülnek, és maguk közé várják a megtért bűnösnek lelkét.

A bűnös megtérésének nem örülnek a rossz angyalok és földi csatlósaik, a gonoszságukban megrögzött földi emberek, valamint az elkárhozott ember-lelkek.

Nem örülnek, mert a megtért bűnös kimenekült hatókörükből, és az Isten szférájába jutott: oda, ahonnan ők kirekesztették magukat.

A farizeusok sem örültek annak, hogy sok vámos és bűnös megtért Jézus szavainak és csodáinak hatására. Ezzel elárulták, hogy nem tartoznak az irgalmas Isten országához, hanem az ördöggel kötöttek szerződést.

Értelmi, erkölcsi tévelygésben élő felebarátaimat ne vessem meg, hanem sajnáljam. A küzdő Egyházzal meg a jó angyalokkal és a győzedelmes Egyházzal együtt örüljek megtérésüknek.

A Pünkösöd utáni harmadik vasárnap is a Jó Pásztor helyezi szemünk elé, mint a Húsvét utáni második vasárnap.

De a Húsvét utáni második vasárnap evangéliuma a jó bárányok isteni Pásztoráról szól, a mostani vasárnap evangéliuma pedig arról a jó Pásztorról, aki szereti és keresi az elveszett, a rossz bárányt is.

A *szentleckében* Péter apostol arra a sok veszedelemre figyelmeztet, amelybe az ördög sodor bennünket, hogy kiragadjon Jézusnak nyájából, az Egyházból.

Józanok legyetek, és vigyázzatok, mert ellenségtek, az ördög, körüljár, és ordító oroszlánként keresi, akit elnyeljen. Erős hittel álljatok neki ellen.

Ennek a veszedelemnek föl ismerése csak fokozza bennünk a Jó Pásztorhoz való ragaszkodásunkat.

Alázzuk meg tehát magunkat Isten hatalmas keze alatt, hogy föl magasztaljon bennünket a látogatásnak idején.

Bízzuk rá minden aggodalmunkat, mert Neki gondja van ránk.

A minden kegyelem Istene a saját örök dicsőségére hívott meg bennünket Jézus Krisztus által.

Miután egy kissé szenvedtünk, Ő maga fog bennünket tökéletesíteni, megerősíteni és megszilárdítani.

Pünkösöd után 4. vasárnap

Szent Lukács 5,1–11

Történt pedig, hogy a tömeg áradt hozzá Isten igéjét hallgatni, míg ő a Genezáret tava mellett állt. Látott a tó mellett két hajót állni; a halászok kiszálltak belőlük, és mosták a hálójukat. Akkor beszállt az egyik hajóba, amely Simoné volt, és megkérte őt, hogy vigye egy kissé beljebb a parttól. Ott leült, és a hajóból tanította a tömeget.

Amikor befejezte beszédét, ezt mondta Simonnak: „Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat a halfogáshoz!” Simon ezt felelte neki: „Mester! Egész éjszaka fáradoztunk, és semmit sem fogtunk. A te szavadra azonban kivetem a hálót.” És miután ezt megtette, a halaknak oly bő sokaságát fogták ki, hogy szakadozott a hálójuk. Intettek tehát a társaiknak, akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek a segítségükre. Azok odamentek és megtöltötték mind a két hajót, úgyhogy csaknem elmerültek. Ennek láttára Simon Péter Jézus lábaihoz borult és így szólt: „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” Mert a nagy halfogás miatt, amelyben részük volt, félelem fogta el őt és mindazokat, akik vele voltak, hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, Zebedeus fiait, akik Simon társai voltak. Jézus pedig így szólt Simonhoz: „Ne félj! Ezentúl már emberek halásza leszel.” Erre kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva követték őt.

*

Mikor egyszer Jézus a Genezáreti-tó partján állt, odasereglett Hozzá a nép, hogy Isten igéjét hallgassa. Jézus látta, hogy a tó szélén két bárka vesztegel. A halászok kiszálltak, és hálójukat mosogatták. – Jézus beszállt az egyik bárkába, amely Simoné volt, és kérte, hogy lökje el egy kissé a parttól. Aztán leült, és a bárkából tanította a sokaságot.

Mi miatt szállt bárkába Jézus? Mert szorongatta a tömeg, az Isten igéjére éhező sokaság. – Mi végett szállt bárkába Jézus? Hogy a bárkából tanítsa a sokaságot.

A sokaságot szavával tanította; Pétert, Jakabot és Jánost pedig a hajóból-prédikálás jelképes cselekedetével. Mintha csak ezt mondta volna az első apostoloknak: Ide nézzetek! Így kell végezni az emberhalászatot!

Jézus emberhalászokká akarta tenni apostolait. De mielőtt ezt közölte velük, a halfogás jelképes csodájával megtanította őket a lélekalászat két igen fontos paragrafusára:

1) Olyankor is neki kell látni a lélekalászatnak, amikor fáradozásunk teljesen eredménytelennek ígérkezik. – 2) A lélekalászatban Isten a fontosabbik tényező; de azért ne várjuk Tőle, hogy mindent Ő végezzen el helyettünk. Minekünk is meg kell tennünk a mi tennivalónkat: ki kell eveznünk a mélyre, és fáradoznunk kell.

Ha nem jönnek hozzánk az emberek, minekünk kell hozzájuk mennünk. Ha nem állnak kötélnak, az első napon, folytatnunk kell munkánkat a második meg a többi napon.

Mikor Jézus befejezte tanítását, így szólt Simonhoz: Evezz a mélyre, és vessétek ki fogásra a hálót. – Mester, válaszolta Simon, egész éjszaka fáradoztunk, de semmit sem fogtunk. A Te szavadra azonban kivetem a hálót.

Péter tapasztalt halász. Tudja, hogy most nincs hal-járás. Kár a fáradságért... Jézusnak szavára mégis megereszti a hálót. Ha nem tudja is Jézusról, pontosan, hogy kicsoda-micsoda, de annyit már sejt, hogy Istentől való.

Ha reménytelennek látszó vállalkozásra buzdít is: engedelmeskedni kell szavának. Péter engedelmissége megtermi gyümölcsét: a csodás halfogást.

Az Úr Jézus azt is megtehetette volna, hogy két-hajónyi halat kiugrat a vízből a partra. Ő azonban azt akarta, hogy a csodás eredmény érdekében Péter is tegye meg, ami tőle telik.

Nehéz föladatok színe előtt az egyik ember mindent az Istentől vár. A másik ember úgy érzi: nincs szüksége az Istenre: győzi ő a maga erejével is. A harmadik ember sem az Istentől, sem önmagától nem remél semmit.

Ne essünk bele egyik szélsőségbe se! Tanuljuk meg azt a középutat, amelyet a csodás halfogás evangéliuma mutat nekünk: tegyük meg a tőlünk telhetőt az emberek misszionálására: a többit bízzuk rá az Istenre.

Ki is vetették a hálót, és akkora tömeg halat fogtak, hogy hálójuk szakadozni kezdett. Intettek a másik bárkában levő társaiknak, hogy jöjjenek segítségükre. Azok oda is jöttek, és úgy megtöltötték mindkét bárkát, hogy majdnem elmerültek.

Az egyik bárka Péteré volt, a másik Jánosé. – Péter bárkája a leendő nyugati Egyházat jelképezheti, János bárkája pedig a leendő keleti Egyházat.

Az isteni Mester Péter bárkájára szállt föl. A csodás halfogás is Péternek jutott osztályrészül. A lélekhalászatban szintén Péter hajójának jutott a vezető szerep.

Eljön majd az idő, amikor Péter hajója nem győzi a hálóba került rengeteg hal partra-vontatását. János hajójának segítségére is szükség lesz.

A nyugati Egyház meg a keleti Egyház... Az egymással egykor összebékülő nyugati és keleti kereszténység... Bárcsak az új pápának, a Péter trónján ülő Jánosnak¹ fáradozása megvetné alapját ennek az összebékülésnek.

Bárcsak bőséges halfogás jutalmazná ezt az összebékülést; olyan, hogy szinte az elmerülésig megteljenek a két hajó.

Imádkozzunk ezért, és dolgozzunk ezen, testvéreim.

A csodás halfogás láttán Simon Péter Jézus lábához vetette magát, és e szavakra fakadt: Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok. – Mert félelem fogta el őt és minden társát a halfogás miatt.

A földi ember nem bírja el Isten színről-színre látását. Így tudja ezt az ókori pogányság, de így tudja ezt az Ószövetség népe is.

Péter és társai – bűnösségüket tudva – úgy érezték, hogy megárt nekik a csodatévő Jézus jelenléte: belehalnak Isten epiphániájába. Ezért rimánkodik Péter: Menj ki tőlem, távozz a hajómról, mert bűnös ember vagyok.

Szentáldozás alkalmával minekünk is kedvünk volna azt mondani: Menj ki tőlem, Uram!... De aztán eszünkbe jut, hogy az Istenember nem összetörésünk végett, nem kioltásunk végett látogatott meg bennünket...

Hanem azért, hogy életünk legyen, folyton bőségesebb életünk. Meg hogy örömünk legyen, mindig teljesebb örömünk. Olyan örömünk, amelyet senki és semmi nem vehet el tőlünk.

Azért jön lelkünkbe Jézus, hogy legyőzhessük gyarlóságunkat, és szentté válhassunk. A két emmausi tanítvány szavával mondjuk tehát Neki: Maradj nálunk, Uram, mert esteledik... A szentáldozás nappalára a megpróbáltatás, a kísértés estéje és éjszakája következik.

Ha nem maradsz velünk, hogyan álljuk meg helyünket – az életben és ítélszéked előtt?

Jézus bátorította Simont: Ne félj, ezentúl emberhalász leszel. – Azok szárazra vontatták a bárkákat, és mindenüket elhagyva követték Jézust.

Nem azért műveltem ezt a csodát, hogy megijedj csodaművelő istenségemtől, és elküldj a hajódról, hanem hogy higgy bennem.

¹ XXIII. János

Hidd el, hogy az élő Istennek Fia vagyok. Hidd el, hogy – amint reménytelenséged ellenére is biztosítani tudtam neked a bőséges halfogást, úgy – az emberhalászat terén is, szintén reménytelenséged ellenére, biztosítani tudom neked a csodás eredményt.

Mostantól fogva embereket fogsz halászni. Te, az egyszerű halász; te, a lenézett zsidó, emberhalakra, köztük gazdag és művelt, büszke és pogány emberhalakra fogsz halászni.

Reménytelennek láthatod ezt a vállalkozást, ahogy most is reménytelennek láttad a halászatot; mégis neki kell vágnod.

Meglásd: emberhalászatodat is bőséges siker fogja koronázni. Erről én gondoskodom, csodatévő Jézus, halaknak és emberhalaknak Ura és Parancsolója.

Péter és társai mindenüket elhagyva követték Jézust.

Az Úr Jézus nem a farizeusok és a szadduceusok közé ment, hogy apostolokat toborozzon közülük.

Ha egyik-másik farizeus meghívta házába, elfogadta a meghívást. Ha egyik-másik főember titokban fölkereste, elbeszélgetett vele.

Ha kérdést tettek föl Neki, legtöbbször kelepccének szánt kérdést, megfelelt nekik. Egyiküket megdicsérte, hogy nincs messze az Isten országától.

De apostol-toborozni nem ment közéjük. Nem tudott mit kezdeni a félig-meddig hitetlen, ál-fölvilágosult szadduceusokkal; a gögös, álszent, a természetfölötti rend iránt érzéketlen farizeusokkal.

Általában: nem tudott mit kezdeni a zsidók vezető rétegével, amely túlságosan is jól érezte magát e világon.

Jézusnak hitre hajló emberek kellettek: alázatos, a természetfölötti rend előtt megnyílt emberek, e világgal össze-nem-nőtt lelkek.

Péter, András, Jakab, János ilyenek voltak. Mihelyt éledezni kezdett bennük az a hit, hogy Jézus az Isten Báránya, ki elveszi a világ bűneit, és aki elhozta a világnak az Isten országát: azonnal elhagyták mindenüket, és követték Jézust.

Lazítgassam, oldozgassam e világhoz fűző kötelékeimet, hogy minél akadálytalanabban követhessem Jézust.

A Pünkösöd utáni negyedik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál megtanít rá bennünket, hogy Isten gyermekeinek szükségük van a földi szenvedésekre: ezek a leendő mennyországi boldogság vajúdás-fájdalmai.

Mostani szenvedéseinket – mondja Szent Pál – nem mérhetjük az eljövendő dicsőséghez, amely majd megnyilvánul rajtunk.

Addig is magunkban hordjuk a Szentlélek zsengeit, a megszentelő malasztot és a Szentlélek hét ajándékát. Sőhajtozunk, és várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását, megdicsőült állapotban való föltámadását és mennybevételét.

Velünk együtt az egész teremtett világ is várja Isten fiainak megdicsőülését. Hiszen az emberalatti világ is alá van vetve a bűnnek; nem a maga hibájából, hanem az első emberpár bűne miatt.

Megvan azonban a világnak az a reménye, hogy a szolgai állapotból fölszabadul Isten fiainak dicsőséges szabadságára.

Minél többen foglyául esünk a lélekhalász Egyház hálójának, és e világ javaiból minél többet lefoglalunk és följánlunk Istennek: annál közelebb jutunk mi is, a világ is az átszellemüléshez, a megdicsőüléshez.

Pünkösöd után 5. vasárnap

Szent Máté 5,20–24

Mert mondom nektek: ha a ti igazvoltotok nem múlja felül az írástudókét és farizeusokét, semmiképp sem mentek be a mennyek országába.

Hallottátok, hogy ezt mondták a régieknek: „Ne ölj; aki pedig öl, méltó az ítéletre” Én viszont azt mondom nektek, hogy mindenki, aki haragszik testvéreire, méltó az ítéletre. Ha valaki azt mondja a testvérenek: „Oktalan”, méltó a főtanács ítéletére; aki pedig azt mondja: „Bolond”, méltó a gyehenna tüzeire. Amikor tehát följánlod adományodat az oltáron, és ott eszedbe jut, hogy testvérednek valami panaszja van ellened: hagyd ott az adományodat az oltár előtt, és először menj, békülj ki testvéreddel, s csak akkor menj és ajánld föl adományodat.

*

Ha életszentségtek nem múlja fölül az írástudókét és a farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába.

Az újszövetségi emberek életszentségének különbnek kell lennie az ószövetségi igaz emberekénél. Sőt gyökeresen másminyennek kell lennie, mint az írástudók és a farizeusok életszentsége.

A keresztények nem elégedhetnek meg azzal, hogy a maguk erejére hagyatkozva megtartják Mózes törvényét. Nekik a megszentelő kegyelem támogatásával Krisztus törvényét kell megtartaniuk.

Mózes törvényének jeligéje: az igazságosság és a jogos büntetés. Krisztus törvényének jeligéje pedig: a szeretet és az irgalmas megbocsátás.

A keresztényeknek nem szabad beleesniük a farizeusok hibájába: Isten törvényének rabulisztikás értelmezésébe, és a maguk-alkotta paragrafusok követésébe.

Nem szabad beleesniük az üres, tartalmatlan, képmutató betű- és törvény-szolgátságba; a haszontalan, dölyfös, másokat lenéző, a bűnösöket megvető buzgóságba; az igazi erényességnek, a belső megszentelődésnek mellőzésébe, a külsőségekre szorító vallásosságba.

A földön a megszentelő malaszt hordozói, a másvilágon a mennyország lakói csak úgy lehetünk, ha életszentségünk fölülmúlja az írástudókét és a farizeusokét, sőt az Ószövetség igazainak életszentségét is.

Hallottátok a régieknek szóló parancsot: Ne ölj! Aki öl, állítsák (a vidéki, alsóbb fokú) törvénszék elé.

Az ószövetségi törvény tiltotta a másik ember életének önhatalmú kioltását (Kiv 20,13). Az ötödik parancsolat – hagyományos zsidó értelmezés szerint – csak a gyilkos tettet tiltotta. Nem terjeszkedett ki a gyilkos érzületre és szavakra.

Az Újszövetség emberei közt a gyilkosság ne is említették. Az ötödik parancsolat keresztény használatra átfogalmazva így hangzanék: Minden tőled-telhető módon mozdítsd elő felebarátodnak testi-lelki-szellemi egészségét!

A testi betegeket irányítsuk jó orvoshoz, juttassuk jó orvoshoz. Ami a lelki betegeket illeti, a modern lelkipásztortól elvárják, hogy értsen a pszichológiához, és komolyabb esetekben működjenek együtt a lélekgyógyász orvosokkal. – A test és a psziché egészségénél is fontosabb azonban a szellem egészsége.

Neveljük rá miéinket, hogy kisebb-nagyobb tévedéseik ellenére is azt tartsák igaznak, ami Isten szemében is igaz; és erkölcsi botlásaik ellenére is azt tartsák jónak, ami Isten szemével nézve jó.

Neveljük rá miéinket, hogy bárhol és bármikor könnyen kapcsolatba tudjanak jutni az Istennel, és vigasztalást, erőt tudjanak Belőle meríteni.

Én pedig azt mondom nektek: Már azt is állítsák törvényszék elé, aki haragot tart.

Az Újszövetségben már az ellenséges indulat is olyan nagy bűn, mint Mózes törvénye szerint a gyilkosság (1Jn 3,15).

Az ótörvény a tetteges gyilkost állította a vidéki, alsóbb fokú bíróság elé, az úgynevezett Kistanács elé. Jézus törvénye már a gyilkos-érzületű embert is ilyen bíróság elé utalja.

Haragon itt nem ideges fölindulást kell érteni, hanem gyűlöletet, az ártó szándék, a bosszúvágy ápolását.

Az ideges harag múltékony: elmúltával szégyenkezünk miatta, és keservesen megbánjuk. A gyűlölködő lelkület maradékony, és állandóan arra sarkal, hogy fizikai vagy erkölcsi kárt tegyünk felebarátunknak.

A haragtartó lelkületből kigyógyulásra serkentsenek bennünket Szent János apostol szavai: Aki nem szeret, az halálban marad. Aki gyűlöli testvérét, az gyilkos. Mi pedig tudjuk, hogy a gyilkos nem hordozza magában az örök életet.

Aki azt mondja felebarátjának: Raka, – azt állítsák a Nagytanács elé.

Vagyis akinek gyilkos érzülete gyilkos szóba csap át: üres lelkű, hitvány fráternek, buta jószágnak mondja embertestvérét; aki tehát kevésbé súlyos fokban gyalázza a másikat: azt a jeruzsálemi Főtörvényszék, a Synedrion elé kell állítani.

Az Ószövetségben csak a főbenjáró bűnök, pl. a bálványozás, az istenkáromlás, a hamisprófétaság tartoztak a Nagytanács elé. Az Újszövetség már a kevésbé súlyos gyalázkodást is arra méltónak ítéli, hogy a Nagytanács foglalkozzék vele.

Más szóval: az Újszövetség finomabb érzéke szerint a gyalázkodás akkora büntetést érdemel, mint zsidóknál a legkényesebb vallási ügyek.

A gyalázkodás bűnének súlya nem a gyalázó szavakban van, hanem abban a gyűlölet-fűtött szándékban, hogy nyelvünkkel ledöfjük a nekünk nem tetsző másik embert.

Még a tréfás gyalázkodás is bűnnek számít, ha sértjük vele testvérünk önértetét: akár egymással évődés közben, akár az iskolában, tanítványaink közt, bocsátjuk utukra díszítő jelzőinket.

Szalézi Szent Ferenc azt tanácsolja, hogy ha másokat csakugyan meg kell fenyítenünk szavainkkal: ezt inkább szerető, mint haragos buzgóságból tegyük.

Mert a mi haragunk ritkán mentes minden büntől; és mert szerető kegyességgel mindenkor többre jutunk, mint haragos szigorúsággal.

Aki pedig istentelennek mondja felebarátját, jusson a gyehenna tüzére.

Gyehenna, Ge Hinnóm, Hinnóm völgye: Jeruzsálem melletti terület. Egykori birtokosáról kapta nevét. Szemét-lerakó és -égető hely lett belőle. A néphit ide képzelte a pokol lejárátát.

Istentelen vagy! – ez a gyalázkodás az Ószövetségben a legnagyobb szóbeli sértésnek számított. – Az Újszövetség mértékével mérve ez olyan nagy bűn, hogy a vele-foglalkozásra nincs is törvényszéke az ótörvénynek. Ez a legsúlyosabb fokú gyalázkodás a pokol tüzére érdemes.

A farizeusok életszentsége az ötödik parancsolat terén megelégedett azzal, hogy tetteg nem követte el gyilkosságot, mert nem akartak a vidéki, alsóbb fokú törvényszék elé kerülni.

A mi életszentségünknek az ötödik parancsolat terén is fölül kell múlnia az ő életszentségüket: minékünk gondolatban és szóban sem szabad gyilkolnunk... haragtartó érülettel sem, többé-kevésbé súlyos gyalázkodással sem.

Mi nem arra születünk újjá a keresztségben, hogy együtt gyilkoljunk a sátánnal és emberi csatlósaival. Hanem arra születünk újjá vízből és Szentlélekből, hogy Krisztussal és szentjeivel együtt szeressünk.

Szent Péter is erre buzdít bennünket a vasárnap *szentleckéjében*: Ne viszonzátok a szidalmat szidalommal, hanem inkább áldást mondjatok. Aki szereti az életet, és jó napokat szeretne látni, az fékezze nyelvét a rossztól, és ajka ne szóljon álnokságot. Forduljon el a gonosztól, és cselekedjék jót. Keresse és kövesse a békét.

Ha tehát ajándékokat az oltárhoz viszed, és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami jogos panasza van ellened: hagyd ott ajándékokat az oltár előtt; menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza, és ajánld föl ajándékokat.

A pogány Róma triumphusaiban ott vonultak bilincsbe verve az ellenség foglyul ejtett főemberei. A Capitoliumra érve, a szerencsétlen hadifoglyok útja a börtönbe vitt. Ott felkoncolták őket.

A diadalmenet eközben csöndesen várakozott a Capitoliumon, amíg meg nem érkezett a hóhér, és nem jelentette: *Actum est!* – Csak ezután kerülhetett sor az áldozat bemutatására.

Szeges ellentéte ez a keresztény diadalmenetnek: az ókeresztény misében szokásos följajánlás-körmenetnek. A keresztény ember addig nem mutathatja be áldozatát, amíg meg nem engesztelődött ellenségeivel.

A pogány áldozat bosszúálló vérengzés után következett. A keresztény áldozat az irgalom, a megbocsátás, a megbékélés aktusai után.

Az áldozat: Istennek szánt ajándék. Isten azonban ezt az ajándékot nem fogadja el, amíg mi meg nem ajándékozuk ellenségeinket megbocsátásunkkal.

Az áldozati adomány csak jele annak a fölségesebb áldozati ajándéknak, amit megkíván tőlünk az Úr: szívünk fölládozásának. – „Add nekem, fiam, szívedet!” Akkor adjuk szívünket az Úrnak, ha Jézus irgalmas és megbocsátó Szíve szerint alakítjuk.

Pünkösöd után 6. vasárnap

Szent Márk 8,1–9

Azokban a napokban, amikor ismét nagy tömeg volt együtt és nem volt mit enniük, magához hívta tanítványait és azt mondta nekik: „Sajnálom a tömeget, mert íme, már három napja velem vannak, és nincs mit enniük. Ha étlen bocsátom haza őket, ellankadnak az úton, mert egyesek messziről jöttek közülük.” Tanítványai azt felelték neki: „Hogyan tarthatná jól az ember ezeket kenyérral itt a pusztában?” Ő pedig megkérdezte őket: „Hány kenyereitek van?” Azok azt felelték: „Hét.” Erre megparancsolta a tömegnek, hogy telepedjen le a földre. Fogta a hét kenyeret, hálát adott, megszegte és odaadta tanítványainak, hogy eléjük tegyék; és azok a tömeg elé tették. Egy kevés haluk is volt; azokat is megáldotta, és szólt, hogy ezeket is tegyék eléjük. Aztán ettek és jóllaktak. Végül a megmaradt darabokból hét kosárral szedtek össze. Akik ettek, mintegy négyezren voltak. Majd elbocsátotta őket.

*

Jézus (a Galileai-tenger közelében, a Jordántól keletre, a Tíz város területén) fölment egy hegyre és leült. Nagy sokaság jött Hozzá. Hoztak magukkal sántákat, bénákat, vakokat, némákat meg sok más beteget, és lába elé helyezték. Valamennyit meggyógyította.

Íme, a második kenyérszaporítás közönsége! Ez a közönség nem az előkelőkből és hatalmasokból, nem a kényelmes unatkozók közül kerül ki, hanem a lenézett kisemberekből: bűnösökből, betegekből...

Ezek nem riadtak vissza a pusztába való zarándoklástól, a napokig szabad ég alatt tanyázástól, betegek messze földre cipelésétől.

Mi lett a jutalma a kisemberek pusztába-zarándoklásának? – Jézus tanította őket, meggyógyította betegeiket, végül csodálatosan megszorított kenyérral és hallal jóllakatta őket.

Csatlakozzunk mi is a pusztába-zarándokló kisemberekhez! Szent Ambrus tanácsát követve előbb gyógyítsuk meg bűnös magunkat Jézussal, hogy azután bőségesen megkaphassuk Tőle egyfelől az Ige, másfelől a mennyei kenyér táplálékát.

Mivel nem volt mit enniük, Jézus magához hívatta tanítványait, és így szólt hozzájuk: Sajnálom a népet. Már harmadnapja kitaranak mellettem, és nincs mit enniük. Ha étlen küldöm haza őket, kidőlnek az úton, mert néhányan messziről jöttek.

Az Istenember nem a megtestesült Végzet, nem is valami irigy istenségnek *incorporatiója*, hanem a földreszállt Szeretet. Lám, most is megsajnálja a háromnapos igehallgatásban megéhezett népet.

A Szeretet-Isten megsajnálta a Paradicsomban elbukott embert, és Megváltót ígért, Megváltót küldött neki.

Megsajnálta a megváltott embert is, és itt maradt vele az Evangéliumban, az Egyházban, az Oltáriszentségben.

Köztünk, velünk, bennünk maradt vigasztalásunkra és bátorításunkra. Elhalmozott bennünket rendes és rendkívüli kegyelmi ajándékaival.

A Szeretet-Isten a mi Istenünk. Krisztusunk pedig a megtestesült Szeretet. Szeret bennünket az Isten, törődik velünk, megsajnál bennünket, és segít rajtunk.

Ne sértsük meg Istenünket bizalmatlansággal, zúgolódással, elkeseredéssel, kétségbeeséssel. Szánkon és szívünkben sohase némuljon el a Te Deum utolsó verse: *In Te, Domine speravi, non confundar in aeternum!*

Már harmadnapja kitartanak mellettem.

A második kenyérszaporítás közönsége messziről jött, kevéske elemózsiával; ráadásul magával cipelte betegeit is.

A csodatévő Jézusnak láttán, hatalmas szavainak hallatán elfeledkeztek fáradságukról, éhségükről és szomjúságukról, minden evilági ügyükről és bajukról.

Hát mi mennyire tudunk kitartani Jézus mellett? Talán aluszékonyak vagyunk, mint a három oszlopos apostol a *Transfiguratio* hegyén vagy a Getszemáni kertben?...

Ébresszenek föl bennünket Jézus szomorúan szemrehányó szavai: Egy órát sem bírtatok virrasztani velem?

Bokros elfoglaltságunk címén, fáradságunk címén olyan könnyen fölmentjük magunkat a misére való előkészület, a mise utáni hálaadás alól, a lelkiolvasmány, a szentséglátogatás alól; az orációkon való részvétel alól.

A déli lelkiismeretvizsgálat és az esti elmékedés csöndjét az unatkozásra kívül, a csöndesség elmúlásának türelmetlen várásán kívül, alig tudjuk valami mással kitölteni.

Úr Jézus, Te akkor is kitartasz mellettünk, ha mi el-elkalandozunk Tőled. Nevelj és segíts bennünket a Melletted való imádságos kitartás erényére.

Tanítványai megjegyezték: Honnét veszünk itt a pusztában annyi kenyeret, hogy mind ellássuk őket? (Itt nem voltak falvak a közelben, mint az első kenyérszaporítás alkalmával.) Jézus megkérdezte tőlük: Hány kenyeretek van? – Hét, felelték. – Erre meghagyta a népnek, hogy telepedjék le a földre. Aztán fogta a hét kenyeret, hálát adott, megtörte és odaadta tanítványainak, hogy osszák szét. Szét is osztották a népnek. Volt néhány apróbb haluk is. Azokat is megáldotta és szétoztotta.

Nagybőjt negyedik vasárnapjának evangéliuma is kenyérszaporításról szólt, de az elsőről. Ma a másodikról hallottunk.

Az Üdvözítő két ízben szaporította meg a kenyeret földi élete folyamán. Máté és Márk mindkét kenyérszaporítást elmondja; sőt Jézusnak azon szavait is közli, amelyekkel később emlékeztette tanítványait a két kenyérszaporításra.

Nem emlékeztek rá, hogy öt kenyeret törtem meg ötezer embernek?... és hét kenyeret törtem meg négyezer embernek? – Ezeket a szavakat akkor intézte a tanítványokhoz, amikor ezek – a Genezáreti-tón áthajóztukban – amiatt aggódtak, hogy csak egy kenyeret hoztak magukkal.

Az Egyház hajójában itt van velünk a kenyérszaporító Krisztus. Itt van velünk az Oltáriszentségben.

Ne aggódjunk amiatt, hogy csak egy kenyeret hoztunk magunkkal. Ha szükség lesz rá, ez a Krisztus rendkívüli módon is kész segíteni gondjainkon.

Jézus fogta a hét kenyeret, hálát adott, megtörte, és odaadta tanítványainak, hogy osszák szét.

Az Egyház azért olvastatja föl a kenyérszaporítás csodáját, hogy eszünkbe juttasson egy másik csodát: az Oltáriszentség *mirákulumát*.

Az Eucharisztia csodájában nem testi kenyérről van szó, hanem lelki kenyérről. És itt nem a kenyér megszaporodása a csoda, hanem a kenyérnek Krisztus testévé változása.

Krisztus azért művelte a második kenyérszaporítás csodáját, mert – mint maga mondta – ha étlen küldi őket haza, kidőlnek az úton.

Az Oltáriszentség csodáját is azért műveli napról-napra, hogy ne étlen menjünk ki a szentmiséről az életbe: és hogy össze ne rokadjunk az élet pusztájában, az úton.

A mi Urunk, Jézus Krisztus nagyon jól tudja, hogy megváltott létünkre is gyarlóságokkal megvert gyöngék vagyunk.

Szükségünk van tehát az Eucharisztia kenyerére, hogy ki ne dőljünk a mennyországba vivő meredek és keskeny ösvényen.

Miután ettek és jóllaktak, hét kosár kenyérmaradékot szedtek össze. Az asszonyokat s a gyermekeket nem számítva mintegy négyezren voltak, akik ettek. Azután hazaküldte őket.

Jézus Krisztus bőkezősége minket is bőkezőségre buzdít. Ne sajnáljuk felebarátainktól se anyagi, se szellemi, se lelki javainkat.

Azt a kevés kenyerünket, amink van, készségesen osszuk meg az éhezőkkel. Időnk nem kímélve, fáradságunktól nem akadályozva: tanítsuk, igazítsuk útba, vigasztaljuk a lelkileg éhezőket.

Imádkozzunk embertársainkért, ajánljuk föl értük szenvedéseinket, hogy nekik kevesebbet kelljen, vagy egyáltalán ne kelljen szenvedniük.

A pogány ember csak kapni szeret, nem pedig adni. Vagy ha ad, akkor a „do, ut des” elve alapján ad, tehát a viszonzszolgálat reményében.

A keresztény ember elhiszi az Üdvözítőnek, hogy jobb adni, mint kapni. Akkor is jobb, ha nem hálálják meg, vagy éppen hálátlansággal fizetnek érte.

A keresztény ember nem a másik embertől várja a fizetséget, hanem az Istentől. És Tőle sem természeti, hanem természetfölötti javakban reméli.

Sohase fáradjunk bele az anyagi, szellemi, lelki bőkezűség gyakorlásába!

Nagyböjt negyedik vasárnapján, a Nagyhét és a Húsvét közeledtével, amikor az Egyház fölolvasta nekünk az első csodás kenyérszaporításról szóló perikópát, akkor az Eucharisziára emlékeztünk.

Pünkösöd után a hatodik vasárnapon pedig – a gabonaérés és aratás idején – a második csodás kenyérszaporításról szóló perikópa hallatára a természetes kenyérszaporítás jut eszünkbe, amelyet az Isten művel a gabonaföldeken.

Az a természetrajzi tény, hogy egy gabonaszemből több gabonaszem lesz: semmivel sem kisebb csoda az evangéliumok-emlegette kenyérszaporítások csodájánál.

A gabonaföldeken folyó természetes kenyérszaporításért ne felejtünk el hálát mondani Istennek.

Amidőn kezünkbe fogjuk az első falat új kenyeret; tegyünk úgy, mint az Úr Jézus: emeljük föl szemünket az égre a világosság Atyjához, akitől minden jó adomány származik, és adjunk hálát Neki.

Mindenek szeme Tebenned bíz, Urunk:

Te adsz nekik ételt alkalmas időben.

Nagy vagy Te mindenekfölött:

Kenyeret hozol elő a földből,

Hogy vele megerősítsd az emberek szívét.

Áldjad én lelkem az Urat, és ne feledd el semmi adományát!

A Pünkösöd utáni hatodik vasárnap szentleckéje és evangéliuma megtanít rá bennünket, hogy az Egyház milyen eszközökkel hozza világra bennünk és tartja meg a természetfölötti életet.

A *szentlecke* a keresztség szentségét idézi emlékezetünkbe: Krisztusnak halálával veti egybe a mi keresztségünket.

Mind a kettő (Krisztus halála is, a mi keresztségünk is) elveszi a bűnt, és új életet ad. Ha igazán Krisztuséi akarunk lenni, akkor meg kell halnunk a bűnnek, mert csak így élhetünk Krisztussal.

A keresztségben egybenőttünk Krisztussal az Ő halálában, eltemettünk Vele együtt a halálban. Új emberré lettünk, tehát élünk új életet. Meghaltunk a bűnnek, és már csak Istennek élünk Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

A mai vasárnap evangéliuma – Szent Ambrus magyarázata szerint – a hét szentségről szól, lelkünk kegyelmi életének forrásairól. A fennmaradt morzsák a szentségek kimeríthetlen erejét jelképezik.

Jobb és szebb életre vágykozásunk nem felhőkergetés, mert megtapasztalhatjuk, hogy az Egyház kegyelmi eszközei hathatósan segítenek bennünket vágyaink megvalósításában.

Pünkösöd után 7. vasárnap

Szent Máté 7,15–21

Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik bárányok képében jönnek hozzátok, belül pedig ragadozó farkasok. A gyümölcsseikről ismeritek fel őket. Vajon szednek-e a tövisről szőlőt, vagy a bogáncsról fügét? Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. A jó fa nem teremhet rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt. Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek. Tehát a gyümölcsseikről ismeritek fel őket.

Nem mindenki, aki azt mondja nekem: „Uram, Uram!”, megy be a mennyek országába, csak az, aki megteszi Atyám akaratát, aki a mennyben van.

*

Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, belül azonban ragadozó farkasok.

Kétféle hamis próféta van: olyan, aki téves tételeket hirdet az Isten dolgairól; és olyan, aki igaz tételeket hirdet ugyan, de rájuk cáfol az életével, rontja a tételek hitelét, és életének rossz példája által hallgatóit is magával rántja a rosszba.

A hamis próféta báránybőrben jön hozzánk, Jézus bárányaihoz. Közülünk valónak játssza meg magát: el akarja hitetni velünk, hogy javunkon munkálkodik.

Belül azonban ragadozó farkas: a maga javát keresi, nem a miénket.

A maga javát keresi: vagy anyagi javát, mert jól jövedelmez neki a hamis próféta, vagy szellemi javát, mert ördögi gonoszságában élvezzi, hogy tönkretette hitünket, megrontotta erkölcsünket.

Nem a mi javunkat keresi: egyáltalán nem javunkat keresi, hanem kárunkat. Megvágja zsebünket, és megvágja lelkünket.

Velük szemben nem tehetünk mást: óvakodjunk tőlük, akkor is, ha élőszóval szólnak hozzánk: és akkor is, ha csupán írásuk kerül kezünkbe.

Okosság jele: mindent elkerülni, ami árt testi egészségünknek. Még nagyobb okosság jele: mindent távol tartani magunktól, ami árt lelkünk egészségének.

Gyümölcsseikről ismeritek föl őket. Szednek-e tövisről szőlőt vagy bogáncsról fügét? – Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt. Nem teremhet a jó fa rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa jó gyümölcsöt.

A hamis próféta tanításának tévességét elméleti síkon gyakran nem könnyű fölismerni, mert igazságot is kever a tévedésbe, és az egészet bevonja tetszetős tudományos mázzal, sőt keresztényies zománccal.

Gyakorlati síkon már könnyebben megpillanthatjuk tévedésüket. Részint a hamis próféták magánélete, részint tanítványaiknak erkölcsi és társadalmi romboló hatása elárulja, hogy kikkel állunk szemben.

Gyümölcsseikről lehet fölismerni a hamis prófétákat: rossz gyümölcsseikről. De az igazi próféták is gyümölcsseikről ismeresznek meg: jó gyümölcsseikről.

Jézust a mennyei Atya küldte a világra, minket Jézus küld az emberek közé. Elvileg mi igazi próféták vagyunk. Gyakorlatilag is igazi prófétáknak kell lennünk: jó-gyümölcs-termő fáknak.

Ha azt hirdetjük az embereknek, amit hirdetnünk Jézus parancsolt, és ha nemcsak szavunkkal hirdetjük, hanem életünk példájával is: büntelenségünkkel és tevékeny jóságunkkal, akkor jó fák leszünk az Isten kertjében, jó gyümölcsöket termő fák.

Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt.

Ugyanezekkel a szavakkal sarkallta Keresztelő János is bűnbánatra a farizeusokat, a szadduceusokat és a zsidó népet.

A fejsze, a világítéletre jövő Messiás fejszéje már a fák gyökerére van téve, mondta Keresztelő János.

Az Úr Jézusnak van egy szép példabeszéde, amely sokat enyhít Keresztelő János ijesztő szavain.

Egy embernek szőlejében fügefafa volt ültetve. Odament, hogy gyümölcsöt keressen rajta, de nem talált. Ezért így szólt vincellérjének: Már három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán, de nem találok. Vágd ki, minek rontja a földet?

Ekkor a vincellér így kérlelte gazdáját: Uram, még az idén hagyd meg. Hadd ásom körül, és megrágyázom, hátha gyümölcsöt érlel. Ha pedig a jövőben sem: azután kivághatod.

Nem elég rossz gyümölcsöt nem teremni. Jó gyümölcsöt kell teremni. Nem elég bűneinknek búcsút mondani: szüntelenül jót kell cselekedni.

Jézus Krisztus türelmi időt kér mennyei Atyjától, hogy gyümölcstelenségünk miatt még ne vágjon ki bennünket. Használjuk ki jól ezt a türelmi időt. Annál inkább, mert nem tudhatjuk, milyen hosszú ez az idő.

A jó ember, szívének jó kincséből, jót hoz elő, a rossz ellenben rossz kincséből rosszat hoz elő. Hiszen a szívnek bőségéből szól a száj. (Lk 6,43 skk.)

A jó fa jó gyümölcsöt terem, a jó szívben jó kincsek halmozódnak föl: jó gondolatok, jó ötletek, jó szándékok. A jó szívből virágzanak ki a jócselekedetek: a jó szavak, a jó tettek.

A rossz fa rossz gyümölcsöt terem. A rossz szívben rossz kincsek halmozódnak föl: gonosz gondolatok, romboló ötletek, bűn-tervek. A rossz szívből ered: a gyilkosság, a házasságtörés, a paráznaság, a lopás, a hamis tanúság, a káromlás (Mt 12,34).

Jó ember akarok lenni, aki jó kincseket gyűjt szívében. A Szentírásból, lelki olvasmányaimból, teológiai szakkönyvekből, elmélkedéseimből, imádságaimból gyűjtöttem a jó kincseket.

Szívem jó kincséből jót akarok előhozni az embereknek: a Krisztusra-éhes, Krisztusra-szomjas embereknek.

Szám szívemnek bőségéből szóljon. Nem összeollózott, megemésztetlen anyagot, nem retorikát vár tőlem, Krisztus igaz prófétájától, a mai ember; hanem életemmé-élt anyagot, krisztusos szívemből fakadó szókat.

Engedd, Jézus, hogy jó ember legyek: olyan, aki szívének jó kincséből jókat hoz elő.

Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! jut be a mennyek országába.

Attól még nem üdvözölünk, hogy olykor-olykor – anyagi gondjainkban, betegségünkben, üldözésben – segítségül hívjuk az Urat. – Attól sem üdvözölünk, hogy esetleg rendkívüli kegyelmi adományaink vannak: jövendölünk, ördögöt űzünk, csodát művelünk Jézus Krisztus nevében (Mt 7,22 sk.)

Attól sem üdvözölünk, hogy külső kapcsolatban vagyunk Jézus Krisztussal: tagjai vagyunk Egyházának, látogatói vagyunk templomainak.

Mikor fölkel a családapa, és bezárja az ajtót, ti akkor kint maradtok, és zörgetni kezdtek az ajtón: Uram, nyisd ki! – Erre Ő azt feleli: Nem tudom, honnét valók vagytok.

Ekkor ti bizonykodni kezdtek: Hiszen Előtted ettünk és ittunk. A mi utcánkban tanítottál. – De Ő megismétli: Nem tudom, honnét vagytok. Távozzatok tőlem mind, ti gonosztevők.

Uram kevesen vannak-e, akit üdvözülnek? – szorongó lélekkel kérdezzük mi is Jézustól. Ő erre azt mondja nekünk: Küzdve igyekezzetek, hogy bemenjete a szűk kapun.

Ne törjétek fejeteket az üdvözülendők számán, hanem teljesítsétek mennyei Atyám akaratát. Tartsatok bűnbánatot, dolgozzatok meg az üdvözülésért, furakodjatok be a mennyország szűk kapuján.

Csak az jut be a mennyek országába, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti. – Ugyanez a mondat Szent Lukács evangéliumában így hangzik: Mit mondjátok nekem: Uram! Uram! ha nem cselekszitek, amiket mondok?

Üdvözülésünk nevezetes föltételei: meg kell vallanunk, hogy Jézus Krisztus az Isten Egyszülöttje, és meg kell cselekednünk Jézus Krisztus mennyei Atyjának akaratát.

A természeti ember nehezen tud igazodni Isten akaratához, hiszen természetének általában nincsenek ínyére az Isten parancsai, és természete gyakran föllázad Isten gondviselése ellen.

A természetfölötti ember édes és könnyű igának tapasztalta meg az Isten akaratát. Ő nem a romlott természet szavára hallgat, hanem Krisztus igéjére.

És nem pusztán a maga erejével törekszik rá, hogy akarata párhuzamosan haladjon Isten akaratával, hanem elfogadja a megszentelő mulaszt isteni támogatását is.

Ha megcselekszük Jézus mennyei Atyjának akaratát, akkor hasonlítunk a házépítő emberhez, aki mélyen ásott, és az alapot kősziklára vetette. Házát az árvíz nem bírja megingatni, mert kősziklára épült.

Pünkösöd után a hetedik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál két megrázó képet tár elénk: a bűn rabságának képét meg az Isten rabságának képét.

Megtérésünk előtt a bűn rabszolgái voltunk, és minden erőnket az ő szolgátságába adtuk. Amíg a bűn szolgái voltunk, hamis szabadságunk volt: az Isten akaratával szemben éreztük magunkat szabadnak.

De micsoda gyümölcsét kaptuk ennek az ál-szabadságnak? Most szégyenkezünk ama gyümölcsök miatt, mert azoknak halál a végük. A bűn zsoldja ugyanis a halál.

Most, megtérésünk után, az Istent szolgáljuk. Testünket-lelkünket, egész életünket az Ő szolgálatára kell följánlanunk. Ez az igazi szabadság. Az ilyen életnek gyümölcse az életszentség, jutalma pedig az örök boldogság.

Ne sírjuk vissza bűnös életünket, hanem örüljünk isten-szolgáló életünknek. Sirassuk meg rossz múltunkat, és örvendezzünk jó jelenünk és még jobbnak remélt jövőnk miatt.

Istenünk, esengve kérünk, távoztass el tőlünk mindent, ami ártalmas, és adj meg nekünk mindent, ami javunkra válik.

Pünkösöd után 8. vasárnap

Szent Lukács 16,1-9

A tanítványoknak pedig ezt mondta: „Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja a vagyonát. Erre magához hívatta és azt mondta neki: »Mit hallok rólad? Adj számot gazdálkodásodról, mert nem lehetsz tovább az intézőm!« Az intéző ezt mondta magában: Mitévő legyek, hisz uram elveszi tőlem az intézőséget? Kapálni nem tudok, koldulni szégyellek. Tudom már, mit teszek, hogy befogadjanak az emberek a házukba, miután elmozdított az intézőségből. Magához hívta tehát urának minden egyes adósát, és megkérdezte az elsőtől: »Mennyivel tartozol uramnak?« Az így felelt: »Száz korsó olajjal.« Erre azt mondta neki: »Fogd adósleveledet, ülj le hamar, és írd ötvenet!« Azután megkérdezte a másikat: »Hát te mennyivel tartozol?« Az így válaszolt: »Száz véka búzával.« Erre azt mondta neki: »Fogd adósleveledet, és írd nyolcvanatot!« Az Úr megdicsérte a hamis intézőt, hogy okosan cselekedett; mert a világ fiai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál.

Azt mondom hát nektek: Szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonnal, hogy amikor az elmúlik, befogadjanak titeket az örök hajlékokba.”

*

Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyonát. Magához hívatta tehát, és így szólt hozzá: Mit hallok rólad? Adj számot vagyonkezelésedről! Nem lehetsz tovább intézőm.

Az intéző egy volt e világ fiai közül. Hamis mammont kezel, egy gazdag ember anyagi javait. Olyan javakat, amelyek a keresztény ember szemében nem igazi javak, nem jelentősek...

Nem is a miéink, hanem végső fokon az Istenéi; sokszor pedig a sátán eszközeivé válnak, és megrontják kezelőiket.

Az Úr Jézus miránk, tanítványaira szellemi javakat bízott, mégpedig másvilági szellemi javakat: a kinyilatkoztatást és a kegyelmet, a jócselekedeteket meg az erényeket.

Ezek a javak igazi javak, fontosak és a miéink: Isten nekünk adta őket, és a másvilágra is elkísérnek bennünket.

Az Üdvözítő elvárja tőlünk, hogy szívünk ne nőjön hozzá semmiféle hamis mammonhoz, hanem szabadon emelkedjék a valódi kincsek felé.

Becsüljük meg a másvilági javakat, gyűjtsük őket nagy buzgóan; mert ezek, és csak ezek boldogítanak bennünket mind a két világon.

Az intéző így gondolkodott: Mitévő legyek? Uram elveszi tőlem az intézőséget. Kapálni nem bírok, koldulni szégyellek. Tudom már, mit tegyek, hogy befogadjanak házukba az emberek, mikor gazdám elmozdít az intézőségből.

Az intéző e világ fia volt, mi az Isten országának fiai vagyunk. Az intézőre hamis mammont bízott rá dúsgazdag gazdája. Mireánk igazi kincseket bízott a világ Ura.

Mellesleg azonban a hamis mammonhoz is van valami közünk: a magunk életének fönntartásához és a jótékonykodó szeretet gyakorlásához minimális földi javakra is szükségünk van.

Ha megtanuljuk a földi javakhoz való helyes viszonyulást, akkor az égi javakhoz is jól tudunk majd viszonyulni. Aki a kicsiben hű – mondja az Úr – az a nagyban is hű.

Ha a hamis mammonban hűeknek bizonyulunk, akkor Jézus az igazi értéket is ránk meri bízni. Ha a máséban hűek leszünk, Jézus ideadja nekünk a miénket.

Életünk javait nem azért kaptuk Istentől, hogy imádjuk őket; hanem azért, hogy fölhasználjuk: életünk fönntartására, a nálunk szegényebbek istápolására.

Egyenkint magához hívatta Urának minden adósát. Az elsőtől megkérdezte: Mennyivel tartozol Uramnak? Száz korsó olajjal – felelte az. – Vedd elő adósleveledet, monda neki, és írd ötvenet. Aztán egy másiktól kérdezte: Hát te mennyivel tartozol? Száz mérő búzával – volt a válasz. Vedd elő adósleveled, és írd nyolcvanot.

Az intézőnek teljes hatalma volt: joga volt hozzá, hogy ura nevében szerződéseket kössön, módosítson, és hogy ura nevében ajándékot adjon.

Megtehetette volna, hogy a fölmondás határideje alatt egyék és igyék, prédáljon, vagy félre tegyen magának valamit.

Ehelyett jótékonykodik a máséból, a gazdájáéból, gazdájának kárára, magának viszont a javára jótékonykodik.

Mert akikkel jót tett, azok nem a gazdának voltak hálásak, hanem öneki, az intézőnek, és így számíthatott rá, hogy elbocsátása után azok, akikkel jót tett, hálából befogadják házukba, és eltartják.

Mi Isten javainak vagyunk intézői. Isten nem azért bízta ránk javait, hogy rájuk üljünk vagy elfecséreljük; hanem azért, hogy osszuk szét a testileg-lelkileg éheseknek-szomjasoknak.

Így majd számíthatunk rá, hogy sáfárkodásunk idejének elteltével, Jézus és üdvözölt szegényei, kikkel jót tettünk, befogadnak bennünket az örök hajlékokba.

Az úr (a példabeszédbeli úr, nem az Úr Jézus) megdicsérte a hűtlen intézőt, mert okosan cselekedett. Bizony, a világ fiai okosabbak – a maguk nemében – a világosság fiainál.

E világ fiai szemkápráztatóan okosak, mikor földi életük, kényelmük, gyönyörűségük biztosításáról van szó. Hallatlan áldozatokra is kaphatók, ha egészségük, fizikai teljesítő képességük, testi szépségük ápolásáról van szó.

Velük szemben a világosság fiai sokszor oly oktalannak bizonyulnak: érdeklődnek is meg nem is a másvilági javak iránt.

Nem haladnak, csak cammognak vagy éppen egy helyben topognak, sőt visszafelé csúsznak a keresztény tökéletesség útján.

Tanuljuk el e világ fiaitól az okosságot: amilyen buzgók ők földi érdekeik szolgálatában, ugyanolyan buzgók, sőt még buzgóbbak legyünk mi is mennyei érdekeink szolgálatában.

Amilyen buzgóan gyűjtik a földi kincseket, ugyanolyan buzgóan gyűjtsük az égi kincseket.

Amennyire nem riadnak vissza semmi áldozattól, csak hogy összkomfortot teremtsenek maguknak: ugyanannyira mi se kényelmeskedjünk, miközben arra törekszünk, hogy minél nagyobb teret teremtsünk magunkban az Isten országának.

Én is mondom nektek: Szerezsetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.

Az Úr Jézus nem azt mondja, hogy kössük keszkenőnk sarkába vagy ássuk a földbe a hamis mammont. Nem is azt mondja, hogy pazaroljuk el a földi élet élvezetében.

Hanem azt mondja, hogy abból a hamis mammonból, amelynek kezelését ránk bízta az Isten: szerezzünk magunknak barátokat.

Miféle barátokat szerezhethünk mi a hamis mammonból? – Egyrészt azokat az embereket, akikkel jót teszünk, másrészt magát az Úr Jézust, aki azonosnak mondja magát minden testileg-lelkileg szenvedő emberrel.

Amikor majd meghalunk, amikor elbocsáttatunk sáfárkodásunkból, az Úr Jézus és azok az üdvözölt emberi lelkek, akikkel földi életünk során jót cselekedtünk, befogadnak bennünket az örök hajlékokba.

Egyszerre nem lehet két úrnak szolgálunk. A mammon és az Isten a két Úr. Ha a hűtlen intező példája szerint sáfárkodunk a hamis mammonnal: ezáltal megmutatjuk, hogy nem a földi javak a mi urunk, hanem az Isten. Nem a földi javaknak szolgálunk, hanem az Istennek.

Pünkösöd után a nyolcadik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál megtanít rá bennünket, hogy mit kaptunk mi e Szentlélektől.

A nemzetek apostola szembehelyezi egymással a testi embert és a lelki embert.

A testi ember: e világ embere: a földhöz tapadnak gondolatai és cselekedetei.

A keresztyén ember: lelki ember, – a Szentlélek tölti el és vezeti. A keresztyén ember: az Isten gyermeke és örököse, Krisztusnak pedig testvére és társörököse.

Ha megöljük magunkban a testi embert, akkor isteni élet köszönt ránk.

A szentlecke egy néhány rövid mondatban összefoglalja egész nagyságunkat és gazdagságunkat: Isten Lelke lakik bennünk, a gyermekké-fogadás Lelke, akivel együtt azt kiálthatjuk Istenhez: Abba, Atyánk!

Ugyanakkor Krisztus a testvérünk, a mennyország pedig – minden boldogságával együtt – az örökségünk.

Földi életünkben az egyik legnagyobb kincsünk: az Istenbe vetett bizalom. Bizalmunknak legmélyebb alapja pedig – a mai szentlecke szerint – az, hogy Atyánknak, Testvérünknek, Barátunknak, jegyesünknek hívhatjuk az Istent, és örökségünknek mondhatjuk a mennyországot.

Pünkösöd után 9. vasárnap

Szent Lukács 19,41–47

Mikor közeledett és meglátta a várost, megsiratta, s így szólt: „Bárcsak te is felismernéd ezen a napon, ami békességedre szolgál! Most azonban el van rejtve a szemed elől. Mert jönnek napok, amikor ellenségeid körülvesznek sáncokkal, bekerítenek és szorongatnak mindenfelől. Földre tipornak téged és gyermekeidet, akik benned laknak; nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted fel látogatásod idejét.”

Azután bement a templomba, és kezdte kiüzni az árusokat. Ezt mondta nekik: „Írva van: Az én házam az imádság háza, ti pedig rablók barlangjává tettétek”.

Mindennap tanított a templomban. A főpapok, az írástudók és a nép vezetői az életére törtek, de nem tudták módját ejteni, mert az egész nép ajkain csüngve hallgatta.

*

Midőn Jézus Jeruzsálem közelébe ért, és megpillantotta a Várost, sírva fakadt.

Virágvasárnap történt... Mikor Jézus a szamárcsikó hátán közeledett az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a népsokaság így kiáltozott: Áldott, ki az Úr nevében jő, hozsanna a magasságban.

A nép örömujjongása közepett Jézusnak eszébe jut a Jeruzsálemre váró rettenetes ítélet, és megsiratja hazája fővárosának sorsát.

Egy néhány nappal később, mikor Jézus utoljára fordult meg a Templom területén, ennek pusztulását is megjövendölte: Eljönnek a napok, amidőn mindezekből, amiket itt láttok, nem marad kő kövön, amelyet le ne rontanának.

Miért kellett a szent Városnak és a Templomnak elpusztulnia? Azért, mert a szent Város gyermekei nem kamatoztatták az Istentől kapott minát, megverték a szőlősgazda szolgáit, megölték kedves fiát, és építkezés közben félredobták az igazi szegletkövet, Jézust.

Ne a pusztulást válasszuk, mint Jeruzsálem, hanem az életet. Épp ezért szerezzünk az egy minán tíz minát, fogadjuk szívesen az Isten Fiát és küldötteit. Életünk épületének szegletkövévé Jézust tegyük meg.

Bárcsak fölismernéd te is, Jeruzsálem (ahogy fölismerték tanítványaim és az ujjongó zarándoksereg; bárcsak fölismernéd te is) ezen a napon (amelyen sorsod és néped sorsa eldőlt), bárcsak fölismernéd, amik békességedre (üdvösségedre) szolgálnak. De sajnos, el vannak rejtve szemed elől.

Jeruzsálemnek, a zsidók vallási és világi vezetőinek, a rájuk bízottakkal együtt, csatlakozniuk kellett volna az örömujjongáshoz: a tanítványok, a zarándokok és a Templom udvarán kiáltozó gyermekek örömujjongásához.

El kellett volna fogadniuk Jézus tanítását. Be kellett volna lépniük az Isten országába, az Újszövetség világába.

Jeruzsálem azonban nem ismerte föl, amik üdvösségére szolgáltak volna. Szeme előtt rejtve maradt Jézus istensége, Megváltó volta.

A farizeusok nem ilyen Messiást vártak. A szaduceusok pedig semmilyen Messiást sem vártak, mert nem nagyon hittek a próféták jövendöléseiben, és meg voltak elégedve a rómaiak fennhatóságával.

Isten gondoskodott róla, hogy bőségesen legyen alkalmunk akár a megtérésre, akár a jócselekedetekre. Ne szalasszuk el ezeket az alkalmakat.

Azt a jót, amit ma megtehetünk, amit ma kell megtennünk: holnap már nem tehetjük meg. Holnap már új föladatokat tűz elénk az Isten.

Cras, cras, semper cras helyett ez a mi jeligénk: Még a mai napon! Mert hátha ma éjjel már számon kérik lelkemet...

Jönnek majd napok, amikor sáncokkal vesz körül ellenséged, bekerít, és mindenfelől ostromol. Elpusztítanak téged és gyermekeidet, akik benned laknak. Nem hagynak benned követ követ, mert nem ismerted föl meglátogatásod idejét.

Jézus jövendölése 70-ben, Jeruzsálem pusztulásakor beteljesedett. – 132-ben Hadrianus császár megtiltotta a körülmétélést, és utasítást adott, hogy Jeruzsálemben templomot építsenek Jupiter tiszteletére.

Erre a zsidók Bar Kochba vezetésével két évig tartó háborút vívtak a római légiók ellen. A fölkelés eltiprása után Jeruzsálem helyén pogány város épül: Aelia Capitolina. Ebbe a városba zsidó nem tehetette be a lábát.

Szent Jeromos írja (a 4. század vége felé): Jeruzsálem pusztulásának évfordulóján jajgató tömeget látni, öregasszonyok és öregemberek rongyokba öltözve összegyűlnek, hogy a Templom romjain keseregjenek.

Arcuk még nedves a könnytől. Kibontott hajjal, kiterjesztett karral imádkoznak: amidőn megjelenik egy katona, és jutalmat kér azért, hogy tovább is siránkozhassanak.

Íme, így járt az a város, amely nem ismerte föl meglátogatásának idejét. Nem vette észre, hogy falai közt élt, tanított és csodákat művelt a Megváltó.

Ha nem akarjuk, hogy minket is elvessen az Isten, ismerjük föl meglátogatásunk idejét. Legyenek gyümölcsözőek az Istennel való találkozásaink. Sarkalljanak bűnbánatra, megtérésre, folytonos javulásra.

Jézus aztán bement a Templomba, és kiűzte azokat, akik ott kereshettek.

Az árusok a Templom külső udvarában árulták az áldozati állatokat: tulkokat, juhokat, galambokat. – Itt tanyáztak a pénzváltók is, akik zsidó pénzre váltották a görög-római pénzeket, mert a templomadót és a templomnak szánt ajándékokat zsidó pénzben kellett fizetni.

Az árusokra és a pénzváltókra szükség volt ugyan, de nem lett volna szabad nyereszkeskedéssel és piaci lármával beszennyezniük a Templom szent területét.

Tartsunk szilenciumot kápolnánkban és környékén. Ne alakítsuk át kaszinóvá se a sekrestyét, se a sekrestye folyosóját.

Ne kiabáljunk a lépcsőházban, se liftre-várákozottunkban; különösen a reggeli órák idején ne, amikor még misék vannak a kápolnában.

A kápolna a szentmisének, az Oltáriszentségnek, az imádságnak háza. Hallgatásunkkal adjuk meg a tiszteletet az Úr házában; és mozdítsuk elő a misézők, a misehallgatók, az imádkozók áhítatát.

Írva van (Izaiás és Jeremiás próféták könyvében: 56,7 és 7,11): Az én házam imádság háza, ti pedig rablóbarlanggá tettétek.

Piaci lármájukkal és nyereszkesedésükkel tették rablóbarlanggá az Úr házat a zsidóság szellemi vezetői.

De a saját lelküket is rablóbarlanggá tették, amidőn – mint Jeremiáson át üzenté az Úr – hazug beszédekben bíztak, loptak, gyilkoltak, házasságot törtek, hamisan esküdtek, bálványoknak áldoztak: az önimádat, a hatalom, a pénz, a pogány kultúra bálványainak.

A keresztség az Isten élő templomává tett bennünket, amikor belénk költöztette a Szentháromságot, és belejött a Krisztusnak misztikus Testébe.

Mint eleven templom – az imádság háza vagyok-e vagy pedig rablók barlangja? Lelkem az Isten imáadásának, dicsőítésének, a kérő és az engesztelő imának, a hálaadásnak színhelye-e vagy pedig a teremtmények imáadásának, az istenkáromlásnak, az önelégültségnek, a bűnnek, a háládatlanságnak tanyája?

A bűnbánat szentségében engedjük meg az Úr Jézusnak, hogy kisöpörjön lelkünkől mindent, ami nem odavaló; és szentelje lelkünket az Isten házává, az imádság és az imádságos gondolatok, szók és cselekedetek hajlékává.

Pünkösöd után a kilencedik vasárnap szentmiséjének mindkét olvasmánya a választott nép hűtlenségéről és elvettetéséről szól.

A leckében Szent Pál az aranybika-imádó, parázna és istenkísértő zsidókat említi, az evangéliumban Jézus megsiratja Jeruzsálemet.

A két olvasmány tanításának vezető gondolata: Van pokol. A kiválasztott lélek is elveszhet, ha nem a hitből él. Lám, az Ószövetség népéből is elvetett, kiteszített nép lett.

Az ókeresztény Egyház keveset szólt a pokolról. A vértanúk Egyháza vágyva-vágyott az Úr eljövételére. Eszménye: a szüzesség és a vértanúság. Köröskörül mindenütt üldözök. Itt nem volt szükség a pokol emlegetésére.

A negyedik századtól kezdve megváltozik a helyzet. Az Egyház szabadságra jut, világi fejedelmek oltalmazzák. Lanyha és méltatlan elemek tódulnak hajójába.

A vértanúk korának szigorú erkölce szabadosságnak ad helyet. Az Egyháznak komorabb hangokat kell megütnie. A középkorban egyre gyakrabban kell beszélnie az ítéletről és a kárhozatról. Ebből a korból való a Pünkösöd utáni kilencedik vasárnap liturgiája is.

Mi, mai keresztények, ne tegyük meg főtényezőnek a poklot. Mi az Isten szent népe akarunk lenni: szeretjük Őt, és atyai háza felé iparkodunk.

De azért istenfélelmet is vegyítsünk istenszeretetünkbe. Jó néha-néha a pokolra is gondolnunk: így odaadóbb buzgósággal dolgozunk üdvösségünkön. Aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

Pünkösöd után 10. vasárnap

Szent Lukács 18,9–14

Néhány elbizakodottnak pedig, akik azt gondolták, hogy ők igazak, és másokat megvetettek, ezt a példabeszédet mondta: „Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos. A farizeus megállt, és így imádkozott magában: »Istenem! Hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igaztalan és házasságtörő, mint ez a vámos is. Kétszer böjtölök hetente, tizedet adok mindenemből.« A vámos pedig távol állt meg, nem merte a szemét sem az égre emelni. Mellét verve így szólt: »Istenem! Légy irgalmas nekem, bűnösnek!« Mondom nektek: ez megigazultan ment haza, amaz pedig nem. Mert mindazt, aki magát felmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, felmagasztalják.”

*

Jézus ezt a példabeszédet intézte az elbizakodottakhoz, akik igaznak tartották magukat, másokat pedig megvetettek: Két ember fölment a Templomba, hogy imádkozzék; egy farizeus meg egy vámos.

Az örök farizeus: vallás-erkölcsi tekintetben többre értékeli önmagát a kelleténél, másokat viszont kevesebbre becsül a kelleténél.

Önmagát igaznak tartja, jóllehet nem az. Másokat megvet, jóllehet azok sokkal különbek nála. – Az pedig közben észébe sem jut, hogy Isten szemével kellene néznie tulajdon magát is, embertársait is.

Mindnyájunkban lehet több-kevesebb vallás-erkölcsi értékesség. De ezzel nem dicsekedni kell, hanem hálát kell mondani érte az Istennek.

Ugyanakkor észre kell vennünk, hogy az örök farizeusból is lappang bennünk valami. Ahelyett, hogy Istenre hagynánk az ítéletet, fölületesen és elhamarkodva ítékezünk elevenek és holtak fölött.

Másokról kedvezőtlen, magunkról kedvező ítéletet alkotunk.

Jézus példabeszédéből mindegyikünk okulhat. – Egyikünk azt tanulhatja meg belőle, hogy ne hasonlítgassa össze magát a bűnösökkel – azok rovására.

Másikunk meg azt, hogy ne tartsa magát különbnek a farizeusoknál, mert esetleg épp ezzel már farizeizmusba esik.

A farizeus emelt fővel így imádkozott magában: Hálát adok Neked, Isten, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, házasságtörő, mint ez a vámos is.

A farizeus nem tartja magát rablónak, pedig az: megeszi az özvegyek házát, megvendégteti magát velük, kicsalja pénzüket, örökségükre vadászik... Mind ezt azon a címen, hogy „sokat imádkozik értük”.

Nem tartja magát gonosznak, pedig az: próféta-gyilkos elődöknek ivadéka, kígyók és viperák fajzata, Krisztus halálra-ítéltetője és keresztre-feszítettetője. Megérett a gyehenna ítéletére.

Nem tartja magát házasságtörőnek, pedig az: válólevéllel meneszti feleségét, és más férfitől elbocsátottat vesz feleségül. – Nem tartja magát cégéres bűnösnek, mert nyíltan nem az, burkoltan azonban az.

Sohase dicsekedjünk se Isten, se ember előtt azzal, hogy milyen nagy bűnöket nem szoktunk elkövetni. Inkább arra figyeljünk, hogy milyen bűnöket szoktunk elkövetni.

Arra is figyeljünk továbbá, hogy milyen belső bűnökkel szoktuk megbántani az Istent, és hogy milyen jócselekedetek elmulasztásával szoktunk vétkezni.

Hetenkint kétszer böjtölök, tizedet adok mindenből, amim van.

A zsidóknak eredetileg csak hosszúnappor (az ős kezdetén) volt kötelező böjtjük. A fogság után más böjtök is kezdtek szokásossá válni. A farizeusok minden hétfőn és csütörtökön böjtöltek.

De hogyan böjtöltek? Komor és keserű orcával, hogy lássék rajtuk a böjtölés.

A tizedet Mózes törvénye csak a főterményekből parancsolta. A farizeusok kerti veteményeikből is adtak tizedet, pl. a mentából, a kaporból, a köményből.

De hogyan adtak? Maguk előtt kürtöltetve, hogy dicsérjék őket az emberek.

Emberi nyelven szólva: ha már dicsekszik a farizeus, olyasmikkel kellene dicsekednie, amik jobban tetszenek az Úrnak, mint az önszorgalomból vállalt tized és böjt.

Belső jámborságával, igazságos voltával, irgalmasságával kellene előhozakodnia. Csakhogy ő épp azt hagyta el a Törvényből, ami fontosabb volt benne.

Isten színe előtt ne azt számlálgassuk, hogy mennyi áhítatgyakorlatot végeztünk. Hanem azt vizsgálgassuk: hogyan vagyunk lelki életünk lényeges pontjainak, az igazságosságnak és a segítő szeretetnek dolgában.

A vámos pedig megállt hátul (a Templom udvarán, az udvarnak a Szentélytől legtávolabbra eső pontján), és szemét sem merte fölemelni az égre, hanem mellét verte ezekkel a szavakkal: Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz.

A farizeus a vámoshoz hasonlította magát életszentség dolgában. A vámos nem hasonlította össze magát senkivel, csak önmagával: eszményi önmagával.

Azzal a valakivel, akivé lenni szeretett, akivé lennie kellett volna. És mellét verve állapította meg, hogy mennyire elmaradt eszményi önmagától.

Lelkiismeretvizsgálatkor én se azt néztem, hogy miben és mennyire látszom különbnek másoknál. Hanem azt vizsgáljam, hogy megvalósítottam-e mindazt a sok lehetőséget, amit belém oltott az Isten.

Vagy pedig megelégedtem általános műveltségemnek és szakképzettségemnek fejlesztésével; a lelki élet területén azonban szerzetbe lépésem óta egy helyben topogok vagy éppen hátrafelé tartok.

Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz, aki annyi sugallatot elengedtem fülem mellett. A tökéletesedésnek, a jócselekedetek művelésének annyi alkalmát elszalajtottam.

Légy irgalmas hozzám, bűnöshöz, hogy minél hamarabb elérkezzék páfördulásom órája.

Mondom nektek: Ez megigazulva ment haza, az nem. Mindaz, aki fölmagasztalja magát, megaláztatik; aki pedig megalázza magát, az fölmagasztaltatik.

A farizeus fölmagasztalja magát, mikor gögösen megállapítja magáról, hogy (a saját tökéletlen erkölcsi szemlélete szerint) súlyos bűn nem terheli a lelkét, és hogy megtartja a farizeus-vallásosság külsőségeit.

Istennek ítélőszéke előtt azonban megaláztatik, mert kiderül róla, hogy nem volt meg benne sem az istenszeretet, sem az emberszeretet, megvolt viszont benne a gög és az önimádat, – a megigazulásnak két nagy akadálya.

A vámos megalázza magát, amidőn alázatosan bűnösnek vallja magát Isten előtt, és irgalmáért esedezik.

Elismeri, hogy gyakran a jogosnál több adót hajtott be az adófizető polgárokon, és – mint Zakeus – megígéri az Isten előtt, hogy vagyona felét a szegényeknek adja: ha pedig megcsalt valakit valamiben: négyannyit ad helyette.

Az Isten és a felebaráti szeretetre hajlandóság, az istenimádó alázatosság és a töredelmes bűnbánat megszerezte a vámosnak a megigazulást.

A mi megigazulásunknak, szentté válásunknak is ez a kezdete: Elismerjük bűnös voltunkat az Isten előtt, és erősen megfogadjuk, hogy komolyan nekilátunk életünk megjavításának.

Mert mindenki, aki fölmagasztalja magát, meg fog aláztatni; aki viszont megalázza magát, az föl fog magasztaltatni.

Aki fölmagasztalja magát: aki megköveteli, hogy valódi vagy látszat-értékének Isten és az ember adja meg a tiszteletet. És belebetegszik, ha nem kapja meg ezt a tiszteletet.

Már pedig nem mindig kapja meg: Isten nem föltétlenül fürösztí őt tejbe-vajba, az emberek meg gyakran kinevetik szemébe vagy háta mögött.

Aki megalázza magát: aki talentumait Istentől kapott ajándéknak tekinti, jómagát pedig Isten haszontalan szolgájának.

Hiszen még a legjobb esetben is csak azt cselekszik, amit Isten akarata szerint meg kell cselekednie; hogy tudniillik kamatoztatja a Tőle kapott talentumokat.

Amint a magát fölmagasztaló ember nem szívesen gondol az előbb-utóbb rázúduló megaláztatásra, úgy a maga-megalázó embert elsősorban nem a ráváró fölmagasztalás érdekli, hanem kötelességeinek teljesítése.

Ami a fölmagasztalást illeti, nem utasítja el magától gőgösen, mint Kant és a nyomában járó etikusok, hanem alázatosan elfogadja Isten kezéből.

Alázatos szívű Jézus, óvj meg bennünket az önfelmagasztalás szellemétől, és taníts meg bennünket igazi alázatosságra.

A Pünkösöd utáni tizedik vasárnap liturgiája sokoldalúan és meggyőzően buzdít bennünket, hogy minden ügyünkben-bajunkban gyermeki bizalommal legyünk az Isten iránt.

„Midőn az Úrhoz kiáltottam, meghallgatta szavam – azoknak ellenében, akik reám törtek, és megalázta őket”, mondja az Introitus; majd így lelkesít: „Vesd az Urra gondodat, Ő majd gondoskodik rólad!”

Istenünk, Te főleg megbocsátásoddal és irgalmaddal nyilvánítod ki mindenható voltodat – imádkozzuk az órációban.

Isten meghallgatja az alázatos szívű vámos imáját: ezt tanuljuk az evangéliumból.

Óvj engem, Uram, mint a szemed fényét, szárnyad árnyékában oltalmaz engem – így esengünk a Graduáléban. – Az Offertoriumban pedig: Hozzád emelem, Uram, lelkemet; Istenem, Tebened remélek. Ne hagyd, hogy megszegyenüljek, és kigúnyoljanak ellenségeim.

A hitetlenek szerint a vak és sötét véletlen, a kegyetlen Sors irányítja életünket.

A mi hitünk szerint az élő Isten, a Szeretet-Isten, a Gondviselő Atyaisten, a megváltó Fiúisten és a megszentelő Szentlélekisten tart kezében mindnyájunkat.

Senki sem szégyenül meg, aki ebben az Istenben bíz.

Pünkösöd után 11. vasárnap

Szent Márk 7,31–37

Ezután ismét eltávozott Tírusz vidékéről. Szidonon át a Galileai-tengerhez ment, a Tízváros határába. Ott odavittek hozzá egy siketnémát, és kérték őt, hogy tegye rá a kezét. Félrevitte őt külön a tömegtől, a füleibe dugta ujjait, köpött, megérintette a nyelvét, majd föltekintve az égre, fohászkodott, és azt mondta neki: „Effeta!”, azaz „Nyílj meg!” Erre azonnal megnyíltak a fülei, megoldódott nyelvének köteléke, és rendesen beszélt. Ekkor megparancsolta nekik, hogy ezt senkinek se mondják el. De minél jobban tiltotta nekik, annál inkább hirdették. Szerfölött csodálkoztak és mondták: „Mindent jól cselekedett; a süketeknek visszaadta hallásukat, és szóra bírta a némákat!”

*

Jézus kiment Tyros határából és Sidónon át Galilea tengeréhez ment, Dekapolis határába, (A Genezáreti-tótól keletre, a tíz görög város határába.) Hoznak Neki egy süket és nehezen-szólo embert, és arra kéri, hogy tegye rá kezét.

Nagy Szent Gergely allegorizáló Írás-magyarázata szerint a süketnéma a megváltás előtti emberiséget jelképezi. Az ösbűn következtében szellemileg süketté vált az ember: értelmének nem volt érzéke az Isten igazságaihoz. Sötétségbe és a halál árnyékéba süllyedt. – És szellemileg némává lett az ember: mivel nem értette meg az Isten igazságát, nem is tudta megvallani ezt az igazságot. És életét nem tudta Isten igazságához igazítani. Meghalt a természetfölötti élet számára.

Az isteni Üdvözítő visszaadta értelmünknek az Isten igazságához való érzéket. Az Ő jóvoltából újra megismertük az Istent és az Ő törvényét. Újra megismertük az Istent, aki életünknek evilági értelme és másvilági végső célja. A szentségekben pedig akarunk megkapta Krisztustól az életszentségre és az örök életre segítő eszközöket.

Hála, Neked, Jézus, hogy kigyógyítottál bennünket a szellemi süketnémaságból. Megnyitottad fülünket Atyád igazsága előtt, megnyitottad ajkunkat a Te megvallásodra és Atyád dicsőítésére.

Hoznak Neki egy süketnémát.

Ez a süketnéma minden olyan mai embert jelképezhet, aki nem hallja meg Isten szavát, és aki nem nyitja meg száját Isten dicsőítésére. – Nem hallja meg Isten szavát: nem fogadja el dogmáit. Helyettük a tudomány dogmáira vagy a bölcsélet tételeire vagy a saját nézeteire esküszik.

Nem engedelmeskedik az Isten parancsainak. Helyettük a társadalom parancsainak, cimborái kívánalmainak és a tulajdon teste ösztöneinek hódol meg.

Nem nyitja meg száját Isten dicsőítésére. Isten helyett a nagy természetet dicsőíti vagy az emberiséget vagy a nagy embereket, máskor egy filmszínészt, egy boxbajnokot, egy slágerénekest dicsőít, vagy pedig önmagát magasztalja.

Ha jól belenéziünk magunkba, minmagunkban is találhatunk több-kevesebb süketnémaságot. Gyógyíttassuk meg magunkat a süketnéma Meggyógyítójával. Téessük magunkat Vele hallóvá és szólóvá: Isten szavának meghallójává, Isten dicsőségének hirdetőjévé.

Jézus félrevitte a süketnémát a tömegtől és négy szemközt bebocsátotta ujjait két fülébe, majd nyálával megérintette a nyelvét, aztán föltekintett az égre, fölfohászkodott, és így szólt a

süketnémához: Effeta, azaz nyíljál meg. Meg is nyílt a füle, tüstént megoldódott nyelvének kötéléke, és helyesen beszélt.

Jézus egy belső, akaratú aktussal is meggyógyíthatta volna a süketnémát, ő azonban szívesen igazodott testből és szellemből álló emberi mivoltunkhoz. Ezért érzékelhető cselekményekre és szavakra bízta az érzékelhetlen szellemi tartalmat, a mostani esetben: gyógyító akaratát.

Lelkünk is meggyógyíthatná a bűnből és megtarthatná a kegyelemben belső, akaratú aktusával is. Test-szellem voltunk miatt azonban a szentségek érzékelhető cselekményeire és szavaira bízta az érzékelhetlen szellemi tartalmat: lelkünk meggyógyítására és egészségben-megtartására irányuló isteni akaratát.

Szeressük a szentségeket: szertartásaikat és természetfölötti hatásaikat egyaránt. Szeressük a szentségeket, amelyek által Jézus kiemel bennünket a bűnből, fölemel a megszentelő kegyelem állapotába, és megtart bennünket a természetfölötti élet szintjén.

Effeta! – mondta nekem is az Úr Jézus, mégpedig annak a papnak személyén át, aki megkeresztelt engem. Nyíljál meg a Szentháromság befogadására, a kegyelmi életre, Jézus Krisztus tanításának elhívására. Nyisd meg ajkadat szent hited megvallására, Isten dicsőítésére.

Effeta! – az Úr Jézusnak ez a felszólítása egész életemre szól. Tartsam tehát nyitva fületem Isten szavának meghallására: tanító és parancsoló szavának meghallására egyaránt. Minél gyakrabban nyissam meg szájamat hitem megvallására, Isten dicsőítésére, az emberek tanítására, vizsgáztatására, bátorítására.

Szentlélek Úristen! A keresztség szentségében Te ojtottál be engem Krisztus Testébe, Te nyitottad meg lelkemet az Atyaisten és a Fiúisten előtt. Támogass engem halálom órájáig, hogy a bibliából, lelkiolvasmányaimból, a prédikációkból jól meghallhassam Isten hozzám intézett üzenetét. Munkálkodjál velem együtt, hogy példámmal és szavammal sok-sok embert elvezethessek az Isten szeretetére és szolgálatára.

Jézus megparancsolta nekik, hogy senkinek se mondják el a süketnéma meggyógyítását. De amennyire megparancsolta nekik, azok annál jobban híresztelték, és szerfölött elámultak mondván: Mindent jól cselekedett: a süketeket hallókká teszi, és a némákat megszólaltatja.

Énvelem is sok jót tett már és sok jót tesz Jézus Krisztus. Tudom-e hálásan hirdetni Róla, hogy mindent jól cselekedett? Mindent: akár áldott, akár vert engem, azt mind jól cselekedte. – Vagy pedig zúgolódva, lázadozva azt hirdetem Jézusról, hogy sok mindent nem jól cselekedett nekem, sőt hogy semmi jót sem cselekedett velem.

Ne kérdőjelezzük meg Üdvözítőnk jóságát, velünk-törődését. Ne sodródjunk a sötétben látó kesergők közé, akik nem veszik észre, nem is akarják észrevenni Jézus áldásait. Észreveszik azonban, számon tartják és rossznak tartják Jézus sújtó kezének mozdulásait.

Lássam meg Jézusban az én szerető testvéremet, aki törődik velem, és aki áldásával is, verésével is szeret engem: mindkettővel javamat akarja. Igazi javamat: üdvösségre-irányulásomat és üdvözülésemet.

Mindent jól cselekedett.

Jézus nem azért cselekedett mindent jól, hogy megdicsérjék az emberek; hanem azért, hogy mennyei Atyját magasztalják. Mennyei Atyját, akinek végtelen jósága megengedte a megtestesülést, és megengedte, hogy az Istenember – ha kell – csodás módon is segíthessen rajtunk.

Jézus nem azért cselekedett mindent jól, hogy meghálálják az emberek; hanem azért, hogy elhiggyék: Ő az élő Istennek egyszülött Fia.

Jó cselekedeteinket – Mesterünk példája szerint – ne azért műveljük, hogy megdicsérjenek az emberek; hanem azért, hogy a mennyei Atyát és Jézust magasztalják. Őket, akiknek végtelen

jósága megengedte, hogy keresztények lehetünk, jó keresztények lehetünk, jó szerzetespapok lehetünk: közvetítői az Atya meg a Fiú üzenetének és kegyelmének.

És ne azért műveljük jócselekedeteinket, hogy meghálálják az emberek; hanem azért, hogy jóságunk mögött megsejtsék jóságunk forrásait: a mennyei Atyát és Jézus Krisztust.

A Pünkösöd utáni tizenegyedik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál azt mondja, hogy Krisztus meghalt bűneinkért, eltemettetett, majd föltámadt és többeknek megjelent: Kéfásnak, a tizenegynek, az ötszáz testvérnek, Jakabnak, majd valamennyi apostolnak.

Ezeket a tényeket megtérése előtt is hallhatta Szent Pál, de süket volt meghallásukra, és néma volt hirdetésükre. Jézus azonban, aki megjelent neki a Damaszkuszba vivő úton, kigyógyította lelki süketnémaságából. Saulusból, aki üldözte az Isten Egyházát, Paulus lett. Isten kegyelméből a nemzetek apostola lett, és az apostolság kegyelme nem lett benne eredménytelen.

Engem, a lelki süketnémát, a keresztségben tett Jézus hallóvá és szólóvá. Mikor pedig bűneim miatt visszaestem a süketnémaságba, akkor a bűnbánat szentségében tett újra hallóvá és szólóvá: Isten igéjének meghallójává és hirdetőjévé.

Mondhatom Szent Pállal: Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok. Isten kegyelméből vagyok keresztény, szerzetes, pap, az ifjúság hivatott tanítója. Bárcsak így folytathatnám Szent Pállal: Isten malasztja nem bizonyult bennem hiábavalónak. Együttműködöm a kegyelemmel, hogy fülem buzgó hallója, szájam pedig lelkes hirdetője legyen az Isten igéjének.

Pünkösöd után 12. vasárnap

Szent Lukács 10,23–37

Majd külön a tanítványaihoz fordulva ezt mondta: „Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok. Mert mondom nektek: sok próféta és király kívánta látni, amit ti láttok, és nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta.”

Ekkor fölállt egy törvénytudó, hogy próbára tegye, és így szólt: „Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” Ő ezt válaszolta neki: „Mi van írva a törvényben? Hogyan olvasod?” Az így felelt: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, minden erődből és egész elmédből; felebarátodat pedig, mint önmagadat”. Erre ő így szólt: „Helyesen feleltél! Tedd ezt, és élni fogsz.” De az igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézust: „De ki az én felebarátom?”

Jézus akkor így kezdett beszélni: „Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment, és rablók kezébe került. Azok kifosztották, véresre verték, majd félholtan otthagyták és eltávoztak. Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé; látta, de továbbment. Hasonlóképpen egy levita is, amikor ahhoz a helyhez ért és látta őt, elment mellette. Arra ment egy szamaritánus is. Amikor odaért hozzá és meglátta, megesejt rajta a szíve. Odalépett hozzá, olajat és bort öntött a sebeire, és bekötözte; azután föltette teherhordó állatára, elvitte egy fogadóba és ápolta. Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadosnak, és ezt mondta: »Viseld gondját neki, és ha többet költenél, amikor visszatérek, megadom neked.« Mit gondolsz, e három közül melyik lett a felebarátja annak, aki a rablók kezébe került?” Az így felelt: „Az, aki irgalmasságot cselekedett vele.” Jézus erre azt mondta neki: „Menj, és te is hasonlóképpen cselekedjél!”

*

Boldog az a szem, amely látja, amiket ti láttok. Sok próféta és király szerette volna látni, amiket ti láttok, de nem láthatta; és hallani, amiket ti hallotok, de nem hallhatta.

Miket láthattak, hallhattak Jézus apostolai és tanítványai? Láthatták a megtestesült Fiúistent, a Megváltót. Hallhatták tanítását: Isten országának az emberi lelkekbe való elérézéséről, a mennyország ajtajának újra kinyílásáról, az irgalmas szeretet cselekedeteinek műveléséről. Megtapasztalhatták csodáit: Jézus istenembségének bizonyítékait, a szenvedő emberek iránti szeretetének tanúbizonyosságait.

A próféták csak vízióikban láthatták, hallhatták mindezt. Saul, Dávid, Salamon, valamint Juda és Izrael királyai – Isten ígéreteinek alapján – csak vágyakoztak a Messiás látására, hallására, de maga a látás és hallás nem jutott nekik osztályrészül.

Hitre vágyó, de még hitetlen, vallásosságra vágyó, de még vallástalan testvéreink milyen boldogtalanok, hogy fülük még nem nyílt meg Krisztus igéjének meghallására, szemük még nem nyílt meg Krisztus és az Egyház csodáinak meglátására.

Velük szemben milyen boldogok vagyunk mi, kiknek szíve rezonál Isten igéjére, és gerjedezik azoknak a kis és nagy csodáknak láttára, hallatára, amelyeket az Isten mainapiglan művel Egyházában.

Íme, egy törvénytudó fölkel, hogy próbára tegye Jézust, és így szólt: Mester, mit tegyek, hogy örök életet örököljek? – Jézus azt felelte neki: A Törvényben mi van írva?

Az ember így vagy úgy, de szeretne örökre megmaradni. Ha másképp nem, hát az anyagforgalomban, az ivadékokban, a művekben, az emberiség emlékezetében. Az örökremegmaradás vágya mögött egy még mélyebb vágy él bennünk: az örök élet vágya. Mégpedig azé az örök életé, amely az istenesek osztályrésze.

Mester, mit tegyek, hogy örök életet örököljek? – kérdezte a törvénytudó a mi Urunktól, mert úgy tudta, hogy amint e világon Kánaán földje, úgy a másvilágon a természeti örök boldogság Izraelnek öröksége.

Mester, mit tegyünk, hogy örök életet örököljünk? – mi is ezt kérdezzük Jézustól. Mert úgy hisszük, hogy testvérei vagyunk, és így társörökösei a nagy örökségnek: a természetfölötti üdvösségnek és a megdicsőülésre-föltámadásnak elnyerésében.

A törvénytudó azért kérdezte Jézust, hogy zavarba ejtse, kelepcebe csalja. Mi azért kérdezzük Jézust, mert csakugyan szeretnénk eljutni azokra a lakóhelyekre, amelyeket Atyjának országában készít nekünk.

A törvénytudó így felelt: Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkeddel, minden erőddel és egész elméddel, felebarátodat pedig mint tenmagadat. – Jézus azt mondta neki: Helyesen feleltél. Ezt tedd, és élni fogsz.

Örök életre vágyódunk, természetfölötti örök életre. Mennyszágba való belépésünknek feltétele: a helyes istenszeretet, meg a helyes ön- és felebarátszeretet.

Isten a mi végső célunk: Őt önmagáért szeretjük. Ő a mi legfőbb javunk: Őt minden jónál jobban kell szeretnünk. A biológiai értékeknél is jobban, a szellemi javaknál is jobban, a szeretnivaló embereknél is jobban. Sőt még vérrokonainknál is jobban. Szánkkal is, szívünkkel is, főleg azonban tetteinkkel kell szeretnünk az Istent: Jézus beszédét megtartó életünkkel.

Saját magunkat akkor szeretjük helyesen, ha mindent megteszünk, ami előmozdítja legemberebb emberré való bontakozásunkat. Továbbá: ha mindent és mindenkit elkerülünk, ami, vagy aki megakadályozza tökéletesedésünket.

Felebaráti szeretetünk helyességének szabályát pedig így fogalmazza elénk a mi Urunk Jézus Krisztus: Amit szeretnétek, hogy nektek megtegyenek az emberek, azt ti is tegyétek meg nekik. – Tartsuk meg a szeretet kettős parancsát, és akkor élni fogunk: örökké tartó mennyszági életet.

A törvénytudó – önmaga igazolására – így szólt Jézushoz: De ki az én felebarátom? – Jézus erre elmondja neki az irgalmas samaritánusról szóló példabeszédet.

Ki az én felebarátom? Aki irgalmasságot cselekszik nekem. Hiába mondja valaki magát jó kereszténynek, hiába papja Krisztusnak, hiába rendtársam: ha irgalmasságot nem cselekszik nekem, akkor nekem nem felebarátom.

Kinek vagyok én a felebarátja? Minden embernek, aki irgalmasságra szorul. Tehát nemcsak a rokonnak, nemcsak a rokonszenvesnek, nemcsak annak, akitől viszonzatszolgálatot várok, – hanem a közömbös embernek is, az ellenszenvesnek is, az ellenségesnek is, a háládatlannak is, a kártevőnek is. És a minden emberen belül elsősorban keresztény testvéreimnek vagyok felebarátja.

Az irgalmas szeretetnek példája, Jézus Krisztus, jót tett mindenkivel, aki Hozzá folyamodott; bár előre látta, hogy jótéteményeinek élvezői elfeledkeznek a köszönetről, mint a kilenc bélpoklos, vagy mint a hálátlan sokaság, amely Barrabás szabadon bocsátását fogja kérni, nem az Ővét. És még szerettei közül is csak egy maréknyian fognak kitartani Mellette kereszthaláláig.

E három közül szerinted melyik lett felebarátja annak, aki a rablók kezébe esett? – Aki irgalmasságot cselekedett vele. – Menj, és te is tégy hasonlóképpen!

Akkor vagyok felebarátja embertársamnak, ha irgalmasságot cselekszem vele. Az irgalmas szeretet testi cselekedetei: 1. Az éhezőknek ételt adni. 2. A szomjazóknak italt adni. 3. A mezíteleneket ruházni. 4. A fogságban lévőket kiváltani. 5. A betegeket látogatni. 6. Az utasoknak szállást adni. 7. A halottakat eltemetni.

Az irgalmasság lelki cselekedetei pedig: 1. A bűnösöket meginteni. 2. A tudatlanokat tanítani. 3. A kételkedőknek jótanácsot adni. 4. Élőkért és holtakért imádkozni. 5. A szomorúakat vigasztalni. 6. Az igazságtalanságokat békével túrni. 7. Az ellenünk vétőknek megbocsátani.

Ne múltak el úgy egyetlen nap se, egyetlen egy óra se, hogy valamelyik irgalmassági cselekedetet ne gyakoroljuk felebarátaink javára. Valamelyiknek gyakorlására naponta és óránként van alkalom.

Gyakorlásukban segítsen bennünket az Úr Jézus példája és kegyelme; meg az a tudat, hogy Ő azonosította magát a ránk szoruló, szenvedő emberrel. Ami jót teszünk bárkinek, azt Jézusnak tesszük.

Az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlására ihlessen bennünket az a tény, hogy ítéletkor elsősorban azt kéri tőlünk számon a bíró Krisztus, hogy adtunk-e Neki enni, amikor éhes volt...

Pünkösöd után a tizenkettedik vasárnap evangéliumában egy törvénytudó meg az Úr Jézus áll egymással szemben. Egy törvénytudó, aki a szertartás-törvény hiúságból való megtartásával akarja elnyerni az örök életet. És az Úr Jézus, aki a tevékeny szeretet bensőséges gyakorlását sürgeti.

A törvénytudó, aki csak a zsidót tekinti felebarátjának, és az Úr Jézus, aki szerint még az annyira megvetett samaritánusok is külön felebarátok lehetnek a választottságukkal büszkélkedő zsidóknál.

Ugyanennek a vasárnapnak *szentleckéjében* Szent Pál szembehelyezi egymással a betűt meg a lelket, Mózes törvényének és a farizeusok törvény magyarázatainak betűjét, valamint a Szentlelket és a Tőle ihletett emberi lelket.

Szembehelyezi egymással a betű szolgálatát és a Szentlélek szolgálatát. A Törvény ellenére, sőt a törvény meg-nem-tartása miatt elkárhozó ószövetségi embert, és a Szentlélekből megigazuló, szentté váló újszövetségi embert.

A Szentlélek szolgálatát, a megigazulás szolgálatát Szent Pál dicsőségnek mondja. Tartsam tehát dicsőségemnek, hogy a Szentlélek szócsöve lehetek, és hogy dolgozhatom az emberek megszentelésén.

Pünkösöd után 13. vasárnap

Szent Lukács 17,11–19

Történt pedig, hogy miközben Jeruzsálem felé tartott, átment Szamarián és Galileán. Amikor beért az egyik faluba, szembejött vele tíz leprás férfi. Megálltak a távolban, és hangosan kiáltottak: „Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk!” Amikor meglátta őket, azt mondta: „Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak!”. Történt pedig, hogy amíg mentek, meggyógyultak. Az egyikük, amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, hangosan magasztalta Istent, és Jézus lábai előtt arcra borulva hálát adott neki; s ez szamariai volt. Jézus pedig így szólt: „Nemde tízen tisztultak meg? A többi kilenc hol van? Nem volt más, aki visszatért volna, hogy dicsőítse Istent, csak ez az idegen?” Aztán így szólt hozzá: „Kelj föl és menj; a hited meggyógyított téged.”

*

Történt, hogy Jeruzsálemben mentében Jézus áthaladt Szamaria és Galilea határán. Mikor beért egy faluba, szembejött tíz bélpoklos ember. Távolról megálltak, majd így kiáltottak: Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk!

Betegségünkben orvoshoz kell fordulnunk, mondja a természettudományos szemléletű mai ember. Tegyük hozzá: Gyógyíthatlan betegségben pedig az orvosok Orvosához, Jézushoz kell fordulni. Ő mindentudó: ismeri nyavalyánkat. Mindenható: meg tud gyógyítani bennünket. Végtelenül jó: meg is akar gyógyítani, ha lelkünk üdvössége úgy kívánja.

A gyógyíthatlan testi betegségnél sokkal nagyobb baj a gyógyíthatlan lelki betegség. A test orvosai sok esetben meggyógyítják testünket. A pszichiáterek sok esetben meggyógyítják pszichénket. Lelkünk bűnösségén vagy épp gonoszságán azonban sem a test, sem a psziché orvosai nem tudnak segíteni. A lelki bélpoklosság emberi orvosoknak gyógyíthatlan betegség.

Lelkünk egészségét csak az isteni orvostól, Jézustól remélhetjük. Bűneinktől, gonoszságra hajló természetünktől ha meg akarunk szabadulni: járuljunk Őeléje a tíz bélpoklossal, és kiáltuk: Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk, *eleéson hémás!*

Jézus, hogy meglátta a tíz bélpoklost, azt mondta nekik: Menjetek, és mutassátok meg magatokat a papoknak! – Történt, hogy miközben mentek, meggyógyultak.

Jézus nem tiszteli a farizeusok paragrafusait, tiszteli azonban Mózes törvényét, amely az Isten törvénye. Mózes törvénye a papokra bízta annak eldöntését, hogy bélpoklos-e valaki, vagy sem; elkülönítendő-e a közösségtől, vagy vissza lehet bocsátani a közösségbe.

Jézus a tíz bélpoklost is törvény-tiszteletre akarja nevelni, amidőn a papokhoz küldi őket. Tisztelniük kell Mózes törvényét, mert Isten törvénye az. De a saját érdekükben is tisztelniük kell a törvényt, mert addig nem térhetnek vissza a társadalomba, amíg a papok gyógyulnak nem nyilvánítják őket.

Lelkünk poklosságával, bűneinkkel minket is a papokhoz küld Jézus: az Újszövetség papjaihoz, akiknek oldó-kötő hatalmat adott, föloldozhatóságunk vagy föl-nem-oldozhatóságunk elbírálásának hatalmát is.

Ne a bűnbánat szentségének mellőzésével, merőben a tökéletes bánat fölindításával akarjunk hát meggyógyulni lelki poklosságunkból. Persze, hogy életveszedelemben a tökéletes bánat is meggyógyít bennünket, de még akkor is élnie kell bennünk a *votum sacramenti*-nek.

Bűneink terhe a lelkünkön, nem elég csak az Úr Jézus előtt megjelennünk, és gyógyulásért Hozzá kiáltanunk, Ő azt akarja, hogy menjünk, és mutassuk meg magunkat a papnak.

A tíz bélpoklos közül az egyik, gyógyulása láttára, visszafordult és fennhangon dicsőítette az Istent, aztán arcára borult Jézus lábánál és hálálkodott Neki. Ez samaritánus volt.

Ha megkaptuk Istentől, amit kértünk Tőle, ne feledkezzünk meg a hálaadó imádságról. De akkor is mondhatunk hálaimát, ha semmit sem kértünk az Istentől. Mert ez esetben is élvezői vagyunk az Ő természeti és természetfölötti ajándékainak.

Újra meg újra köszönjük meg Neki az életünket, tehetségünket, műveltségünket, örömeinket, jó embereinket. Köszönjük meg Neki, hogy keresztények lehetünk, szerzetesei és papjai lehetünk. Köszönjük meg Neki az evangéliumot, az Egyházat, a szentségeket, a megszentelő kegyelmet, a mennyországot.

Sőt még azért is hálaimát kell mondanunk, hogy *van* Isten, meg azért is, hogy Ő *az* Érték, és így Neki igazán érdemes lennie. És azért is hálaimát kell mondanunk, hogy minenkünk szintén érdemes lennünk, mert Ő *van*, mi pedig részesedhetünk az Ő értékességéből.

Tegyük kedves fohászkunkká a Gloria meg a Praefatio szavait: *Gratias agimus Tibi propter magnam gloriam tuam... Vere dignum et iustum est nos Tibi semper et ubique gratias agere.*

Jézus így szólt a bélpoklosságból meggyógyult samaritánushoz: Nemde tizen tisztultak meg? Kilenc hol van? Nem akadt, aki visszaforduljon, és dicsőítse az Istent, csak ez az idegen?

Jézusnak nem az fáj, hogy embersége nem kapta meg a hálálkodást a meggyógyult kilenc zsidó bélpoklostól. Hanem az fáj Neki, hogy nem tértek vissza Istent magasztalni. – De az is fáj Neki, hogy épp a zsidó bélpoklosok nem tértek vissza gyógyulásuk után. Márpedig önekik már azért is állandóan hálát kellene mondaniuk, hogy a választott néphez tartozhatnak.

Sajnos, mivelünk, az Újszövetség választott népével, és mivelünk, Jézus papjaival és szerzeteseivel is gyakran megesik, hogy kérni még csak kérünk az Istentől: egyszer jóegészséget, másszor nehéz helyzetből szabadulást; könnyen megfeledkezünk azonban a hálaadásról. Mintha Isten köteles volna minden kívánságunkat teljesíteni.

Világi testvéreink sokszor különbnek bizonyulnak ezen a téren, és nem katolikus, de vallásos emberek gyakran különbnek bizonyulnak a katolikus keresztényeknél.

Hálaimáinkkal és -fohászainkkal ápoljuk magunkban a háládatosság lelkiületét!

Majd azt mondta Jézus a meggyógyult samaritánusnak: Kelj föl és menj! Hited meggyógyított téged.

Amidőn Jézus megpillantotta a gyógyulásért kiáltó tíz bélpoklost, mindössze ennyit mondott nekik: Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak! – Ebben a mondatban burkoltan az is benne volt, hogy „mire odaértek, meggyógyultok”.

Hitték ezt, és hitükért Jézus csakugyan meggyógyította őket. Ő csupán olyan emberekkel művelt csodát, akik hitték, hogy Ő ott is tud segíteni, ahol senki más ember nem tud.

Ügyeinkben-bajainkban mi is folyamodtunk már a csodatevő Jézushoz. De talán csak azért, mert Ő volt a mi utolsó szalmaszálunk. Persze, hogy Belé kapaszkodtunk, hiszen nem volt másba kapaszkodnunk. Csakhogy közben hittük is meg nem is, hogy Ő tud vagy akar segíteni rajtunk. Így aztán kétségbe vontuk vagy mindenhatóságát vagy végtelen jóságát.

Hiszed-e, hogy ezt meg tudom cselekedni neked? – ezt kérdi tőlünk Jézus minden kérő imádságunk alkalmával. – Hiszem, Uram Jézus, de segíts hitetlenségemen! Ez legyen feleletünk. Hiszek, de add, hogy jobban higgyek, mert Te mondtad, Uram, hogy minden lehetséges a hívőnek.

Meggyógyulása után a kilenc zsidó bélpoklos nem tért vissza Jézushoz, hogy Istent dicsőítse. – Íme, a zsidók, a Törvény emberei, kiket Szent Pál kipellengérez ennek a vasárnapnak *szentleckéjében*.

Mózes törvényének megtartása közben elfeledkeztek azokról az ígéretekéről, amelyeket az Isten Ábrahámnak tett. Elfeledkeztek az ígéretek Valóráváltójáról: a bűntől megváltó, a pogányokat is üdvözítő, a mennyországot az egész emberiségnek visszaszerző Messiásról.

A tíz meggyógyult bélpoklos közül csak egy tért vissza, és ez az egy is szamaritánus volt: a farizeusok szemével nézve inkább pogány, mint zsidó. – Íme, a félig-meddig pogány szamaritánus, mint az ígéretek embere, kit Szent Pál megdicsér a szentleckében, Krisztusban megsejti az ígéretek Valóráváltóját, a testi-lelki bélpoklosság meggyógyítóját, az embernek Istennel kibékítőjét. Nagy szóval magasztalja Istent, arcára borul Jézus lábánál, és hálát mond a tisztulásért.

Ne tartozzunk a modern farizeusok közé, akik a maguk erejével, ezen a világon keresik üdvösségüket. A modern szamaritánusok közé tartozzunk, akik Krisztus kegyelmével a mennyországban keresik és találják meg boldogságukat.

Pünkösöd után 14. vasárnap

Szent Máté 6,24–33

„Senki sem szolgálhat két úrnak; mert vagy gyűlöli az egyiket, a másikat pedig szereti, vagy tiszteli az egyiket, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.

Ezért azt mondom nektek: Ne aggódjatok az életetekért, hogy mit egyetek, se a testetekért, hogy mibe öltözködjetek. Nem több az élet az ételnél, a test pedig a ruhánál? Nézzétek az ég madarait: nem vetnek, nem aratnak, csűrökbe sem gyűjtenek, és a ti mennyei Atyátok táplálja őket. Nem értek ti sokkal többet ezeknél? Ki az közületek, aki aggodalmaskodásával képes az életkorához egyetlen kenyőknit hozzátenni? És a ruha miatt miért aggódtok? Nézzétek a mezők liliomait, hogyan növekszenek: nem fáradoznak és nem fonnak; mégis, mondom nektek: még Salamon sem volt dicsősége teljében úgy felöltözve, mint egy ezek közül. Ha pedig a mezei füvet, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, Isten így felöltözteti, mennyivel inkább titeket, kishitűek? Ne aggódjatok tehát, és ne mondogassátok: »Mit együnk?«, vagy: »Mit igyunk?«, vagy: »Mibe öltözködjünk?« Mert ezeket a pogányok keresik. Hiszen tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van. Ti keressétek először az Isten országát és annak igazságát, és mindezt megkapjátok hozzá.

*

Senki két úrnak nem szolgálhat. Mert vagy az egyiket gyűlölni fogja, a másikat szeretni. Vagy az egyiket el fogja túrni, a másikat le fogja nézni. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.

Előfordult Jézus idejében, hogy a szegényebb urak közül kettőnek közösen volt egy rabszolgája. Amint közös lónak túrós a háta, úgy a közös szolgálta is keservesen tapasztalhatta, hogy mennyire nem lehet egyszerre két úrnak szolgálni.

A két úr: Isten meg a mammon, vagyis: az Isten és az istenített vagyon. Így is mondhatjuk: Isten meg az ördög, mert az utóbbinak sugallatára istenítjük a vagyont.

Gyűlölhethetjük a vagyont mint az ördög szentségét, mint annyi rossznak forrását és szerethetjük az Istent, legfőbb Javunkat és minden jónak Kútfejét. – Eltúrhetjük az ördögnek és a mammonnak zsarnokságát, de ugyanakkor megvetjük az igazi kincseket: Istent és az Ő dolgait.

Egyszerre azonban nem szerethetjük az Istent és a mammont. Egyszerre nem szolgálhatunk Istennek és a mammonnak. Istent szeressük tehát, és az Istennek szolgáljunk. Ez az alapföltétele földi és mennyei boldogságunknak.

Ne aggódjatok éltetekért, hogy mit esztek... Nemde az élet több az eledelnél? (Ha életet tudott adni neked az Isten, akkor csak tud adni ételt is?) Nézzétek az ég madarait... mennyei Atyátok táplálja őket. Nemde sokkal különbek vagytok náluk? Aggódástokkal melyiktek adhat hozzá életkorához akár egy kenyőknit is?

Az Úr Jézus nem azt mondja, hogy ne törődjünk földi életünkkel; hanem azt, hogy ne aggódjunk miatta. – Törödni szabad, és kell is földi életünkkel. Isten nem azt akarja, hogy mindent csak Tőle várjunk, hanem azt, hogy evezünk a mélyre, és vessük ki a hálót: akkor majd lesz csodás halfogás. Osszuk ki öt árpakenyerünket és két halunkat: akkor majd lesz csodás kenyér- és halszaporítás.

Aggódunk azonban nem szabad életünkért. Egyrészt azért nem, mert aggodásunkkal egy kenyőknit sem tudunk hozzáadni életünk tartamához. Másrészt pedig azért nem, mert

mennyei Atyánk szemében különbek vagyunk a madaraknál. Nagyobb gondja van tehát mireánk, mint a madarakra.

Ne aggódjatok testetekért, hogy mit öltsetek magatokra. Nemde a test több az öltözetnél? (Ha testet tudott adni neked az Isten, akkor öltözetet csak tud adni?) A ruha miatt miért aggódtok? Tanulmányozzátok a mezei liliomokat... Ha pedig a mezei virágot, amely ma van, de holnap kemencébe dobják, Isten így öltözteti, nemde sokkal jobban öltöztet titeket, kicsinyhitűek?

Törödnünk szabad, és kell is életünkkel és ruházatunkkal. Aggódnunk azonban nem szabad miattuk. Az aggodás merőben lélektani szempontból is káros: elnyúvi testünket, megrövidíti életünket.

Arról nem is szólva, hogy igen sok esetben, mint utólag kiderül, túlméretezett vagy épp fölösleges volt aggodalmunk. Igen sokat szenvedtem – írja egy francia gondolkodó – soha be nem következett veszedelmek miatt.

A keresztény vallásosság szempontjából nézve el kell ítélni az aggodást. Ám aggódnak a vak Végzet hívői, az istenség irigy voltának vallói. Mi, keresztények a gondviselő Atyát látjuk a történelem folyása meg a saját életünk sora mögött.

Ki kell tehát iktatni szótárunkból az aggodás szót. Élményvilágunkból pedig száműzni kell az aggodás élet-fojtogató élményét.

Ne aggódjatok éltetekért... Ne aggódjatok testetekért...

Aggódni nem szabad életünk és testünk miatt. Törödni azonban szabad, sőt kell velük. A magunk munkájára és az Isten segítségére támaszkodva szabad, sőt kell törödni velük. Ahogy az Úr Jézus tanít erre bennünket a Miatyánkban: Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!

A mindennapi kenyérért kell dolgoznunk és imádkoznunk. Ez az Úr szándéka. Ezzel szemben e világ fiai az agyongazdagodásért hajszolják magukat és hajszolnak másokat. Ez a hajsza nem imádsággal váltakozik, hanem egy másik hajszával: a szórakozás hajszolásával, gyakran még a pihenésnek, sőt az alvásnak rovására is.

A gondviselő Istenben való hitnek e hajsza közepett nem jut hely. A Gondviselést a vagyon- és életbiztosítással akarja pótolni a mammon-imádó modern ember.

Úr Jézus, én nem akarok a pogányok útjára kanyarodni. Én a Te nyomdokodba lépek, és a Te szavaidat mondogatom: Ne aggódjatok éltetekért... testetekért...

Nézzétek az ég madarait, hogy nem vetnek, nem is aratnak, sem csűrökbe nem gyűjtenek... Tanulmányozzátok a mezei liliomokat... nem dolgoznak, és nem fonnak.

Jézus nem azért mondta ezeket a szavakat, hogy a lusták, a dologkerülők, az állandósított *dolce far niente* kedvelői igazoltnak érezzék magukat. Jézus arra akar megtanítani bennünket, hogy öntudatosan és szabadon műveljük, amit az állatok meg a növények öntudatlanul, sőt tudattalanul és muszájból művelnek: gond és aggodás nélkül munkáljuk önkibontásunkat, és mozdítsuk elő mások önkibontását.

Gond és aggodás nélkül, mert a gondviselő Isten akarata ellen nemcsak úgy lehet véteni, hogy semmit sem dolgozunk a magunk és miéink érdekében. Hanem úgy is, hogy megfeledezünk a Gondviselőről, és agyondolgozzuk magunkat. Engedjük, hogy a létminimum gondja, a gazdagodás gondja, vagyonunk megőrzésének gondja hajszoljon bennünket.

Tanuljunk az ég madaraitól és a mezei liliomoktól: a gondviselés akaratába belesimuló nyugodt munkálkodást tanuljunk tőlük.

Nemde két verebet egy garason adnak? És egyikük sem esik le a földre Atyátok nélkül (Mt 10,29). Nektek pedig még fejetek hajszálai is mind meg vannak számlálva. Ne féljetez tehát, sokkal többet értek ti a verebeknél.

A természetet és a történelmet lehet nézni a szaktudósok szemével: csak azt látni meg, amit az *empiria*, az *intuitio* és a *ratio* megláthat. Aztán a hitetlen bölcselő szemével is lehet nézni a világot: a jelenségek magyarázatában meg lehet állni ennek a világnak tényezőinél.

De a hívő bölcselőnek és a hittudósnak szemével is lehet nézni az evilági valóságot: a jelenségek mögött meg lehet sejteni, meg lehet látni a gondviselő Isten keze nyomát.

Erre a harmadik nézés-módra nevel bennünket az Úr Jézus, amidőn arra buzdít, hogy ne féljünk semmiféle sorscsapás közepett. Hiszen egy veréb sem hull alá a földre a mennyei Atya tudta nélkül. Fejünk hajszálai pedig mind meg vannak számlálva.

Ne aggódjatez tehát, és ne mondjatez: mit együnk? mit igyunk? mert mindezeket a pogányok keresik. Tudja ugyanis mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségtez van.

Nincs Isten, vagy ha van, nem törődik velünk – mondja sok elkeseredett ember a testi-lelki nyomorúság közepett. Van Isten, és törődik velünk – kiáltják a kegytemplomok falára fölraggatott fogadalmi táblák. Ugyanezt suttogja a csodás meghallgatásban részesült emberek hálaimája.

Nem mindenkivel történik kis csoda vagy nagy csoda. A Gondviselés rendes és rendkívüli megnyilvánulásai azonban mindenkire szól. Arról beszélnek mindenkire, hogy a természet törvényeinek szálai a gondviselő Isten hatalmas kezébe futnak össze.

Mennyei Atyánk tudja, mire van szükségünk. Minden ügyünkben-bajunkban bizalommal panaszkozhatunk Előtte. Ő az egyetlen Valaki, aki igazán megért bennünket, és aki csakugyan tud rajtunk segíteni.

Terjesszük tehát Eléje gyermeki lelkülettel kéréseinket, és bízzuk Rá, hogy mi módon hallgat meg bennünket, és hogy mikor hallgatja meg imádságunkat. Saját tapasztalatunkból győződhetünk meg róla, hogy nem vész kárba istenes bizodalunk.

Keressétez először az Isten országát és az Istenben való megigazulást: akkor mindezek (az étel is, a ruha is) ráadásul megadatnak nektez.

Hol van az Isten országa? A Szentháromság benső életében. Aztán a jó angyaloknak és az üdvözölt emberi lelkeknek világában, kik életközösségben élnek a Szentháromsággal. Végül ebben a világban: nevezetesen az Egyházban és a jó keresztények lelkében, akik a kegyelem által az Isten életében részesednek.

A jó angyaloknak és az üdvözölt ember-lelkeknek nem kell keresniük az Isten országát. Ők már megtalálták ezt az országot. – Minekünk azonban, földi vándoroknak keresniük kell, hogy megtaláljuk, és meg kell találnunk, hogy tovább keressük, mint Szent Ágoston mondja. Mert a földön csak tükör által, homályosan jut osztályrészünkül az Isten országa, nem pedig színről-színre.

A jó angyaloknak és az üdvözölt emberi lelkeknek már nem kell keresniük az Istenben való megigazulást, mert ők már megigazultak Őbenne. Minekünk azonban, akik lefelé gravitáló testbe vagyunk helyezve, és a lefelé húzó e világba vagyunk belevetve, keresniük kell az Istenben való megigazulást. A tökéletességért, a megszentelődésért napról-napra, óráról-óra meg kell harcolnunk üdvösségünk ellenségeivel.

Isten országa és az Istenben való megigazulás: ezek a mi legnagyobb kincseink. Először ezeket kell keresniük. Minden mást, amire ezen a világon szükségünk van, ráadásul megadják nekünk az Isten.

Keressétek először az Isten országát és az Istenben való megigazolást: akkor mindezek (az étel is, a ruha is) ráadásul megadatnak nektek.

Jézus nem azokhoz szól, akik csak e világ javait keresik, mint a példabeszédben gazdag ember. Ez így szólta önmagához: Én lelkem, van sok javad, sok esztendőre eltéve. Nyugodjál, egyél-igyál, élvezd az életet.

Jézus azokhoz szól, akik először evilág javait keresik, és csak azután – ha van rá érkezésük és erejük – csak azután keresik az Isten országát és az Istenben való megigazolást.

Mit mond nekünk Jézus? Nem azt, hogy csak Isten országát keressük és az Istenben való megigazolást. Az ételt-italt pedig meg a ruhát egyáltalán ne keressük.

Jézus azt mondja, hogy először az Isten országát keressük és a megigazolást. Vagyis hogy a megszentelődés legyen életünk elsődleges programja.

E programnak végrehajtását nem szabad halogatni, mondván: Hadd jusson több erőnk és időnk e világ javainak megszerzésére és halmozására. Mert halálunk órája bizonytalan, és így soha sem tudhatjuk: mennyi időnk van még hátra, hogy megszöhhessük menyegzős köntösünket.

Esztelen, még az éjjel számon kéri tőled lelkedet. Kiei lesznek, amiket szereztél?

Pünkösöd után a tizennegyedik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál fölsorolja egyfelől a test cselekedeteit, másfelől a lélek gyümölcseit. És arra buzdít, hogy lélek szerint járjunk, mert akkor nem fogjuk végbevinni a test kívánságait; ellenben a lélek gyümölcseit fogjuk teremni.

A mai vasárnapot „a két úr vasárnapjának” is hívják, mégpedig az evangélium-perikópa azon tanítása miatt, hogy senki sem szolgálhat két úrnak: nem szolgálhatunk Istennek meg a mammonnak.

Az egyik úrnak – Istennek – a lélek szolgál, a másik úrnak – a mammonnak – a test. Küzdenünk kell a testünk ellen, hogy bele ne sodorjon bennünket a mammonnak, a testi kívánságoknak, az ördögnek világába.

Küzdenünk kell a testünk ellen, hogy lelkünk szabadon szolgálhassa az egy igaz Urat: Istent.

A test cselekedeteit műveljük-e, vagy pedig a lélek gyümölcseit teremjük? Erről lehet leolvasni, hogy voltaképpen melyik Úrnak szolgálunk: Istennek-e vagy a mammonnak?

Pünkösöd után 15. vasárnap

Szent Lukács 7,11–16

Történt pedig, hogy ezután egy Naim nevű városba ment, és vele mentek tanítványai és nagy népsokaság. Mikor a város kapujához közeledett, íme, egy halottat vittek ki, egy özvegyasszony egyetlen fiát, és a város sok lakosa kísérte. Amikor meglátta őt az Úr, megesett rajta a szíve, és ezt mondta neki: „Ne sírj!” Majd odament, és megérintette a hordágyat. Erre azok, akik vitték, megálltak. Ezt mondta: „Ifjú! Mondom neked: kelj föl!” A halott pedig felült és beszélni kezdett. Ekkor átadta őt anyjának. Mindnyájukat elfogta a félelem, és így dicsőítették Istent: „Nagy próféta támadt közöttünk!” És: „Isten meglátogatta az ő népét!”

*

Jézus bement Naim városába. Vele együtt mentek tanítványai és nagy sokaság. Amint közel értek a város kapujához, íme – éppen hoztak kifelé egy halottat: egyszülött fiát anyjának, ki özvegy volt.

Bajjal jár a baj – mondja a közmondás. Galileában, Názárettől délre, egy Naim nevű városkában, egy asszony előbb elvesztette a férjét, aztán elvesztette a fiát, ráadásul egyetlen fiát vesztette el.

A csapások súlya alatt roskadozva halad fiának koporsója után, a fájdalomban résztvevő helybeliek nagy sokaságától kísérve. Az asszony nem tudja, csak mi tudjuk, hogy szembe jön vele az Istenember, aki majd megsajnálja és segít rajta.

Nagy szomorúság közepett, a csöstül ránk zúduló sors-csapások közt magunkat is, másokat is vigasztaljuk meg azzal a gondolattal, hogy mivelünk is szembe jön az Istenember.

Ő meg fog sajnálni bennünket, és segíteni fog rajtunk. Csak legyünk Hozzá határtalan bizalommal: segítségével Ő nem marad adósunk.

Az özvegy láttára, lelke mélyéig megrendült miatta az Úr, és így szólt hozzá: Ne sírj!

Eszébe juthatott saját Édesanyja, Mária, aki immár évek óta özvegy, és akinek szintén egyetlen fia van. És ez az egyetlen fia nemsokára megfeszítették és eltemették.

Lelke mélyéig megrendült az Úr: egyrészt azért, mert nagyon tudta szeretni és sajnálni a szenvedő embert; másrészt azért, mert a naimi özvegy sorsa a tulajdon édesanyjának sorsát idézte Eléje.

Ne sírj! – milyen jól esik ezt szomorúságunkban hallanunk, még egy másik embertől is, aki pedig együttérzésén kívül sok esetben nem tud mással segítségünkre lenni.

Hát akkor milyen jól eshetett hallani ugyanezeket a szókat a csodatévő Jézus ajkáról, aki – ha akarta – rendkívüli módon is tudott segíteni a szenvedőkön.

Szomorúságunk miatt lelked legmélyéig megrendülő Jézus, vigasztalj meg bennünket bajainkban szavaddal is, cselekedetteddel is.

Az özvegy láttára, lelke mélyéig megrendült miatta az Úr.

Ennyire ember is az Istenember! És ennyire emberszerető az Isten!

Ennyire ember is az Istenember: megsajnálja az igehallgatásban megéhezett népet, könnyekre fakad Lázárnak, jóbarátjának sírja közelében, megsiratja hazája fővárosának leendő pusztulását.

És ennyire emberszerető az Isten: a Fiúisten nem az angyali természettel, nem az állati vagy a növényi természettel, nem az élettelen természettel kötött személyes egységet, hanem éppen az emberi természettel.

Három évtizednél hosszabb ideig köztünk lakozott. Értünk való kinszenvedéssel és keresztalállal fejezte be földi életét.

A mi istenünk nem a filozófiák elvont, hideg, élettelen istene, hanem a valóságos, meleg, élő Isten. Aki a világmindenségben belül számon tartja a Föld-nevezetű porszemet, és rajta meglátja, megsajnálja, támogatja az ember-nevezetű parányokat. Köztük például a naimi özvegyet, de engem is és téged is.

Majd odalépett Jézus a gyászmenethez, és megérintette a koporsót. Akik ezt vitték, megálltak. Ő pedig ezt mondta: Fiatalember, mondom neked, kelj föl! Erre fölült a halott, és beszélni kezdett. Jézus pedig odaadta anyjának.

A racionalisták így nyilatkoztak Jézus halott-támasztásairól: Ha igazak is az evangéliumok beszámolóí, akkor sem igazi halottak föltámasztásáról szólnak, hanem csak tetszhalottak fölébresztéséről.

A racionalisták mai szellemi unokái viszont azt állítják, hogy az orvostudomány valódi halottakat tud föltámasztani. Lám, az Istenember hatalma csak tetszhalottakra terjed ki, az önmagát istenítő ember hatalma a valóságos halottakra is kiterjed.

Úr Jézus, mi hisszük, hogy Te vagy a megtestesült Fiúisten. Föltétlen Ura vagy életnek és halálnak. Valóban föltámasztottad Jairus lányát is, aki még ott feküdt halálos ágyán; a naimi ifjút is, akit már a temetőbe vittek és Lázárt is, aki immár negyedik napja nyugodott a sírban.

Hiszük, hogy valóban föltámasztottad saját emberséged testét is; és a mi testünket szintén valóban föl fogod támasztani az utolsó napon, hogy lelkünkkel együtt részesedhessék az örök boldogságban.

Félelem fogta el mindnyájukat, és magasztalták Istent, mondván: Nagy próféta támadt köztünk, és: Meglátogatta népét az Isten.

Félelem fogta el a temetésre vonuló népet, amikor a naimi ifjú Jézus szavára fölült a nyitott koporsóban. Félelem fogta el mindnyájukat, mert megéreztek a Jézus emberségén át megnyilatkozó Istent: megéreztek a másvilágnak e világra átnyúlását.

Istenfélelmük azonnal átcsapott Isten-magasztalásba: Nagy prófétát támasztott nekünk az Isten – mondogatták – és ezen a nagy prófétán keresztül meglátogatta Isten az Ő népét.

Minket is meg-meglátogat az Isten: egyszer csapások formájában, máskor áldás alakjában, olykor-olykor pedig csodálatos jótétemények által.

Minket is fogjon el az üdvös félelem, valahányszor a mondott módokon megnyilatkozik előttünk az Isten, valahányszor a mi korszakunkban is átnyúlik a másvilág e világra.

Lourdes, Fatima, Syrakusa csodás tényei mibőlölünk is csiholják elő Isten magasztalását. Istenét, aki sokféleképpen meglátogat minket is, Újszövetség népét.

A naimi ifjúnak testét támasztotta föl az Úr, és megint-meghalásra támasztotta föl. Minekünk először a lelkünket támasztotta föl, az eredeti bűnnek halálos állapotából, a keresztségben; és a lelkünket támasztja föl a személyes nagy bűnök halálos állapotából a bűnbánat szentségében. Az utolsó napon azonban a testünket is föltámasztja megdicsőülésre és örök életre.

A keresztség meg a bűnbánat szentsége biztosítja nekünk a természetfölötti életet: a Szentlélek szerint való magatartást.

Pünkösöd után a tizenötödik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál fölvázolja előttünk, milyen is az a Szentlélek szerint való élet.

Ne vágyódjunk hiú dicsőségre, mert ezzel ingereljük egymást, és irigységet támasztunk egymásban. – Bűnös testvérünket, mint kificamodott testrészt, illesszük helyre a szelídség szellemében. – Hordozzuk egymás terhét. – Amíg van rá érkezésünk, tegyünk jót mindenkivel, főképp azonban keresztény testvéreinkkel.

Amit vetünk – folytatja Szent Pál – azt aratjuk majd. Ha lelkünknek vetünk, akkor lelkünkéből aratunk majd örök életet. Lankadatlanul műveljük tehát a jót, hogy annak idején, halálunk óráján, örök életet arathassunk magunknak.

Pünkösöd után 16. vasárnap

Szent Lukács 14,1–11

Történt pedig, hogy Jézus szombaton az egyik vezető farizeus házába ment étkezni, és azok figyelték őt. Ott egy vízkóros ember került elébe. Ekkor Jézus megkérdezte a törvénytudóktól és a farizeusoktól: „Szabad-e szombaton gyógyítani vagy nem?” Azok csak hallgattak. Erre megérintette a beteget, meggyógyította, és elbocsátotta. Aztán így szólt hozzájuk: „Ha közületek valakinek a fia vagy az ökre kútba esik, nem húzza-e ki rögtön, akár szombaton is?” Erre nem tudtak mit felelni.

A meghívottaknak pedig példabeszédet mondott, mert megfigyelte, hogy hogyan válogatják az első helyeket. Ezt mondta nekik: „Amikor lakodalomba hívnak, ne ülj az első helyre. Nehogy előforduljon, hogy ha nálad előkelőbbet is meghívtak volna, odajöjjön az, aki téged és őt is meghívta, és azt mondja neked: »Add át a helyedet!« És akkor szégyenszemre az utolsó helyet kell elfoglalnod. Ha tehát meghívnak, menj, telepedj le az utolsó helyre. Akkor odajön majd az, aki meghívott, és ezt mondja neked: »Barátom! Menj följebb!« Így tiszteletet ébresztasz az egész vendégsereg előtt. Mert aki magát fölmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, fölmagasztalják.”

*

Jézus elment a főfarizeusok közül egynek a házába... Azok pedig szemmel tartották Őt.

A zsidó nép vezetőinek, az ószövetségi kinyilatkoztatás őreinek, a Megváltóra vonatkozó ígéretnek letéteményeseinek, az lett volna *nobile officiumuk*, hogy fölismerjék és elismerjék Jézusban a Messiást. A rájuk bízott népet pedig elvezessék a Messiáshoz, elkalauzolják Isten országába.

Milyen szép lett volna, ha a főfarizeusok asztaltársasága hisz Jézusban, és a szombatnapi lakomán az Isten országáról tanácskozik Vele.

Sajnos, ez a szombatnapi lakoma egészen másról beszél nekünk. Arról, hogy a Világosság a sötétségben ragyogott, de a sötétség nem fogta föl. És arról, hogy a világ nem ismerte meg Őt. Meg arról, hogy tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be.

Uram Jézus, én azt akarom, hogy a sötétség helyet adjon bennem világosságodnak. Én egyre jobban meg akarlak ismerni Téged. És be akarlak fogadni Téged, akár a szentáldozásban látogatsz el hozzám, akár a kegyelmi életben akarsz nálam beszállásolódni – Atyáddal és Kettőtök Lelkével együtt.

Jézus elment a főfarizeusok közül egynek a házába... szombaton, kenyeret enni, és a farizeusok figyelték Őt.

A főfarizeus nem szeretetből hívta meg Jézust házába, hanem azért, hogy megfigyelje. Mit akartak megfigyelni Jézuson a főfarizeus és társai? Egyebek közt például azt, hogy barátja-e Jézus a Törvénynek vagy ellensége.

Jézus barátja volt Isten Törvényének, amint ezt az ószövetségi Szentírás tartalmazza. De ellensége volt azoknak a törvényeknek, amelyeket a farizeusok maguk találtak ki.

Isten Törvénye vallási külsőségeket is írt elő, de a vallási belsőségnek: a vallásos lelkiületnek megvédésére és ápolására. – A farizeusok törvényei viszont öncélúvá tették a vallási élet külsőségeit.

Isten Törvénye mindjárt az istenszeretet után helyezi a felebaráti szeretetet. A farizeusok törvényei elfeledkeztek az isten- és az emberszeretet két főparancsáról. Isten helyett saját

törvényeiket szerették, a felebarát helyett pedig önnön magukat: saját gazdag, művelt, színresemre vallásos mivoltukat szerették.

Minden szentáldozásom alkalmával én is meghívlak házamba, Uram Jézus. De én szeretetből hívlak meg. És én azt figyelem meg Rajtad, azt szeretném megtanulni Tőled, hogyan kell megtartani az Isten Törvényét: hogyan kell az életemmel szeretnem az Istent és felebarátomat.

Ekkor Jézus előtt termett egy vízkóros ember. Jézus megragadta a szót, és így szólt a törvénytudókhöz és a farizeusokhoz: Lehet-e szombaton gyógyítani vagy sem? – Azok csak hallgattak.

Isten Törvényei szerint szabad volt szombaton gyógyítani, hiszen még a bajba jutott állaton való segítség sem szegte meg a szombatnapi nyugalmat.

A farizeusok törvényei szerint azonban nem volt szabad szombaton gyógyítani, sem beteget látogatni; sőt még egy szomorú embert sem volt szabad megvigasztalni, mert – ahogy a farizeusok mondták – az efféle cselekedetek is megzavarták a szombat örömét.

Isten Törvénye szombaton is megengedte az irgalmas szeretet gyakorlását: még az állatok irányában is. A farizeusok törvénye még az embertárs irányában sem engedélyezte a szeretet műveit.

A farizeusok szembehelyezték a maguk igazságát Isten igazságával. De ál-jámborságuk visszatartotta őket attól, hogy ezt nyíltan megvallják. Gőgjük viszont megakadályozta őket abban, hogy elismerjék Jézus magatartásának helyességét.

Urunk Jézus, segíts bennünket, hogy az ál-jámborságnak és a tulajdon hitványabb természetemnek törvényeivel szemben mindenkor Atyád Törvényeinek adjam meg az elsőbbséget.

Jézus fogta a vízkórost, meggyógyította, és elbocsátotta. A farizeusokhoz és a törvénytudókhöz pedig így szólt: Melyiketeknek fia vagy ökre eshetik úgy kútba, hogy tüstént nem húzza ki szombatnapon? – De nem tudtak megfelelni Jézusnak e szavaira.

A farizeusokat az önmaguk-kiagyalta szombat-paragrafusok sem gátolták meg benne, hogy ki ne húzzák kútba esett háziállatukat, mert ezt a saját anyagi érdekük kívánta így.

Abban viszont megakadályozták őket tulajdon előírásaik, hogy szombaton engedélyezzék a felebarát meggyógyítását. Ennek ugyanis semmi köze sem volt anyagi érdekeikhez.

A vallásilag kiskorú ember azt hiszi, hogy akkor szolgálja legjobban saját érdekeit, ha szembehelyezi Őket az Isten és a felebarát érdekeivel.

A vallásilag nagykorú ember úgy hiszi és tapasztalja, hogy Isten és a felebarát érdekének szolgálatával szolgálja legjobban a maga érdekét is.

Az önző ember elindul lefelé a pokolba vivő tragikus lejtőn. Az önzetlen ember – igaz, hogy nehéz hegyi ösvényeken, de – a mennyország felé emelkedik.

Jézus elment a főfarizeusok közül egynek a házába szombatnapon, kenyeret enni. Az és vendégei figyelték Őt. Egyszerre egy vízkóros ember termett Előtte.

Micsoda ellentét! Egyfelől a Jézusban-nem-hívő, Jézust figyelő farizeusok meg a Jézusban hívő, Tőle gyógyulást remélő vízkóros ember közt. Másfelől pedig a vízkórostól mint tisztátalantól, mint a szombati örömmel megzavarójától iszonyodó farizeusok meg az Úr Jézus közt, aki bármikor – szombaton is! – ünnepi lakoma közepett is, készségesen siet a szegény beteg meggyógyítására.

A vízkórostól tanuljuk meg, hogy elesettségünkben hogyan kell Jézus elé járulnunk: megnyílt lélekkel, és abban a hitben, hogy ő tud és akar is rajtunk segíteni.

Az Úr Jézustól pedig tanuljuk meg a segítő készséget. Semmiféle ünnep, semmiféle kedves elfoglaltság ne szolgáljon nekünk arra ürügyül, hogy megtagadjuk sürgős segítségünket a ránk szorulóktól.

A vízkórosról szóló perikópában példát mutat nekünk a mi Mesterünk a készséges felebaráti szeretetre. Kövessük készségesen ezt a példát!

Jézus a főfarizeusnak meghívottjaihoz egy példabeszédet intézett, mert észrevette, hogyan válogatják maguknak a kerevetek első helyeit.

A farizeusok szerették a főhelyeket a lakomákon és az első székeket a zsinagógákban. De Jézus apostolai sem voltak mentesek az evilági fölfelé törtetéstől.

Jakab és János, anyjuk által, azt kérték Jézustól, hogy országában az Ő jobbján és balján ülhessenek. Az apostolok nem áttaláltak ismételtén arról vitatkozni, hogy melyikük nagyobb Isten országában. Márpedig az evilági fölfelé törtetés elvon Isten szolgálatától, és önistenítésbe torkollik.

Ne ez legyen életünknek értelme, hogy egyre följebb hágjunk ez egyházi, a rendi, a tanügyi, a tudományos ranglétrán. Hanem azon fáradozzunk, hogy folyton magasabbra lépegessünk a keresztény tökéletesség fokain. Így nem távolodni fogunk Istentől, hanem közeledünk Hozzá. És így még azt is elbírnjuk elgöngyösödés nélkül, hogy ha Isten az evilági lépcsőkön való emelkedéssel is megajándékoz bennünket.

Az ifjú Salamon nem hosszú életet, nem gazdagságot kért az Istentől; nem is az ellenségei életét kívánta Tőle, hanem csupán bölcsességet. – Tetszett is ez az Istennek, és nemcsak bölcsességgel ajándékozta meg a királyt, hanem azokat is mind megadta neki, amiket nem kért Tőle.

Jézus elmondott a meghívottaknak egy példabeszédet, mert észrevette, hogyan válogatják a kerevetek első helyeit.

A főfarizeusra és vendégeire, erre az előkelő együttesre talán mégsem kellett volna az Úr Jézusnak így rápirítania... Hát ami az előkelőségüket illeti: előkelők voltak származásuk szerint, vagyoni állapotuk szerint, tanultságuk szerint; nem voltak azonban előkelők szerénység és szeretet dolgában.

Az első helyekért vívott illetlen és szeretetlen tülekedésükkel igazán rászolgáltak az alázatos magatartásról szóló példabeszédre.

Jézus nem hittudós volt, nem filozófus volt, hanem az emberré testesült isteni Tudás és Bölcsesség. Épp ezért nem értekezést adott elő, hanem példabeszédet mondott az alázatos magatartásról.

De ez a példabeszéd többet ért a farizeusoknak, és minékünk is többet ér bárminő disszertációnál. Homályos szakkifejezések, kanyargós gondolatmenetek mellőzésével, a képek nyelvén és csattanós-röviden elénk adja: mire jut a magát fölmagasztaló, és mire a magát megalázó ember.

Jézus így szólt az első helyeket válogató farizeusokhoz! Amikor meghívaton valakitől menyegzőre, ne dőlj le a főkerevet első helyére. Megeshetik ugyanis, hogy nálad rangosabb van meghívva a házigazdától, és egyszer csak odajön hozzád, aki mindkettőtöket meghívott, és azt mondja neked: Adj ennek helyet! – Akkor majd szégyenkezve kell elfoglalnod az utolsó helyet.

Hanem ha meghívaton, odaérkezted után dőlj le az utolsó helyre, hogy amikor jó, ki meghívott téged, azt mondhassa neked: Barátom, menj följebb! – Ekkor dicsőséged lesz minden asztaltársadnak színe előtt.

Hajlunk rá, hogy magunkat többre értékeljük valódi értékünknel; másokat pedig kevesebbre értékeljük valódi értékünknel. Helytelen értékelésünkre támaszkodva aztán mi magunk akarjuk megszabni, hogy kinek hol a helye az élet lakomáján.

A vendégek értékelését és elültetését bízzuk rá a házigazdára. Így megmenekülünk az irigykedéstől is, az esetleges megszegyenüléstől is. Így megelégszünk majd azzal a hellyel, ahová Isten és elüljáróink ültettek bennünket; és bármikor abban a dicsőségben lehet részünk, hogy Isten és emberi helyettesei följebb szólítanak.

Mert mindenki, aki fölmagasztalja magát, meg fog aláztatni. Aki viszont megalázza magát, az föl fog magasztaltatni.

Aki fölmagasztalja magát: aki megköveteli, hogy valódi vagy látszat-értékének adja meg a tiszteletet az Isten is meg az ember is. És belebetegszik, ha ezt a tiszteletet nem kapja meg. Már pedig nem mindig kapja meg. Isten nem föltétlenül fűrészi őt tejbe-vajba. Az emberek meg gyakran kinevetik szemébe vagy a háta mögött.

Aki megalázza magát: aki talentumait az Istentől kapott ajándéknak tekinti: jómagát pedig az Isten haszontalan szolgájának... Hiszen még a legjobb esetben is csak azt cselekszi, amit az Isten akarata szerint meg kell cselekednie; hogy tudniillik, kamatoztatja a Tőle kapott talentumokat.

Amint a magát fölmagasztaló ember nem szívesen gondol az előbb-utóbb rázúduló megaláztatásra, úgy a magát megalázó embert elsősorban nem a ráváró fölmagasztalás érdekli, hanem kötelességeinek teljesítése.

Ami a fölmagasztalást illeti, nem utasítja el magától gögösen, mint Kant és a nyomában járó etikusok, hanem aláztatatosan elfogadja Isten kezéből.

Aláztatatos szívű Jézus, óvj meg bennünket az önfelmagasztalás szellemétől, és taníts meg igazi aláztatosságra.

Szombaton is szabad gyógyítani – ezt tanultuk a Pütkösd utáni tizenhatodik vasárnap evangéliumából. Az emberszeretet gyakorlása nincs ellenére az istenszeretet gyakorlásának.

Ne a magunk feje szerint törekedjünk a tökéletességre, mint a farizeusok tették, hanem az Úr Jézus útmutatása szerint. A farizeusok betűrágó vallásossága helyett válasszuk a szerető szívnek vallásosságát. A farizeusok önfelmagasztalása helyett válasszuk a keresztény aláztatosságot.

A belülről fakadó, meleg, keresztény vallásosságot kívánja nekünk Istentől Szent Pál a vasárnap *szentleckéjében*:

Adja meg nektek az Isten, hogy megerősödjete belső emberré a Szentlélek által, és hogy Krisztus lakjék szívetekben. A szeretetben legyetek megalapozva, mint a Szentlélek temploma; a szeretetben legyetek meggyökerezve, mint az Isten földjébe ültetett növény.

Hogy megismerhessétek Krisztusnak szeretetét is, mely fölülmúlja a megismerést, és beteljetek az Isten egész teljességével.

Röviden: A Szentháromság egy Isten lakozzék bennetek. Az Ő isteni tudása, akarata, szeretete töltsön el benneteket. Így igazi keresztény lehet belőletek: az irgalmas szeretet gyakorlója, aki megalázza magát az Isten hatalmas keze alatt.

Pünkösöd után 17. vasárnap

Szent Máté 22,34–46

Mikor a farizeusok meghallották, hogy a szaduceusokat elnémította, összegyűltek egy csoportba, és az egyikük, egy törvénytudó, hogy próbára tegye, megkérdezte tőle: „Mester, melyik a legnagyobb parancs a törvényben?” Ő azt felelte neki: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.« Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló ehhez: »Szeresd felebarátodat, mint önmagadat«. Ezen a két parancson alapul az egész törvény és a próféták.”

Mivel a farizeusok együtt voltak, Jézus megkérdezte őket: „Mit gondoltok a Krisztusról? Kinek a fia ő?” Azt felelték neki: „Dávidé.” Erre megkérdezte tőlük: „Akkor Dávid miért hívja őt a Lélek által Úrnak, amikor így szól: »Így szól az Úr az én Uramhoz: Jobbom felől foglalj helyet, míg lábaid alá vetem ellenségeidet«. Ha tehát Dávid Úrnak hívja őt, hogyan lehet az ő fia?” Senki sem tudott válaszolni neki egy szót sem, és attól a naptól fogva senki nem merte őt többé kérdezni.

*

Farizeusok mentek Jézushoz, és egyikük, egy törvénytudó megkérdezte Tőle, hogy próbára tegye.

A farizeusok, a szaduceusok, a herodiánusok nem fáradtak bele, hogy szaván fogják Jézust, és aztán megvádolhassák a nép előtt vagy a főtanács előtt vagy a római hatóság előtt.

Szinte bosszant bennünket, hogy Jézus általában mindig felel nekik, körmönfont kérdéseikre. Ne bosszankodjunk emiatt, hanem örüljünk neki, hogy milyen türelmes és irgalmas az Isten. És örüljünk annak a sok feleletnek is, amelyekkel Jézus leszerelte a támadásokat, és amelyek olyan sok szép tanítást tartalmaznak az Isten országáról.

Az Egyház történetének folyamán sohasem hiányoztak a mindenkori farizeusok, szaduceusok, herodiánusok, akik azon mesterkedtek, hogy szaván fogják az Egyházat, és aztán elhíreszthessék híveik előtt: Milyen abszurdak az Egyház dogmái, milyen megtarthatlanok erkölcsi követeléselei...

Minél sötétebb az éjszaka, annál jobban ragyognak a csillagok. A sok eretnekség, szakadás, hitetlenség, félhítés gomolygása közepett folyton élesebbre, ragyogóbbra fogalmazódtak meg Egyházunk tanításai. Az a tengernyi támadás, amely a mi szemünkig és fülünkig is eljut: ösztökéljen bennünket bölcséleti, hitvédelmi, hittani tudásunk fáradhatlan gazdagítására és csiszolására.

Egy farizeus törvénytudó megkérdezte Jézust, hogy próbára tegye: Mester! Melyik a nagy parancs a Törvényben?

A zsidó Írás-magyarázók különféle csoportjai sokat vitatkoztak rajta, hogy Mózes Törvényének félezernél több paragrafusa közül melyik számít kicsinek, és melyik számít nagynak. Főleg pedig arról folyt a vitatkozás, hogy melyik a legnagyobb törvény, a főparancsolat, az alaptörvény, amelyen nyugszik a többi mind.

Ennek a súlyos problémának megoldása felől kérdezi meg Jézust egy farizeus törvénytudó. Sajnos, nem az őszinte érdeklődés hajtotta ennek a kérdésnek fölvetésére; hanem az a szándék, hogy kelepcebe csalja Jézust. Ha ez sikerül, akkor a megtámadható feleletet jól fölhasználhatja Jézus tekintélyének aláaknázására.

Mester, mit tegyek, hogy üdvözüljek? – ezzel a kérdéssel naponta járuljunk Jézus elé. És az őszinte érdeklődés hajtson ennek a kérdésnek fölvetésére: az üdvösség iránti meg az üdvösségre vivő utak iránti őszinte érdeklődés.

Uram Jézus, feleletedért nemcsak megdicsérlek, mint a farizeus törvénytudó tette, hanem szívembe is vésem és megtartom feleletedet: az isten- és az emberszeretet parancsát. Így akarom megmutatni, hogy szeretlek.

Jézus azt mondta az írástudó farizeusnak: Szeresd Uradat Istenedet teljes szíveddel, teljes lelkeddel, teljes elméddel. Ez a nagy és első parancsolat.

A második nagy parancsolat hasonlít az elsőhöz; és így hangzik: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. – Ezen a két parancson függ az egész Törvény meg a Próféták.

Miért kell szeretnünk az Istent? Azért, mert Ő szeretetre méltó. Csak Ő igazán szeretetre méltó. Hiszen Ő a teljes és végtelen Érték; a meleg, élő, személyes Érték. Mindenki más és minden más csak annyiban szeretetre méltó, amennyiben részesedik az Istennek szeretetre méltóságából.

Hát még miért kell szeretnünk az Istent? Azért, mert Ő is szeret bennünket. Csak Ő szeret bennünket igazán: szabadon és önzetlenül. Hormonoktól, génektől nem befolyásolva, bárminemű érdektől mentesen.

Miért kell szeretnünk magunkat és felebarátunkat? Azért, mert ha szeretetünk természetfölöttivé rangosodik, akkor azt kell szeretnünk, amit az Isten szeret: saját magán kívül minden értékes teremtményt is, tehát minmagunkat is, felebarátainkat is.

Hát még miért kell szeretnünk felebarátunkat? Azért, mert Jézust kell látnunk benne, ahogy a magyar nép Jézus képét látja minden búzaszemen.

Márk szerint a törvénytudó a következő szavakkal fejezte be a főparancsolat felől való érdeklődését: *Jól van, Mester; a valóságnak megfelelően mondtad, hogy Istent szeretni... és a felebarátot, mint saját magunkat szeretni többet ér minden egészen eléggő és egyéb áldozatnál.*

Az Újszövetség burkoltan benne van az Ószövetségben – mondja Szent Ágoston. Az Újszövetség erkölcstana is burkoltan benne van az Ószövetség erkölcstanában – tegyük hozzá Szent Ágoston szavaihoz. Elég csak a Misszálé ószövetségi szemelvényeit olvasgatnunk, hogy meggyőződhesünk erről.

Isten szereti az embert. – Az embernek szeretnie kell az Istent, és szeretnie kell a másik embert: gyakorolni kell iránta az irgalmasság cselekedeteit... Lépten-nyomon olvashatunk ilyen és hasonló helyeket, különösen a violaszínű napok miséjének szentleckéjében.

A farizeus törvénytudó, aki megkérdezte Jézust a főparancsolat felől, ismerte és életébe építette ezeket a helyeket. Megértette és vallotta, hogy Isten elsősorban irgalmasságot akar, nem pedig áldozatot. Szeretetből fakadó jócselekedeteket és szeretet-telítette szertartásokat akar, nem pedig szeretetlen emberek üres szertartásait.

Buzgón részt veszek a szertartásokban? Buzgó vagyok a szertartások végzésében? Rendben van. De csak akkor van rendben, ha tevékeny szeretetem ügye is rendben van.

Márk szerint Jézus megdicsérte a törvénytudót: *Nem vagy messze az Isten országától.*

Nem azt mondta neki: Közel vagy Isten országához, hanem csak ezt: Nem vagy messze tőle. – Kik voltak közel az Isten országához? Zakariás pap és felesége, Erzsébet, aztán Mária meg Szent József, a betlehemi pásztorok, a napkeleti bölcsek, Simeon próféta és Anna prófétaasszony, valamint Keresztelő Szent János és tanítványai.

Vagyis azok a kevesek, akik böjtöléssel és imádsággal szolgáltak az Úrnak éjjel-nappal, várták Izrael vigasztalását, és olyannak várták, amilyennek az Isten ígérte a prófétákon át; és akik sejtelmükkel vagy éppen kifejezett imádásukkal hódoltak az Istenember előtt.

A farizeus törvénytudó, aki Jézust megkérdezte a főparancsolat felől, nem ilyen volt. Ő csak nem volt messze az Isten országától. Addig eljutott, hogy Isten irgalmasságot akar, nem pedig áldozatot, de addig nem jutott el, hogy meglássa Jézusban Isten Egyszülöttjét, elismerje, hogy az ember rászorul a bűntől-megváltásra, és hogy csak vízből és a Szentlélekből újjászületve mehet be a mennyországba.

Nem vagy távol Isten országától – én nem ezt akarom hallani Jézustól. De még azt sem, hogy közel vagy Isten országához. Mert én benne vagyok Isten országában. Mindkét lábammal benne akarok lenni, nemcsak fél lábammal.

Hogy összegyűltek a farizeusok, megkérdezte őket Jézus: Mit gondoltok a Fölkentről; kinek a Fia? – Azt mondták Neki: Dávidé.

Kinek a Fia a Krisztus? Erre a kérdésre azt kellett volna felelniük a farizeusoknak, hogy a Krisztus, mint Isten – az Istennek Fia, mint ember pedig – Dávidnak leszármazottja. Ők azonban így feleltek: Dávidnak Fia. Messiásképpen ugyanis egy olyan csodás királyt vártak Istentől, aki nem lesz több embernél, az Isten emberénél, az Isten küldötténél.

Ez a csodás király a rómaiaktól váltja meg Izraelt, nem pedig a bűntől. A bűnt – szerintük – az ember legyőzheti a maga erejéből. Ez a király Izrael helyreállítandó földi országába váltja be népét, nem pedig az Újszövetségnek hordozójába: az Egyházba, és a mennyországba.

A természeti üdvösséget – szerintük – az ember elérheti a Törvény megtartásával, és ezt a természeti üdvösséget a Messiás majd áttelepíti erre a világra.

A természetfölötti rend elől bezárkózó farizeusokkal szemben hisszük, hogy Jézus az Isten megtestesült Egyszülöttje. Csak ő válthat meg bennünket a bűntől, és adhatja meg nekünk a kegyelmet a bűn legyőzésére, a jócselekedetek művelésére; és csak ő készíthet nekünk helyet Atyja országában.

Jézus így szólt a farizeusokhoz: Dávid a Lélektől ihletve hogyan hívhatta Urának a Messiást, mikor azt mondta: Így szólt az Úr (Isten) az én Uramhoz (Messiásomhoz): Ülj jobbjomra (megosztom Veled hatalmam), míg ellenségeidet (az ördögöt és emberi csatlósait) lábad alá nem igázom.

Ha a farizeusokon fordult volna, ők bizony átfogalmazták volna a 109. zsoltár első versét ilyenformán: Így szól az Úr az én Ivadékomhoz, a leendő Messiáshoz... Mert ők csak embernek gondolták az Eljövendőt, nem pedig Istenembernek.

A tényleges Messiás azonban nemcsak ember, hanem Isten is: az emberré testesült Fiúisten. Ezért énekli Dávid ilyenképpen: Így szól az Úr az én Uramhoz...

Dávid zsoltárának látomása szerint az Isten megosztja királyi hatalmát a leendő Messiással: jobbjára ülteti, és lába zsámolyává alázza az ördögöt és emberi csatlósait.

Hiszek Jézus Krisztusban – mondja a kis Credo – aki ott ül a mindenható Atyaistennek jobbjára felől, és onnét léssen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.

Uram Jézus! Értelmem, akaratom és szívem Királyának vallak Téged. Gyarlóságomból eredő bűneimet, amelyekkel rá-rácáfolok erre a vallomásomra, irgalmasan bocsásd meg nekem különítéletemben is, és az utolsó ítélet alkalmával is.

Ha Dávid Őt Urának hívja, hogyan lehet a Fia? – Erre senki sem tudott Jézusnak felelni egy szót sem.

Azt nem felelhették, hogy a Messiás mint ember Dávid ivadéka, de mint Isten: Ura Dávidnak. Hogy ezt felelhessék, ahhoz meg kellett volna hódoltatniuk emberi igazságukat Isten igazsága előtt.

A farizeusokat nem sorolhatjuk sem az istentelen, sem az istenes emberek közé. Ők egy harmadik csoportot alkotnak: azoknak csoportját, akik hisznek ugyan Istenben, de nem az

igaziban, hanem a saját-maguk-kiagyalta Istenben, a tulajdon szájuk íze szerint megálmodottban.

Ettől az isten-torzulattól azt várták, hogy dicsérje meg őket törvény-megtartásukért, és bocsássa meg törvény-szegéseiket. Áldja meg őket gazdagsággal, tanultsággal, egészséggel, tekintéllyel. Óvja meg őket a szegény, tanulatlan, beteg kisemberek tisztátalanságától.

Midőn a farizeusok ezt az isten-torzulatot tisztelték és szolgálták: valójában saját istenített önmaguknak adták meg a tiszteletet és a szolgálatot.

Jézus Krisztus, Dávid Fia, Isten Egyszülöttje, add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy a magunk hiányos és tévedékeny igazságát készségesen meghódoltassuk a Te igazságod előtt, a teljes és csalhatlan isteni Igazság előtt.

Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat – erre tanít bennünket Jézus a Pünkösöd utáni tizenhetedik vasárnap evangéliumában. Ugyanerre buzdít Szent Pál a vasárnap *szentleckéjében*: Szívleljétek el egymást szeretettel. – Meg is indokolja, miért kell szeretnünk egymást minekünk, keresztényeknek.

1. Egy Testnek tagjai vagyunk: az Egyháznak, Krisztus titokzatos Testének tagjai. – 2. Egy lélek éltet bennünket: a Szentlélek. – 3. Egy remény tölt el bennünket: a földi megszentelődésnek, a mennyországba jutásnak, a föltámadásnak reménye. 4. Egy a mi Urunk: Jézus Krisztus, az Atyaisten Egyszülöttje. 5. Egy a hitünk: az Úr Jézus és az Egyház tanításában való hit. 6. Egy keresztséggel vagyunk átkeresztelve: Jézus Testébe, az Egyházba beleoltva. 7. Egy az Isten, mindnyájunknak Atyja.

Jézusban mindnyájan testvérek vagyunk. Éljük tehát – int bennünket Szent Pál – keresztény hivatásunkhoz méltó módon. Legyünk alázatosak, szelídek és türelmesek. Szívleljük el egymást szeretettel. Igyekezzünk megtartani az egyetértést, a béke kötelékével.

Pünkösöd után 18. vasárnap

Szent Máté 9,1–8

Ezután beszállt a bárkába, átkelt a tengeren és elment a saját városába.

Ekkor íme, odahoztak hozzá egy ágyon fekvő bénát. A hitüket látva Jézus azt mondta a bénának: „Bízzál, fiam! Bűneid bocsánatot nyertek.” Erre egyesek az írástudók közül azt mondták magukban: „Ez káromkodik.” Jézus látta gondolataikat és így szólt: „Miért gondoltok gonosz dolgokat a szívetekben? Ugyan mi könnyebb, azt mondani: »Bocsánatot nyertek bűneid«, vagy azt mondani: »Kelj föl és járj«? Hogy pedig lássátok, hogy az Emberfiának hatalma van a földön a bűnöket megbocsátani – s ekkor a bénához fordult –: Kelj föl, fogd ágyadat, és menj haza!” Az fölkelte és hazament. Amikor a tömeg látta ezt, félelem fogott el mindenkit, és dicsőítették Istent, aki ilyen hatalmat adott az embereknek.

*

Jézus bement Kafarnaumba, Híre terjedt, hogy egy házban van (Péter házában). Olyan sokan összegyülekeztek, hogy nem volt hely még az ajtó előtt sem. Ő pedig hirdette nekik az igét. – Farizeusok is ültek ott és törvénytanárok. Ezek Galileának és Judeának minden helységéből érkeztek és Jeruzsálemből.

Jézus hallgatósága kétféle emberből toborzódott: a szegény, tanulatlan, beteg, bűnös kisemberekből, és a gazdag, tanult, egészséges és magukat szentnek tartó farizeusokból és törvénytanárokból.

A kisemberek lelke tárva-nyitva volt Isten üzenete előtt, a farizeusok és a törvénytudók lelke elzárkózott Isten üzenete elől. – A kisemberek az Istentől jöttek tartották Jézust, a farizeusok és a törvénytanárok félpogány szamaritánust, Belzebub cinkosát, ördöngöst láttak Jézusban.

A kisemberek hallgatták Jézust, a farizeusok és a törvénytanárok árgus szemmel és vájt füllel figyelték: nem tesz-e, nem mond-e olyat, aminek alapján elveszíthetnék.

Köszönöm, Neked, Jézus, hogy én a megnyílt-lelkű kisemberek közé tartozhatok, akik Istenembernek vallanak Téged: meghallgatnak, és megcselekszik tanításodat.

Íme, egyszerre csak emberek jönnek, és Jézushoz hoznak egy hordágyra fektetett bénát. Négyen emelték. De nem tudták Jézus elé vinni a sokaság miatt. Ezért fölmentek a ház lapos tetejére, fölbontották a háztetőt, ott ahol Jézus volt. A nyíláson át lebocsátották a hordágyat, amelyen a béna feküdt. Lebocsátották a szoba közepére, Jézus elé.

A hegyeket megmozgató hitnek párjáról hallottunk az imént: a háztető-fölbontó hitről. Nehéz volna megmondani: melyik hit volt nagyobb a bénáé-e, aki mindenáron Jézus elé szeretett volna jutni; vagy pedig azé a négy emberé, aki – mivel vízszintes irányban nem tudta megközelíteni Jézust – hát függőleges irányból közelítette meg.

Jézusnak az ilyen hit tetszik: az akadályoktól vissza-nem-riadó, és a mások érdekében munkálkodó hit. – Szerezzünk Jézusnak örömet azzal, hogy betegeinket minden akadályon át elvisszük Hozzá. Azokat is, akiknek testük beteg; de azokat is, akiknek a lelkük beteg.

Jézus az orvosok Orvosa, az orvosságok Orvossága. Ne kerüljük el ennek az Orvosnak rendelőjét. Ne mellőzzük ezt a páratlan orvosságot.

Hitük láttán Jézus így szólt a bénához: Bízzál, fiam, megbocsáttatnak bűneid.

Egyenes vagy kerülő úton minden betegségnek köze van a bűnhöz. – Egyenes úton: Az elmúlt évtizedekben kedves témája volt az orvostudománynak – a hét főbűn és a nyomukban járó testi-lelki nyavalyák tanulmányozása, rengeteg adat alapján.

Kerülő úton: minden betegségnek végső oka az ősbűn. Ha ugyanis ősüleink megmaradtak volna a paradicsomi állapotban, mentesek lettek volna ők is, ivadékaik is a betegségtől.

Az Úr Jézus, az orvosok Orvosa, előbb a bűnös lelket gyógyította meg, és csak azután a beteg testet. A modern orvostudomány eljutott annak fölismerésére, hogy nem a betegséget kell gyógyítani, hanem az egész embert. Ha pedig egy betegségnek bűn van a hátterében, akkor a gyökeres és tartós gyógyulásnak egyetlen igazi orvossága: a megtérés.

Jézus Krisztus, gyógyítsd meg lelkünk szellemi arculatát igazságoddal és jóságoddal. Ennek üdvös hatása lesz lelkünk psziché-arculatára is, és ezen át testünk egészségére is.

Ekkor egyes írástudók ezt mondták magukban: Ez káromkodik. – Jézus ismerte gondolataikat, ezért így szólt: Miért gondoltok gonoszat szívetekben? Mert mi kevésbé fáradtságos: Azt mondani-e, hogy megbocsáttatnak bűneid, vagy azt mondani: Kelj föl és járj?

Az írástudók, midőn hallották, hogy Jézus megbocsátja a béna ember bűneit, a következőképpen is gondolkozhattak volna magukban: Úgy látszik, ez a Názáreti Jézus nemcsak ember, hanem Isten is; hiszen a bűnöket csak Isten bocsáthatja meg.

Ők azonban mást gondoltak: azt, hogy Jézus ember léteire isteni hatalmat tulajdonít magának; tehát istenkáromlást követ el.

Hogy Jézus meggyógyította a béna embert? – Az ő szemükben ez nem bizonyította Jézus istenségét. Mert szerintük Jézus nem az Isten erejével, hanem ördögi hatalommal vitte végbe csodálatos gyógyításait.

Aki nem akar hinni Jézusban, azt még csodákkal sem lehet hitre indítani. Tartozzunk mi azok közé, akik bár csodát nem láttak, mégis hisznek.

Hogy pedig megtudjátok: az Emberfiának hatalma van a földön a bűnök bocsánatára, akkor azt mondta a bénának: Kelj föl, vedd ágyadat, és menj haza! – Föl is kelt, és elment haza.

A bűnöket csak Isten bocsáthatja meg. Ebben igazuk volt a törvénytudóknak. – Jézusnak, mivel Istenember, hatalma van a bűnök bocsánatára: ebben viszont, minékünk, Jézus híveinek van igazunk.

Az ószövetségi ember bűnbánattartása nem törölte el az eredeti bűnt, csak a személyi bűnököt. Kibékítette a bűnbánó embert az Istennel, és biztosította neki, hogy halála után a lelke eljuthasson Ábrahám kebelébe, a természeti üdvösség állapotába.

Az a bűnbánat, amelyet Jézus hozott nekünk, az áteredő bűnt is eltörli, lelkünkbe telepíti a Szentháromságot, és helyet készít lelkünknek a természetfölötti üdvösségben, a mennyországban.

Vallok egy keresztséget a bűnök bocsánatára – mondjuk a nagy Credóban. Hiszem a bűnök bocsánatát – mondjuk a kis Credóban.

Jézus a keresztség meg a bűnbánat szentségében gyakorolja hatalmát, amelyet az Atya adott Neki ezen a földön a bűnök bocsánatára. Legyek hálás Jézusnak ezért a két szentségért. Legyek buzgó mind keresztségi fogadalmam megújításában, mind gyónásom gyakori elvégzésében.

A béna meggyógyulásának láttán megfélemedett a sokaság, és dicsőítette az Istent, aki ilyen hatalmat adott az embereknek.

Ilyen hatalmat: test- és lélek-gyógyító hatalmat. Ennek a két hatalomnak az *unio hypostatica* folytán Jézus embersége is részese. És ebben a két hatalomban Jézus azokat is részesíti, akiket a keresztség, a bérmlás, a pappá szentelés szentsége beépített az Ő titokzatos Testébe.

Betegek csodálatos módon nemcsak Jézus keze alatt gyógyultak meg, és nemcsak az ókeresztény Egyházban gyógyultak meg. A betegeknek csodálatos módon való meggyógyulása manapság is folyik: részint a kegyhelyeken, részint a gyógyítás karizmájával megáldott szentéletű emberek által.

Ugyanígy a lelkek csodálatos meggyógyulása is állandóan folyik a keresztség meg a bűnbánat szentségében: Jézus első eljöttétől fogva második eljöttéig.

A farizeusok nem hitték el, hogy Jézus megbocsáthatja a bűnöket, és hogy isteni erővel gyógyítja meg a betegeket. Fordítsunk nekik hátat, és a hívő sokasághoz csatlakozzunk, amely szent félelemmel telve magasztalja Istent, hogy ilyen hatalmat adott az embereknek, köztük énnekem is, Krisztus papjának.

A Pünkösöd utáni tizennyolcadik vasárnapnak valamikor nem volt külön miseszövege, mert a kántorbőjt szombatjának liturgiája, papszentelő szertartása, erre a vasárnapra is áthúzódott. Innét van, hogy a *szentlecke* a papszentelés-közölte kegyelmekre utal.

Ez alkalommal jól tesszük, ha Szent Pál szavai nyomán megköszönjük az Istennek azt a sok malasztot, amelyet ordinálásunk alkalmával adott nekünk.

Istenem, szüntelenül hálát adok Neked kegyelmedért, amelyet megadtál nekem Krisztus Jézusban. Minden téren gazdag lettem Őbenne: meggazdagodtam minden igében, minden ismeretben, és a Krisztusról tett tanúbizonyosság is megerősödött bennem.

Semmiféle kegyelemnek nem vagyok híjával, és várom a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését, aki megerősít engem mindvégig, hogy feddhetlen legyek az Ő eljöttének napján.

A köszönetnek másik módja, hogy jól sáfárkodunk papi hatalmunkkal. Legyünk tehát a föld sója, íze-nem-vesztett sója. Legyünk a világ világossága, tartóra helyezett gyertya, hogy világítsunk az összes házbelieknek. Lássák az emberek jótetteinket, és dicsőítsék mennyei Atyánkat.

Pünkösöd után 19. vasárnap

Szent Máté 22,1–14

Ezután Jézus újra beszélni kezdett, és ismét példabeszédekben szólt hozzájuk: „Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített fiának. Elküldte szolgálait, hogy hívják el a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak eljönni. Ekkor más szolgálakat küldött ezekkel a szavakkal: »Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, a lakomát elkészítettem, ökreimet és hizlalt állataimat levágtam, minden készen van. Jöjjetek a menyegzőre. De azok nem törődtek vele. Elmentek, egyik a földjére, a másik az üzlete után, a többiek pedig megragadták a szolgálait, gyalázatokkal illették és megölték.

Haragra gerjedt erre a király, s elküldte hadseregét. A gyilkosokat elpusztította, a városukat pedig felégette. Azután azt mondta a szolgálainak: »A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. Menjetek hát ki a bekötő utakra, s akit csak találtok, hívjátok a menyegzőre.« A szolgálak kimentek az utakra és összegyűjtöttek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, s a menyegzős ház megtelt vendégekkel.

Amikor a király bement, hogy megnézzze az asztalnál ülőket, észrevett ott egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve. Azt mondta neki: »Barátom, hogyan jöttél be ide menyegzős ruha nélkül?« Az nem szólt semmit. Erre a király azt mondta a felszolgálóknak: »Kötözzétek meg kezét-lábát és dobjátok ki őt a külső sötétségre. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás! Mert sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak.«”

*

Hasonlít a mennyek országa egy királyemberhez, aki menyegzőt szerzett fiának. Elküldte szolgálait, hogy hozzák el a meghívottakat a menyegzőre. De nem akartak eljönni.

A királyember az Isten, aki szövetséget kötött a választott néppel, és új szövetséget akart kötni népével meg az egész emberiséggel. Új szövetséget, megtestesülendő Fia által.

Ahogy az Ószövetség népe volt a menyasszony és az Isten a vőlegény: úgy az Újszövetség népének a megtestesült Fiúisten a vőlegénye. Az Újszövetség megkötése: a menyegzős lakoma, amelyet az Isten készített Fiának. Ezen a lakomán való megjelenésünk: az Újszövetség elfogadása.

A nagy menyegzős lakoma első meghívottjai a választott nép fiai voltak. Isten a pátriárkákon meg a prófétákon át hívogatta őket a lakomára. De nem akartak eljönni.

Isten gondolataival szemben a saját gondolataikat helyezték előtérbe. A maguk erejével akartak megigazulni. A Messiással nem a bűntől, hanem az idegen elnyomóktól akarták magukat megszabadíttatni, a mennyország helyett pedig beérték volna Izrael országának helyreállításával.

Isten hívásának sohase álljunk ellen, ha nem akarjuk magunkat megfosztani ezen a világon a kegyelmi élettől; a másvilágon a mennyországtól.

Újra elküldött más szolgálakat: Mondjátok a meghívottaknak: Íme, lakomámat elkészítettem... Jertek a menyegzőre! – Ők azonban ügyet sem vetve elmentek: egyik a földjére, másik az üzletébe. A többi pedig megragadta a szolgálakat, gyalázattal illette és megölte. Erre a király megharagudott... és elpusztította a gyilkosokat, városukat pedig fölégette.

A pátriárkák és a próféták után Isten más szolgálakat küldött a meghívottakhoz: Jézust és apostolait. A zsidó nép fiai azonban ügyet sem vetettek rájuk. Evilági érdekeikbe elmerülve lassankint elvesztették érzéküket saját másvilági érdekeik iránt.

A többi pedig megragadta a szolgálkat, gyalázzal illetve és megölte. Isten igazának képviselőire ilyen sors várt a választott nép fiai közt, akik a maguk igazát tették meg az Isten igazának, és mindenkit dühösen eltettek láb alól, ha Isten véleményét vagy akaratát merete nyilvánítani előttük.

Rájuk is zúdult Isten haragja, mikor Kr.u. 70-ben Vespasianus, majd fia, Titus megostromolta, elfoglalta és elpusztította Jeruzsálemet.

Ha Isten hív, menjünk. Ha szállást akar venni szívünkben, fogadjuk be. Ha a saját életét és boldogságát akarja megosztani velünk, fogadjuk el. Ha Ő szeret bennünket, az nem Neki jó, hanem minékünk. Ne utasítsuk tehát vissza szeretetét.

Ekkor így szólt a király a szolgálkhoz: A menyegző kész ugyan, de a meghívottak nem voltak méltóak. Menjetek tehát az utak kijáróihoz, és akiket csak találtok, hívjátok meg a menyegzőre. – Ki is mentek azok a szolgálk az utakra, és összetereletek mindenkit, akit csak találtok: gonoszokat és jókat. Így aztán megtelt a menyegzős ház vendégekkel.

Isten Fia menyegzőjének első meghívottjai, a választott nép fiai nem bizonyultak méltóaknak. Elfelelték a megjövendölt Messiás vonásait. Újfajta Messiás-képet ábrándoztak ki maguknak.

Jézusban nem voltak hajlandók fölismerni a megígért szabadítót. Azért Isten a pogányok közé küldi Jézus apostolait és tanítványait.

Pogányokkal telt meg a menyegzős ház: az Egyház. Jó és gonosz pogányokkal. Úgy van, gonosz pogányokkal is. Mert az Egyház nem jó angyalokból toborzódik, hanem gyarló, bűnös emberekből. Így lesz ez az utolsó napig.

Az utolsó ítélettől kezdve nem lesz többé földön küzdő Egyház, nem lesznek többé tisztítóhelyen szenvedő lelkek sem. Csak győzedelmes Egyház lesz a mennyországban. Ennek az Egyháznak már csak jó tagjai lesznek.

Nemcsak Istenen, hanem énrajtam is fordul, hogy miután tagja lettem az *Ecclesia militansnak*: tagja leszek-e az *Ecclesia triumphansnak*.

Majd bejött a király megnézni vendégeit, és meglátott egy embert ottan, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve. Erre azt mondta neki: Barátom, hogyan jöttél be ide, mikor nincs rajtad menyegzős ruha? – Az pedig elnémult.

Az Ószövetség népe azzal vétett az Isten ellen, hogy nem érdeklődött az Ő Egyszülöttjének menyegzője iránt. A kereszténységre meghívott pogányok közül pedig egyesek azzal vétenek az Isten ellen, hogy nem tisztálkodnak meg, és nem öltönek magukra menyegzős köntöst, mielőbb elindulnak Isten lakomájára.

Nem tisztálkodnak meg: nem tartanak bűnbánatot. Nem öltönek magukra menyegzős köntöst: nem művelnek jócselekedeteket, nem gyakorolják magukat a különféle erényekben.

Vakmerően abban bizakodnak, hogy az irgalmas Isten – Jézus szép piros vééréért – komoly bűnbánat nélkül is, komoly keresztény élet nélkül is beengedi őket a mennyországba.

Barátom, hogyan jöttél be ide? – Ha el akarjuk kerülni, hogy mitőlünk is ezt kérdezze az isteni Házigazda, akkor számoljunk le bűneinkkel, és legyünk fáradhatlanok a jócselekedetek művelésében.

Akkor így szólt a király a szolgálkhoz: Kötözzétek meg kezét-lábát, és dobjátok ki a külső sötétségre. Ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás!

A Krisztus-korabeli zsidóság azt hitte, hogy csak azért, mert ők az Isten választott népe, az Isten köteles őket megigazulttá tenni és üdvözíteni, ha legalább ugyanannyi jót cselekszenek, amennyi rosszat elkövetnek.

Az Újszövetség pogányokból toborzódó népét is fenyegetheti az a hiedelem, hogy a keresztény ember okvetlenül megigazul és üdvözl, csak azért, mert keresztény, és mert egy-két jócselekedetet is művelt életében.

Menyegzős köntös nélkül nem foglalhatunk helyet az Isten mennyországi lakomáján. Negatíve: bűnbánatunkból, helytelen kötődéseink fölszámolásából, pozitíve pedig: jócselekedetektől, jóra-készségekből, az erényekből kell megszöni ezt a köntöst.

És ha nem készülünk el teljesen ennek a köntösnek megszövésével, halálunk órájáig: akkor a tisztítóhelyen kell befejeznünk ezt az örökéletre szóló munkát.

Úr Jézus! Tanításod, példád és kegyelmed segítsen bennünket menyegzős köntösünk megszövésében, és ennek a munkának lehetőleg már a földön való befejezésében.

Mert sokan vannak a meghívottak, kevesen a választottak.

Hány ember fog üdvözölni? Erre a kérdésre az Úr Jézus tanítása nyomán kettőt lehet felelni: azt is, hogy sok ember; de azt is, hogy kevés ember fog üdvözölni.

Sok ember fog üdvözölni, mert az Isten jó: mindenkit meghívott az üdvösségre; az Isten bőkezű: jókra-rosszakra egyaránt árasztja kegyelmét: és az Isten irgalmas: a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát.

Kevés ember fog üdvözölni, mert az Isten megbecsüli az ember szabadságát: senkit nem akar beeröltetni a mennyországba. Az ember viszont a mennyei paradicsom helyett más paradicsomokat is választhat magának, és akkor nem nyitja meg lelkét a kegyelem előtt, és kirekeszti magát a mennyek országából.

Sok ember fog üdvözölni: jó ezt tudnunk, hogy el ne keseredjünk gyarlóságaink miatt és bűneinkbe való visszaeséseink miatt. – Kevés ember fog üdvözölni: ezt is jó tudnunk, hogy el ne bizakodjunk meghívottságunk miatt, és abba ne hagyjuk a küzdelmet: az ördöggel, a rossz emberi környezettel, és a saját rosszabbik természetünkkel vívott harcot.

Úristen, engedd meg nekünk, hogy meghívottakból – kegyelmed támogatásával – választottakká verekedhessük elő magunkat.

Pünkösöd után a tizenkilencedik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál megrajzolja, milyen is az a menyegzős köntösbe öltözött keresztény.

A jó keresztény szakít a hazugsággal. Ha esetleg megharagszik, nem tart haragot. Nem veszi el a másét.

Igazat mond felebarátjának, hiszen az is, jómaga is ugyanazon Krisztus Testének tagja. Még napnyugta előtt kibékül testvérével, mert nem akar magában helyet adni az ördögnek.

Két kezével dolgozik, tisztességes úton szerzi a javakat, de nem azért, hogy meggazdagodjék, vagy hogy minél többet költhessen szórakozásra, hanem avégett, hogy legyen miből adnia a szűkölködőknek.

A jó keresztény megújul lelkének belsejében. Magára ölti az új embert, aki az Isten képepre teremtett igaznak és szentnek.

Mindenható irgalmas Isten, kegyesen távoztass el belőlünk mindent, ami ellenkezik üdvösségünkkel, hogy testünkben-lelkünkben kolonc nélkül, szabad szívvel követhessük szent akaratodat.

Pünkösöd után 20. vasárnap

Szent János 4,46–53

Ismét elment tehát a galileai Kánába, ahol a vizet borrá változtatta. Volt egy királyi tisztviselő, akinek a fia beteg volt Kafarnaumban. Amikor meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, elment hozzá, és kérte őt, hogy jöjjön és gyógyítsa meg a fiát, mert az már a halálán volt. Erre Jézus azt mondta neki: „Hacsak jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek!” A királyi tisztviselő erre azt felelte: „Uram, gyere el, amíg meg nem hal a gyermekem!” Jézus azt mondta neki: „Menj, a fiad él!” Hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott neki, és elment. Amint hazafelé tartott, már eléje jöttek a szolgálói, és jelentették, hogy a fia él. Megtudakolta tőlük, hogy melyik órában lett jobban. Azt felelték neki: „Tegnap a hetedik órában hagyta el őt a láz.” Így megértette az apa, hogy ez éppen abban az órában történt, amikor Jézus azt mondta neki: „A fiad él.” És hitt ő és egész házanépe.

*

Volt egy királyi tisztviselő, kinek fia nagybetegen feküdt Kafarnaumban. Ez annak hallatára, hogy Jézus megérkezett Judeából Galileába, eljött Hozzá, és kérte, hogy menjen le Kánából Kafarnaumba, és gyógyítsa meg fiát, mert már halálán van.

A királyi tisztviselő, Heródes Antipasnak, Galilea negyedese fejedelmének, Nagy Heródes fiának tisztviselője, – zsidó volt, nem pogány, mint a kafarnaumi százados. De zsidó létére sem bizonyult olyan értékes embernek Jézus szemében, mint a pogány százados.

A centurio alázatosabb volt a királyi embernél: pogány lévén, tisztátalannak tartotta magát, és nem mert Jézus elé járulni. Maga helyett zsidó barátait küldte Jézushoz követségbe. A királyi tisztviselő viszont személyesen ment Jézushoz.

A centurióban nagyobb volt a felebaráti szeretet: ő egy beteg rabszolgának meggyógyítását kérte Jézustól, nem pedig a fiát, mint a királyi tisztviselő.

A centurióknak nagyobb volt a hite: nem kívánta, hogy Jézus menjen el házába, mert hitte, hogy Jézus távolról is tud parancsolni a betegségnek. – A királyi tisztviselő ezzel szemben harminchárom kilométert akart gyalogoltatni Jézussal, mert úgy hitte, hogy a gyógyításhoz föltétlenül szükség van Jézus fizikai jelenlétére.

Uram Jézus, növeld hitemet, hogy a királyi tisztviselő szintjéről fölemelkedhesen a kafarnaumi százados szintjére. Nevelj belőlem alázatos, felebarát-szerető, nagyhitű keresztényt.

Jézus így szólt a királyi tisztviselőhöz: Ha csodajeleket nem láttok, nem hisztek. – A királyi ember ezt felelte Neki: Uram, jöjj le Kánából Kafarnaumba, mielőtt meghal gyermekem.

Vannak, kik csodákat láttak, mégsem hisznek. Tudják ugyanis, hogy a Krisztusban való hitnek együtt kell járnia a Krisztus-követéssel. Márpedig ők nem akarják követni Krisztust. Gőgjük vagy akarati fáradtságuk vagy bűneik szeretete visszatartja őket ettől.

Vannak, kik csak az esetben hisznek, ha előbb csodát láttak. – És vannak, kik hisznek, bár nem láttak csodát. Az Úr Jézus az utóbbiakat jobban szereti, de nem veti meg a csodakívánókat sem: ha tudniillik azt látja, hogy nem kíváncsiságból, hanem hitre-gerjedés végett óhajtják a csodát.

A királyi embert sem bocsátotta el az Úr meghallgatatlanul, jóllehet nem volt olyan tökéletes a hite, mint a századosé. De volt hite, és az Úr Jézus szemrehányó szavait füle mellett elbocsátva makacsul hajtogatta; Uram, jöjj le, mielőtt meghal gyermekem.

Úr Jézus, akkor is hiszek Benned, ha nem láttam csodat. De akkor se bocsáss el meghallgatatlanul, ha akár magamnak, akár másnak csodat kérek Tőled. Ahogy a királyi ember kevésbé tökéletes hitét sem hagytad megjutalmazatlanul.

Jézus azt mondta a királyi tisztviselőnek: Menj, fiad él. – Hitt az ember a szónak, amelyet Jézus mondott neki, és elment. Mikor aztán lefelé tartott Kafarnaumnak, szolgálói eléje jöttek, és újságolták, hogy fia él.

A tökéletlen-hitű királyi tisztviselő azt szeretne volna, ha Jézus lemegy vele Kafarnaumba. Ehelyett be kellett érnie Jézus szavával: Menj, fiad él! – Be is érte ezzel a szóval, és hazaindult.

Hite most már majdnem olyan tökéletes lett, mint a századosé: hitte, hogy Jézus a távolból is meg tudja gyógyítani fiát. Tökéletesebbé váló hitéért, amely egyre növekedett benne a harminchárom kilométernyi úton, meg is kapta jutalmát.

Bármit kérünk Jézustól, legalább akkora hittel kérjük, amekkora a királyi tisztviselő hite volt, a hazafelé vivő úton.

Ha kérésünk teljesüléséről csak egy napi vagy egy heti vagy egy hónapi vagy akár egy évi járóföld megtétele után fogunk is értesülni, akkor is ápoljuk magunkban Jézus ígéretébe vetett hitünket: Menj, kérőimád nem vész kárba!

Ha elérkezett az én órám, megkapod, amit kértél; vagy helyette olyasmit kapsz, ami jobban javadra válik evilági és másvilági üdvösséged szempontjából.

A királyi ember megtudakolta szolgálaitól azt az órát, amelyben jobban lett a fia. Azt felelték neki, hogy az előző napon hét órakor (délután egy órakor) hagyta el a házát. – Ebből megtudta az apa, hogy abban az órában gyógyult meg a fia, amelyben azt mondta neki Jézus: A fiad él! – Erre aztán Jézusnak híve lett jómagá és egész háza.

A hitetlenek meg a félhitűek hányszor mondták már egy-egy csodásnak látszó imameghallgatás után: Amúgy is megtörtént volna ez az úgynevezett csoda.

A hitetlenkedő gyanítás ellen védekezik a királyi ember, amikor ellenőrzi fia meggyógyulásának óráját. Meg akart maradni, és meg is maradt abban a hitében, hogy Jézus gyógyította meg a fiát, nem pedig magamagától gyógyult meg.

Mikor megtudta szolgálaitól, hogy fia ugyanabban az órában gyógyult meg, amelyben Jézus megígérte ezt neki: a Jézus-hívók közé lépett háznépestül.

Egy angol ember nemrégiben kétoldali teljes tüdőrákból gyógyult meg Lourdes-ban. Gyógyulása óta azzal dicsekszik odahaza, hogy az egyik cigarettát a másiktól gyűjtja meg. – Furcsa egy köszönet a másvilági segítségért! Mennyivel más a királyi tisztviselő hálaadása, aki fia meggyógyulásáért háza népével együtt Krisztus követői közé állt.

Sohase feledkezzünk meg az Istennek kijáró, köteles és szép hálaadásról mindazokért az adományokért, amelyekkel elhalmoz bennünket és mieinket.

A királyi ember Jézushoz ment, mert hallott tanításáról és csodatetteiről, és hitte, hogy Jézus segíteni tud a fián. Jézusnak színe előtt aztán tudomásul kellett vennie, hogy Jézus segít ugyan, de nem okvetlenül úgy, ahogy a Hozzáforduló szeretné. Midőn végül teljesedik a kérése, odaadja önmagát és családját Jézusnak.

Az még nem igazi kereszténység, hogy bajainkban mint végső mentsvárhoz, Jézushoz fordulunk. Ha azonban türelmesen megvárjuk, amíg Jézus így vagy úgy teljesíti kérésünket, akkor már kezdünk igazán keresztények lenni. Az igazi kereszténység abban áll, hogy odaadjuk magunkat Jézusnak, és mieinket is elvezetjük Hozzá.

A Pünkösöd utáni huszadik vasárnap *szentleckéjében* Szent Pál így körvonalazza ezt az igazi keresztény megtartást: Óvatosan, bölcsen éljetez. Jól értékesítsétek az időt. Legyetek értelmesek az Úr akaratának keresésében. Teljetez el Szentlélekkel. Szent örömdalokat

zengjétek szívetekben. Mindenért adjatok hálát Istennek. Engedelmeskedjétek egymásnak Krisztus félelmében.

Kérünk, Urunk, add meg nekünk az igazi keresztény élet kegyelmét, hogy magunkat és a ránk bízottakat a Te szolgálatodra szentelhessük.

Pünkösöd után 21. vasárnap

Szent Máté 18,23–35

„Ezért hasonlít a mennyek országa egy királyhoz, aki el akart számolni szolgálóival. Amikor elkezdte az elszámolást, odavitték hozzá az egyiket, aki tízezer talentummal tartozott. Mivel nem volt miből megadnia, az úr megparancsolta, hogy adják el őt, a feleségét, a gyerekeit, és mindenét, amije csak van, és úgy fizessen. A szolga erre a földig hajolt, és leborulva kérte: »Légy türelemmel irántam, és mindent megadok neked.« Megesett a szíve az úrnak a szolgán, elbocsátotta hát őt, és még az adósságot is elengedte neki. Ez a szolga azonban, mihelyt kiment, találkozott egyik szolgatársával, aki tartozott neki száz dénárral. Megragadta őt, fojtogatta és követelte: »Add meg, amivel tartozol.« A szolgatársa a földig hajolt, és kérlelte: »Légy türelemmel irántam, és megadom neked.« Az azonban nem engedett, hanem elvitte és börtönbe vetette őt, amíg megadja a tartozását.

Amikor a szolga társai látták a történeteket, nagyon elszomorodtak. Elmentek és elbeszéltek uruknak mindent, ami történt. Akkor az úr magához hívta őt és azt mondta neki: »Te gonosz szolga! Én az egész tartozást elengedtem neked, mert kértél engem. Nem kellett volna neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én is megkönyörültem rajtad?« És az úr haragjában átadta őt a kínzóknak, amíg csak meg nem adja egész tartozását. Így tesz majd mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiketek szívből meg nem bocsát a testvéreinek.”

*

Hasonlít a mennyek országa egy királyemberhez, aki számot akart vetni szolgálóival. (Tartományi helytartóival, akik egyúttal adóbehajtók is.) Eléje hoztak egy szolgát, aki 10.000 talentummal tartozott neki.

1 talentum=6.000 dénár, 6.000 napig tartó munka napszámbére. A 10.000 talentum eszerint olyan nagy összeg, hogy ezt a tartományi helytartó sohasem tudta volna kifizetni.

Én vagyok az a szolga, aki 10.000 talentummal, vagyis megfizethetlen összeggel tartozom az én Uramnak Istenemnek. Bűneim a megfizethetlen adósság, mert velük a végtelenül szent és végtelenül jó Istent bántottam meg.

Ha Isten csak igazságos volna, emberi módon elképzelt jogász volna, akkor fölhagyhatnék minden reménnyel, hogy bejuthatok a mennyországba, és hogy elkerülhetem a poklot.

Isten azonban nemcsak igazságos, hanem irgalmas is; nemcsak Bíró, hanem Szeretet is. Épp ezért végtelen nagy adós létemre is reménykedve állhatok színe elé – lelkiismeretvizsgálataimban, gyónásaimban; és reménykedve jelentkezhetek majd Előtte különítéletkor.

Mivel a szolgának nem volt miből megadnia adósságát, megparancsolta ura, hogy adják el feleségestül, családostul, minden vagyonostul, adóssága fejében. – Ekkor a szolga leborulva kérlelte: Légy türelmes hozzám, mindent megadok neked. – Szíve gyökeréig megrendült annak a szolgának az ura, és elbocsátotta őt, adósságát pedig elengedte neki.

Merőben jogász szemmel nézve reménytelennek látszott a szolga helyzete. Adóssága végtelen nagy volt, és így nem reménykedhetett benne, hogy véges összegecskékkel valaha is letörlesztheti.

Sejtette azonban, hogy urának szíve is van, nem csupán igazság-érzéke. Ezért borult le előtte bizalommal, és kért tőle türelmi időt.

Nem is csalódott sejtelmében. Ura a szíve gyökeréig (a görög eredeti szöveg szerint: a beleiig) megrendült: úgy megsajnálta az esdeklő és a lehetetlenre is vállalkozó szolgát.

Akármilyen sok is a bűnünk, ne gondoljuk, hogy nekünk már az Isten se tud megbocsátani. Ha megbánjuk bűneinket, és készek vagyunk vezekelni értük, akkor bízhatunk benne, hogy a mi esdeklésünk is szíve gyökeréig meghatja Urunkat.

Szíve gyökeréig megrendült annak a szolgának ura, és elbocsátotta őt, adósságát pedig elengedte.

Ha Isten nem az irgalmasságnak Istene, akkor az ősbűn miatt az egész emberi nem elesett volna a kegyelmi élettől és a mennyországbeli üdvösségtől. Az irgalmas Isten azonban mindjárt a bűnbeesés után Megváltót ígért az emberiségnek.

Ha Isten nem az irgalmasságnak Istene, akkor emberi módon szólva: visszavonhatta volna a Megváltóra vonatkozó ígését. Hiszen azt látta, hogy a választott nép meghamisítja az eljövendő Messiás képét; a pogányok pedig – a Megváltóra vonatkozó ígélet ápolása helyett – értelmi zűrzavarba és erkölcsi förtelmekbe sülyedtek.

Ha Isten nem az irgalmasságnak Istene, akkor a megváltás ellenére sem élnénk természetfölötti életet, és nem jutnánk be a mennyországba: annyira gyarlók vagyunk, és olyan könnyen az ördög hatalmába adjuk magunkat.

Isten segíts, irgalmasságnak Istene, hogy bűneinket bánva, az ellenünk vétőknek megbocsátva méltóaknak bizonyuljunk irgalmadra.

Hogy kijött urától az a szolga, talált egyet szolgatársai közül, aki őneki tartozott 100 dénárral. Megragadta és fojtogatta mondván: Add meg, amivel tartozol. – Szolgatársa leborulva kérte őt: Légy türelmes hozzám, majd megadom neked. – De ő nem akart megkönyörülni rajta, hanem elment és börtönbe vetette, amíg tartozását meg nem adja.

Száz dénár: száz népi munkáért járó napszám, tehát előbb-utóbb megfizethető összeg. – Lám, ilyen az ember! Istentől türelmi időt kér végtelen nagy, tehát megfizethetetlen adósságának letörlesztéséhez. De ő maga nem ad türelmi időt szolgatársának a véges, tehát megfizethető adósság letörlesztéséhez.

A nagy Istentől elvárja, hogy bocsássa meg végtelen nagy bűnét. De ő, a kis isten nem hajlandó megbocsátani a véges bünt – felebarátjának.

Ne duzzasszuk föl végtelen nagyra sérelmeinket, amelyeket embertársaink ejtenek rajtunk. Ne istenítsük sajátmagunkat. Mert az önistenítés vége: a fizetésre-képtelen adósok börtöne, vagyis a pokol.

Szolgatársai a történetek láttán igen megszorodtak. Elmentek, és jelentették uruknak mind a történeteket. Akkor magához hívatta őt az ura, és azt mondta neki: Gonosz szolga! Egész adósságodat elengedtem neked, mert erre kértél engem. Nem kellett volna teneked is megkönyörülnöd szolga társadon, ahogy én megkönyörültem rajtad? – Megharagudott az ura, és átadta őt poroszlóinak, amíg az egész adósságot meg nem adja neki.

A szolga jól sejtette, hogy ura irgalmas. Arra azonban nem gondolt, nem is akart erre gondolni, hogy ura irgalmatlan is tud lenni, ha azt látja, hogy szolgálja irgalmatlan a szolgatársához.

Nem ismerte, nem is akarta ismerni az isteni etikának ezt az aránypárját: Ahogy én elengedem adósságodat, úgy te is engedd el felebarátod adósságát. Ha te nem engeded el szolgatársad adósságát, akkor én sem engedem el adósságodat.

Nem akarom, hogy az én Uram Istenem engem is átadjon a poroszlóknak, a rossz angyaloknak egy örökkévalóságra. Ezért megtanulom, véremmé asszimilálom az isteni etika nagy aránypárját: Mivel azt szeretném, hogy Isten bocsássa meg bűneimet, előbb én is megbocsátok az ellenem vétőknek.

Így cselekszik majd mennyei Atyám is veletek, ha meg nem bocsátok – kiki testvérenek – szívetekből.

Így cselekszik majd mennyei Atyám is veletek: vagyis a fizetésre-képtelen adósok börtönébe vet, átenged az örök kárhozatnak. – Mikor cselekszik így velünk? Ha meg nem bocsátunk testvéreinknek, mégpedig szívünkéből.

Isten irgalmas ugyan, de csupán az irgalmasokhoz. Az irgalmatlanokhoz Isten is irgalmatlan.

Ne hamisítsuk meg az Isten képét, mint az érzelgős keresztények teszik, akik bűnbocsátó automatának tartják az Istent. Csak Beléje kell dobni a fölületes bűnbánatnak ócska érméjét, és Ő azonnal kiadja nekünk bűneink bocsánatát.

Ne hamisítsuk meg az Isten képét azzal, hogy csak irgalmasságát vesszük észre. Vegyük észre „irgalmatlanságát” is. És rendüljünk meg attól a sorstól, amely akkor vár ránk, ha nem akarjuk megváltoztatni felebarátunk ellen irányuló irgalmatlanságunkat.

Bizonyára azt szeretnénk, hogy az Isten irgalmas legyen hozzánk bűnösökhöz az ítélet napján. Isten hozzánk való irgalmasságának azonban két föltétele van:

Az egyik föltételt a Pünkösöd utáni huszonegyedik vasárnap evangéliumából tudtuk meg: bocsássunk meg az ellenünk vétőknek. – A másik föltételről Szent Pál beszél nekünk a vasárnap *szentleckéjében*: Harcolnunk kell a bűn ellen. Meg kell vívnunk a bűn ősi szerzőjével, az ördöggel és angyalaival.

Egymagunk nem vagyunk elég erősek ennek a küzdelemnek megvívására. Ezért mondja Szent Pál: Erősödjetek meg az Úrban az Ő erejének hatalmából. Öltsetek föl az Isten fegyverzetét.

Derekunkat övezzük föl igazsággal, legyen rajtunk a megigazulásnak vértje. Lábunk saruja legyen a béke evangéliumának hirdetésére való készség. Pajzsunk legyen a hit, sisakunk a megígért üdvösség, kardunk a Szentlélek, aki eszünkbe juttatja és megvilágítja előttünk Jézus minden tanítását.

Így megállhatunk az ördög cselvetéseivel szemben. Így ellen tudunk állni a kísértés napján. Így megállhatjuk a nagy próbát.

Segíts bennünket, Istenünk, a bűn ellen vívott harcunkban, és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

Pünkösöd után 22. vasárnap

Szent Máté 22,15–21

Ekkor a farizeusok elmentek és kitervelték, hogy hogyan csalják őt törbe szóval. Odaküldték hozzá tanítványaikat a Heródes-pártiakkal és azt mondták neki: „Mester! Tudjuk, hogy igazmondó vagy és az Isten útját az igazság szerint tanítod, nem törödsz senkivel, mert nem nézed az emberek személyét. Mondd meg tehát nekünk, mit gondolsz: Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?” Jézus azonban felismerte gonoszságukat és így szólt: „Miért kísértetek engem, ti képmutatók! Mutassátok meg nekem az adópénzt!” Azok odahoztak neki egy dénárt. Ekkor megkérdezte tőlük: „Kié ez a kép és a felirat?” Azt felelték neki: „A császáré.” Erre azt mondta nekik: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.”

*

Akkor elmentek a farizeusok, és tanácskoztak: hogyan foghatnák meg Jézust beszédében. Majd elküldték Hozzá tanítványaikat a Heródes-pártiakkal.

A farizeusok és tanítványaik ellenségei voltak a zsidó népen uralkodó rómaiaknak. Velük szemben a Heródes-pártiak hízelgéssel is, pénzzel is Róma kegyét keresték. Farizeusok és heródiánusok: szívesen megfojtották volna egymást egy kanál vízben. – De mikor arról volt szó, hogy Jézust el kell tenni láb alól, akkor nagyon is egy húron tudtak pendülni.

A hitetlenek és a félhitűek különféle csoportjai, akárhogy viszonyulnak is egymáshoz, abban nagyon egyek tudnak lenni, hogy Krisztust és Egyházát támadják.

Egy fiatal protestáns orvos, miután átrágtta magát a különféle hitetlenek írásain, a spiritizmusnál kötött ki. Midőn azonban észrevette, hogy még a médiumon át jelentkező másvilági szellem is a katolikus Egyház ellen szórja nyilait: ott hagyta a szellemidézőket és katolizált.

Minden út Rómába visz. De a különböző hitetlenek minden nyilának is Róma a céltáblája. Ez a tény is megerősíthet bennünket abban a hitünkben, hogy jó helyen vagyunk, az isteni Igazság területén vagyunk, ha Krisztusnál és Egyházában vagyunk.

A farizeus-tanítványok és a Heródes-pártiak így szóltak Jézushoz: Tudjuk, hogy igaz vagy, az Isten útját a valóságnak megfelelően tanítod, és nem befolyásol semmi, mert nem tekinted az emberek személyét.

Captatio benevolentiae-nak voltak szánva ezek a szavak: Krisztus bizalmát akarták velük megnyerni a farizeus-tanítványok és a heródiánusok. Krisztust olyan feleletekre akarták csábítani velük, amelyeknek alapján eljárást indíthattak volna Ellene.

Ó ti képmutatók! Ha csakugyan igaznak tartanátok Krisztust, az isteni Igazság tanítójának, az emberek igazi értékelőjének, akkor ti is az Ő tanítványává szegődnétek. De hát erről szó sincs. Szó van azonban Krisztus halálos csapdába ugratásáról.

Álnok szavaitok mégis, akaratlanul is jó képet rajzolnak Krisztusról. Mert Ő valóban igaz ember volt: az Isten igazságának tudója és mondója. Az Istenhez vivő utat a valóságnak megfelelően tanította. Az embereket nem ruhájuk, vagyonuk, rangjuk alapján ítélte meg, hanem belső értékük szerint.

Boldog vagyok, Uram, hogy ilyen Mesternek, mint Te vagy, lehetek a tanítványa. Tőled tanulhatom meg az igazságot, az utat, a dolgok és az emberek helyes értékelését.

Mondd meg nekiünk, mi a véleményed: Szabad-e adót fizetniünk a császárnak vagy sem? – De Jézus ismerte gonoszságukat, és azt mondta: Miért tesztek engem próbára képmutatók?

A farizeus-tanítványok és a heródiánusok dilemmás csapdának szánták kérdésüket. Ha a Mester azt feleli, hogy szabad megfizetniük az adót a császárnak, akkor a Róma-gyűlölő farizeusok bánnak majd el Vele. Ha pedig tagadólag felel, akkor a heródiánusokkal, Róma talpnyalóival gyűlik meg baja. De Jézus ismerte gonoszságukat, és feleletével nem esett bele csapdájukba.

Jézus képmutatóknak mondja a kérdés fölvetőit. Képmutatóknak mondja őket hízog szavaikért, amelyekkel igaz Mesternek titulálták Őt; de amelyek mögött az a goromba tény rejlett, hogy nem tanulni akartak Tőle, hanem törbe akarták ejteni.

Képmutatóknak mondja őket látszólagosan jámbor kérdésükért, amely azt hazudja, hogy zsidó vallásosságukkal ellenkezik adót fizetniük a pogány császárnak. Ugyanakkor, amikor a valóságban a heródiánusok pénzzel kegették a római főemberek markát, a farizeusok pedig a gyűlölő rómaiak pénzén nem állottak üzleteket kötni.

Úr Jézus, én nemcsak igaznak mondalak, hanem meg is akarom Tőled tanulni az igazat: azt az igazat is, amely az emberi társadalomhoz és világi elöljáróimhoz való viszonyomat szabályozza.

Mutassátok meg nekem az adópénzt! – Azok odahoztak Neki egy dénárt. Akkor megkérdezte tőlük: Ké ez a kép és a fölírás? Azok így feleltek: A császáré.

Szabad-e adót fizetniünk a császárnak vagy sem? – Ha Jézus egyenesen felelt volna erre a kérdésre, akár igenlőleg, akár tagadólag, beleesik a csapdába. Ezért felelet helyett arra kéri a farizeus-tanítványokat meg a heródiánusokat, hogy mutassanak Neki egy adópénzt.

Ekkor a farizeus-tanítványoknak, ha valóban olyan nagy hazafiak lettek volna, aminőknek mutatták magukat, azt kellett volna mondaniuk: Mester, mi nem hordunk övünkben, és nem veszünk kezünkbe olyan pénzt, amely a gyűlölő római császár pénze. Annál kevésbé, mert bálványimádást követnénk el, ha olyan pénzhez nyúlnánk, amelyen az istenített császár képe van.

Ők azonban nem ezt mondták, hanem odahoztak Jézusnak egy dénárt, és Jézus kérdésére azt felelték, hogy a dénáron látható kép és fölírás bizony a császáré.

Így aztán kiderült, hogy gyakorlatilag elismerik a római császár hatalmát, hiszen elfogadják pénzét is: övünkben hordják, kezükbe veszik, üzleteket kötnek rajta.

Amit a farizeusok tanítványai gyakorlatilag műveltek, azt Jézus elvileg is kimondja: Adjátok meg a császárnak a császáréit. Hatalma nem volna rajtatok, ha onnan felölről nem kapta volna. Amikor polgári kötelességeiteket teljesítitek, voltaképp az Istennek engedelmesskedtek.

Ekkor azt mondta nekik Jézus: Adjátok meg a császáréit a császárnak, de az istenéit is az Istennek.

Adjátok meg az Istennek a templom-adót és mindazt, amit Isten kíván tőletek, pl. az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlását.

Eddig nem adtátok meg az Istennek, ami az Istené. Helyette farizeus vallásosságot adtatok Neki. És közben azt hittétek magatokról, hogy ti vagytok a vallásosság mintaképei.

A császárnak viszont – morogva vagy hízelegve – megadtátok, ami az övé. De közben a nép felé megjátszottátok a jó hazafit, aki elvben azt vallja, hogy nem szabad adót fizetni a császárnak.

Van, aki a császárnak megadja, ami a császáré; de az Istennek nem adja meg, ami az Istené. Van, aki a császárnak nem adja meg, ami a császáré; csak Istennek adja meg, ami az Istené.

Egyiknek példáját sem követjük. A *iustitia* erénye azt kívánja tőlünk, hogy *suum cuique*. Istennek odaadjuk mindenünket, odaadjuk saját magunkat is. A császárnak pedig megadjuk mindazt, amit az isteni és a természeti joggal megegyezőleg kíván tőlünk.

Adjátok meg a császárnak a császárait, de az Istennek is az istenét.

Teljesítsétek az Isten iránti és az emberek iránti kötelességeiteket. Tartsátok meg az első kőtábla három parancsát, amely az Isten iránti kötelességeiteket írja elő, és tartsátok meg a második kőtábla hét parancsát, amely embertársaitok iránti kötelességeiteket szabályozza.

Szeressétek az Istent teljes emberi mivoltotokból. Szeressétek felebarátaitokat, mint tinmagatokat. Legyetek mind az égi, mind a földi hazának jó polgárai.

Ha így tesztek, nyugodtan odaállhattok az irgalmas Bíró, Jézus Krisztus elé: halálotok után is, az utolsó napon is. – Az ítélet napjára készít elő bennünket Szent Pál is a Pünkösöd utáni huszonkettedik vasárnap *szentleckéjében*.

Az Isten megkezdte bennetek a jó munkát, és be is fejezi Jézus Krisztus eljövételének napjáig. Szeretettel mindjobban gazdagodjék a hitigazságok megismerésével és megértésével.

Válasszátok a jobbat, hogy tiszták és kifogástalanok legyetek Krisztus *parusiájának* napjára. Teljetek meg az életszentségnek gyümölcsével, amelyet Jézus Krisztus halála szerzett meg nektek.

Úr Jézus, örök Bíró, engedd meg nekünk, hogy szüntelen jócselekedeteinkkel, Isten- és ember-szolgálatunkkal készüljünk látogatásodra.

Pünkösöd után 23. vasárnap

Szent Máté 9,18–26

Amíg ezeket mondta nekik, odajött egy elöljáró, leborult előtte és azt mondta: „A lányom most halt meg, de gyere, tedd rá a kezedet és élni fog.” Jézus fölkel és követte őt a tanítványaival.

Ekkor egy tizenkét éve vérfolyásos asszony hátulról odament, s megérintette a ruhája szegélyét. Azt gondolta magában: „Ha csak a ruháját érintem is, meggyógyulok.” Jézus megfordult, meglátta őt és azt mondta neki: „Bizzál lányom! A hited meggyógyított téged.” És abban az órában meggyógyult az asszony.

Amikor Jézus bement az elöljáró házába és látta a fuvalásokat és a tolongó tömeget, így szólt: „Távozzatok! Nem halt meg a kislány, csak alszik.” De azok kinevették. Mikor kiküldték a tömeget, ő bement, megfogta a lány kezét, és a kislány fölkel. Ennek a híre elterjedt azon az egész vidéken.

*

Íme egy főember járult Jézushoz, leborult Előtte és így szólt: Lányom az imént halt meg, de jöjj, tedd rá kezedet, és élni fog.

Márk evangéliumából tudjuk, hogy Jairusnak hívták ezt a főembert, és hogy a kafarnaumi zsinagóga elöljárója volt.

Mikor Jézus elé járult, akkor még élt a lánya, de a végét járta. Lukács evangéliuma ezt is megmondja nekünk, hogy a lányka egyetlen lánya volt Jairusnak.

A zsinagógai elöljárónak hite nem olyan tökéletes, mint a kafarnaumi pogány századosé. A centurio meg volt győződve róla, hogy Jézus távolról is meg tudja gyógyítani kedves szolgáját.

A zsinagógai elöljáró Jézus személyes jelenlététől és kézrátételétől reméli lánykája meggyógyítását. Jézus ezzel a kisebb hittel nem érte be a kafarnaumi királyi tisztviselő esetében, beéri azonban a zsinagógai elöljáró esetében.

A királyi tisztviselő fiát Jézus a tisztviselő házanépének megtérítése végett gyógyította meg távolból. Jairus lányát kézrátétellel támasztja föl, hogy megszilárdítsa három oszlopos apostolának, Péternek, Jakabnak és Jánosnak hitét.

Úr Jézus, mikor kérünk valamit Tőled, ne azt nézd, hogy milyen kicsi a hitünk; hanem azt, hogy van hitünk, és növeld bennünk ezt a hitet.

Miközben Jézus Jairus háza felé vonul, nagy népsokaság követi. Igen nagy volt a tolongás. Szinte agyonnyomták Jézust. E nagy tolongás közepett egy asszony, aki tizenkét éve vérfolyásban volt beteg, és aki – mint Márk evangéliuma megjegyzi – sokat szenvedett a sok orvostól: rájuk költötte minden vagyonát, de semmi hasznát sem látta, sőt még rosszabb állapotba jutott...

Nos, ez a beteg asszony hátulról odafurakodott a tömegben Jézushoz, és megérintette ruhájának bojtját. (Jézus Mózes törvénye szerint felső ruhájának sarkain bojtokat viselt, rajtuk pedig egy-egy kétszínű zsinórt. Ezek a bojtok viselőjüket is, másokat is az Úr parancsaira emlékeztették. – Szám 15,38 sk.)

A beteg asszony egy ilyen bojtot érintett meg Jézus ruháján. Azt mondta ugyanis magában: Ha csak megérintem is ruháját, meggyógyulok.

Mi naponta nem ruhája bojtját, hanem testét érintjük az Úr Jézusnak. De meggyógyul-e ettől az érintéstől a testünk és a lelkünk?

Imádkozzunk azért, hogy olyan nagy legyen a hitünk, mint az evangélium beteg asszonyáé.

Jézus – mikor az asszony megérintette ruháját – hátrafordult, mert érezte, hogy erő ment ki belőle (Mk). Majd megkérdezte a körülötte állókat: Ki érintette meg ruhámat? – Mindenki tagadta (Lk). Tanítványai, Lukács szerint Péter, azt mondták Neki: Látod, hogy szorongat Téged a sokaság; mégis azt kérded: Ki érintett engem?

Jézus pedig körülnézett, hogy meglássa a tettest. Az asszony félt és reszketett, mert tudta, hogy mi történt benne. Jézushoz járult, mert látta, hogy nem maradhat rejtve Előtte. Földre borult, és elmondta Jézusnak a teljes igazságot: Hogy miért érintette meg ruháját, és hogy azonnal meggyógyult.

Ekkor így szólt hozzá Jézus: Bátorodjál, lányom, hited meggyógyított téged. Távozzál békében, és légy egészséges a nyavalyádtól.

Jézus nem megszegyeníteni vagy megijeszteni akarta a beteg asszonyt, amikor vallomásra bírta a sokaságnak színe, előtt; hanem meg akarta dicsérni, és példaképpen bemutatni az embereknek: Látjátok, milyen szerény ez az asszony. Nem igényelte, hogy külön foglalkozzam vele. – Milyen nagy a hite ennek az asszonynak: bízott benne, hogy már ruhám bojtjának megérintése is segíthet rajta. Meg is jutalmazom hitéért: visszaadom egészségét.

Bárcsak mi is mindenkor ilyen jó példát mutatnánk környezetünknek a szerénységben és a nagyhitűségben.

Márk evangéliuma szerint miután Jézus meggyógyította a vérfolyásos asszonyt, Jairus arról értesült házanépétől, hogy lánya meghalt. Tehát tovább nem kell zavarnia a Mestert.

Jairus házanépének hite csak arra terjedt ki, hogy Jézus meg tudja gyógyítani a lánykát. De arra már nem terjedt ki a hitük, hogy Jézus fel is tudja támasztani a halott lánykát. Maga Jairus is beteg-gyógyítást kért Jézustól, nem pedig halott-föltámasztást.

Jézus ekkor azt mondta Jairusnak: Ne félj, csak higgy! – És nem engedte meg senkinek, hogy Vele menjen, csupán Péternek, Jakabnak és Jánosnak, Jakab testvérének.

Jézus ugyanazt a három oszlopos apostolt veszi maga mellé Jairus lányának föltámasztásához, akik majd szemtanúi lesznek a *Transfigurációnak* és a Getszemáni kertben esedékes halálfélelmének. Nyilván avégett, hogy legalább oszlopos apostolaiban megerősítse azt a hitet, amelyet a zsidó nép vezetőiben nem tudott fölkeltetni.

Jézus a vérfolyásos asszony esetében a halál előfutárának, a betegségnek parancsolt. Most, Jairus lánykája esetében, magának a halálnak fog parancsolni.

Úr Jézus, gyógyítsd meg lelkünket a bűnbánat szentségében, tápláld testünket-lelkünket az Oltáriszentséggel, hogy megdicsőülésre föltámaszthass bennünket az utolsó napon.

Bement Jézus a főember házába, és hogy látta a fuvolásokat meg a zajongó sokaságot, azt mondta: Távozzatok, mert nem halt meg a lányka, hanem alszik. Erre kinevették Őt. Tudták ugyanis, hogy a lányka meghalt.

Ha Jézus szó nélkül föltámasztotta volna a lánykát, akkor a hitetlen gyásznép azt mondhatta volna: Csak tetszhalott volt a lányka. – Most azonban, hogy kinevették Jézust: ők maguk tettek róla tanúságot, hogy valódi halott volt a lányka.

Ez a gyásznép nem volt rá méltó, hogy szemtanúja legyen a halott-támasztás csodájának, Márk evangéliuma szerint a tömeg eltávolítása után Jézus csak a lányka szüleinek, valamint a három oszlopos apostolnak társaságában lépett be a halottas szobába.

Megfogta a lánykának kezét, és így szólt arámul: *Talitha kumi!* Azaz: Lányka, ébredj föl! – Föl is kelt a lányka, és járni-kelni kezdett. Ekkor Jézus meghagyta a szülőknek: Adjatok neki enni!

Az egyházi ősz e vasárnapjának evangéliuma – a vérfolyásos asszony meggyógyítása és Jairus lányának föltámasztása – arra buzdít bennünket, hogy készüljünk buzgón a magunk

meggyógyulására a bűnbánat szentségében, és a magunk föltámadására a szentmiseáldozat bemutatásában és az Oltáriszentség áhítatos vételében.

Jézus megmenti lelkünket a mennyország számára, ha keresztény módon élünk.

Keresztény módon, nem pedig úgy, mint egyesek, akik – Szent Pál szavai szerint – ellenségei Krisztus keresztjének, hasukat imádják istenük gyanánt, olyasmikkel dicsekednek, amiket szégyellniük kellene, és földi dolgokat hajhásznak.

A mi hazánk a mennyekben van: onnét várjuk Üdvözítőnket, az Úr Jézus Krisztust.

Jézus feltámasztja testünket megdicsőülésre. Ahogy Szent Pál mondja a vasárnap *szentleckéjében*: Újjáalakítja gyarló testünket, és hasonlóvá teszi a saját dicsőséges testéhez, mégpedig azzal az erejével, amellyel mindent hatalma alá vethet.

Az ősz évszaka evilág fiait elszomoríthatja, mert ők nem hisznek sem lelkük halhatatlanságában, sem pedig testük föltámadásában.

Minket nem szomorít el az ősz, mert mi a biológiai halált nem ismerjük el halálnak. Hiszen lelkünk halhatatlan, testünk pedig föl fog támadni.

Életünk folyamán azért imádkozunk és dolgozunk, hogy lelkünk a mennyországba kerülhessen halálunk után, testünk pedig megdicsőülésre támadhasson föl az utolsó napon.

Krisztus Király vasárnapja

Szent János 18,33–37

Ismét bement tehát Pilátus a helytartóságra, hívatta Jézust, és megkérdezte őt: „Te vagy-e a zsidók királya?” Jézus azt felelte: „Magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam?” Pilátus ezt válaszolta: „Hát zsidó vagyok én? Saját nemzeted és a főpapok adtak téged a kezembe. Mit tettél?” Jézus azt felelte: „Az én országom nem ebből a világból való. Ha az én országom ebből a világból volna, szolgálaim harcra kelnének, hogy a zsidók kezébe ne kerüljek. De az én országom nem innen való.” Pilátus erre megkérdezte: „Tehát király vagy te?” Jézus azt felelte: „Te mondod, hogy király vagyok. Arra születtem és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat a szavamra.”

*

Bement újra a helytartóságba Pilátus, az udvarról beszólította Jézust, és megkérdezte Tőle: Te vagy a zsidók királya?

A zsidó vezetőség három váddal illette Jézust Pilátus előtt: Ez az ember lázítja a népet. Tiltja, hogy megfizessük az adót a császárnak. Krisztus királynak mondja magát.

Pilátus az első két vádat elengedi a füle mellett. Ha ezek a vádak igazak volnának: ő már régen értesült volna róluk. – A harmadik vád azonban, – a királykodás vádja – egy kissé elgondolkoztatja, mégha nem tartja is igaznak.

Zsidóország területén ugyanis a római császár hozzájárulása nélkül senki sem lehet király. Ezért kérdi meg Jézustól: Te vagy a zsidók királya?

A zsidók harmadik vádja vádnak hamis. Tartalma azonban igaz. Mert Jézus valóban Király, bár nem olyan értelemben, amilyenben a zsidók mondják.

Királynak jövendölték a próféták, királynak mondta Gábor főangyal. A napkeleti bölcsek a Királyt imádták Benne.

Uram Jézus, királyomnak mondalak én is. De nem vádképpen, mint a zsidók, és nem gúnyosan, mint Pilátus, hanem hódolatom jeléül. Belső világom királyának vallak: értelmem, akaratom és szívem Királyának. És külső világom királyának: minden evilági hatalom ősmintájának és forrásának; az isteni hatalom birtokosának.

Magadtól mondod-e ezt (hogy tudniillik én a zsidók királya vagyok) vagy mások mondták neked rólam? – Pilátus így felelt: Talán zsidó vagyok én? A te néped és a főpapok adtak át Téged nekem. Mit műveltél?

A Praetorium udvaráról beszólított Jézus úgy tesz, mintha nem tudná: mikkel vádolták Őt odakünn, a Praetorium előtt a zsidók.

A királykodás vádja annyira oktalan, hogy Pilátusnak, a római jogásznak és jól értesült helytartónak agyában nem születhetett meg. Megszülethetett azonban másoknak, a Jézus-gyűlölő zsidó vezető embereknek agyában.

Ezért kérdi Pilátus olyan ingerülten: Talán zsidó vagyok én? A te néped és vezetői adtak Téged kezembe. Mivel bősztítetted föl őket magad ellen?

Mivel bősztítette föl őket? – Azzal, hogy bűnbánatot hirdetett nekik, kik igaznak tartották magukat. A mennyországot hirdette nekik, kik csak evilág dolgai iránt érdeklődtek. Kegyelmi életet hirdetett nekik, kik a maguk erejéből akartak megigazulni. Büntől megváltást hirdetett nekik, kik a rómaiaktól akartak megváltódni.

Uram Jézus, én elfogadlak Megváltómnak, mert tudom, hogy a másik világ dolgai úgy vannak, amint Te tanítod, nem pedig úgy, ahogy a mindenkori farizeusok elképzelik.

Jézus így felelt: Az én országom nem e világból való. Ha e világból volna országom, szolgáim harcolnának, hogy át ne adassam a zsidóknak. Most azonban országom nem innét való.

Az én országom nem e világból való, hanem a másvilágból. De nem a bukott angyalok és az elkárhozott emberi lelkek másvilágából, hanem a Szentháromság egy Isten másvilágából, az Istennel szeretet-közösségben élő jó angyalok másvilágából, az Istennel való szeretet-közösségbe beváltandó igaz emberi lelkek másvilágából.

Nem e világból való ez az ország, de átnyúlik erre a világra: az Egyházba, az Eucharisziába, és minden olyan embernek lelkébe, aki befogadja tanításomat, megtartja beszédemet.

Az én országom hatalma nem gazdasági, nem katonai hatalom; hanem szellemi hatalom: a kinyilatkoztatás igazságának és az emberi lélekkel közölt kegyelemnek hatalma.

Ez a hatalom nem a gazdasági versenytársnak megbuktatására, nem egy másik ország katonai meghódítására való, hanem a bűnnek, a szenvedésnek, és a halálnak legyőzésére.

Hálát adok Neked, Jézus, hogy polgára lehetek nem e világból való, de e világra átnyúló, e világon valószínű országodnak. Példás életű tagja akarok lenni, hogy életemnek láttán minél többen bekívánkozzanak országodba.

Azt mondta Neki Pilátus: Tehát mégiscsak király vagy Te? – Jézus így felelt: Úgy van, én király vagyok. Arra születtem, és jöttem a világra, hogy tanúskodjam az Igazságról.

Pilátus azt hitte, hogy a zsidók vádja koholt vád, vagyis hogy Jézus nem király. Most azonban maga Jézus mondta magát királynak. Igaz, olyan királynak, akinek sem pénze, sem katonája. Mert az ő országa nem e világból való: nem anyagi ország, hanem a másvilágból való: szellemi ország.

Különös egy király a Krisztus! Nem az a programja, mint a római császárnak: *Tu regere imperio populos, Romane, memento*. Más az Ő missziója: tanúbizonyosságot kell tennie az igazságról.

Arról az igazságról, amelyből valamicskét megsejtettek a világ bölcsei: amelyről egyre határozottabb hangon szóltak az Isten Lelkétől ihletett próféták. Arról az igazságról, amely megszabadítja az embert az értelmi tévelygéstől és az akaratit zülléstől.

Krisztus nem evilági bölcs, nem egy a próféták közül. Ő az emberré testesült második isteni Személy, aki a másvilágról kijött e világra, és így a másvilág dolgainak egyetlen igazi szakértője.

Életünk akkor kap igazi értelmet, ha elfogadjuk Jézus tanúbizonyosságát: Isten országáról szóló tanítását. Ő arra született, hogy tanúskodjék az igazságról. Mi pedig arra születünk, hogy elfogadjuk ezt a tanúságot.

Hallgat szómra minden ember, aki az igazságból való.

Pilátus nem az igazságból való ember. Az emberi bölcsek tarka-barka tanításaiban csalódott, és szkeptikus lett. Még a híres római jognak igazságában is gyöngének bizonyul: a zsidók Rómáig érő kezétől jobban fél, mint a saját jogászil lelkiismeretétől.

Az isteni igazsághoz meg éppen nincs érzéke – legföljebb annyi, hogy babonás félelem borsószik végig a hátán, mikor Jézus másvilágból való királynak mondja magát, és amikor a zsidók azt mondják Jézusról, hogy Isten Fiává tette magát, végül amikor felesége azt üzeni, hogy Jézus miatt súlyos álma volt.

Pilátus nem az igazságból való ember, ezért nem is hallgat Jézus szavára. – Én az igazságból való ember vagyok: az Isten igazságára szomjúhozom. Jobbik természetem győzedelmeskedik rosszabbik természetemen, amely az emberi igazság felé gravitál.

Megnyílok a Szentlélek előtt, és Őtőle megvilágítva, átmelegítve érzésem van az isteni igazsághoz, és erőm van az isteni igazság valóraváltásához.

Meghallgatom, megszívlelem és megcselekszem Jézus szavát. Elismerem Jézust Uramnak, Királyomnak: törvény-szerzőmnek, tetteim számon tartójanak és számon kérőjének.

Ha e világból való volna országom, szolgáim harcolnának, hogy át ne adassam a zsidóknak. Most azonban országom nem innét való.

Nincsenek földi katonáim. Mennyei katonáim vannak ugyan: angyalok légiói, de őket sem vetem be a zsidók ellen. Mert Atyám azt akarja, hogy járjam végig utamat: a Golgotáig, a keresztthaláig, a barlangsíriba-eltemetésig, lelkem alvilágra-szállásáig.

Járjam végig utamat a mennyei Atya megengesztelésére, az emberek bűneinek bocsánatára, az emberi nem megváltására.

Jézus engem is kiragadhatna angyalainak légóival egyéni bajaimból, és minket is kiragadhatna kollektív bajainkból. De egy ideig nem ragad ki. Mert az Atya azt akarja, hogy sorsunk hasonlítson a megtestesült Fiúisten sorsához.

Azt akarja, hogy mi is járjuk végig keresztutunk stációit, és így menjünk be a megdicsőülésbe. Azt akarja, hogy Jézus elvi jelentőségű megváltását *compassiónkkal* változtassuk gyakorlati megváltássá: magunk és folyton több felebarátunk megváltásává.

Krisztus Király vasárnapjának *szentleckéjében* Szent Pál így rajzolja elénk Urunk képét: Ő a láthatlan Isten képmása: az Atyaisten teljesen közli Vele mivoltát. Elsőszülöttje az egész teremtsnek: mint Fiúisten előbb megvan minden teremtménynél. Őbenne teremtett minden a mennyben és a földön: Ő a teremtmények ősmintája, őbenne tükröződik az isteni lényeg kifele-utánozhatósága; a teremtő Atyaisten a Fiúistenre mint ősmodellre tekintve teremtette meg a világot. Az Atyától a Fiúistenen át van megteremtve minden, és a Fiúistenhez irányítottak van megteremtve minden. Ő előbb van a mindenségénél, és a mindenség Őbenne marad fenn.

A megtestesült Fiúisten feje a Testnek, az Egyháznak. Ő a kezdet: a második Ádám, a megváltott emberiség szellemi ősatyja. Elsőszülött a halottak közül: elsőnek támadt föl megdicsőülésre. Ő az első mindenek közt.

Isten egész teljessége Őbenne lakozik: nem úgy, mint a teremtményekben, amelyek csak többé-kevésbé részesednek az Isten tökéletességéből. Általa engesztelődött ki az Isten, a mindenséggel: Ő szerzett békét az Isten meg az ember közt, az evilági teremtmények meg az ember közt, mégpedig keresztjének vére által.

Istenünk, Te azt akartad, hogy szeretett Fiadban, a mindenség Királyában, minden megújhódjék: engedd meg kegyesen, hogy a nemzetek minden családja, amelyeket elválasztott egymástól a bűn sebe, alávetessenek az Ő édes hatalmának.

Pünkösöd után utolsó vasárnap

Szent Máté 24,15–35

„Amikor tehát látjátok, hogy a pusztító gyalázat, amelyről Dániel próféta beszélt, ott áll a szent helyen – aki olvassa, értse meg! –, akkor azok, akik Júdeában vannak, fussanak a hegyekbe. Aki a tetőn van, ne szálljon le, hogy elvigyen valamit a házából, aki pedig a mezőn, ne térjen vissza, hogy elvigye a köntösét! Jaj a várandós és szoptatós anyáknak azokban a napokban!

Imádkozzatok azért, hogy menekülésetek ne télen, és ne szombaton legyen. Mert olyan nagy szorongattatás lesz akkor, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mostanáig, és nem is lesz többé. Ha meg nem rövidítenék azokat a napokat, nem menekülne meg egyetlen élőlény sem; de a választottakért megrövidítik azokat a napokat. Akkor, ha valaki azt mondja nektek: »Íme, itt a Krisztus«, vagy »ott«, ne higgyétek. Mert hamis krisztusok és hamis próféták támadnak, nagy jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is tévedésbe ejtsék. Íme, előre megmondtam nektek. Ha tehát azt mondják nektek: »Íme, a pusztában van«, ne menjetek ki; »íme, a belső szobákban«, ne higgyétek. Mert amint a villám napkeleten támad és napnyugatig látszik, olyan lesz az Emberfiának eljövetele is. Ahol ugyanis a holttest van, oda gyűlnek a keselyűk.

E napok szorongattatásai után a nap elsötétedik, a hold nem sugározza fényét, a csillagok lehullanak az égről, s az ég erői megrendülnek. Aztán feltűnik az égen az Emberfia jele, s akkor mellét veri majd a föld minden népe. Látni fogják az Emberfiát, amint eljön az ég felhőin hatalommal és nagy dicsőséggel. Elküldi angyalait nagy harsonaszóval, s azok összegyűjtik választottait a négy égtáj felől, az ég egyik szélétől a másik végéig.

Vegyetek példát a fügefáról: amikor már zsenge az ága és a levelei kihajtottak, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, amikor mindezeket meglátjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtóban. Bizony, mondom nektek: nem múlik el ez a nemzedék, amíg mindezek meg nem történnek. Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.”

*

Majd látjátok a Dániel próféta megjövendölte vészhozó undokságot ott állni a szent Helyen. Jeruzsálem pusztulásának Máté és Márk evangéliuma szerint ez lesz az egyik jele.

A Seleukida IV. Antiochos Epiphanes megtiltotta a zsidóknak, hogy a Jeruzsálemi Templomban bemutassák a mindennapi áldozatot. Sőt Kr.e. 167-ben az égő áldozatok oltárára Zeus oltárát helyezte, és rajta pogány áldozatot mutatott be.

Ezt a szomorú eseményt jelezte Dániel próféta jövendölésének négy helye (8,11; 9,27; 11,31; 12,11): a szent Helyet megalázzák... megszünnek az áldozatok... az ellenség elhelyezi a szent Helyen a vészhozó undokságot...

Az Úr Jézus a Dániel-megjövendölte utálatosságon azt a szentségtörést érti, hogy Jeruzsálem 70-beli ostroma előtt, 67–68 telén, a zelóták és szövetségeseik, az idumeusok, testvérharcok színhelyévé tették még a Templomot is. Elfoglalták a templom-hegyet, és onnét harcoltak Eleázár főpap serege ellen, amely a Templom belsejében sáncolta el magát.

Jeruzsálem pusztulásának másik jele, Lukács szerint: Majd látjátok, hogy hadseregek veszik körül Jeruzsálemet...

Úr Jézus, Te közölted tanítványaiddal Jeruzsálem pusztulásának jeleit, hogy annak idején majd megmenekülhessenek. Add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy a történelmen át és lelkiismeretünkön át velünk közölt jeleidet követve megmenekedhessünk minden testi-lelki bajtól.

Aki olvassa Dániel jövendölését, az értse meg! A Júdea-beliek fussanak a hegyekbe. (Jeruzsálem falai közé nem érdemes menekülni, mert a Város ostrom alá kerül.)

Az Úrnak ezt az intelmét Lukács így közli: Akik Jeruzsálemben tartózkodnak, költözzenek ki; és akik a környéken vannak, be ne menjenek a Városba.

A jeruzsálemi zsidó keresztények jól megjegyezték Jézus szavait. A vészhozó undokság láttán püspöküknek, Simeonnak vezetésével, Pellába menekültek, a Genezáreti-tó déli tájékára, még mielőtt a rómaiak ostromgyűrűje körülvette a szent Várost.

A választott nép elvetette az Isten Egyszülöttjét, ezért az Isten is elvetette népét. A választott nép a pogány Pilátusnak kezére adta az Isten Egyszülöttjét, ezért az Isten is a pogány Vespasianusnak és Titusnak kezére adta népét.

Úr Jézus, Te kivontad mennyei Atyádnak büntető haragja alól a zsidó keresztényeket, hiszen ők elfogadtak Üdvözítőjüknél. Kegyeskedjél minket is megóvni, pogány keresztények ivadékait, miközben mennyei Atyád keze lesújt az Isten országát megtagadó emberiségre. Óvd meg kisdéd nyájadat, ahogy megígérted: Jóban-rosszban velünk leszel a világ végezetéig.

Jaj a terhes és szoptató asszonyoknak azokban a napokban! (Nem tudnak majd lépést tartani a menekülővel.) – Imádkozzatok, hogy ne télen essék futástok, se szombatnapon. (Télen, a nagy esőzések és fölzott utak évszakában nehezebb menekülni. Szombatnapon pedig kétezer lépésnél többet nem volt szabad megtenniük a zsidóknak.)

Az Úr Jézus nem változtathat mennyei Atyja akarátán. De emberszerető szíve együtt érez a közeli jövő menekülőivel, köztük különösen a nehezen mozgó, terhes és szoptató asszonyokkal, de azokkal a zsidó-keresztényekkel is, akik éppen Jeruzsálem pusztulásáig az ötörvényt is megtartják, és így szombatnapon nem tudnának elmenekülni.

Meghat bennünket, hogy az Üdvözítő mennyire szívén viseli övéinek jövőbeli sorsát. Mi is méltán bízhatunk gondviselésében.

Amint annak idején kimentette övéit az összedülő ószövetségi múltból az épülő újszövetségi jövőbe: úgy minket is, itteni és mostani népét, át fog kalauzolni a fölbomló múltból egy ígéretesebb jövőbe.

Nagy szorongatás lesz akkor, amilyen a világ kezdetétől fogva nem volt mostanáig, és nem is lesz. Ha meg nem rövidítették azok a napok, egyetlen ember sem menekülne meg. A választottakért azonban megrövidítették azok a napok.

Csakugyan páratlan a történelemben Jeruzsálem ostromának és a városban dúló testvérharcnak iszonyatossága, ahogy Iosephus Flavius, a szemtanú megörökíti.

Szent Lukács írása szerint Jézus Krisztus így vázolta a nagy szorongatást: Jeruzsálem lakói fegyverek élén hullanak el vagy fogságba hurcoltatnak minden néphez. Jeruzsálemet pedig taposni fogják a népek.

A jövendölés-vázolta sötét képen azonban áttör az Isten irgalmasságának sugara: a választottak miatt megrövidítették azok a napok. Különben nem menekülne meg egy ember sem: sem keresztény, sem zsidó, sem pogány.

Nehéz történeti korszakokban éltesen bennünket az a remény, hogy Isten irgalmassága megrövidíti szenvedéseink idejét. Imádságunkkal és választottságunkhoz méltó életünkkel segítsünk az Istennek a nyomasztó történeti idő megrövidítésében.

Akkor ha valaki azt mondja nektek: Íme, itt a Krisztus, vagy ott, ne higgyétek! Hamis krisztusok támadnak ugyanis és hamis próféták. Nagy csodajeleket művelnek, úgyhogy – ha lehetséges lenne – még az igazak is megtévednének. Íme, előre megmondtam nektek. Ha tehát azt mondják nektek: Íme, a pusztában van a Krisztus, ne menjetek ki; íme, háza belsejében van, ne higgyétek!

A történelmi világítéletnek, amely Jeruzsálem tragédiájával kezdődött, és a történelem végéig, az utolsó ítéletig tart, egyik jellemző jel-csoportja: a hamis krisztusok és a hamis próféták felbukkanása – a zsidók közt is, a keresztények közt is, a nem-keresztény népek közt is.

Az ördög látván, hogy nem tudja megakadályozni a megváltást, most már az idő végéig arra törekszik, hogy minél több embert távol tartson a megváltás gyümölcseitől.

Ezért támasztja a hamis krisztusokat meg a hamis prófétákat. Ezért hirdettet velük emberi, sőt ördögi bölcsességet Krisztus isteni bölcsessége helyett. Ezért ígér általuk földi paradicsomot és elegendő erőt ennek megvalósítására – mennyország és kegyelem helyett.

Urunk Jézus, mi kitartunk Melletted: igazi Krisztus és igazi próféta mellett. A Te bölcsességében és erődben részesedve törekszünk az Isten teljes megismerésére és tökéletes szeretésére.

Amint a villám kijő napkeletről, és ellátszik napnyugatig, úgy lesz az Emberfiának eljövetele is. Ahol a test van, ott fognak összegyülekezni a saskeselyűk.

Amikor az Emberfia először eljött a világba, csak egy maréknyi igaz ember tudott róla: Mária, Erzsébet, Zakariás, József, a betlehemi pásztorok, a napkeleti bölcsek, Simeon próféta, Anna prófétaasszony...

Amikor mint Megváltó tevékenykedett köztünk, akkor is csak egy maréknyi ember tudta, hogy Ő az. Midőn azonban a történelem végén másodszor is eljő, akkor – mint a villám fénye – olyan világos lesz mindenki előtt, jók és gonoszok előtt, hogy Ő az.

És mint holttetemet a keselyűk: olyan gyorsan találják meg az emberek, jók és gonoszok, a Krisztust, az utolsó ítélet Bíróját.

A másodszor is eljövő, megdicsőült Krisztus színe előtt reszketve-reménykedve mondogassuk a *Dies irae* szavait: Báránykaid közé végy föl, válassz el a gödölyéktől, jobbra állass ama széktől...

Jeruzsálem pusztulása egyrészt kezdete a történelmi világítéletnek, másrészt előképe az utolsó ítéletnek.

A választott nép nem fogadta be a Megváltót, a pogányok egy része máig sem fogadta be, más része pedig már ki is vetette magából. Ezért érik az emberiséget a történelmi világítéletnek csapásai.

E csapások súlya alatt minekünk, kik befogadtuk Krisztust, az a dolgunk, hogy világosság legyünk a sötét világban. Az a dolgunk, hogy valóra váltsuk Szent Pál intelmét, amelyet a vasárnap *szentleckéjében* intéz hozzánk: Isten akaratának ismerete legyen teljes bennetek. Méltóan éljete az Istenhez, mindenben legyetek tetszésére. Minden jócselekedetben gyümölcset teremjete.

Erősödjete meg az Isten dicsőségének hatalmából, hogy mindvégig kitarthassatek. Legyetete béketűrőek. Adjatek hálát Istennek, aki a szentek világosságában részesít bennünte. Kiragadote bennünte a sötétség hatalmából, és áthelyezete szeretete Fíának országába.

Add meg nekünte, Urunk Istenünte, hogy világossága lehessünte a világnak, sója lehessünte romlékonyságának.